

Naročnina mesečno 25 Din, za izuzemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za izuzemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2958 — nočna 2994, 2994 in 2958

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Izseljenci - naš narodni problem

Neki pisec primerja našo izseljensko nedeljo z dnem Vseh svetih. Za to prispodobo bi morda res mogli najti več razlogov. Kakor ga skoraj ni krščanskega človeka, ki bi se vsaj na vernih duš dan ne spomnil svojih dragih rajnih in jim posvetil eno toplo misel, en hvaležen spomin, tako naj bi se Slovenci vsaj enkrat v letu, na prvo nedeljo v adventu spomnili svojih krizem po svetu razkropljenih rojakov, ki so kri naše krvi in del našega narodnega telesa. Saj ga menda ni naroda na svetu, ki bi tako maloštevilni, kakor je naš slovenski, štel tako mnogoštevilne razkropljene po vsem svetu. Niso sli radi od doma, boj za obstanek, borba za skorjo kruha jih je pognala z domačin tal. Tako je današnji dan kakor ustvarjen zato, da poteče v vernodušnem razpoloženju. V tisoč in tisoč družinah utegne oživeti spomin na tisto uro, ko je izpod domačega krova odhajal v svet dragi član družine: oče, mati, sestra, brat... S prisiljenim pogumom na ustih, da ne bi čisto podrl že itak skrušenega srca svojih domačinov, a z bridkostjo v srcu in s pritajeno solzo v očeh. S hrepenenjem v duši, toda ne po tujini, ampak po tistem trenutku, ko bi zopet mogli zaviti klobuk v pozdrav ljubi domačiji. In če tega dne le ni hotelo biti, če se je svidenje oddalilo iz leta v leto, kdo pod soncem more tojeto vso globočo tragedijo naših slovenskih ljudi, onih, ki doma kopirajo, da vsaj pred smrtjo vidijo le enkrat še mili obraz, pa čeprav bi prišel strgan in lačen in praznih rok, da bi le prišel... in onih, ki se po svetu ubijajo za skorjo kruha, a jim srca hrepene pod rodni krov. Težka usoda revnega proletarskega naroda. Saj ni čudeža naša kri v tujini, ker bi Slovenci bili željni svetovnih avantur in tudi kozmopoliti nismo. Odhajali so na tuje predvsem kinečki sinovi in hčere, torčji stan, ki je najbolj navezan na domačo zemljo; odhajali pa so radi kruha, ki ga jim domačija ni več mogla dati.

Mnogo desetletij so boleli srca nad izgubo tolikih tisočev Slovencev obnili le oni, ki so po vseh sorodstva bili neposredno prizadeti. Ako pa se danes ista zavest polasča celega slovenskega naroda, je to znamenje, da smo kot narodni kolektiv napredovali in da smo Slovenci kot narod dozorili. Tragedija našega slovenskega izseljstva postaja vendarle nas vseh srčna zadeva. Vendarle prodira prepričanje, kako je naša uboga Slovenija, že itak na svojih lastnih narodnih tleh ogrožena od pohlepni in močnih sosedov, strašno oskodovana, da toliko njenih otrok živi tujci in za tujca, da njemu ohranja in množi bogastvo, da se tujina ponaša z njihovo svežostjo in zdravjem. Prihaja čas, ko svojega izseljenskega vprašanja ne smemo več motriti iz zgolj gospodarskih vidikov, ker pomislimo, da je že minila doba, ko je izseljstvo v našem narodnem gospodarstvu predstavljalo pozitivno postavko. Mislimo le, koliko tvornih sil je emigracija odgnala naši narodni proizvodnji! Prihaja čas, da na naše izseljensko vprašanje gledamo v prvi vrsti kot na naš slovenski narodni problem. Ako nas torej izseljenska nedelja kar sama po sebi nastroji z vernodušnim razpoloženjem, pa bi bilo napačno, ko bi ostali samo pri čustvenih izlivih srca, ki se sicer naši mehki slovenski naravi tako prilagaja. Treba je, da tudi umsko motrimo našo odprto narodno rano in vsaj sedaj skušamo rešiti, kar se rešiti da.

Bili bi do brezobzirnosti krivični, ko ne bi hoteli videti in priznati, da se je od posameznikov že tudi dosedaj mnogo storilo za naše izseljence. V prvi vrsti so bili to slov. duhovniki, ki so prvi pokazali smisel za naš izseljenski problem in ga hoteli reševati od prave strani. Po izkušnjah izučeni, da so slovenski verski odpadniki skoraj brez izjeme tudi narodni odpadniki, so sli kot misijonarji med naše razkropljene Slovence, da jim ohranijo vero njih očetov in z njo tudi jezik njih mater. Sli so z njimi med rudnike in plavže, v mesta in vaai ter so z njimi delili dobro in slabo, mrzlo tožnje, domotožje in srečo svidenja. Pomagali so jim pri prosvetnem in organizatoričnem delu mnogi idealni lajki, izdajali slovenske časopise, ustanavljali pevška društva in podpirne zadrage in tako pomagali ohraniti naš življenj v tujini.

Toda to je bilo delo poedincev vse do danes, ne pa akcija celokupnega slovenskega naroda. Ako motrimo svoj narodni razvoj, vidimo, da je slovenska narodna zavest v domovini zadnje desetletje razveseljivo narasla in da se v mnogih bitnih vprašanjih javlja kot povsem zavestno narodno hotenje vsega slovenstva. Toda ni to le razvoj v domovini. Iz mnogih pisem izseljencev je povsem jasno razvidno, da se tudi oni, ki so daleč od domovine, vedno zavestnejše čutijo kot Slovence, ki mislijo narodno slovensko kot veja istega debla in ki se iz tujine obračajo na nas kot na narod. Važno je, da tega navede pomembnega momenta Slovenci ne prezremo in da se nemudoma kot narodni kolektiv rešno pobrigamo za svoje rojake na tujem. Materijelno jim seveda ne moremo kaj pomagati. Toda ne ostanimo gluhi, ko nas prosijo duhovnikov, učiteljev, listov, knjig, ko žele večje duhovne izmenjave med seboj in domovino. Ako se Slovenci čutimo res kot narod, potem menda ni treba, da družba sv. Rafaela životari med nami kot nekakšna zakotna bratovščina, ko bi morala v vsaki slovenski hiši imeti svoje člane!

Toda tudi materielno bi mogli izseljencem pomagati. Vsaj del Slovencev je danes v nacionalni jugoslovanski državi, ki mora imeti polno interesa, da se naši narodni deli, raztreseni po svetu ne izgube, ampak ohranijo domovini. Žal, da naša država dosedaj ni poznala izseljenske politike v tistem smislu in obsegu, kakor druge države. Medtem, ko so druge države porabljale ugodne prilike in sklenile državne pogodbe, ki v gospodarskem, kulturnem in jezikovnem pogledu varujejo njihove državljane, Jugoslavija takšnih pogodb v prid svojih izseljencev po večini sploh nima. Radi tega se našim ljudem doma in v tujini dela velikanska gmotna in duhovna škoda. Težko jih je tudi vzgajati k patriotizmu in zdravi državljanski zavesti, ako vidijo, da se njih lastna država ne briga za nje toliko,

Kriza zapadne Evrope...

Francoski ministri temno slikajo mednarodni položaj

Pariz, 28. nov. TG. »United Press« poroča, da je v »ECHO de Paris«, ki ga običajno smatrajo za glasilo generalnega štaba, izšel daljši članek o položaju v Franciji, ki daje več ali manj temne poglede v bodočnost. List pravi med drugim, »da ni treba več prikrivati dejstva, da gre država nasproti burnim dogodkom in notranjim prevratnim gibanjem, če Blumova vlada še nadalje ostane na oblasti. List se boji, da ne bo prišlo samo do državljanske vojne, marveč do revolucije, ki se prav lahko razvije v splošno evropsko vojno. — Kajti, tako nadaljuje list, »francoska odporna moč, ki je silna, je na tem, da je popolnoma izpodkoplje režim ljudske fronte. Delovanje komunističnih celic po raznih vojaških posadkah po Franciji je zelo močno in stalno narašča, mesto da bi pejemalo. Poveljniki številnih garnizij in armadnih območij so pred nekaj tedni poslali vojnemu ministru alarmantna poročila o tem predmetu. Razkroj armade je glavni cilj tega delovanja, ki se poslužuje pri svojem poslu najrazličnejših sredstev. Vojaški poveljniki poročajo namreč, da komunistične celice delujejo med vojsko s pomočjo širjenja komunistične literature, prevratnega časopisa, agitacije od vojaka do vojaka po vojašnicah in celo z denarjem, ki ga dobivajo bogve od kod in ga dajejo vojakom, predvsem tistim, ki so bolj odporni, a so gospodarsko slabo na nogah. Izvedba oborožitenega načrta, nadaljuje list, »je skoraj onemogočena ali pa se silno zavlačuje, ker neprestane stavke v industriji ne dovoljujejo podjetjem, da bi dobavila naraščajoče predmete, ki so za oborožitev potrebni. Očitno nastopajo komunistične celice v vojski in po industrijskih obratih roko v roki. Vojni minister Daladier, ki je ta poročila sprejel, se jih ni upal sporočiti finančnemu odboru parlamenta, kjer je nedavno govoril o novih oboroževalnih načrtih.

»ECHO de Paris« zaključuje svoj članek, ki je povzročil v javnosti veliko pozornost, s temi le besedami: »Francija dere pod vodstvom Leona Bluma, ki je sam ujetnik revolucionarnih klik — ker ni mogla verjeti, da bi delal v sporazumu z njimi — nasproti veliki nacionalni nevarnosti.«

K temu prihajajo sedaj še težave, ki so nastale med delodajalci in delavci v zvezi z nameram Blumove vlade, da bo uzakonila obvezno arbitražo za ureditev socialnih sporov. Agitacija po obratih se stopnjuje in vedno bolj izgleda, da bo državo doletela še preizkušnja splošne vsedržavne stavke, ki bi nevarnost državljanske vojne še povečala. Temu vprašanju je posvečena tudi današnja vladna seja.

Vojni minister razlaga

Pariz, 28. nov. b. Na snočnji seji zborničnega finančnega odbora je imel dolg govor minister za državno obrambo Daladier, ki je obrazložil, kako namerava uporabiti naknadno odobrene kredite za obrambo Francije. Daladier je poudaril, da je vlada sklenila, da stori vse ukrepe, da zaotovi francoski republiki absolutno varnost. Istočasno je Daladier v svojem ekspoziju orisal ogromen razvoj nemške armade, zlasti pa nemškega letalstva, ki rapidno raste. Istočasno je Daladier opozoril na zelo škodljive vplive strokovnih organizacij na vojno industrijo ter je poudaril, da je doslej vodil zelo odločno borbo proti uvedbi 40-urnega delavnika v francoski vojni industriji. Dejal je, da bo to svoje stališče zagovarjal še tudi v bodoče ter se boril proti zahtevam strokovnih organizacij, ki s tem škodujejo francoski državni obrambi. V tem vprašanju je v vladi precejšnja nesloga, tembolj, ker je Daladier sklenil, da se bo zatekel k prisiljenim ukrepom, če bi socialni spori ogrožali napredek vojne industrije. Daladier je dalje za-

Odično naravno zdravljenje

je »Planinka« zdravilni čaj, ker je pripravljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč. Doigotna izkušnja nam potrjuje, da je »Planinka« zdravilni čaj, ki ima v sebi preizkušene in dobre zdravilne sestavine, regulator za čiščenje.

6-12 tedensko zdravljenje s »Planinka« zdravilnim čajem delu e izvrstno in sicer brez strupov pri vseh sedetih boleznih: pri slabih prebavi, želodca in pri zaprtju telesa, s abem delovanju črevesja in napetosti telesa, omotici in slabosti, boleznijo hemoroidov in boleznijo jeter »Planinka« zdravilni čaj pospeje apite.

Zahtevajte v lekarnah samo pravi »Planinka« čaj, ki se ne prodaja odprt, temveč samo v originalnih plombranih paketih po Din 20—, polovičnih paketih po Din 12— in poskusnih vrečkah po Din 3/50 s proizvajalčevim naslovom: Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg.

Reg. S. br. 3418/33

kakor skrbe za svoje državljane druge države. Na tem polju je veliko zamujenega, vendar pa bi se s smotreno izseljensko politiko moglo še vedno marsikaj napraviti. Tukaj bomo morali Slovenci z večjim poudarkom pritiskati na mednarodne činitelje, saj bi primerne pogodbe ne prišle le v dobro Slovence, ampak vsem jugoslovanskim izseljencem. Domovini pa bi bili prihranjeni težki milijoni, katere bo sicer prej ali slej morala plačati za vzdrževanje dela nezmožnih, katere nam vrača tujina.

Izseljenska nedelja nam torej ne bo le povod za otožne misli, tudi ne le prilika za ljub spomin na našo kri v tujini, ampak pobuda za narodno odpornost in voljo do življenja. S smotreno narodno in državno politiko se prizadevamo, da bodo tudi oni Slovenci, ki jih je borba za obstanek pognala izpod rodne krova, ostali živi, tvorni deli našega naroda in dobri državljani naše Jugoslavije.

grozil, da bo takoj odstopil, če bi ga ovirali pri vestnem izpolnjevanju njegove dolžnosti. Končno je Daladier odločno nastopil proti zahtevi, da se zniža vojaški rok v Franciji, kakor to zahtevajo nekateri levičarski ekstremisti. Daladier je izjavil, da bo prej zahteval, da se vojaški rok v Franciji zviša na 3 leta, kakor pa da bi ga znižal.

Blumov govor

Pariz, 28. nov. b. Na zimskem dirkališču so imele stranke ljudske fronte snoči veliko manifestacijo, ki je imela namen pokazati svetu, kako složna je na Francoskem ljudska fronta. Pri tej priliki je govoril ministerski predsednik L. Blum, ki je zbranim množicam poročal o svoji delavnosti na čelu vlade.

V zunanje-političnem oziru je Leon Blum ponovno izjavil, da bo Francija ostala napram španjski meščanski vojni nevtralna, ker smatra, da je njeno stališče, ki ga je izrazila pred nekaj tedni, edino pravilno. Londonskega nevtralnega sporazuma doslej ni odpovedala niti ena država in sodelujejo še vse v tem odboru. Kakor doslej, želi Francija tudi v bodoče, da se uvede kontrolni sistem, ki naj bi uspešno preprečil dobavo orožja Španiji. Mednarodni položaj je v zadnjih treh mesecih vedno bolj resen, mnogo bolj, kakor je bil kdajkoli poprej.

Govornik je odločno protestiral proti verzijam iz inozemstva, da se Francija samo zaradi tega trudi za mir, ker je slabotna. Leon Blum je izjavil, da je Francija danes materialno zelo močna in istočasno tudi najmočnejša vojna oblast v zapadni Evropi. Njeno brodogradništvo se je v zadnjih letih znatno povečalo in se gradijo še nove pomorske enote, medtem ko se njene letalske sile lahko merijo z letalskimi silami vsake evropske države. Trenutno živimo v nevarnem in težkem času, je nadaljeval Blum. Toda naša dolžnost je varovati mir, ker je Francija bila in ostane močna. Obroč svojih porušenih ali že zlomljenih prijateljev je zopet ozko pritegnila k sebi. Francija je dosegla svoj glavni cilj. Zblizala in pomirila je vse sile, ki bodo vedno sposobne odbiti eventualni napad.

Nato so govorili še ostali predstavniki ljudske fronte, toda množica je njihove govore neprestano prekinjala z vzkliki: »Topove in municijo za Španijo!« Končno je bila izrečena zaupnica vladi ljudske fronte in njeni pristaši so se razšli ob petju marseljze in internacionale.

Zastoj bojev pred Madridom

Rdeča Malaga bombardirana

Valencija, 28. nov. AA. (Agencija Fabre.) Nocoj je bilo na madridskem bojišču precej mirno. Po več ur ni bilo slišati niti enega strela. Se vedno dežuje. Sovražnik je izvedel delni pritisk na gričih Moncloa, njegov poizkus pa se je ponesrečil zaradi močnega odpora naših čet. Sovražnik ni mogel napredovati niti koraka. Naše čete so se izkazale z velikim odporom. V odseku Tajá, kjer ni bilo večjih bojev, so nastale precejšnje izpremembe. Naše čete so iznenada napadle sovražne postojanke, jih osvojile, in potisnile nasprotnika do Talavere. Na letališče v Talaveri so padli prvi strelji našega topništva. Uničena sta eno Junkersovo letalo s tremi motorji in eno lovsko letalo. Porušen je tudi vojaški most čez reko Tajó. Naša pehota, ki je istočasno nastopila, je prisilila nasprotnika, da se je umaknil na drugo stran Tajá. Njegov poizkus, da se tu utrdi, je preprečil močan ogenj naših topov in pehote. Sovražnik je v begu. Zapustil je na bojišču velike količine vojnega materiala in veliko glav živine. Ob 1 zjutraj so prišle naše čete eno kilometer čez Talavero. Opoldne se je pojavilo 12 trimotornih sovražnih letal pod zaščito 20 lovskih letal, ki so bo kardinala naše postojanke, vendar brez posebne škode. Naše letalstvo je sodelovalo s pehoto in topništvom. Pol Talavere je v ognju. Junta za obrambo Madrida je zvedela, da se med nasprotniki čedalje bolj kažejo znaki onemoglosti in popuščanja. Maroških čet, ki so v zadnjih bojih imele ogromne izgube, ne morejo več rabiti kot udarnih čet. Poveljstvo nasprotnih čet mora sedaj namesto Maročanov postavljati falangiste in prostovoljce. Zlasti v zadnjih bojih so Maročani zaradi napadov naših napadalnih čet in mednarodne brigade močno popustili.

Seviljski radio poroča: V pokrajini Guipuscoa še dalje trajajo topniški dvoboji. V Asturiji je sovražnik skušal napasti med Pradom in Estampero, vendar smo ga z lahkoto odbili. Nacionalisti so začeli uveljavljati svoje postojanke v tem

Splošne stavke v Franciji?

Pariz, 28. nov. c. Nocoj ob 18 se je začela važna seja ministrskega sveta v palači Matignon pod predsedstvom Leona Bluma. Ta seja je bila sklicana zaradi tega, da se sestavi besedilo zakonskega načrta o tem, kako naj vlada odselej obvezno posega kot razsodnik v vse spore med delodajalci in delavstvom.

Seja vlade bo najbrž zelo burna, ker se širijo vesti, da misli francosko delavstvo proglasiti splošno stavko. Zaradi te stavke pa bi se silno razburili radikali, ker je vojni minister Daladier že izjavil, da stavke v vojni industriji nikakor ne bi mogel trpeti. Položaj je vsekakor zelo napet in je voditelj strokovnih organizacij Jouhaux smatral za potrebno, da poda izjavo, v kateri pravi, da so vesti o plošni stavki v Franciji neresnične.

Izjava poslanika Grandija:

Če v Franciji izbruhnejo komunistični neredi... Italija in Nemčija bi vkorakali

Pariz, 28. nov. TG. »Le Temps« poroča iz Tokia, da je list »Asahi« naznanil, da je zunanji minister Arita že poslal japonskemu poslaniku v Rimu baronu Sugimura vsa potrebna navodila za sklenitev italijansko-japonskega protiboljševiškega pakta. Predhodna pogajanja med obema vladama so namreč uspela in sedaj se bodo začela pogajanja, ki morajo v najkrajšem času doseči zaželeni sporazum.

V zvezi s tem je zanimivo, kar pripoveduje v isti številki »Tempsa« znani zunanje-politični publicist Jacques Bardoux o izjavah, ki jih je nedavno dal neki italijanski veleposlanik, ko je potoval skozi Pariz: (italijanski veleposlanik v Londonu Dino Grandi), o resnosti položaja z ozirom na protikomunistično borbo. Dejal je dobesedno naslednje:

»Če bi se zgodilo, da komunisti poskusijo kakšen udar v obojnih krajih (Francije), bi bili mi Italijani prisiljeni, da se vmešamo in vzpostavimo zopet red. Ravnotako bi postopal tudi Hitler, če bi komunisti poskušali kakšen udar v pokrajinah vzhodne Francije.«

odseku. V pokrajini Cordobi je nacionalistično letalstvo obstreljevalo letališče in Anduharu in uničilo mnogo letalskega materiala.

Na madridskem bojišču neprestano dežuje onemogoča nove operacije. Vojaški madridske obrambe še nadalje prehajajo v nacionalistične vrste. Naše topništvo je razvilo živahno delovanje, me-re na sovražne baterije, ki se jim je posrečilo dobro skriti. Nacionalistično letalstvo je obstreljevalo pristanišče Malaga in so bombe zadele več ladij. Na dveh sovražnih ladjah je nastala eksplozija. V pristanišču Alicantu je nacionalistično letalstvo bombardiralo ladje, med katerimi so je mnogim posrečilo z begom rešiti se v Santo Paolo. V Santandru so nacionalistična letala vrgla okoli 100 bomb na mesto. Napravila so znatno škodo.

Pariz, 28. nov. b. Iz Pertignana so prispelo danes prve vesti o napadu miličnikov in anarhistov na postopje nemškega poslanstva v Madridu. Po teh vestih so miličniki vdrli v nemško poslanništvo takoj, ko je odpotovalo osebje nemškega poslanstva z nekaterimi nemškimi, pa tudi španskimi državljani. Miličniki so vedeli, da se v poslanstvu nahajajo še nekaj španskih državljanov, povečini aristokratov, ki so se takoj po ponesrečenem vojaškem puču v Madridu zatekli v to poslanništvo. Ko so prišli avtomobili s poslaniškim osebjem nazaj, da rešijo še španske državljane, je bila zgradba obkrožena, proti diplomatom pa naperjene strojnice, ki so se takoj po ponesrečenem vojaškem puču v Madridu zatekli v to poslanništvo. Ko so prišli avtomobili s poslaniškim osebjem nazaj, da rešijo še španske državljane, je bila zgradba obkrožena, proti diplomatom pa naperjene strojnice, ki so se takoj po ponesrečenem vojaškem puču v Madridu zatekli v to poslanništvo. Ko so prišli avtomobili s poslaniškim osebjem nazaj, da rešijo še španske državljane, je bila zgradba obkrožena, proti diplomatom pa naperjene strojnice, ki so se takoj po ponesrečenem vojaškem puču v Madridu zatekli v to poslanništvo.

Madrid, 28. novembra. AA. (Agencija Fabra.) Rdeče vojni ministrstvo javlja, da zaradi zelo slabega vremena ni bilo danes pomembnih operacij na bojišču pred Madridom.

Largo Caballero sin ustreljen

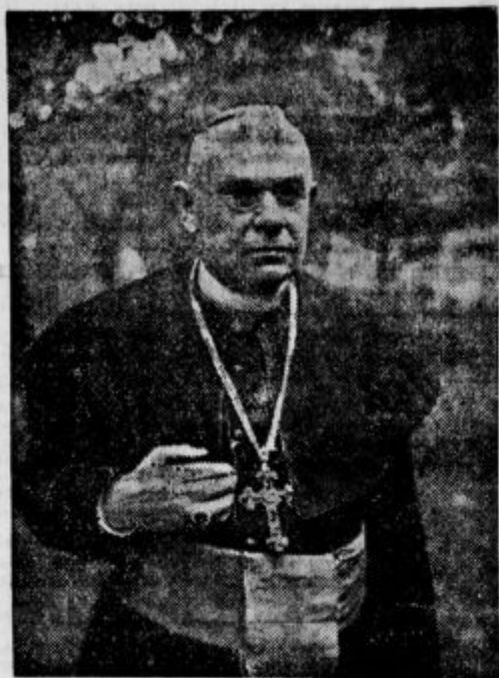
Madrid, 28. novembra. AA. (Agencija Fabra.) V Segoviji so nacionalisti ustrelili sina predsednika španske vlade Largo Caballera. Nacionalisti so ga že prve dni po izbruhu upora ujeli. Vest so sporočili predsedniku Caballero danes dopoldne v njegovem uradu. Largo Caballero je sprejel žalostno vest povsem mirno in nato nadaljeval svoje delo.

Bitka na morju?

Barcelona, 28. nov. b. Semkaj so prispelo vesti, da se je na širokem morju na severu Španije, v bližini Sant Sebastiana, slišalo danes močno gromenje topov. Z ozirom na dejstvo, da vlada ne razpolaga tam z nobenimi vojnimi ladjami, se domneva, da so ladje generala Franca napadle kakor tujo ladjo, ki se je bržkone spustila v borbo z njegovimi pomorskimi enotami na severu Španije.

Dunajska vremenska napoved: megleno, nagneje k padavinam, mrzlo.

Zakaj slavimo nadškofa dr. Sedeja

Zdrav in zaveden narod časti može, ki jih ljubi. Ko postavlja katoliški narod spomenike možem svoje krvi, mu ne gre toliko za izkazovanje spoštovanja njihovi osebi. Pač pa hoče v njih posebjeno, doživljeno in zlasti tudi v njihovem dejanskem življenju preizkušeno idejo s pomočjo spomenika bolj živo zapisati v svoj duhovni zaklad, jo tako ovekovečiti in jo za vedno izročiti spominu svojih bodočih rodov.

Posebne razmere so krive, da se mora slovenski narod oddolžiti spominu na svojega velikega sina, zadnjega ilirskega metropolita, dr. Frančiška Sedeja, sicer v srečo Slovenije, toda ne v njegovi rodni zemlji. Čeprav je s tem združena velika tuga, vendar je za stvar samo to večjega pomena. Kajti s tem pride še bolj do izraza dejstvo, da je ta mož zares last celokupnega naroda in ne le rodu, med katerim je živel in deloval.

Goriški nadškof in ilirski metropolit dr. Sedej je bil sin priprostih kmečkih staršev. Rodil se je v Cerknem. Se razmeroma mlad je bil, ko je imel kot dvorni kaplan na Dunaju najlepšo priliko opazovati ob viru tudi snovanje in vršenje »velikega svetca«, političnega in diplomatskega. V tem svojem večletnem pomembnem delu je gotovo tudi spoznal vso žalostno problematiko »boljšega svetca«, ki reže narodom kruh, ki jih hoče voditi k sreči, blagostanju in napredku. Ne dvomimo, da se je v njem večkrat izkristalizirala jasna misel, ko je motril njihovo plehko duhovno in moralno življenje, njihovo nenačelnost in gnilo kompromisarstvo, da ne morejo »slepici« voditi držav in narodov k pravemu duhovnemu napredku.

Kmalu za tem, ko se je vrnil z Dunaja, je postal goriški nadškof. Božja previdnost ga je postavila na mesto, raz katerega je zopet mogel imeti znan pregled nad »velikim, boljšim«, usodo narodov vodečim svetom.

Več ko četrtino stoletja jo je vodil. Bil je nadpatriarh svojemu ljudstvu v najtežji dobi njegove zgodovine. Ko je bil njegov narod na begu, je bil tudi on sam z njim begunec. Ko se je njegovo

ljudstvo vrnilo iz večletne begunstva, se je tudi on z njim vrnil. Vrnila sta se v svojo ljubljeno, od vojne vihrane porušeno zemljo. Cerkve, hiše, polja, vinogradi, vse je bilo ena sama ruševina. Pa tudi duh, volja in srce naroda so zadobile v svetovni vojni težke rane. Kot mladenič je znal, poln svetlega ognja in žive ljubezni oživetosti v svojem ljudstvu »božji tempelj«. Narod pa je z največjo žilavostjo obnovil svoje gospodarstvo in kulturo. Že je bilo vsaj deloma pozabljeno vse težko trpljenje vojne in begunstva, njegova lepa rodna zemlja se je že pripravljala zopet na veselo življenjsko pomlad.

Toda narodu-trpinu iz svetovne vojne in njegovemu nadpastirju ni bilo usojeno mirno in srečno življenje. Smrtonosni južni vetrovi so zabučali v nesrečni zemlji Svete gore. Razburkana človeška strast jih je gnala. In kaj ostane še svetega, ko se razvežejo človeške strasti? Kdor jih je razvezal, pa je imel le en določeni cilj! Zavedna narodnost ozemlja ob Soči in Adriji mu je bila na poti. Veri in cerkvi udani narod tega ozemlja je razumel popolnoma smer in cilj te strasti po uničenju in iztrebljenju njegove bitnosti.

Še boljše je vedel za ta cilj njegov krmar na nadškofijski stolici. Bolj ko cilj nevarne vihrane, so ga zanimala posledice, ki bi nastale za njegov verni narod, če naj bi se cilj uresničil.

In vprav v strahovitem bobnenju smrtonosnega viharja je sin priprostega slovenskega kmeta zrastel v takega duhovnega in moralnega velikana, ki jih zgodovina malo pozna. Ne pretravamo, če ga stavimo ob stran belgijskega kardinala Merciera, ki je za svetovne vojne zaslovel pred vsem svetom. Tudi dr. Sedej je stal ob svojem narodu kot branitelj in zaščitnik v njegovih naravnih, življenjskih pravicah, do zadnjega diha svoje velike duše. Prav živo se je zavedal, da ne grozi njegovemu ljudstvu le narodna smrt, marveč še veliko bolj moralna in verska. Tedaj je odložil krotkost cerkvenega dostojanstvenika in postal je tarča, ki je vlovil vse, ki so bile namenjene človeškemu dostojanstvu naroda. Čeprav visok dostojanstvenik in učenjak, priznan tudi v mednarodnem svetu, je na visokem mestu ohranil značaj zdravega slovenskega kmeta, ki reče črnu črno in belu belo. Brez kompromisa in vsake diplomacije je zavzel tudi v najtežjih primerih jasno in odločno stališče, ki mu ga je narekovala njegova katoliška vest. Njegov govor in dejanje sta vedno sledila svetopisemskemu navodilu: vaš govor naj bo samo da ali ne. Vprav zato je stal na svojem mestu nepremakljiv kot skala. Ob njej so se razbijali besneči in srditi valovi. V svojem načelnem delovanju ni popustil nikdar in nikomur niti za las.

Njegovo skalnato značajnost in brezkompromisno univerzalno katoliško načelnost bo mogel prav in docela oceniti šele bodoči zgodovinar. — Prav tako tudi njegovo zaslugi za svoj trpeči rod Primorske, za slovenski narod in jugoslovanstvo, po tudi njegove nevenljive zasluge za katoliško cerkev.

Rodu ob Soči in Adriji, pa tudi vsemu slovenskemu katoliškemu narodu je zapustil testament, ki ga je zapečatil s svojo mučeniško smrtjo: Delajte tudi vi tako! Ostanite zvesti svojemu narodu in svoji veri, in na vas naj se zlasti v težkih časih praktično izkaže njena močnatost in njena kulturna ter življenjska sila.

Ne le iz kamna, marveč v svojih značajnih postavah živ spomenik svojemu zadnjemu ilirskemu metropolitu, dr. Frančišku Sedeju.

Blagoslovitev cerkve Kristusa Kralja v Hrastniku

Danes ob pol 10 dopoldne bo izvršil prevz. g. dr. Ivan Jožef Tomazič, knezoškof lavantinski ob navzočnosti bana g. dr. M. Natlačenja pomenljiv obred blagoslovitve nove cerkve Kristusa Kralja. Drugi narodi imajo že veličastna svetišča Njemu v čast. Naša Slovenija dosedaj, razven večje kaple Kristusa Kralja v Logarjevi dolini v Solčavi, ni imela nobene večje cerkve posvečene Njemu, Kralju sveta in Kralju neba. Zato je za verno slovensko ljudstvo s takim navdušenjem in gorečnostjo dajalo svoje milodare, da bi služilo svojemu Kralju Kristusu in rešilo za Njega delavske duše.

V novem svetišču se bomo v prvi vrsti spominjali velikega našega dobrotnika, rajnega g. Alojzija Logarja. Nekaj dni pred svojo smrtjo, je podaril stavbišče za novo cerkev in cerkvene potrebe. Žalibog ni ukačal današnjega dneva, katerega bi se srčno veselil, ampak je prej odšel po plačilo k božjemu Kralju.

Nevenljiv spomenik si je v stavbi postavil inž. arh. g. Lado Kham iz Ljubljane. Vse načrte je izvršil in stavil na razpolago brezplačno. Marsikateri je pri pogledu na novo cerkev občudovaje vzkliknil: Take cerkve pa še ni v Jugoslaviji. — Stavba dela čast svojemu mojstru.

—Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se združitvi očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. 8. br. 30474/35.

Načrte za električno inštalacijo nam je pripravil nekdanji hrastniški rojak inž. g. Kresnik. Sedaj je sicer v Ljubljani, toda svoji rojstni dolini je v spomin zapustil luč v cerkvi Kristusa Kralja.

Mili dobrotniki naši, ki prebivate širom obeh slovenskih škofij, na današnji dan priručno pozdravljeni v naši delavski dolini. Iskreno dobrodošli, kateri boste prišli da vidite spomenik svoje vere v Kristusa Kralja in spomenik dobrih src, ki bo blagoslovljen z novo cerkvijo. Iz globočine delavskih src pa bodite pozdravljeni tudi vi, kateri niste mogli prispeti, da bi bili priče naši slavnosti. V duhu bomo združeni z vami in Kristusa Kralja bomo prosili, naj od Njegovega oltarja in svetišča pride obilen blagoslov nad vas, naše velikodušne dobrotnike.

Velik požar na Dravskem polju

Pretekli ponedeljek smo imeli na Dravskem polju zopet velik požar in sicer v Apačah občina Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Goreti je začelo pri posetniku Martinu Kele in se je požar razširil še na gospodarska poslopja Martina Zajca in posestnika Matevža Golc. Vsem trem posestnikom so zgorela gospodarska poslopja do tal, Matevžu Golcu pa tudi stanovanjska hiša. Žrtev požara so vsi poljski pridelki in gospodarsko orodje ter skoraj vsa perutnina. Skupna škoda znaša nad 60.000 dinarjev in je krita le deloma z zavarovalnino. — Da ni postala žrtev požara cela vas, se je zahvaliti gasilec iz Sv. Lovrenca in Hajdine, ki so požar lokalizirali in ogenj po trudopolnem delu pogasili. Vzrok požara še ni pojasnjen. Nekaj ur pozneje pa je na novo izbruhnil požar na drugem koncu iste vasi in sicer pri posetniku Ivanu Klanjšek, kateremu je zgorela cela domačija do tal. Tako gospodarsko kakor stanovanjsko poslopje je bilo iz lesa in s slamo krito. Škoda se ceni na 20.000 Din. Tudi v tem slučaju še vzrok požara ni pojasnjen.

Skrivnost Radiona:

Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo in je zato tako blag in izdaten.

Samo

Schichtov **RADION**

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

Elektrifikacija Dolenjske

Sinoči so v mraku prvič zagorele v Mokronogu električne luči, ko se je Mokronog priključil na omrežje banovinskih elektrarn Mokronožani so ta lepi napredek proslavili s priručno slovesnostjo; povabili so na ta domači praznik tudi številne dostojanstvenike, ki so s svojo besedo in pomočjo pripomogli elektrifikaciji. Proslave se je udeležil tudi ban dr. M. Natlačen, ki je ob tej priliki v načelnem govoru poudaril važnost in pomen elektrifikacijske akcije banovine za vso Slovenijo. Zaradi tehničnih misli prinašamo govor g. bana, ki je izvajal:

Govor g. bana.

Praznično razpoloženje je zajelo danes Mokronog in njega prebivalstvo. Mnogi izmed vas so si že dolgo želeli, da bi posijala tudi pri vas električna luč in da bi tudi vi mogli razpolagati z električno energijo. In vendar se je ta vaša želja izpolnila skoraj iznenada in hitreje kakor ste sami upali. Vaša stanovanja, vaši uradi in javni prostori in vaš trg bo odslej razsvetljevala električna luč. In električna sila bo odslej na razpolago podjetnemu obrtniku, industrijalcu in kmetu, da bo mogel svoj obrat postaviti na nove, današnjemu času odgovarjajoče temelje in tako uspešneje voditi borbo za napredek in lastno blagostanje. — Zato je današnje praznično razpoloženje razumljivo in utemeljeno. Za Mokronog in njegovo okolico je današnji dan res pravi praznik.

Ob priliki tega slovesnega dogodka nam sili pogled nazaj v dobo, ko je naš genijalni in nepozabni dr. Evgen Lampe začel in vodil borbo za elektrifikacijo bivše dežele Kranjske. Z zgradbo vodne električne centrale na Završnici je postavil močan temelj KDE in s tem vsemu delu za elektrifikacijo bivše dežele Kranjske in tudi današnje banovine — Slovenije. Uvidevajoč kolike važnosti in koristi je velika zamisel pokojnega dr. Lampeta za nadaljni gospodarski, kulturni in socialni razvoj naše dežele, se je bivši oblastni odbor ljubljanske oblasti z vso vneto opriljel dela na nadaljevanju in izvajanju velikih načrtov pokojnega dr. Lampeta in bivšega deželnega odbora Kranjskega. Z ukrepi, ki so bili izvršeni v času delovanja bivšega oblastnega odbora in zlasti s podpisom pogodbe z državnim rudnikom v Velenju, so bili že leta 1929 postavljeni elektrifikaciji Slovenije potem KDE tako močni in trdni temelji, da je bilo vprašanje upravičenosti in umestnosti dela na elektrifikaciji Slovenije po KDE, odnosno potom oblastne samouprave, oziroma banovine sploh stavljen na dnevnega reda. Nasprotniki KDE in ideji, ki jih imajo KDE služiti, so morali sprito velikega in uspešnega razvoja KDE utihnuti in pravda, ki se je zadnja leta pred svetovno vojno in še med svetovno vojno vodila v naši javnosti tako zelo glasno, je bila končana v prilog KDE, a tudi v veliko danes še nepregledno korist našega narodnega gospodarstva in slovenskega ljudstva.

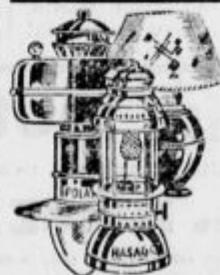
KDE niso nikako privatno kapitalistično podjetje. Elektrarne, ki so v rokah zasebnega kapi-

tala, grade svoje daljnovode v kraje ob širokih belih cestah, v večja mesta, v kraje, kjer je doma industrija; pošiljajo svojo električno silo samo tja, kjer čutijo denar, kjer lahko z gotovostjo računajo na bogat dobiček. Napredek narodnega gospodarstva je zasebnemu kapitalu pri srcu samo toliko, kolikor je sam deležen večjega dobička. Da bi elektrarne, ki so v rokah zasebnega kapitala, pomagale oddaljenim krajem, kjer ni industrije, kjer ni obrti v večjem obsegu, da bi poskrbele za električno lučjo in električno silo tudi oddaljenejši vasi in trge, tudi našega malega človeka — kmeta, obrtnika — čemu, ko pa to ne nese!

Temu nasproti hočejo KDE pomagati tudi malemu človeku in oddaljenim siromašnim krajem, ki se jim s tem ustvarijo ugodnejši pogoji za dosego gospodarskega blagostanja, a z zboljšanjem gospodarskega stanja se bo povečala tudi davčna moč teh krajev in bo posredno banovina in država dobila potom večjega dotoka davkov povrnjene izdatke, ki jih ima z izvajanjem svojega elektrifikacijskega programa. Po tej poti pa bomo tudi mnogo storili, da se gospodarsko osamosvojimo in da bomo sčasoma postali Slovenci resnični gospodarji na svoji slovenski zemlji, kajti velik je vpliv in sila moč na vse gospodarstvo tistega, ki ima v rokah eno najvažnejših proizvodnih sredstev — električno silo.

KDE ne iščejo zase nikakega dobička. Poslovati sicer morajo po trgovskih načelih, toda povsod, kamor so prišle s svojim daljnovodom, vplivajo blagodejno kot zdrav regulator na cene električnega toka in s tem onemogočajo prekomerno izkoriščanje po drugih podjetjih, osnovanih na kapitalističnih načelih. Nečemo zasebnih podjetij uničevati, ne sme pa zasebno podjetje izrabljati svojega položaja v škodo domačega prebivalstva.

V tem svečanem trenutku, ko bo pravkar razsvetlila električna sila trg in okolico, od srea želim in prosim Boga, da bi z električno energijo prišlo med prebivalstvo tega okraja mnogo sreče, da bi današnji dan značil začetek novega vsestranskega napredka in blagostanja. Naj bi električna luč kazala in razsvetljevala vsem pot k boljši bodočnosti. S to željo v srečo kličem: Bodi luč!

Na tisoče zadovoljnih odjemalcev je najboljši dokaz za kakovost naših originalnih

Hosak in Polar

svetilk na petrolejski plin do 3000 sveč

Telefon 7260

Petro-Lux k. d. Zagreb, Radišina ul. 9

Iščejo se zastopniki v vseh krajih.

Duhovniki, ki oskrbujejo dušno pastirstvo med slovenskimi izseljenci

Konz. svet. Tensundern, Radbod — Vestfalija.

P. Teotim Van Velzen, Heerlen — Holandija.

Msgr. Val. Zupantič, Liovin — Francija.

I. Svele, Aumeiz — Francija.

Stanko Grims, Morlebach — Francija.

P. Hugolin Prah, Wattershei — Belgija.

Janez Hladnik, Buenos-Aires — Argentina.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 29. novembra: (Prva adventna, izseljenska nedelja). Saturnin, mučenec; Gelazij, papež.

Ponedeljek, 30. novembra: Andrej (Hrabroslov), apostol.

Ta mesec se je dan skril od 9 ur 57 minut za 1 uro 16 minut na 8 uro 41 minut.

Novi grobovi

† V Zagrebu je umrla 26. novembra Josipina Kosina, roj. Wolf, v 77. letu svojega življenja. Pokojnica je bila edina hči rajnega slovenskega slikarja Janeza Wolfa. Kot mlada soproga je odšla s svojim možem v Karlovec in pozneje v Zagreb, z nežno ljubeznijo pa se je vedno spominjala Ljubljane in jo večkrat obiskala. Ponosna je bila, da je svojih pet otrok, tri sinove in dve hčeri dobro vzgojila in preskrbela, da so vsi v zelo ugodnih razmerah. Pokopali so jo 28. novembra na Mirogoju v Zagrebu. Svetila ji večna luč!

† V Ljubljani je umrla v starosti 70 let g. Marija Globelnik, soproga g. Franceta Globelnika, dolgoletnega skladiščnika pri tvrdki K. Polak. Pokojnica je bila zelo blaga in usmiljena žena, ki je vsakemu pomoči potrebnemu rada pomagala, v zadnjih letih pa je bila zaradi krivde razmer sama pomoči potrebna. Vedno je rada popirala in sodelovala pri naših društvi, posebno pri »Ljubljani« in Rokodelskem društvu. Pogreb bo v ponedeljek, 30. novembra ob 2 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice. Naj bo blagi pokojnici Bog bogat plačnik! Zaljubljenemu soprogu naše iskreno sožalje!

† Radeče pri Zid. mostu. V noč na petek je umrl na Logu v 81. letu starosti posestnik Janez Trbovec, rojen v Loki. Pokojni je bil eden naših najstarejših mož, saj ga je birmal še naš veliki škof Anton Martin Slomšek malo pred smrtjo. Drogodok o škofovi bolezni pri birmi je zelo rad pripovedoval. Daleč naokoli so ga poznali kot izvrstnega sadjarja in dobrega kmetovalca. Bil je naroden na mnogo katoliških listov, svojo številno družino je lepo katoliško vzgojil, saj je ena hčerka usmiljena v Belgradu. V sredo je šel še v gozd po drva, pa ga je voz povozil, dobil je težke notranje poškodbe in podlegel previden z zakramenti. Pogreb pokojnega bo v nedeljo popoldne ob pol štiri na vrhovskem pokopališču. Naj v miru počiva! Sorodnikom naše iskreno sožalje!

Našo jugoslovansko misijonsko pokrajino v Bengalijsi so zadnje težke nesreče zaradi povodnj, slabe letine in kužnih bolezni, z malo podporo bi mogli naši misijonarji tam doseči prava čudeža spreobrnjenja. Da pomagamo misijonarjem — prirejamo

od 29. novembra do 8. decembra 1936

MISIJSKI BAZAR

v Misijon. muzeju pri cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani, Zrinjskega cesta

Bazar bo te dni odprt vsak dan od 8—12 in od 2—4. — Vstop prost.

Prosimo, pridite in vzemite kako malenkost, da nam pomagate rešiti duše teh poginob — da bomo razširili kraljestvo Kristusovo v poganski Bengalijsi! — Zdalj je zanje čas milosti! Ne zamudimo ga!

Osebnosti

Novi provincijal Misijonske družbe sv. Vine. Pav. Dne 27. t. m. je prevzel provincijalno vodstvo jugoslovanske provincije Misijonske družbe sv. Vincencija Pav. (Lazaristov) g. Lovro Sedej. Novi provincijal-vizitator je v Ljubljani dobro poznan, saj je bil več let superijor ljubljanske misijonske postojanke pri cerkvi Srca Jezusovega, in je doslej prav mnogo sodeloval pri vseh karitativnih zadevah ljubljanskega mesta. Novemu provincijalu-vizitatorju želimo veliko božjega blagoslova na odgovornem mestu.

Poroka. V litijski župni cerkvi je poročil g. župnik Vinko Lovšin predilniškega mojstra g. Habica Ivana in gđ. Sme Miro iz Ljubljane. — Mlademu značajnemu paru želimo vso srečo.

Diplomirani so bili 27. t. m. na tehnični fakulteti ljubljanske univerze za inženirje gradbene stroke gospodje: Turnšek Viktor, Ferjan Marjan, Berce Gorazd in Šketelj Janko. — Čestitamo!

Izpit za strokovno učiteljico na šolah za defektno dečo je te dni napravila v Belgradu učiteljica gđ. Vilma Kralj iz Kočevja. Čestitamo.

Državni strokovni izpit iz gozdarske stroke so napravili v Belgradu gg.: ing. Čokl Martin, ing. Funkl Alojz in ing. Mazi Stanislav. Čestitamo!

Vzajemnost, društvo duhovnikov ljubljanske škofije, ima v sredo, 30. decembra 1936, popoldne ob pol 3 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani svojo redni letni občni zbor. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo predsednika, 3. poročilo blagajnika, 4. poročilo nadzorstva; 5. odobritev letnega računa; 6. volitev odbora; 7. volitev nadzorstva; 8. službenosti. Ako bi ta občni zbor ob napovedani uri zaradi nezadostnega števila navzočih članov ne bil sklicen, se bo z ozirom na § 8 društvenih pravil vršil pol ure pozneje drug občni zbor, ki more volitve eklatantno brez oziroma na število navzočih članov. — Odbor.

Financiranje turizma in občinski proračuni. Občine turističnih krajev Dravske banovine opozarja banska uprava na določila čl. 3. uredb o pospeševanju turizma (Služb. list 21. k. s. dne 11. marca 1936), ki naj se pri sestavi predlogov občinskih proračunov za leto 1937-38 neglede na to, da krajevni turistični odbori še niso ustanovljeni, točno upoštevajo.

Banovinski turistični svet Dravske banovine. G. ban Dravske banovine je podpisal te dni pravilnik o sestavi, organizaciji in delokrogu banovinskega turističnega sveta. Svet, čigar delokrog je osnovan na uredbi o pospeševanju turizma, čaka važne, z ozirom na položaj, v katerem se

nahaja mednarodni turizem, pa tudi nujne naloge. Njegova ustanovitev pa pomeni tudi sicer nov člen v izgraditvi turistično pospeševalne službe ob edino pravilnem sodelovanju celokupne turistične javnosti.

Božične razglednice v 2 ljubkih spremembah so izšle pri Prosvetni zvezi v Ljubljani. Ena slika kaže božični svet, ki je tako primerna za sedanje dobo. Druga slika pa predstavlja sveto noč, rojstvo Gospodovo. S priprostim sredstvi je slikarica g. Prunkova podala ta dva motiva na zelo ljubek način. Kdor naroči 100 razglednic dobi 25% popusta. Za božič in novo leto uporabljajmo izključno razglednice, ki Vam jih nudi Prosvetna zveza v Ljubljani. Istotam se naročajo tudi društveni koledarčki za l. 1937. Vsebinsko letošnjega koledarčka je praktična, zato bo ta koledarček kazipot vsakemu društvu delavcu. Stane 7 dinarjev. Društveniki segajte po svojem koledarčku.

... In ker se dajo »Jajnine - Pekatete« hitro pripraviti, jih mnogo zaposlene gospodinje kaj radi kupujejo.

Le tako naprej! V težkem času, ko vse toži o krizi, ko manjka denarja na vseh straneh, je začela poslovati KARITAS. Začetek je bil zelo težak. Ni bilo lahko premagati nebroj predsodkov in ugovorov. Velika je bila konkurenca v Samopomoči, ki je s varljivimi obljubami mamila in vabila ljudi k sebi. KARITAS ni mogla za kovača obetati jura. KARITAS je solidna ustanova. A zdrava sadika pošene krepke kljub oviram in preste nezdruge. Danes je KARITAS pri nas že popolnoma ukoreninjena in splošno znana. V petih letih je KARITAS postala največje ljudsko zavarovanje! KARITAS je presajena k nam iz Nemčije in Avstrije. Tam uspeva sijajno, vzorno. Na Nemškem je zavarovano vse. To je dokaz visoke kulture. Crnc v prazgodu in Indijane v svoji preriji — ta ni zavarovan. On živi brezskrbno iz dneva v dan. Kulturen človek pa gleda v bodočnost, ne prepušča svoje usode slepemu slučaju. Kulturen človek je zavarovan. Kar se je drugod sijajno obneslo, se je tudi med nami. Nočemo v kulturi zaostajati za našimi močnejšimi sosedi! Naše ljudstvo je kulturno! Naše ljudstvo vedno bolj čuti potrebo zavarovanja in spoznava njegov socialen in gospodarski pomen. Naše ljudstvo skrbi za svojo bodočnost in se zavaruje. KARITAS — s ponosom lahko gleda na prvih pet let svojega prizadevanja! V novem petletju razmahni se še bolj! Velika in lena je tvoja naloga! Preprečuj socialno propast našega ljudstva in daj mu lepšo gospodarsko bodočnost! (17680)

Za Miklavža

nudimo damske plašče in suknje za gospode po globoko znanih cenah. Izkoristite ugodno priliko in prepričajte se pred nakupom.

V parte po pok. gospodični Nežiki Klun se mora pravilno glasiti Janezek, Angela, Marija, nečak in nečakinja, kar s tem popravljamo. — V Službenem listu kraljevske banke upravne dravske banovine od 28. t. m. je objavljen Zakon o izmenjavi not, objavljeni dne 4. junija 1935, s katero sta se kraljevina Jugoslavija in Češko-slovaška odpovedali pravicam po čl. 4. in 6. trg. pogodbe z dne 14. novembra 1928 in po končnem zapisniku dalje »Pravilnik o področju posvetovalnih organov pri državnih narodnih gledališčih, »Pojasnilo o prepovedi glede barvanja malinovega soka tudi z neškodljivimi barvami, »Podajevanje voznih ugodnosti dnevnice, honorarnim uslužbencem, pomožnemu osebju in njihovim rodbinskim članom« in »Telefonski promet: z zrakoplovom »Hindenburg in z Avstrijo«.

4000 Din nagrade

dobi naročnik lista: Rejek malih živali Ljubljana, Korunova ulica 10

300 velikih knjig »II. Euharistični kongres za Jugoslavijo v Ljubljani 1936« (vrednost vsake knjige 160 din). Velika knjiga o največji slovenski prireditvi v čast euharističnemu Kralju v Ljubljani 1935 mora med narod! S pomočjo srečolova, ki ga je dovolilo pristojno ministrstvo, bo moglo razširiti 300 knjig tudi med tiste, ki sami ne bi mogli kupiti knjige, ki stane 160 din. Razširimo zato srečke po 2 din med najširše sloje in 20. decembra prejme 300 izrečancev 300 knjig! Prodaja in kupovanje teh srečk naj bo zaključeno sodelovanje pri veličastnem kongresu. Ta teden razpošlje Misijonska tiskarna župnim uradom in

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soo. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 28. V. 1935.

nekaterim poverjeništvom po nekaj srečk z navodilom. V Ljubljani se dobijo srečke v Prosvetni zvezi (Miklošičeva cesta 7-1.), pri Kolodvorskem misijonu (Masarykova 12), pri vratarju frančiškanskega samostana, v uršulinskem samostanu, pri oo. jezuitih in lazaristih. Po pošti se naročajo v Misijonski tiskarni, p. Domžale.

Združenje železniških uradnikov kraljevine Jugoslavije priredi prihodnje dni pod vodstvom predsednika svetnika Josipa Obada iz Zagreba tri-dnevno poučno ekskurzijo na Dunaj. Udeleženci si bodo ogledali najmodernejšo varnostne naprave pri zveznih železnikih, tehnični in naravoslovni muzej ter druge zanimivosti.

Globoko znane cene za Miklavža pri tv. O. Kiffmann, Ljubljana, Mešni trg 8.

»Naša zvezda.« Ker se je število naročnikov povečalo, sporočamo z veseljem našim poverjenikom, da smo za dijake in dijakinje ceno znižali. Odslej stane posamezna številka (v kolportuži) 50 par. Dijaki in dijakinje, ki jo žele dobiti na dom po pošti, plačajo za celo leto 10 dinarjev. Ker upamo, da bo še marsikateri srednješolac ali srednješolka segla po listu, smo poedinim poverjenikom priložili nekaj izvodov na ogled. Če pa hoče kdo naročiti še prvi dve številki (na novo) naj sporoči to takoj, da jih vnovič ponatisemo. — Uprava »Naše Zvezde«, Strelška ul. 12.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima naravno vse, ki bolehalo na astmi, katarju na pljučih, zastarelem kašlju, sušenju, dolgotrajni hripavosti in hripi, pa doslej niso našli zdravlila. Vsi taki bolniki dobe od nas

popolnoma brezplačno knjigo s slikami,

izpod peresa gosp. dr. med. Guttmanna, bivešega svet-zdravilca v zavodu za tisekuro, o temi »Ali so pljučne bolezni ozdravljive?«. Da omogočimo vsakemu bolniku, da spozna vrsto svoje bolezni, smo se odločili v interesu splošnega blaga odpisati to knjigo na zahtevo popolnoma zastonj in poštne prosto. Napisati je samo dopisnico (frankirano z Din 7—) in jo odpisati na

PUHLMANN & Co., BERLIN 615 Müggelstrasse Nr. 23-25 a.

Odobreno od ministrstva socialne politike, sanitetno odeljeno S. Br. 2416 od 12. XII. 1935

Nesreča rudarja. V petek je bil v Ljubljano prepeljan 21-letni rudar Benjamin Kozar iz Hrastrnika. Kozar je delal pri drobilcu kamena. Drobilec pa mu je stisnil med delom preni ko, tako, da je Kozar omedlel, hkrati pa mu je stroj zmečkal tudi levo roko. Na ljubljanskem kolodvoru je Kozarja prevzel reševalni avto in ga prepeljal v bolnišnico. Kozar ima nevarne notranje poškodbe in je njegovo stanje skrajno resno.

Cevljar in vrag. Opereta v dveh dejanjih, zložil Danilo Cerar. Besedilo napisal Rudolf Cerar. Samozaložba. Cena 48 Din. — Gospod Cerar je vrzel, ki se je kazala na polju tovrstne glasbene literature izdatno izpolnil. Saj nam, posebno se podočelom zborom in prosvetnim društvom, aličnih glasbenih prizorov zelo primanjkuje. Pričujoča skladba bo nudila veliko srečne zabave in užitka v glasbenem in dramatičnem oziru. Glasba je lahka in lepa, primerna našim odrom. Spremljevanje klavirja, bo prav lahko tudi nadomestila harmonij. Skladba je prirejena na šest mešanih vlog in zbor. Vsem našim pevskim zborom in prosvetnim društvom to efektno opereto prav toplo priporočamo, ki bo ob raznih zabavnih prilikah vse poslušalce prav razveselila in čimernost razvedrila in pregnala. Dobi se tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Pri zaprtju motnjah v prebavi vze mite zjutraj na prazen želodec kozarec na ravne »Franz-Josef grenčice«.

Za Miklavža in božič je znižala Nova založba v Ljubljani predvsem cene za mladinske knjige, ki so izšle v njeni založbi. Posebej opozarjamo na šaljivo slikanico s pesmicami »Cipek in Capek«, na poučno povestico »Ivančkov sveti večer«, za dijake pa zlasti odlično vzgojno povest »Vzori in boji«, ki ima tudi važne zgodovinske obeleže nekdane Ljubljane.

Primeri Miklavževi in božični darovi so knjige, ki jih ima v zalogi uslužilski samostan v Ljubljani: M. Klementina O. S. U.; Sv. Angela Merici; M. Elizabeta O. S. U.; Slava sveti hostiji; Cvetje na potu življenja; Iz moje celice.

LUKIČ

Stritarjeva ulica LJUBLJANA

Miklavž kupuje darila: albume, spominke, knjige, nalivna peresa, tintnike, aktovke, kipe, križe, jaslice, ter za deco lepe avinčnike, peresnice, slikanice, barvice itd. v trgovini H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2, zato, ker mu nudijo najceneje.

Voditelji Marijinih kongregacij si dovoljujejo opozoriti, da imamo stalno na zalogi prav vse potrebščine za kongregacije po najnižjih cenah. Trgovina H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani kot založnica prodaja v svoji knjigarni v Ljubljani in v podružnici v Mariboru za Miklavža in Božič zbirke knjig po najugodnejših cenah. Ogledite si neobvezno te zbirke! Zahtevajte cenik!

V lastnem interesu vsakega bolnika, ki si želi ozdraviti astmo, pljučne in njim slične bolezni, svetujemo, da se okoristi a ponudbo tv. Puhlmann & Co., Berlin, 615 Müggelstrasse 25/25 a, ki obstoja že mnogo let, ki brezplačno razpošilja poučne brošure s slikami. Pazite na oglas na strani 4.

Milčič je dobro razpoložen, ker svira na glasbilo a pomočjo poučnih pisem, ki jih zastoji daje Meinel & Herold k vsakemu glasbilo. Zahtevajte po dopisnici brezplačno knjižico »Kako postane dober godbenik« in cenik. Meinel & Herold, d. s. o. j., zal. tovarne glasbil, Maribor 102.

Najcenejši nakup manufakturnega blaga — Jos. Pelkosič, Ljubljana, Stari trg 4.

Putnik Ljubljana, organizira potovanje s posebnim vlakom na Dunaj od 5. do 10. decembra 1936. Odhod iz Ljubljane z brzim vlakom ob 23.45. Povratek v Ljubljano 10. decembra ob 22.03. Prijava do 30. novembra. Informacije pri biletarnicah Putnik v Gajevi ulici in v hotelu »Metropol«.

Da boste stalno zdravi je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Sneberje—Zadobrota. Dramatični odsek Pevskega društva v priporici danes popoldne ob pol 4 v Pevskem domu, kretno predstavo V boj za staro pravdo.

Kočevje

Za Miklavža! nudi bogato izbrano fotoaparator, albumov, kaset, manikir, termometrov, parfumov, kolinskih voda l. t. d. — drogerija Ing. Franc Rühl, Kočevje.

Videm ob Savi

Pred nekaj dnevi je bil objavljen v »Slovenec« članek, ki opisuje tukajšnje krajevne razmere in med drugimi namigava, da se za videmsko pošto, ki je razpisana, potegujejo gotovi ljudje, ki da ne spadajo na tako odgovorno in zaupno mesto, predvsem da so nemško čutečega mišljenja. Javnost, ki tukajšnjih razmer ne pozna, bi lahko ob sličnih vrsticah zašla v krive informacije. Domačini sami pa, ki nam je vsa zadeva dobro znana in poznamo tudi ljudi, ki se med drugimi prosilci za to mesto potegujejo in ki jih nam sicer znani pisec na tako neolajalen način napada, vemo, da pri vsem tem ni šlo za stvar kot tako, marveč se skrivajo lepo v ozadju osebno nasprotstvo, ki bi pa pri tako važni stvari ne smelo stopiti v ospredje. Obratno vlada splošno prepričanje, da je imenovana oseba povsem zmožna za prevzem tako zaupnega mesta, narodno čuteča pa vsaj toliko kot marsikateri nacionalce, ki se takrat baha in poudarja svojo vsenacionalno jugoslovansko miselnost, kadar mu ta prinaša korist in dobiček! In s stališča, ne samo krščanskega, marveč celo človečanskega, imenovani osebni mesto privoščimo, ker vemo, da jo bo dobila oseba, ki ji v socialnem oziru prvenstveno pripada. Toliko v vednost nepočetni javnosti, zlasti še v tem oziru merodajnim faktorjem.

Tečaji visokošolskega značaja

za moderno slovensko umetnostno industrijo in tečaj za domače stavbarstvo.

Za naravne tečaje, ki jih bo priredilo društvo »Probusa«, je zavalodalo voliko zanimanje v industrijskih in obrtniških krogih. Za tečaje se je že prijavilo veliko število udeležencev. Želja obrtnikov pa je, da naj se tečaji pričnejo, ker se jih valed valike za poslenost pred prenehanjem, ne bi mogli udeležiti. Tudi se je poudarjalo, da bi bilo umestno skrajšati tečaje od 3 na 2 meseca, kar ne morejo biti zainteresirani od svojih obratov daljšo dobo odsotni. Da ustreže karšnim željam, je sklenilo društvo »Probusa«, da se bodo vrtili tečaji glasom sledočega programa:

I. Tečaj za moderno slovensko umetnostno industrijo od 15. januarja do 15. marca 1937. Prijava do 1. januarja 1937. Bolnina Din 600 osiroma za člane »Probusa« Din 400.

Enaki pogoji veljajo za tečaje iz oblačilnih in sorodnih strok.

II. Tečaj za domače stavbarstvo od 15. febr. arja do 15. marca 1937. Prijava do 1. januarja 1937. Prijava do 1. januarja 1937. Bolnina Din 300 osiroma za člane »Probusa« Din 300.

Tečaj bo skružen praktičen potek v raznih panogah obratne tehnike, ki se bo vršil ob sobotah. Na ta način bo ustrezno tudi udeležencem, ki imajo že lastne obratne, ker bodo lahko poslabili sobota v svojih delavnicah za praktično izvedbo med tečajem narešnih osnutkov.

Dalje sporočamo javnosti, da se bodo vrtili na splošno zahtevano tečaji za oblatine in sorodne stroke, pri katerih bosta sodelovali »Probusa« društvo »Deva« in »Naša skrinja«. V teh tečajih se bodo izločevali osnutki za blagovne vzorce in za oblačila, vobče, daje osnutki za moderne slovenske narodne noše (dolgi nam ališijo stare noše za historične prireditve) in za športne obleke) na pr. za skupne nastope v inozemstvu).

Toben program Probusnih tečajev bo na raz. polno v prihodnjih dneh pri splošnih obrtnih zadr. kah, pri raznih strokovnih združenjih, pri mestnih po. glavstvih in pri vseh večjih občinskih uradih v dravski banovini.

Iz raznih dopisov smo povzeli, da si interese nito bili na jasnem glede oblike naših tečajev za umetnostno industrijo, o katerih izjavljamo slednje:

Kar hočemo in smejemo prireditelj teh tečajev, je doprinesiti dokaz, da se za našo domačo umetnostno in. dustrijo osvoboditi enostranskega algovnih smeri, ki so nam bistveno tuje, ki sicer morajo odgovarjati strugi stvarnosti in predavnosti drugih dežel in ljudem drugačne narave, ne pa nam in naši zemlji. Potrebno je, da se v okviru modernih algovnih smeri vračamo go. tovim domačim oblikam, katero strumiljenje pa ni pre. sojati samo iz estetskega temveč tudi iz gospodarskega in domovinskega vidika. Ne s masno produkcijo, samo a kvalitetnim delom more priti naš mali narod do va. ljeve. S takim delom bomo tudi naš gospodarsko najboljše vodili. Princip stvarnosti vladajoč v sedanosti, naj seane priznan tudi v moderni domači umetnosti in. dustriji. Bilo bi neporodoma pogravnno, če bi pri mo. dernih izdelkih naše umetnostne industrije ne jemali v prvev zahtev sejanje, in če bi se kopirali našo ljudsko umetnost. Slednje boili sicer podlaga za naše stvarjanje, je pa nastala pod drugimi okolišninami in je zgubila vrzno a sedanosti. Prava pot leži na. kako v areli. Lepo oblike naše ljudske umetnosti naj nam služijo kot vzor, pri stvarjanju novih izdelkov pa ne smemo prezreti stvarnih potreb sejanosti. V po. števjanju obeh navedenih faktorjev leži bodočnost slovenske umetnostne industrije.

Ker je pokrajinski mašaj v Sloveniji tako razno. lik, se karada njegova pestrost tudi v naši ljudski umetnosti, in v posrednem stavbarstvu, ki naj. služita ker tise oblikovalci in barvne industrije in. po. la. Zalkskega stavbarstva. Tako si bodo ustvarili prava. mezni predeli naše domovine svojem značaju odgo. rjačo lastne oblike (stoge), ki bodo pokrajini v dobrobit.

Prijave k tečajem sprejema predsednik društva »Probusa«: prof. Grebene Otom, Cesta 29. oktobra 7/1. deemo, Ljubljana, ki je na razpisu za polnoma vsak dan izključno od 15 do 14. Za pr. vne odgovore je priložiti frankirane kuverte.

Ježica

Izseljenska nedelja bo danes ob 3 popoldne v Cerkvenem domu. Urednik »Rafaelac g. katehet Premrov bo v besedi in sliki orisal naš pereti izseljenški problem, cerkveni pevski zbor pa bo zapel par pesmi.

Društveni praznik 8. dec. na praznik Brezma. dežne, bo naša prosveta obhajala slovesno. Zju. traj bo maša za umrle člane K. P. D., nato skupno sv. obhajilo, za vse člane obvezno. Popoldne ob 3 pa je akademija v domu s pestrnim sporedom. Govoril bo g. prof. E. Kocbek iz Ljubljane. Ob tej priliki bo tudi nastop društvenih odsekov (simbo. lične vaje, skupinske slike, gimnastika). Za člane udeležba obvezna, prijatelji in znanci vabljeni. Vstopnine ni.

Miklavžev večer bo kakor vsako leto na pred. večer, 5. decembra ob pol 8. Na sporedu je ljubka igra in prihod Miklaža.

Trbovlje

Proslava sjeedinjena 1. decembra. Na predvečer v ponedeljek ob 7 bo v Društvenem domu slavnostna prireditev za 1. december, katero pripravijo naša društva. Vse prav vjudno vabimo, da se v čim večjem številu udeležijo proslave, zje. dinjenja! Vstopnine ni! — V torek, 1. decembra, se naj vsa naša društva udeležijo spreveda z za. stavo iz Društvenega doma v župno cerkev k službi božji ob 10.

Ljutomer

Miklavžev večer v Katoliškem domu. Kakor vsako leto tako se tudi letos pripravila Miklavžev večer v našem Katoliškem domu. Naš Marijin vrtec bo nam pred prihodom Miklavža zaigral lepo otroško igrico. Sv. Miklavž pa nabira darove dne 6. decembra od osme ure do tretje ure popoldan. Prireditelj sama bo v nedeljo, dne 6. decembra ob pol 4 popoldne. Ste prav lepo vabljeni k obilni udeležbi!

Dne 8. decembra, na praznik, Marijinega Brez. madežnega spočetja, priredijo naše katoliške orga. nizacije Marijansko akademijo. Nastopi naš Ma. rijin vrtec, Marijina družba, fantovska kongrega. cija in fantovski odsek Prosvetnega društva. Pro. gram je zelo pester. Prijatelji verskih akademij vjudno vabljeni!

Ljubljansko gledališče

DRAMA — Začetek ob 20.

Nedelja, 29. novembra ob 15: Tudi Lela do našla klo. buk. Izven. Znižane cene od 30 Din navdol. — Ob 20: Konjenika patrola. Izven. Znižane cene od 30 Din navdol.

Ponedeljek, 30. novembra: Kadar se strga oblak. Pre. miorski albuma. Vproslavo narodnega praznika.

OPERA — Začetek ob 20.

Nedelja, 29. novembra ob 15: Mala Floramye. Goeto. vanje ge. Matilde Kraljeva. Izven. Znižane cene od 30 Din navdol. — Ob 20: Ples v maskah. Izven. Cene od 30 Din navdol.

Ponedeljek, 30. novembra: Zaprtja.

Beseda o Koroški

1. Materina beseda je velik zaklad! Mišljenje, duševni nastroj, čuvstvenost Indijca se izraža v jeziku Hindi, Maharati, Bengali, ki se mlo in mehko izlivajo iz gibčnih ust Indijcev, kakor se mehko zibajo vitke palme in vrbe ob lenih rekah Ganges in Indus. Bolj krepko sekajo svoje sloge in besede severni sibirski nomadi: Turkmeni in Mongoli, saj je veter in vihar, ki veje po velikih stepah, rezek in oster. Suho in ostro grgrajo Arabci svoje guturalne zvoke: saj je njihova zemlja pečena in skalnata. Jezik je v resnici ono godalo, na katerem izpevajo in svirajo narodi svoje misli, svoja čustva!

Jezik je zaklad, iz katerega črpata mati in oče one besede, ki segajo otroku do srca! Da bi mati svojemu lastnemu otroku govorila najslajše besede ljubezni v tujem jeziku? Bi ne bila prava mati. Jezik da gospodarju pravo besedo v usta, kadar zapoveduje svoji služinčadi, z gladko besedo vabi trgovca odjemalca v svojo trgovino in gostilničar v gostilno! Prav vsi tisti, ki se hočejo drugim prikupiti, iščejo pomoči v domači besedi onih, katere vabijo.

Otrok, ki pride v šolo, se na podlagi besednega zaklada, ki si ga je pridobil v domači hiši, v šoli nadalje izobražuje.

Kako nevedno je tistemu, ki naj mahoma pusti godalo, na katerem se je učil nekaj let svirati, in ki naj začne z novim godalom!

Jezik uvaja človeka nadalje v veliko skupnost onih, ki govorijo isti jezik, v narodno skupnost! Ta skupnost, to občestvo je starejše, svetelše, močnejše kot državno občestvo. Če se vsiljuje v tuje jezikovno občestvo, si pravi nepridiprav! Nikdar te ne bodo imeli popolnoma za svojega, čeprav bi ti hotel.

To, kar smo rekli, so nam zapisali naravni zakoni v srce in nikdo ne more nezakazovano kršiti teh zakonov!

2. Koroška je odprta rana na narodnem telesu slovenskega naroda! Tam so se vsi ti naravni zakoni desetletja in desetletja kršili. Je to prelom, kršitev naravnih zakonov in greh je tem

hujši, ker je zakrivila ta greh ona oblast, ki je imela od Boga dano obveznost, da štiti najvišje naravne kulturne vrednote Slovencev, njihovo narodnost in njihov jezik!

Zakaj, tako vprašamo v imenu svetih božjih zapovedi, ki pravijo: spoštuj očeta in mater, seveda predvsem v tem, kar ti dajejo duhovnih vrednot, zakaj razdira državna oblast v Avstriji ta božji zakon? Zakaj z vsem svojim postopanjem navaja slovensko mladino, da pljuvajo v skledo očeta in matere in zaničujejo domačo govorico?

Zakaj, tako vprašamo v imenu naravnih, vsem, tudi najprimitivnejšim narodom vrojenih zakonov, avstrijske državna in koroška deželna oblast, zakaj šolske, sodniške, upravne, vojaške oblasti ne dopuščajo Slovencev da bi se mogli izobraziti v polne osebnosti in državljane na osnovi materinega jezika?

3. Kdo je dal pravico nemškimi oblastem, da so v 180 letih, ki jih pohajajo slov. otroci, odpravili skoro vsako sled pravega slov. pouka? Kdo jim je dal pravico, da so oropali slovenski narod vseh slovenskih učiteljev, vseh slovenskih uradnikov, profesorjev?

Kdo je dal Nemcem pravico, da izključujejo iz celovškega učiteljskega slovenske učiteljske? Kdo je dal Avstriji pravico, da je izbrisala vse slovenske napise v slov. ozemlju iz vseh železniških postaj, šolskih postoj, uradov? Kdo je dal nemškemu časopisju pravico, da vsako, najmanjše narodno gibanje oblatijo kot protidržavno, šovinistično? Kdo je dal nemškemu narodu to bratomorno misijo, da hoče do Karavank očistiti vse ozemlje vseh slovenskih sledov?

Avstrija, ki si bila nekdanj družina mnogih narodov, ki si pa zapadla strupu liberalnega nemškega šovinizma in uničevala Slovence, si danes na tem torišču ista kot prej! Iz odlokov in zakonov, iz tvojih besed pridejo mamljive obljube, a iz tvojih dejanj in tvojih ukrepov nam udari smrtni dih uničevanja in teptanja našega naroda! Avstrija, kdo je morilec našega naroda?

Carantanus.

„Misijonski avto“ 25 let v službi naroda

Vi vsi, ki poznate gosp. župnika Andreja Tumpeja v Belgradu, boste morda komaj verjeli, da se je danes, 29. novembra, srečal z Abrahamom — in to je njegov prvi jubilej; drugi pa je ta, da je letos 25 let, odkar deluje po raznih vinogradih Gospodovih, tretji pa, da je sedaj 10 let, odkar se poti na jugu naše domovine, v naš diaspori. — Tumpej je v St. Lovrencu na Drav. polju je znana kot odlično krščanska, saj je poleg misijonarja Andreja dala še šest usmiljen, občini St. Lovrenc pa županuje Andrejev brat Jaka, zaveden in praktičen katoličan.

Ko je g. Tumpej končal gimnazijske študije v Ljubljani in bogoslovne v Gradcu, je bil poslan v Carigrad, kjer je dve leti deloval kot profesor na gimnaziji kolegija sv. Jurija. Tik pred svetovno vojno pa se je vrnil v Slovenijo in tu so ga kmalu spoznali slovenski fantje, za katere je imel številne duhovne vaje in predavanja. Ko se je leta 1916 začela porajati misijonska misel med Slovenci, je bil med prvimi, ki je sebe in druge navduševal za to idejo. Leta 1923 je ustanovil in začel izdajati mesečnik »Katol. misijonci«; bil je urednik do leta 1926, ko se mu je odprla nova pot. Poslan je bil tedaj v Bitolj za župnika. Župnija je bila velika kakor cela škofija ter je segala od grške in albanske meje tja do bolgarske meje. G. Andreja so že v Ljubljani imenovali »misijonski avto«, (pa pravega avtomobila še nikoli ni imel, in ga tudi najbrž ne bo), tu si je bil res sam svoj avto. Porabil je pa tudi vsa prevozna sredstva od oslička in konjička do aeroplana, da je mogel zadostiti svojim dolžnostim. Kuda si je sam: malo čaja, dvoje mehko kuhanih jajc, pa čebule in česna, pa malo kruha — pa je bila miza pokrita ob petkih in svetkih. Tako si je pridobil moderno vitko linijo. Če je potoval po svoji občini župniji, je imel pogosto za streho mlo nebo, za posteljo pa kup slame, ali pa trde deske, pa tudi kak prazen lojstrski voz na kakem dvorišču, po katerem so se sprehajali prešički in piščki ter začudeno ogledovali neznanega vsiljivca na vozu. Menda ga ni kmalu človeka, ki bi tako dobro poznal macedonsko zemljo kakor g. Andrej. Kajmakčalan in Perister sta mu bila prijatelja, saj je na njima obhajal celo službo božjo za vojake.

Ko se je leta 1929 ustanovila v Belgradu na Čukarici nova župnija in bila izročena misijonarjem, je bil pozvan g. Tumpej, da uredi delovanje v župniji. Ta župnija pa ni morda župnija v slovenskem pomenu, ampak je zelo obširna, saj je okoli župnije nič manj kakor 223 km, polno vasi, naselbin, med njimi pa so raztreseni katoličani. G. Tumpej je prebrskal vse vasi, vsa sela, tovarne, rudnike, kamnolome, železniške postaje, itd. celo vlačice na Savi, ter poiskal svoje farane. Tako delo ni lahko, ni prijetno, to ve vsakdo, kdor je kedaj delal v diaspori ali pa med izseljenci ali naseljenci. Danes se vrši iz središča na Čukarici redna služba božja v Obrenovcu, ki je 41

kilometrov oddaljen, v Mladenovcu (58 km), v Arandjelovcu (91 km), v Lajkovcu (81 km), tu je celo mala podružnica, pritična hišica, v kateri je sobica s kapelico. V Obrenovcu je tudi že pripravljena parcela za kapelico, g. Plečnik je napravil krasen načrt, ali ko je lansko leto začel g. Tumpej pobirati prispevke za to kapelo, ga je pa bivši režim ravno na veliki petek obsodil... Veronauk se poučuje pa kar na 12 krajih župnije.

V Belgradu je g. Tumpej znana osebnost, poznajo ga povsod, na najvišjem mestu, pa tudi reže in ubogi. Na najvišjih mestih pritiska z velikim uspehom na kljuko za ono ki se k njemu zateka. Koliko potov, koliko stroškov samo za intervencije! — Poleg tega pa je v domači župni cerkvi organist, vodi kar dva pevski zbora, posebno srčan je otroški zbor, če treba, pa še sam pesmico »skuje«; v župniji vodi vse prosvetno delo, prireja igre v domači dvorani, vadi in vodi dvojni tamburaški zbor, uvaja v cerkvi liturgično življenje itd. Preobširno bi bilo, če bi hotel vse samo omeniti.

Še eno naj omenim: kako je skrbel za naše slovenske trpine, ki so ječali radi »velikega slovenskega procesa«; toliko časa po raznih ječah — o tem bi pa znali povedati dotični trpini sami.

Ni čuda, da kdor pride od Slovencev v Belgrad, hoče videti tudi vedno živahnega, podjetnega, delavnega, zgovornega, veselega, odločnega g. Andreja.

Za njegov trojni jubilej mu želimo z vsemi njegovimi prijatelji obilo božjega blagoslova, trdnega zdravja — na mnoga leta!

Za pet tihih minut

»Nadenite si Gospoda Jezusa Kristusa!« kliče cerkev z apostolom Paolom (Rimlj 13, 14), ko prvo adventno nedeljo začneja svoje novo leto. Pred 1550 leti je bil ta apostolov opomin za Avgustina v najhujših notranjih bojih kakor razodetje ob zgoraj in mu pokazal pot v novo žiotenje. »Komaj sem stopek dobro končal,« pripoveduje sam, »se mi je olila kakor luč trdne gotovosti v srce in vse temine doomoo so se razbegnile.« (Confess. VIII, 12). Le iz žiotenja more izvirati žiotenje. In Gospod Jezus, večna Beseda božja, je žiotenje. Prišel je k nam, da bi imeli žiotenje in ga imeli v izobilju. Sv. Hilarij, veliki borec za čistost krščanstva v 4. stoletju, je zapisal lo-le: »In to najbolj zdržiže človeško nevednost, da ni hotela sprejeti pod nizkostjo križa Gospoda večne slave. In kaj je za svet tako nevarno, nego to, da Kristusa ni sprejeli?« Če danes gledamo okoli sebe, moramo Hilarijeve besede izpopolniti, zakaj v nas zija še večja nevarnost, nego jo je Hilarij poznal. In ta večja nevarnost za svet je, da je Kristusa zapustili, ga zaorgel, ko ga je imel. To je tista strašna sodbja, ki jo je Gospod napovedal. »In Jezus je rekel: »Za sodbjo sem prišel na ta svet, da spregledajo, kateri ne vidijo, da oslepi, kateri ne vidijo.« Kateri so bili izmed farizejev z njim, so to slišali in mu rekli: »Smo mar tudi mi slepi?« Jezus jim je odgovoril: »Ako bi bili slepi, ne bi imeli greha; tako pa pravite: Vidimo; — vaš greh ostane.« (Jan 9, 39-41).

Geslo za advent in novo cerkveno leto bodi torej: »Nadenimo si Gospoda Jezusa Kristusa!«

Ali je to danes še potrebno?

Obolenja zob so skoraj vedno posledica neredne in nezadostne zobne nege. Le ako se z zob redno odstranijo ostanki jedil in iz teh se tvoreče bolezenske kali, ostanejo zobje zdravi in lepi.

Čistite torej svoje zobe redno s Sargovim Kalodontom. Blaga

pena tega špeciialnega ustnega mila temeljito očisti zobe. Izredno fina sestavina polira zobno sklenino prizanesljivo in bleščeče belo. Neštokrat preizkušeni sulforicinoleat, ki ga vsebuje v naši državi edino Sargov Kalodont, odpravi in prepreči zobni kamen, ki je vzrok tolikih velikih zobnih bolečin.

Pozor! Poskusite enkrat novo ustno vodo Kalodont. Koncentrirana sestavina, zelo varna v uporabi, razkužuje in ugodno osvežuje.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

Slovenski učitelji med izseljenci

Janko Jankovič, izselj. učitelj, Francija.

Anton Šlihar, izselj. učitelj, Nemčija.

Stoviček Svatopluk, izselj. učitelj, Belgija.

Izseljenska nedelja

Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je po inicijativi naših izseljenskih organizacij kakor že prejšnja leta, tudi letos priporočalo obhajati dne 29. novembra izseljensko nedeljo, na kateri naj se spominjamo mi tu doma na naše izseljence v tujini, naši izseljenci v inozemstvu pa na svoje sorodnike, prijatelje in znance in na njih kraje, kakor tudi na celokupno domovino.

Da bomo imeli od te izseljenske nedelje tudi zaželjeni uspeh, je predvsem potrebno, da se obnovijo oziroma upostavimo zveze med izseljenci in domovino. Zato naj piše ob izseljenski nedelji vsakdo svojem v inozemstvu, naši izseljenci pa svojim sorodnikom, znancom in prijateljem v domovino, če tistih nimajo, če jim njih naslovi niso znani, naj pa pišejo občinskimi ali župnimi uradom, kjer so bili svojčas pristojni, ali pa izseljenskemu referentu kralj. banske uprave v Ljubljani, pri katerem se stekajo vse zadeve naših izseljencev. Naš poročevalec je bil sam večkrat navzoč, ko so prišli v pisarno izseljenskega referenta povprašati za naslove svojcev, ki so se pred leti izselili v tujino. Kako blagodejno je vplivalo na povpraševalce, če so našli v katastru izseljencev, da izginuli še živi in da je recimo naročnik tega ali onega slovenskega časopisa, ki izhaja v Ameriki. Opazovati pa je tudi bilo, kako jih je užalostilo, če se je nahajalo ime pogrešanega moža, očeta ali sina v seznamu v tujini umrlih, ki se je sestavil na podlagi objav v časopisju naših izseljencev, ker že davno med njimi ni bilo niti pismene zveze.

Ugotovljeno je, da se je izselilo iz dravske banovine okoli pol milijona naših rojakov v razne kraje sveta. mnogo se jih je vrnilo, nekateri zadovoljni s svojimi prihranki, še mnogo več se jih je pa vrnilo siromašnih in nesrečnih.

Sedaj je izseljevanje skoraj popolnoma prenehalo. Letos so dosedaj v Ljubljani koncesionirani zastopniki parobrodskih družb odpravili v prekomorske dežele samo 243 oseb, večinoma takih, ki so bili na obisku v domovini, ali z ameriški državljani poročene žene. Stagnacija izseljevanja je povzročila splošna svetovna kriza, ki ima za posledico veliko brezposelnost v vseh deželah naše emigracije.

V letu 1935 se je v dravsko banovino za stalno vrnilo 768 izseljencev. Tem je kralj. banska uprava izplačala potom Sklada za podpiranje izseljencev, ki se nahaja pri Hranilnici dravske banovine, kot prvo pomoč 80.939 Din na podpora. V tekočem letu je repatriacija izseljencev nekoliko prenehala, vrnilo se je dosedaj 437 izseljencev, katerim je Sklad za podpiranje izseljencev izplačal 52.870 Din podpore. Razen tega je kralj. banska uprava izplačala tudi izseljenskim organizacijam značne subvencije.

Naša dolžnost je, da se na izseljenski nedeljo spominjamo tudi naših priseljencev, ki so vsled zunanjih neugodnih razmer v ne rešenem ozemlju naših sosednih držav morali priti za izseljensko palico. Tudi izseljenci — priseljenci so v večjem številu naše podpore potrebni. Kralj. banska uprava jim je letos v 1167 primerih izplačala na podpora 53.400 Din. Priseljenskim organizacijam se je poleg tega izplačalo tudi znatne vsote.

Te številke podeljenih podpor dokazujejo, da skuša kralj. banska uprava po svoji moči olajšati

težak položaj naših izseljencev in priseljencev, kar zasluži priznanje, ki naj pride do izraza pri obhajanju izseljenske nedelje.

ČEVLI ZA ZIMO!

Ženski elegantni — moški box-lak po 150 Din; fantovski, strapac po 80—120 Din; Smtovski od 200—240 Din.

Velika izbira za dobrodelne akcije — Miklavža — Božičnico etc.

Vse v garantirani kvaliteti v „Prodajni čevljev“ oreje Dunaška c. 23 Pri Poljaku, sedaj Kolodvorska ul. 11 TRIUMF

Novi učitelji (-ice)

Belgrad, 28. novembra.

Prosvetni minister je podpisal tretjo skupino imenovanj novih učiteljev in učiteljic v Sloveniji. S tem se šele polagoma popravljajo velike krivice prejšnjih režimov, kajti postavljali so hčerke bogatih svojih pristažev, čeprav so komaj zapustile šolske klopi, dočim so cinično zapostavljali popolne sirote in absolutirane učiteljske, ki so živele v naravnost obupni bedi. Tako se je dogajalo, da so morale čakati po pet, šest in še več let na službo mnoge najprejnejše, ki prihajajo šele zdaj do kruha, dočim prehajajo njihove bogate sošolke že v 9. in celo 8. skupino. Toliko krivice, kot jih je morala pod prejšnjimi režimi v tem pogledu pretrpeti Slovenija, ni bila deležna nobena druga banovina v državi.

V tretji skupini so na novo postavljeni: Jurša Ida iz Planine, okr. Celje, v Marjori Reko, okr. Celje; Vilfan Julija iz Zabnice pri Škofji Loki v Smihel pri Žužemberku, okr. Novo mesto; Lutar Marjeta iz Hotize, okr. Dol Lendava, v Smartno na Pohorju, Maribor d. hr.; Slana Antonija iz Brezovice pri Ljubljani v St. Jernej nad Muto, okr. Prevalje; Ile Angela iz Dolnjih Laz pri Ribnici v Korinji, okr. Novo mesto; Stular Angela iz Prezrenja, okr. Radovljica, k Sv. Trojici, okr. Logatec; Gruđen Ana iz Zabrda, okr. Kranj, v Končico, okr. Litija; Plut Marija iz Črnomlja v Jurkloster, okr. Laško; Samsa Gabriella iz Gore pri Sodražici v Dobovec, okr. Krško; Grilane Danila iz Celja v Smuko, okr. Kočevje; Zaje Jožeta iz Račne pri Grosupljem, v Onok, okr. Kočevje; Bedjanič Julijana iz Obreza pri Središču v Mavrlen, okr. Črnomelj; Starič-Kovar Franciška iz Mirne peči, okr. Novo mesto, v Staro Oselico, okr. Škofja Loka; Semrov Ana iz Rakeka, okr. Logatec, v Gor. Rečico, okr. Laško; Drolenik Vekoslava iz Sv. Petra pod Sv. Gorami, okr. Šmarje pri Jelšah, v Podkraj, okr. Krško; Cerar Angela iz Ljubljane v Nemško Loko, okr. Kočevje; Podisk Hilda iz Maribora v Matke, okr. Celje; Mihelčič Alajž iz Celja v Zagorje ob Savi.

Jugoslovanski tečaj v Zwartbergu v Belgiji. Na desni strani slovenski izseljenski učitelj Svatopluk Stoviček.

Ljubljanske vesti

Spremembe v upravnih službi

Ljubljana, 28. novembra.

Izdan je večji odlok o imenovanju upravnih uradnikov. Med drugimi so imenovani:
Za upravnika policije v Ljubljani g. dr. Lovro Hacin, do sedaj okrajni načelnik v Litiji.
Za okrajnega načelnika v Murski Soboti dr. Bratina Franc, do sedaj okrajni načelnik v Dol. Lendavi.
Za okrajnega načelnika v Kranju Lipovšek Gašper, do sedaj okrajni načelnik v Murski Soboti.
Za okrajnega načelnika v Litiji dr. Gregorin Alojzij, do sedaj okrajni načelnik v Kranju.
Za okrajnega načelnika v Dol. Lendavi Grabrijan Miloš, do sedaj okrajni podnačelnik v Murski Soboti.
Za okrajnega načelnika v Murski Soboti je imenovan pristav Vrtovšek Stanislav, do sedaj pristav pri okr. načelstvu v Ljutomeru.
Premeščen je dr. Pavel Schwaab, pristav pri okr. načelstvu v Kranju k načelstvu Brežice, in sicer v istem svojstvu.
Premeščen je k okraj. načelstvu Konjice Josip Sinkovec, politični pripravnik pri okr. načelstvu v Banja Luki.
Za politično upravnega sekretarja pri kr. banski upravi v Ljubljani je postavljen Legat Ivan, do sedaj okr. podnačelnik v Škofji Loki.
K banski upravi v Ljubljani je premeščen okr. podnačelnik iz Konjice Derjani Dominik.
Za politično upravnega sekretarja k banski upravi vrharske banovine je premeščen Lazar Josip, politični uprav. sekretar v Brežicah.
Na okrajno načelstvo v Banja Luki je prestavljen Trojnar Alfonz, pristav pri predstojništvu mestne policije v Mariboru.

★

1. decembra praznujemo kot državni praznik zedinjena s trojem naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno državo pod žezlom dinastije Karađorđevićev. Vsi državljani in javni uradi razobesijo ta dan državne zastave; pozivam pa tudi vse ljubljanske meščane, da okrasijo svoji hiše s državnimi zastavami in tako izvrše svojo patriotično in državljansko dolžnost. Vse trgovine in obrtne obatalnice morajo biti ta dan zaprte. — Predsednik dr. Adlešič Juro, s. r.

1. Casniški koncert 1. decembra na Taboru bo seznanil ljubljansko javnost z zanimivim pevskim združenjem. To je septet bratov Živko, ki je bil kot pevsko združenje, včlanjeno v Ispovestni pevski župi, ustanovljen leta 1933 v Mariboru. Septet tvori šest bratov Živko in šolski upravitelj v Laporju Franc Logar. Trije bratje so železniški uradniki v Mariboru, trije pa učitelji. Septet vodi naš znani skladatelj in zborovodja Vasiljevič Mirk. Septet ima enkrat na teden vaje izmenoma v Mariboru in v Poljčanah. Priredil je že večje število samostojnih koncertov z velikim uspehom ter sodeloval pri raznih slavnostnih in dobrodelnih prireditvah. Radio Ljubljana je že prenašal njegove koncerte, septet pa bo v Ljubljani na častniškem koncertu prvič nastopil in si bo gotovo tudi v Ljubljani pridobil simpatije, kakršne uživa že v drugih delih Slovenije. Člani septeta so odlični pevci, zasluzijo pa tudi priznanje in občudovanje zaradi tega, ker so se s toliko poživalnostjo in ljubeznijo posvetili naši lepi pesmi, žrtvujoč ves čas, ki jim ga dopušča odgovorna in naporna javna služba.

V novi palači

Vzajemne zavarovalnice

na Miklošičevi cesti 17 sem otvoril trgovino s specerijskim, kolonialnim in drugim v to stroko spečadim blagom. Postregel bom vsakočar kar najbolj in najceneje. S tem zagotavljam se priporočam

Joža Berčler, trgovec.

1 Sodaletta Ss. Cordis za ljubljansko mesto bo imela svoj sestanek v ponedeljek 30. novembra ob 5 popoldne v dvorani škofijskega duhovskega sešenišča.

1 Zadnja pot gospe Rojinove. Včeraj popoldne je veličastno spemstvo na zadnji poti dokazalo, kako visoko je ljubljansko prebivalstvo spoštovalo blago pokojnico gospo Marijo Rojino in kako veliko ljubezen je pokojnica uživala med vsemi sloji in stanov. Pogreb je bil ob pol 3 popoldne iz mrtniškega Leonišča na pokopališče k Sv. Križu. Pri mrtniški so pevci »Ljubljane« zapeli žalostinko, nakar se je razvil veličasten sprevod proti pokopališču. V sprevodu smo med drugimi opazili zastopnike bnske uprave in občine, dale celotno Rokodelsko društvo s predsednikom g. kanonikom Strojem na čelu. Zbornico TOI so zastopali komitar dr. Logar in tainika dr. Mohorič in dr. Pless. Združenje trgov. tajnik g. Šmuc. V sprevodu je šlo mnogo drugih odličnih osebnosti število udeležencev žalnega sprevoda že bilo okrog 2000. Pevci »Ljubljane« so se na pokopališču od pokojnice poslovili z ganljivo žalostinko. Blagi Rojinovi gospe ohranimo časten spomin!

JEDILNO ORODJE (ne rjavi)
FRANC GOLOB
LJUBLJANA WOLFOVA 8

1 Sv. maša zadušnica za pokojno gospo Rojino bo v ponedeljek dne 30. novembra ob sedmih zjutraj v župni cerkvi sv. Petra.

1 Mesto venca na krsto 1. ge Marije Rojine poklanja trdnica Mercina in drug »Vajeniškemu domu« v Kersnikovi ulici znesek 200 Din.

1 Pri celonočnem češčenju v ljubljanski stolnici od 3. na 4. decembra bodo na 6. adventni molili iz »Večne molitve« 21. ura: No za čestitici maši. Vljudo vabimo moše in mladeniče ljubljanske, da žrtvujejo na mesec eno no. no upo Kristusu Kralju!

1 Maša zadušnica za pok. V. Stegnarjem bo v torek 1. decembra ob 8 v stolni cerkvi.

Rentgenolog

primarij **Dr. Hebein**

sanatorij »Leonišče«

zopet redno ordinira

1 Krščansko žensko društvo je poslalo sv. Miklavž prošnjo, naj se gotovo zgodi v soboto, 5. decembra ob 17 v verandni dvorani Unione, kjer ga bodo pričakovali pridni in dobri otročki. Glede obdaritve se je zgledati istega dne v isti dvorani med 13 in 16.

1 V spomin umrle ge. Marije Rojine daruje kegljski klub »Tonček« za Dom slepih 200 din. Srčna hvala.

1 Miklavž v Rokodelskem domu. Miklavž s sijajnim spremstvom in z bogatimi darovi bo prišel letos dvakrat v Rokodelski dom: prvič na Miklavžev večer v soboto 5. decembra in drugič na Miklavžev nedeljo, obakrat ob 7 svečer. Odbor za sprejem Miklavža vabi slavno občinstvo k najobsejnejši udeležbi.

1 Šentjakobsko Prosvetno društvo v Ljubljani prired. Miklavžev večer v soboto 5. decembra v telov. dnci osnovne šole na »Grabnu« za otroke ob 6, za odrasle ob 8 zvečer. Darila se sprejemajo v telovadnici od 14—18 (2—6).

1 V osmrtniki gđ. Anice Zor je bilo pomotoma izpušeno ime Ernest, brat.

1 Kino Kodeljevo igra danes ob 5. in 8. in jutri ob 8. »Besambo«, v katerem poje zamorski pevec Pavel Robeson in »Zvoki mladosti« s tenoristom Jožefom Schmidom. Danes ob 3. matineja »Zvoki mladosti«.

1 Ogledite si 1. decembra razstavo Miklavževih in božičnih daril v poslovnih prostorih trdnice M. Tičar, Ljubljana Selenburgova ulica 1.

1 Otvoritev modne trgovine za dame »Pribor«. Tyrševa cesta 9. Šivalni pribor, modni nakit, plenine, trikotaža.

BAZANELLA

Modni salon se je preselil v Beethovno ul. 15/1. desno ter se cenj. damam za nadaljno naklonj. nost priporoča

1 Vozne olajšave za rezervne oficirje Legitimacije za šestkratno enosmerno vožnjo po polovični ceni v vs. h razredih potniških in brzovlakov se bodo za 1. 1937 pričele izdajati že v decembru. Prijave reflektantov s področja ljubljanskega vojnega okrožja naj se dostavijo podpisanim odbor. ki daje vsa potrebna pojasnila Pismenim vprašanjem je priložiti znamko za odgovor. Ustnega pojava n. a se dobe ob torkih in petkih od pol 18 do pol 19. v pisarni pododbora. — Združenje rezervnih oficirjev — pododbora Ljubljana.

1 Prva žrtve poledice. Zadnje dni je nastal v Ljubljani občuten mraz in tla že zmruzejo ter se otajajo kvečjemu opoldne. Otroci na hodnikih že povzročajo svetle lise, po katerih se drsajo, ta. o. da so pešci prmorani bili oprezni. Nekateri vestni hišni gospodarji že posipajo po svojih hodnikih pepel in žaganje. Včeraj se je ponesrečila tudi prva letofna žrtve poledice. Na trgu se je namreč včeraj zgrudila na tla gospa, ki je prišla na trg kupovati. Gospodinj se ji priskočile na pomoč in obveščena je bila tudi reševalna postaja, ki je ponesrečenko prenehalja z avtom v bolnišnico. Gospa je Milena Kiferle, žena upokojenega nadučitelja iz Gosposke ulice 9. Na zamrzlih tleh trga si je gospa Kiferle zlomila nogo.

ZA MIKLAŽAJ

Bogato zalogo bonbonijer, raznih daril in bonbonov, garantirano svežih, zraven svežo kavo in vso ostalo specerijo, nudi po reklamno nizkih cenah H. B. Motoh, Ljubljana, Vodnikov trg 5.

1 Nova prometna znamenja. Nova prometna znamenja, o katerih smo pred dnevi pisali, vzbujajo čimdalje večje zanimanje ljubljancev. Maršikdo se čudi, kako da stoji drogovci na točkah, ki so navadno za m. d. narodni avtomobilski promet b. ezpomembne. V resnici pa je marsikaka taka točka najbolj važna. Tako sta nasproti šentjakobskega kega župnšča dva droga. Ta dva seveda ne bosta kazala poti na Grad, ker tam ne vodi avtomobilski pot, temveč bosta kazala smer proti Zagrebu in proti Gorenjski. Pot po Bleiweisovi, Čojzovi cesti, po Sv. Jakobu trgu, Rožni ulici in Karloški cesti je namreč važna trasavzalka za promet skozi Ljubljano. Enako važna cesta je skozi Streliško ulico ter na oglu za Mestnim domom že stoji drog z napisno tablo važnih smeri. Ponekod že stoji table z napisom dopustne brzine, tako ob vhodu s Karlovske ceste na Grad, drugod pa zopet table ki avtomobiliste opozarjajo na železniški prelaz, na nevaren ovinek itd. Marijin trg, Ajdovščina, Dalmatinska ulica in druga važna križišča dobe mesto dosed njih neokusnih znamenj nova v mednarodnem slogu. Nova znamenja bodo znatno rešila prometno vprašanje, ki zlasti v Ljubljani res ni lahko.

1 Akademik brez staršev, ki je maturiral v Zagrebu, instruiral iz vseh predmetov, želi poučevati srednje otce za stanovanje ali hrano. Naslov pove uredništvo.

1 Katoliško prosvetno društvo na gradu vprizori drevi ob 7. izr. Zamora. Nato sledi kino film (Križarji) Vstopimo v promet! Ker je vsaka prebivalca združena s stroški, se omenjeno občinstvo naproša, da vsak nekaj daruje kot prostovoljno prispevek. Prosvetno društvo daruje kot prostovoljno občinstvo naproša, da vsak nekaj daruje kot prostovoljno prispevek. Prosvetno društvo daruje kot prostovoljno občinstvo naproša, da vsak nekaj daruje kot prostovoljno prispevek.

1 Kat. prosvetno društvo za frančiškansko župnijo ima v torek, dne 1. decembra ob 8 zvečer svoj redni sestanek. Na sestanku bo predaval čast. gosp. dr. Ignacij Lenček: Sprehod po savodu sv. Stanislava.

1 Šentjakobsko prosvetno društvo v Ljubljani vljudo vabi k predavanju drevi ob pol 8. v društvenem lokalni na Privozu št. 4 (dvorišče-kegljski). Predava g. profesor dr. Andrej Snaj o potovanju na Sinaj.

1 Pevski društvo (cerkveni zbor) Viš-Glince že dalje časa študira Jos. Stecula opremo Mežnarjeva Lj. kija, pri kateri udeležijo člani zbora kot solisti in solistki zbor. Glasba Gustava Krebisa je prav melodična in bo ugajala. Režijo vodi g. Kamaver. Opozorjamo občinstvo na to opremo, da si jo ogleda v nedeljo, 6. decembra ob 8 zvečer v Društvenem domu na Vtlu in s obilno udeležbo podpre delo in prizadevanja gornjega društva.

1 Sirjenje katoliškega tiska — deklarska dolžnost, je naslov predavanja, ki bo na V. dekliškem prosvetno-društvenem večeru dne 30. nov. t. i. točno ob 8 zvečer v verandni dvorani hotela Union (desno poleg kino dvorane). Udeležba je obvezna za vse članice, gospe so lekturo vabljeni. — Dekliško prosvetno okrajke.

1 Zenski odsek Šentpetrške prosvete vabi k predavanju o dr. Krekovi materi, ki ga bo imel v ponedeljek, dne 30. 11. m. ob pol 8 zvečer v društveni dvorani g. Erazim mladit v Jakopičevem paviljonu na blizu zaključku o razveseljivem dogodku, da je ljubljansko občinstvo posvetilo razstavi izredno pažnjo, smo že poročali in zato ponovno priporočamo obisk prireditelji, ki bo neprekinjeno odprta zadnji dan v torek, 1. decembra. — V nedeljo 29. nov. bo imel na razstavi vodstvo ob 11 g. L. Zorman, upravnik Narodne galerije.

1 Katoliško prosvetno društvo v Spodnji Šiški F. O. priredi danes 29. novembra v samostanski dvorani ob 8 zvečer igro »Domem« narodno igro s petjem v 5. dejanjih. Ker je igra lepa, vae nadvladuje vabimo, da jo posvetite v obilnem številu. V ponedeljek zvečer pa bo predavanje msgr. Viktorja Stekla.

1 Ob svojih družbenih prireditelji bodo prireditelji odrazili glasbeni v Ljubljani na Miklavžev nedeljo dne 6. decembra t. i. ob 16 v Šentjakobskem gledališču v Ljubljani svoj prvi oderski nastop. Igrali bodo dve enodeljani Društvo gluhonemih hoče ob tej obležitini in prireditelji pokazati javnosti svoje delo, ki stremi z vsestranskim izobraževanjem svojega članstva.

1 Zenski odsek Salezijanske prosvete na Kodeljevem bo imel v torek zvečer ob 8 vala v ljudskem petju.

1 Dekliški odsek Salezijanske prosvete na Kodeljevem bo imel v sredo zvečer ob 8. ro. n. a dela.

1 Moški odsek Salezijanske prosvete na Kodeljevem bo imel v petek ob 8 zvečer redni sestanek, na katerem bo predavalne o »Komunizmu na pohodu«.

1 Pantonski krožek na Kodeljevem bo imel jutri ob 8 redni sestanek na katerem bo predaval g. Stefan Temlin o temi: »Komunizem in vera«.

1 Kino Kodeljevo igra danes ob 5. in jutri ob 8. dvodni spored: »Besambo« (Pavel Robeson) in »Zvoki mladosti« (Jožef Schmidt). Danes ob 3. matineja »Zvoki mladosti«.

1 Sr. Miklavž bo obiskal domove. Kjer ga žele. nad sporoče: Edv. Gregorina — Dramsko gledališče. (17734)

1 Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske se zbere danes popoldne ob četrti na 3 za Leončičem na Stari poti. Pogreb častnega člana Vinka Stegnarja.

1 Pustelka zveza v Ljubljani vrtorci v nedeljo, dne 29. novembra 1936 ob pol 5 popoldne v dvorani Rokodelskega doma Komenskoga nlica at 12, dramo v treh dejanjih »Po trnju do evdja«. Režira g. Majdoh Fortunat Vabimo sužnjaje, kakor tudi ostalo občinstvo.

1 Kino Vič predvaja danes ob 4, 6 in 8 krasem film »Ljube« po istoimenskem romanu Kollerja Pavla. V glavni vlogi Hana Knutek.

1 Nočno službo imajo lekarne danes: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; mr. Trnkovec ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar Selenburgova ulica 7; jutri: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 39 in mr. Gariua, Moste.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rokovga Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtki 3. decembra v uršulinski cerkvi. Zjutraj ob petih bo prva sv. maša, ob pol šestih pridiga in ob šestih ev. maša z blagoslovom za žive in rajne nade bratovščine. Vabimo vse častilce sv. Rokovga Telesa, da se v prav obilnem številu udeležijo evharistične pobožnosti v uršulinski cerkvi.

Maribor

m Pomožna kuhinja Karitativne zveze. Mariborska Karitativna zveza objavlja: S 1. decembrom bo naša pomožna kuhinja zopet začela dan na dan dajati kosilo vsem tistim mnogim potrebnim, ki se zatekajo k Karitativni zvezi. Vljudo prosimo trgovce in zasebnike, da kupujejo listke naše pomožne kuhinje. Prosimo, upoštevajte to našo prošnjo in pomagajte na ta način čim večjemu številu revežev in mrzli zimi vsaj enkrat na dan do toplega kosila. Lansko zimo je pomožna kuhinja precej obsežno delovala, velikodušno podprite tudi letos to dobrodelno ustanovo!

m Izseljenko predavanje. Danes popoldne ob 17 se bomo na Aleksandrovi 6 spominjali bratov in sester v tujini. Na sporedu so deklamacije, akopično predavanje o izseljenih duh. svet. Obežšana, ki je več let delovala med našimi ljudmi v tujini, in Dornikova igra »Gruda umira«.

m Poroke. V Magdalenski cerkvi sta se poročila g. Rudšel Slavko, učitelj v Skalah pri Velenju gđ. Zora Hlad, učiteljica. Poročila sta se tudi paznik moške kaznilnice g. Martin Gajšek in gđ. Loizka Zmazek. Iakrene čestitke!

m Klavirski koncert priredi znani naš virtuozi na klavirju prof. dr. Roman Klsine dne 3. decembra ob 20.15 v dvorani Grajskega kina. Vstopnice se dobe v predprodaji pri blagajni Grajskega kina.

m Ljudski odigr igra prihodnjo nedeljo, 6. decembra ob 5 popoldne novo izvirno igro »Osojski mutec«, ki je prirejena po znani Aškerčevi narodni legendi.

m Umrli je v Nasipni ulici 3 na Pobrežju gospa Julijana Grobin. Pokojnica je bila zvesta narodnica »Slovenca«. Naj počiva v miru, žalujočim naše sožalje!

m Prijavni rok za izlet s posebnim »Putnikovim« vlakom na Dunaj je podaljšan do jutri 30. 11. m. Pogoj je izredno ugodni ter imajo potniki 70% popust pri vožnji.

m Kongregacija za gospe pri Jezusovem Srcu ima shod v torek, 1. decembra ob pol 5 popoldne. m Slovensko obrtno društvo v Mariboru vabi mariborske obrtnike, da se ob priliki narodnega praznika 1. decembra ob 8 udeležijo službe božje v stolnici s pomočniki in vajenci. Zbrališče je na Slomskem trgu pred stolnico. Ob 9 se bodo razdelile v dvorani Ljudske univerze na Slomskem trgu nagrade in pohvalne priznanice ter diplome vsem vajencem in pomočnikom, ki so razstavili svoje izdelke ob priliki jubilejnega 5. Mariborskega tedna.

Mednarodna razstava v Parizu 1937

Cas: od 1. maja do konca oktobra 1937. Kraj: Pariz i. s. zapadni del centra, lle des Cygnes (Ciganski otok na Seni), Place du Trocadero preko Eiffel. stolpa do Ecole Militaire, oba bregova Sene proti centru, kompleks Grand Palais in Invalides, pa dvoje pritlikin (v Bois de Boulogne in Avenue d'Italie). Prilegnjene so v kompleksu razstave premnoge velike in manjše stavbe poleg nebrojnih novozgrajenih paviljonov do ogromnih dimenzij in najraznovrstnejših oblik. Razstavišča nima regularne podobe, ampak združuje na prostoru 3,5x1,5 km razne permentne stavbe in na obsežnih trgih, nabrežjih, parkih itd. zgrajene razstavne paviljone. Celi Ciganski otok je določen za kolonialno razstavo. Časni vhod je s severa (Trocadero), koj na levi vhoda naš jugosl., na desni angleški paviljon, na levem bregu Sene nemški in ruski ogromni paviljon. Med Pont Aleksandre in Invalides sta orjaški razstavišči za železniški in zračni transport, na drugi strani reke celo mesto znanstvenih razstavišč itd.

Vse bina. V XIV. oddelkih, ki vsebujejo 75 razredov (od a do h), bo zbrano vse, kar si je izmislil in utelesil do danes človeški duh v kakršnikoli obliki in dimenziji v katerikoli deželi sveta, na kateremkoli področju kulture. N. pr. odd. I. Izrazi misli: r. 1 znanstvena odkritja, r. 2 literatura — knjižnice, r. 3 muzeji, razstave, r. 4 gledališče, r. 5 glasba, koreografija, r. 6 kino, r. 7 kongresi, konference; odd. II. bis Znanstvene iznajdbe v njihovi tehnični aplikaciji r. 1 a kemična industrija, 1 b elektrotehnična in metalurgična industrija, 1 c proizvodi farmacevtske in specialitete, 1 d barve, 1 e fotografije in film, 1 f razni tehn. proizvodi — naravni in sintetični v aplikaciji, 1 g kavčuk, 1 h plastika; odd. II. Soc. vprašanje: r. 8 a Zena, otrok, družina; r. 8 b Koopeocija, r. 8 c Pomoč, podpora, vzajemnost, r. 8 d Varnost, 8 e Zaščita mladosti, 8 f Higijena, 9. Zdravstvo; odd. III. Umetniško in tehnično oblikovanje, IV. Umetn. in tehn. pomnoževanje, V. Civilizacija, arhitektura, VI. Grafična in plastična umetnost, VII. Gradbenost, VIII. Oprema, pohištvo, IX. Umetna obrt, X. Založništvo-knjige in revije, XI. Moda (obleka, okrasj itd.), XII. Transport in turizem, XIII. Dekoracija, šport, atrakcije, XIV. Publiciranje. Razstavo opisuje z besedo in sliko revija Pariz 1937 mesečno v ca 50 do 70.000 izvodih.

Koledar mednarodnih kongresov v zvezi z mednarodno razstavo Pariz 1937. Nepretrgano (deloma tudi istočasno po 2 ali 3) se vrše od začetka do konca. Začeto 3.—5. V. Mednarodno zvezo duševnih delavcev. V tem koledarju je najti vsa kulturna področja in smeri (delavci raznih smeri in področij, vrtjarji, železničarji, petroleji, gledališče, mlični izdelki, družina, elektrika, esperanto, fotografirno pravo, industrija, kavčuk, glasba, vinska trta, alpinizem, gasilstvo, šolstvo, iznajdbe, moda, katoliški študenti, gluhonemi, steklo, mednarodni nigr, kemija itd.). Vseh je ca 140. Zadnji: gastronomi! 15. X. (umetniški v kuharju in uživanju jedi). V času 23. VII.—1. VIII.: francoski profesorji iz inozemstva; za varstvo otrok, za šolsko umetnost, pedagogijo, kinologijo (ljubitelje psov), za otroško nevropsihijatrijo, za notarje, za zvezo industr. iznajditeljev in umetnikov, za populacijo, za krojače, za katol. študente, za umetniško obrt.

Cas, ko bodo izletniki Sp. kluba Planina v Parizu, je prav tako določen tudi zaradi sporeda kongresov, da čim več izletnikom tudi v tem ozi-

Pecilni prašek mnogokrat ponarejajo!

Zunanost zavitka je mo-goče, toda vsebine »Dr. Oetker«ev pecilni prašek se do sedaj še ni posrečilo. Dobro kakovost je mogoče doseči le z dolgoletnimi izkusvi. Gospodinj to pri-kazuje in uporabljajo vsled tega le

Dr. Oetkerjev pecilni prašek
s varstveno znamko
»Svetla glava«

m Se zadnji dan je danes priložnost za ogled razstave mariborskih likovnih umetnikov, ki se nahaja v prvem nadstropju unioneke dvorane na Aleksandrovi cesti — v tako imenovani beli dvorani.

m Prodajamo svetilke, lestence in aparate za gospodinjstvo po zelo nizkih cenah. Ogledite si pred nakupom za Božič brezobvezno našo zalogo, kjer boste gotovo našli tudi za sebe kaj primernega. Prodajalna MP, Aleksandrova 13, Maribor.

Preproge

kokus preproge, predpražniki v veliki izbiri najceneje pri Koroška c. 8 **NOVAK** Vetrinjska 7

m Najcenejši nakup vsakovrstnega perla, puha, zimskega perila, pletenin lastnega izdelka, rokavic, nogavic itd. samo pri **Lia**, Maribor, Aleksandrova cesta 19.

m »Posredovalec« za službe. Nedavno smo poročali, da je bil obojen v daljšo ječo bivši nadrednik Franc Marat iz Maribora, kjer je izvršil večje goljufije. Na podlagi našega poročila so eadaj dobile oblasti še več prijav o novih, grdih prevarah, ki jih je vršil Marat med najrevnejšimi sloji. Obljubljaj je namreč delavcem, da jim bo oskrbel službe v mariborskih tekstilnih tovarnah, nekaterim je zopet obljubljaj posredovanje, da bodo imeli pri vojakih skrajšan službeni rok in za vsako tako »posredovanje« je zahteval denar. Opeharil je delavca Franca Bratino celo za 1100 Din, ter ga pripravi, da je 16. septembra odpovedal službo, v resnici pa je še danes brezposeln. Posredniški hčeri Greti Spingier je izmamil 900 Din, Greti Kotnik 200 Din za »prekribo« službe itd. Zaradi teh goljufij bo Marat prišel še vnovič pred sodnike in se bo njegovo plačilo še znatno povišalo.

□ Kožuhovina v veliki izbiri in strokovna izdelava pri Semko, krznar, Gosposka ulica 37.

ru vsaj nekaj nudi. Priglašeni bi bili že pred 1 mesecem poslali poučne tiskovine, dole iz Pariza, a smo jih zaradi previsoke carine vrnili (tani so iz Nemčije prišlo tiskovine brez carine, carinski dogovor med našo državo in Francijo pa tega ne dopušča!).

O potovanju v Pariz in nasaj koncem jul. 1937. Vse možnosti in okoliščine so bile upoštevane, preštudirane in načrt sestavljen tako, da za zmerno ceno in napor čim več nudi udeležencem tega, kar jim prija in jih zanima, ne da bi jih preutrudil. V vlaku tja samo ena noč. Nazaj prva in zadnja, vmes dve v velikem modernem hotelu v Milann. Skozi lepe, zanimive kraje se vozimo le podnevi. Končamo z morsko kopeljo v Benetkah (Lido). Vozimo se po morju v Le Havre in Benetkah, pa vzdolž dveh švicarskih jezer. Podnevi prevozimo Koroško, Tirolsko, Predarlško, dvakrat Švico v najlepših smereh, celo severno Italijo in Normandijo. Obiščemo dve svetovni božji poti (Lisieux — Mala sv. Terezika, Padova — sveti Anton), dve veliki morski pristanišči (Le Havre, Benetke). Ogledamo si Inomost, Curih, Luzern, Milan, Pariz, Versailles, Le Havre, Lisieux, Pariz, Lugano. Kdor bo želel, bo lahko pohitel na Pilatus ali Rigi. Za razstavo in Pariz bo časa en cel teden. Zadostna, obilna, domača hrana (naši kuharji) bo pomagala ohraniti potrebno moč, zdravje in svežost, da bomo mogli sprejemati neprestane globoke duševne vtise zlasti v Parizu.

Letos je športni klub Planina omogočil ogled Nemčije in svetovne olimpijade. Hotel je za eno ali dve leti dati oddiha udeležencem. Pa so tako vztrajno prosili na povratku, da jim Planina omogoči iti 1937. l. v Francijo, na mednarodno razstavo, da jim ni bilo mogoče odreči. Tudi organizator in vodja izleta (župnik Hafner Jernej) se je branil novega napora, a je vendar končno pritril in že v. septembru prepotoval vse te kraje, da omogoči dober načrt in zanesljiv proračun, ki je nekoliko večji zaradi večje daljave in večjih udobnosti, kakor izlet v Nemčijo. Vodstvo izleta bo skušalo ustreči s pravčasnimi in točnimi obavestili v »Slovenec«, z dopisi in tiskovinami. Trudilo se bo tudi, da pribori vse mogoče olajšave glede potnih listov, dopustov, dovoljenja potovanja itd. Letošnje potovanje v Berlin-Hamburg je pokazalo, da se ne vara, kdor se zaupa temu vodstvu. Kdor torej misli, da bi mogel iti v Pariz s športnim klubom Planino, naj se odloči in pri-glasi pravčasno, da ne bo z odlašanjem povzročil škode sebi in težav vodstvu.

Na razna vprašanja sledeče:

Za našo študijsko ekskurzijo je doslej že toliko definitivnih — plačanih — prijav, da nam je posebni vlak brez nadaljnega zagotovljen.

Drugi obrok v znesku 250 din je plačati do 10. decembra 1936.

Nadaljne prijave za ekskurzijo v Pariz itd. sprejema in daje tozadevne prospekte Jože Hvale, Ljubljana, Miklošičeva cesta 10. Prijavite se!

Vodstvo.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 29. novembra ob 15: Ukročena trmoglavka. — Ob 20: Baron Trenk.

Ljubljanski župan dr. Juro Adlešič

Ljubezen do domače grude

Kot mlad deček sem tolikokrat opazoval po belokranjskih vaseh, kako so odhajali amerikanci od doma. Poslavljali se je oče od svoje žene in otrok, poslavljali sin od staršev, bratov in sester. Zbrana je bila vsa hiša, vsi sosede, vsa vas, da jim kliče Zbogom, ki bo morda — zadnji.

Bili so krepki mladeniči in moške, polni najlepših življenjskih sil, lepe močne postave, krepkih mišic, zdrave duše in močnih poletov, ki niso mogli najti zadosti udejstvovanja pod berno kožo na revni kraški grudi.

Prav tako, kot pravi naš pesnik Oto Župančič:

Pa so ramena in pleča kot skale
tilnik — naloži mu breme nasilnik —
nosil ga bo in ne bo se krivil;
pa so srca tiha in močna —
njihov ponos je brez besed;
pa so moške —
kot da se niso rodili iz matere,
kot da goram se iz bokov izvili so:
morajo v svet, in tujina se diči
z deli njihovih rok;
Tamkaj v Ameriki, tamkaj v Vestfaliji
so nam izginili — več ne doseže jih
naše oko...

Odšli so v neznano tujino in se razkropili v velikih tovarnah Amerike, zarili so se v rove ameriških rudnikov, usuznjili so se stroju tovarne in vrtalu rudnika, da so postali kot orodje, ki pomaga zbirati in kopičiti veliki kapital. Demovina pa zre za njimi kot zapuščena vdova in jih želi zopet objeti s prisrčno ljubeznijo.

Mnogi pa so omahnilli v tem težkem delu, podlegli velikim nevarnostim tujih obratov in našli grob v nemili tujini. Nad njimi pa plaka domovina, kot v črno povita vdova, ki zastoni išče grob svojega sina, kot pravi isti pesnik:

Hamburk, Hamburk, kliče ji zvon...
tam ji v smrt omahnil je sin, —
solze nobene bilo ni za njim,
znamenja ni za grob njegov.

Hamburk! — Misel ji blodi okrog,
pa ne ve, kam naj poleti,
kje se naj na grob spusti,
da potoči nanj solzo. —

Dasi razkropljeni po raznih mestih, tovarnah in farmah ter rudnikih prostrane Amerike, Francije, Vestfalije, ostali pa so tesno povezani s prisrčno ljubeznijo do svojcev, do lastnega doma, do lastne domovine. Koliko je nakopičene poezije v neštetihi pismih, ki so jih pošiljali svojem v domovino. Kako toplo je iz njih dihalo čustvo, ljubezni, ki kaže, da so še vedno z duhom in srcem pod domačim krovom, v krogu svojih dragih, na katere mislijo pri svojem težkem delu, za katere stradajo svoje prihranke, katerim jih pošiljajo, da odkupijo dom in preskrbijo svojem domaćinu in kot za stara leta. Vsem lebdijo pred dušo rodni dom, hiša očetova, kot pravi pesnik:

O rodni dom, o, hiše očetove streha ti!
Siromaku si grad in popotniku v dalji uteha ti!
Golob izpod tujega neba trepeče nazaj,
hrepenenje mu je pokazalo i pot i kraj;
kaj lastavka v južnem poletju strpeti ne more?
Na gnezdo spomin jo nese čez morje, čez gore.

Ta spomin je bil tako močan, da so se vračali že po preteku enega, dveh let na dom, da se napijejo zopet ljubezni do svojcev in doma, kakor se napije žejni jelen v mrzlem studencu. Osvobodeni s novo močjo so se vračali v daljni svet in tako je bilo njihovo življenje romanje od doma v Ameriko, iz Amerike domov, po več let, da so končno mogli odkupiti svoj dom. Potem so ostali pri svoji družini, v svoji hiši in uživali sadove svojega dela.

Cetudi raztreseni po mestih, tovarnah, farmah in rudnikih prostrane Amerike, Nemčije, Nizozemske, Francije, ostali so ena družina s svojo v domovini; živi udje našega narodnega telesa.

Kaj bo storila domovina za te svoje raztresene ude? Ker je sama revna in borna, jim ne more nuditi bogastva, ne srebra, ne zlata. Nudi jim pa svoje srce, polno vroče želje, da bi mogla enkrat vse združiti v svoji sredi, vse, tudi potomce naših izseljencev, da ostanejo tudi oni zvesti udje narodnega telesa. Ne sme prenehati misliti na nje in čutili z njimi. Kadar se pa vrne kdorkoli domov in je potreben pomoči, mu mora pomagati, storiti zanj vse, kot stori družina za svojega člana.

Začetki so storjeni. Leta 1928 je Oblastni odbor v Ljubljani ustanovil izseljenski urad, ki naj bi bil matica vseh naših izseljencev: svetovalec v vseh zadevah; pomočnik vračajočim se v domovino; zveza z domačo besedo z vsemi v tujini.

Sedanja banska uprava bo skrbela, da se ta izseljenski urad razširi in ustanovi tudi lasten izseljenski dom, ki naj nudi zavetišče vsem, ki se bodo vračali v domovino, pa ne bodo imeli lastne strehe. Varuh naših izseljencev, naš pater Kazimir, pa bo kot predsednik Rafaelove družbe skrbel za duhovno povezanost vseh naših izseljencev z domovino.

Kar bo domovina zmogla po svojih skromnih močeh, bo storila za svoje izseljence, izseljenci pa naj ji ostanejo zvesti kot zvesti udje narodnega telesa, nele sami, marveč naj gledajo, da v tem duhu vzgajajo tudi vse svoje potomce.

Kot dijak v Pragi sem spoznal tam Slovence, ki je stalno živel v Pragi in bil v višji deželni službi. Vso svojo rodbino je vzgojil v čistem slovenskem duhu in slovenski dijaki smo čutili blagodejno podporo te družine. Vsako leto je zahajal k svojem v rodno vas na Dolenjskem, katerim je enako pomagal, in ostal z njimi v tesni zvezi. Na svoja stara leta, ko je čutil, da se bo težko vrnil še domov, je pri zadnjem slovesu iz svoje rodne vasi odnesel s seboj prst domače grude in naročil svojim sinovom, naj potrosijo v njegov grob prst domače zemlje, ki krije tudi ostanke njegovih svojcev. Tako počiva sedaj v Pragi in ga krije prah domače zemlje...

Taka srčna vez in taka živa ljubezen do domače grude naj družijo vse Slovence, raztresene po svetu, da ostanejo vsi zvesti sinovi skupne matere Slovenije.

Ljubljana, 25. XI. 1936.

Slovenske deklice v telovadnih krogih, ki so deklamirale in izvajale simbolični vaji »Slepeča tožba« in »Oj Doberdob« na proslavi kraljevega rojstnega dne 6. septembra v Aumetzu. V sredi generalni konzul dr. Albert III iz Metza in njegova soproga.

Ob grobu „Žvirčevega očeta“

Sp. Brnik, 26. nov. V torek jutraj, kmalu po polnoči, je umrl na Spodnjem Brniku v krogu svoje družine in novega rodu 87 letni Franc Dobnikar, eden izmed tistih že redkih naših mož, ki jim je domača zemlja in pristno slovensko življenje vtisnilo neizbrisni pečat v obraz in dušo. Ni bil slaven, v vsem njegovem dolgem življenju ga nikdar niso sprejemali z godbami in demokracijami po kolodvorih, še župan ni bil nikoli, pa je bil vendar v vsaki nadlogi, ki je koga na Sp. Brniku ali v okolici zadela, vedno on prvi na vrsti, da je iz svojih bogatihkušenj dal moder navet, ki je pokazal pot iz stiske. Sam Bog večni ve, kje je mož dobil to modrost, toda imel jo je in vse jo je spoštovalo, staro in mlado. V solo bogve kaj ni hodil, saj je v njegovih mladih letih še bilo ni, vsaj tako uradne ne, kakor je danes, pa je vendar z bistrim razumom spremljal tudi najmlajše dogodke in jih ocenjeval, kakor jih znajo samo stari moške. Do zadnjega je bil trden in ko je začutil, da je dozorzel za smrt, jo je pričakoval vdano in počeno, kakor zimo ali vstajensko procesijo. V dogodke dneva se ni vtikal, ni jih mršil in zapletal, čeprav je do dna duše poznal vsakega vaščana, saj je ves rod rastlel pred njegovimi očmi in je po ropotu voza in barvi živine poznal gospodarja in njegovo gospodarnost, toda vse take dnevsne vtise je modro zbiral v svojo zakladnico in se neprestano učil iz njih. Gostobeseden ni bil, pa tudi molčeč in sam

klamacijami po kolodvorih, še župan ni bil nikoli, pa je bil vendar v vsaki nadlogi, ki je koga na Sp. Brniku ali v okolici zadela, vedno on prvi na vrsti, da je iz svojih bogatihkušenj dal moder navet, ki je pokazal pot iz stiske. Sam Bog večni ve, kje je mož dobil to modrost, toda imel jo je in vse jo je spoštovalo, staro in mlado. V solo bogve kaj ni hodil, saj je v njegovih mladih letih še bilo ni, vsaj tako uradne ne, kakor je danes, pa je vendar z bistrim razumom spremljal tudi najmlajše dogodke in jih ocenjeval, kakor jih znajo samo stari moške. Do zadnjega je bil trden in ko je začutil, da je dozorzel za smrt, jo je pričakoval vdano in počeno, kakor zimo ali vstajensko procesijo. V dogodke dneva se ni vtikal, ni jih mršil in zapletal, čeprav je do dna duše poznal vsakega vaščana, saj je ves rod rastlel pred njegovimi očmi in je po ropotu voza in barvi živine poznal gospodarja in njegovo gospodarnost, toda vse take dnevsne vtise je modro zbiral v svojo zakladnico in se neprestano učil iz njih. Gostobeseden ni bil, pa tudi molčeč in sam

Lepe žene so v tem skrajno izbirčne

Ničesar ne... žena tako skrbno izbirati kakor svoje milo, ki ga vsak dan uporablja. Samo ako je milo zares dobro, ji da ono resnično negovanost, katero imajo moški tako radi na lepih ženah.

Med temi 4 vrstami boste našli za Vas pravo

Elida Favorit
že deset let ljubljene razvajanjen
Elida 7 Coetic
luksuzno milo, ki si ga lahko vsakdo privoščil, posebno močnega vonja.
Elida belišpanski bezeg
milo snežnobe barve — omamljivega vonja.
Elida Lanolin
posebno blago za občutljivo kožo.

ELIDA MILA

Ime jamči za kakovost!

vase zapri ne, vsaka njegova kretnja je kazala modro in urejeno življenje, vsaka njegova beseda je bila postavljena na pravo mesto in nikamor duham je ni bilo mogoče prestaviti. Vsa okolica je vedela, da mož veliko ve, zato se skoraj ne bo mogla privaditi, da »Žvirčevega očeta« ni več, moža, ki je prišel še iz tiste dobe, ko so se okrog vasi razprostirali široki vaški pašniki, kjer je danes vsaka ped izmerjena in porabljena za njivo. Kot otrok je pasel ovce za celo vas, po 50 do 60, tudi eto in še več, kolikor jih je pač jutraj, ko jih je zbiral in klical, prišlo iz hlevov, zvečer, ko jih je pa prignal nazaj v vas, so se zopet razkropile vsaka skozi prave duri. Med vojno, ko so pobrali vse odmašene moške po vasi, njega pa radi starosti pustili, je oral skoraj za celo vas in popravljal orodje ženskam, ki se niso znašle ob plugu in kosi. Bil je mizar, krovce, mesar, ključničar, nobeno delo, ki ga potrebuje kmečka hiša, se mu ni ponesrečilo. Bral je veliko in zelo premišljeno, saj je bil vsa leta naročnik naših časopisov. Zamudil ni nobenega seima, ne v Celjajah, ne v Kranju, vsa polja je opravil peš, čeprav je do Kranja celi dve uri. Na vsako dražbo je šel »pogledate«, kako bo in vsak izid je prečnil, ali je bil pameten ali ne. Tako so se mu ob neprestanem zanimanju vrstili letni časi in leta, poživljali so jih prazniki s pritr-

kovanjem, banderi in okrašenimi oltarji. Tak so bili »Žvirčovi očeta«, ki so živeli iz polja, lepih in hudih vremenov, žulavih rok in Boga. Duh naše zemlje je bil v njih, duh mokrih njiv in ozar, blatnih cest in strupene slane, duh ostrih vetrov in težke vročine in še duh svetega šimna in njegove svete tovarišije, ki kakor od samega Boga postavljena straža, bdi sredi polja nad vso vasjo z ljudmi in živino. V svojem prejšnjem rodu, ki se jim je v grobu umaknil v prst in jim naredil prostor, so videli tega duha, ga spoznali in potrdili in njihov je bil. Zato sedaj, ko so morali iti »pot vesoljne zemlje«, pokojno legli v grob, v zemljo, ki je bila njihova, k družini, kateri se niso odtujili. Neka praznina se je v vasi odprla za njimi, ki jo bo izpolnilo spoštovanje, do tako visoke in tako pošene starosti, ki jo ji maljši rod najbolj izkaže s tem, da tega našega duha, vernega in slovenskega, ponovno sprejme za svojega, čeprav ga je treba vsak dan braniti in čeprav ta mladi rod ne nosi več plitvenih srajc, kastorcev, kamizol in čevljev na kveder. Le tako se more ta duh skozi vse zunanje spremembe ohraniti v taki moči in izklesanosti, kakor je bil posejben v Žvirčevem očetu. Gospod jim da jvečni pokoj in večna luč naj jim sveti! Naj počivajo v miru! Domačim naše iskreno sožalje!

Celjski mestni svet

Celje, 28. novembra.

Snoči je bila redna seja mestnega sveta celjskega. Župan g. Mihelčič se je najprej opominjal smrti bivšega celjskega župana dr. Jabornega, ki je kot župan vodil celjsko občino od l. 1907 do prevrata. Nadalje je župan poročal, da je prodaja objektov urejena tudi že pri oblaisti. V zavetišču v Medlogu se nahaja sedaj v oskrbi 40 oseb, 10 moških in 30 žensk, prostora pa je za 58 oskrbovancev.

Za finančni odbor je poročal g. Prelog. Izvršilo se sledeča najua javna dela: na Sp. Hudinji se izvrši kanalizacija od posestnika Širola do gaber-ke kanalizacije. Delo bo stalo 49.000 Din. — Ponovno se priporoči na merodajnem mestu tlakovanje ceste v Zavodni. — Podaljša se najeminska pogodba z okrožnim sodiščem. — Sprejeto je bilo poročilo o regulaciji Savinje v prvi in drugi etapi. Odkup zemljišč v prvi etapi bo stal mestno občino 45.674 Din. — Gradnja poslopja OUZD se mora pričeti l. 1937 in končati l. 1938, aicer občina ne dá na razpolago potrebnega zemljišča.

Iz poročila gospodarskega odseka navajamo sledeče sklepe: V celjski okolici naj se očistijo nekateri jarki (12.668 Din). — Popravi se cesta v Košnici od Čakša do Brežnika. — V dečem zavetišču na Mariborski cesti so potrebna nekatera popravila. Naročijo se nove mize, klopi itd. za voato 4000 Din. — Pri mestnem zavetišču v Medlogu se prodajo parcele naslednjim prosilec: Skodniku, Repenšku in Mikelnu po 20 Din za m² Frapletu Francu pa se proda parcela pri Sušnici po 60 m².

Za občinska podjetja je poročal g. Gologranc. Metalnemu društvu se odkloni dobava vode v industrijske vrhve. Če pa napravi lasten rezervoar za zajetje odvisne vode, bi se ena tretjina vračunala pri zajetju vode, dve tretjini bi pa Metalno društvo dobivalo po normalni ceni. — Na okoliškem pokopališču se bodo namestile 4 električne svetilke.

Za klavnico je poročal g. Martinčič. Za mestno klavnico se nabavi nekaj novih oolnic. Stroški so preračunani na 45.000 Din. — Za mesarske vozičke se bo postavila lesena uta pri klavnici. Prav tako se bo postavila za vozičke čistilna naprava. V bodoče se bo pobirala oolnina od zaklanih živali, n. pr. za vola 22 Din, kravo 17 Din, tele 10 Din itd. — Pri klavnici so nujno potrebni novi uradniški prostori. Stroški so preračunani na 24.700 Din.

Za gradbeni odsek je poročal g. dr. Voršič. V Tkaleki ulici se podaljša pešpot do Kersnikove ulice. — Železniški most čez Voglajno je ogrožen, ker ga spodinja voda. Železniška uprava zahteva takojšnjo regulacijo Voglajne od mosta do tovarne za umetna gnojila. Stroški so preračunani na 351 tisoč dinarjev, h katerim bi morali prispevati železniška uprava, Cinkarna, kemična tovarna, mest-

na občina, Westen, privatniki itd. Skliče naj se nemudoma anketa prizadetih. Z deli je treba pričeti že to zimo.

Za zdravstveni odbor je poročal g. dr. Skoberne, da eta si ogledala dva uslužbenca od tehničnega oddelka čistilne naprave v Zabukovci, ki pa niso zadostne. Nujno potrebno je urediti čistilni bazen.

Za socialni odsek je poročal g. prof. Bitenc. Medre mestnim delavcem, ki so zaposleni pri javnih delih, se bodo po možnosti zvišale. — Vincencijevi konferenci se odstopijo brezplačno v uporabo za javno kuhinjo prostori v bivši mestni ubožnici z obojestransko trimesečno odpovedjo.

Za prosvetni odbor je poročal g. Lukman. — Prostori v poslopju meščanske šole so premajhni in je potrebna nadzidava poslopja. Kr. banaka uprava je sedaj odklonila pripevek za nadzidavo, zagotovila pa podporo z novim proračunom. Mestna občina celjska naj pa vetavi v proračun manjkajočo vsoto.

Za mestno avtobusno podjetje je poročal predsednik podjetja g. Fazarinc. Predlagal je mestnemu svetu, da se sklep mestnega sveta z dne 17. jan. 1936 o nakupu Kullichovega posestva razveljavi. Da je mestni svet na predlog upravnega odbora avtobusnega podjetja revidiral svoj svoječani sklep, govorijo sledeči razlogi: 1. Z nakupom Kvaternikovega posestva v Medlogu je dana možnost mestni ekonomiji, da se preseli s Sp. Lanovža v Medlog. S tem ostanejo na Sp. Lanovžu prazni prostori, ki bodo po malenkostni preureditvi popolnoma uporabljeni in tudi dovolj veliki za mestno avtobusno podjetje. 2. Pri svoječanem sklepu o nakupu Kullichovega posestva za mestni avtobus se je predvsem utemeljeval nakup z dejstvom, da bo avtobus prihranil zaradi skrajšane kilometraže na kurivo ca. 35.000 Din. Ta okolnost pa sedaj v zelo izdatni meri odpade, ker je podjetje nabavilo letos nove vozove, ki se kurijo z nafto in je že s tem prihranjenega na kurivu dobra polovica. 3. Za preureditev Kullichovega posestva za avtobuse se prvotno niso predvidevale tako velike investicije, ki bi stale okrog 800.000 Din, katero breme bi pa moralo po sklepu mestnega sveta prevzeti avtobusno podjetje, kar pa današnjih okoliščinah, ko se mora avtobus boriti še z velikimi izdatki zaradi avtobusne katastrofe v Medlogu, ni mogoče. V tem slučaju bi morala mestna občina gotovo priskočiti podjetju na pomoč z izdatno subvencijo, kar bi pa vsekakor ne bi bilo v korist mestnim financam. G. Fazarinc je končno še predlagal, naj bi mestna občina čimprej preselila svoje ekonomije s Sp. Lanovža v Medlog. Ta predlog je odstopil župan kompetentnemu odboru v nadaljnje poslovanje.

Pri slučajnostih je poročal župan, da je mestna občina intervenirala pri tvrdki Westen za odpušene delavce.

Slovanska šola v Gladbecku. Med otroci je konzistorijalni svetnik g. Božidar Tensundera.

Občinske volitve 6. decembra

Trbovlje

Volivcem občine Trbovlje. Danes teden bomo merili svoje moči z našimi nasprotniki. Val: delavci, kmetje in obrtniki v strnjeno fronto za našo zmagajo, za našega kandidata g. Filipa Križnik, ki kandidira na JRZ listi. Vsi, ki hočete pošteno upravo v svoji občini, vi vsi v boj za zmago svojega tovariša. Nasprotniki snujejo različne programe, ki naj bi bili kričeči in vaboči, ali nikar ne sledite njihovim obljubam, ki so le volilni slager, marveč se oklenite ljudi, ki pošteno mislijo, pa ne obljublajo, a storijo vse, kar je v njihovi moči in bodo z vašo pomočjo skušali priboriti svoji občini in občanom, kar bo mogoče. Vi vsi sodočnujete za svojo dobrobit, vi vsi danes teden na volišče in oddajte glas Filipu Križnik. Kdor hoče dobro sebi, kdor gospodarsko misli, ta bo oddal glas naši listi JRZ.

Tretja lista za občinske volitve za narodno strokovno zvezo je vložena. Na njej kandidirajo delavci NSZ, ki ne marajo slediti diktatu Pleskovič-Plavšaka, ki gresta za socialisti. Zastopani so na tej listi tudi socialisti, osebni nasprotniki Klenovška in Pliberška, ki jih v delavskih vrstah ni malo.

Rudniška glavna pisarna bo volila Klenovška — agitator socialisti po kolonijah. Ne vemo, če to posebno vleče. Če pa, naj to velja kot nekaj pritisk od uradništva, so pa to prazni upi. Tisti časi so minili, ko so iz graščine prihajali razglasi, da treba voliti gotovega kandidata. Upamo, da je uradništvo toliko uvidno, da tudi ne bo hotelo biti za vsako ceno v opoziciji in se tudi socialistom ne bo izplačalo.

Vransko

Vse kaže, da volivci združene občine Vransko popolnoma trezno in mirno presojajo položaj in so se z veliko večino že odločili, da bodo 6. decembra oddali svoje glasove listi JRZ, katere nosilec je obče spoštovani posestnik Pečovnik Franc. Kajti med Jeronimčani in menda tudi med Prekopljani ni nobenega, ki bi si želel zopet še kdaj hoditi na občino v oddaljeni Sv. Jurij. Tudi menda ni noben tako nesposoben, da bi na Vransko nosil samo svoj denar raznim obrtnikom in plačeval razne davke in doklade, katere bi prišle v korist samo tržanom, okolica pa bi od tega nič ne imela, kakor je to bilo dosedaj. Zato bo vsak pameten volivec iz okolice glasoval za listo JRZ, ki s svojimi kandidati jamci za to, da bodo dohodki občine prišli v korist vsem občanom združene občine Vransko. Na nasproti listi so ljudje, ki so bili in so še odločni nasprotniki priključitve Jeronima in Prekope k trgu Vransko in ki bodo, če bi pri volitvah zmagali, delali zopet takoj na odcepitve bivših občin, ki so zdaj bile po predlogu notranjega ministra dr. Korosca združene. Kdor je torej za to, da ostanejo vse bivše občine tako združene kot so sedaj, bo glasoval za listo Pečovnika Franc.

Danes po prvem sv. opravilu je v hmeljarni velik shod JRZ, na katerem govorita dva govornika iz Celja. Pridite vsi na shod!

Mozirje

V naši prekomasirani okolici občini bodo občinske volitve prihodnje nedelje. Lista JRZ je že sestavljena in vložena. Nosilec liste je gospod Jošt Ivan, posestnik.

Novi občinski odbor bo imel sedaj, ko se je Nazarje zopet priključilo k občini Rečica, težko stališče. Občinske doklade so itak že sedaj bile visoke, visoke tembolji, ker v naši občini ni takih gostiln, da bi občina vsaj trošarino na pijačo redno dobivala v taki meri kakor v trgu. Glavne gostilne so vse v trgu in tako pomagajo okolici pravzaprav trški občini, da dobro uspeva, sami pa nimajo nič od tega. Tudi vse trgovine in obrti so v trgu. Zato pa je nujno potrebno, da se občini Mozirje trg in okolica združita; kajti le na ta način bo mogoče, da bo potem v združeni občini občinsko gospodarstvo prav dobro uspevalo. Tudi to delo združitve takih novih občinskih odbor. Trdno smo prepričani, da se bo to kmalu zgodilo. Odkrito povemo, da so na mordašnih mestih o tem že zainteresirani. Zakaj bi tržani dobro živeli na račun okolčanov? Je vendar boljše in tudi pravičnejše, da gre vsem enako, če ne prav dobro, pa vsaj dobro.

Polzela

Tudi nam se obeta za nedeljo, dne 6. decembra Miklavžovo darilo, po dolgem času volitve brez nasilja, groženj in žandarske asistencije. Lista JRZ z nosilcem Pongrac Turnšekom je že nad en teden nabita na občinski deski, znak, da ni bilo pri sestavi nobenih težav. Na njej so združeni zastopniki vsega delovnega ljudstva. Brez dvoma uživa lista zaupanje velike večine prebivalstva. Ime nosilca kot bodočega župana nam je porok, da bo lahko vsak, brez razlike stanu in premoženja, našel za svoje težnje razumevanje na občini, da bo pod njegovim vodstvom občina gospodarsko napredovala. Ze kratke pogled v dosedanje delovanje nam kaže veliko gospodarsko korist dobrega vodstva, saj je samo pri lovu občina pridobila 50 tisoč Din. — Kdor je proti nasilju in terorju za zakonitost in pravico, za enakost plačevanja in pravico, za enakost plačevanja in vladanja, kdor je za našega voditelja dr. Korosca, ta bo v nedeljo, dne 6. decembra, oddal svoj glas za listo JRZ z nosilcem Pongrac Turnšekom.

Koroška Bela

Z ozirom na bližajočo se občinske volitve, je pred kratkim priobčila »Delavska politika« jako vehementen članek, pri katerem človeku takoj prihaja na misel, da nekateri ljudje kar ne morejo pozabiti na to, da ima drugi tudi pravico do besede, in ne samo oni, od tega, da vpijejo in blatijo druge. Te »demokracije«, ki se je izživljala v onemogočanju vsakega, ki ni hotel priključiti gotovim osebam, v odstranjevanju vseh tistih, ki niso hoteli prisegati na izjave nekaterih, od občinskih sej, v sumničnem poštenju vseh onih, ki so nepristransko delali za občino, pa imajo ljudje že dovolj in bodo to 6. decembra tudi dokazali na obeh voliščih. Da bodo volili može, ki so že pokazali kaj znajo in da nekaj znajo, to je res, toda ne bomo pa volili onih, ki se sklinjujejo na delo prejšnje občinske uprave in ga proglašajo kot svojega in se hvalijo z njenim poštenjem, ko vsak občan ve, kako naj misli o poštenju nekaterih ljudi. Naši občini tudi dobro vedo, kako glasne so bile vse obljube o poštenju in pravičnosti pri nepristranskosti leta 1933 pred občinskimi volitvami. Vsi ljudje so mnjenja, da so minuli časi, ko bi odločali na občini ljudje, ki zagovarjajo človeka, ki poneverjeno mast zabeli s poneverbo v Delavskem podpornem fondu žitne valjarne. Vsi ljudje, kolikor jih sodi trezno občinsko gospodarstvo, vedo, da je nemogoče hvaliti tako občinsko gospodarstvo, v katerem se priznava nagrada nekemu odborniku za 608 ur, ki jih je za občino napravil v štirinajstih dneh.

Rezervne partije, njih postanek in vzroke bo na sestankih, ki jih prireja lista slov. del. ljudstva, pojasnjeval g. Ignacij Kralj in povedal, da te rezervne partije v tovarniških obratih ni zahtevala in izpeljala banovina, ne JRZ, ampak da je te rezervne partije zahteval on sam. Ker je to na dnevnem redu, bo precejšnje zanimanje za te sestanke. Pojasnjeval bo tudi razliko med maksimalno in minimalno mezo, ker se je prepračil, da njegove prejšnje trditve ne držijo. Komur je za poštenje, za smotno delo v korist vseh občin in ne samo nekaterim, ta bo v nedeljo izjavil na volišču: Volim listo Erlaha Ivana.

Stara Loka

Naši mogočni JNS-arski prvaki nikakor ne morejo verjeti, da je sedaj nastal popolnoma nov položaj. Doba, ko so nas razglajali za protidržavne elemente, je minula. Toda kljub temu se na svo moč trudijo, kako bi si obdržali svoje poslovanje. Nasprotniki teko kot pobesneli od volivca do volivca ter jih vabijo v svoje vrste. Uspeh pa je zelo slab, ker jim naši značajni in treznomiselniki močje obračajo hrbet. Predobro še pominjajo njihovo zmago leta 1933 in njihovo občinsko gospodarstvo. Po velikem trudu in mnogih razgovorih s svojimi generali, so končno predložili sodočnu v potrditev svojo listo.

Volivci! Ali bodo še naše občino komandirali JNS-ariji? Ali naj bodo na čelu občine ljudje, ki so se tako krasno izkazali pri »svobodnih« volitvah leta 1933, ko so najprej vrgli iz volilnega lokala zastopnika naše liste, zakaj, to nam je vsem znano: ko so naše može in fantje zadrževali 3-4 ure pred zaprtimi vrati, dočim so za svoje somišljenike odprli stranska in jih nalivali z vročim čajem; ko so naše volivce obkolili z vrvo kot živino, ker so vztrajali še po šestih pred volilnim lokalom. Delavci! Ne pozabite, kako so se od taja dela pri graditvi nove tovarne, kako pri obrambnih delih pri kopališču na Sori v Ratečah! Ti ljudje se upajo imenovati še danes »zastopniki delavstva«. Ljudje, ki so podpirali prejšnji režim, pod katerim se delavci niti z besedo, kaj šele s štrajkom ni smel potegovati za zboljšanje svojega položaja. Ljudje mislite vendar s svojo glavo, ne pa z glavo teh vaških mogotev.

V nedeljo, 6. decembra, naj bo dan, ko se bo naša občina rešila verig JNS-režima. Vsi bomo šli in volili brezkompromisno listo JRZ z nosilcem gospodom Avguštinom. Ter s tem dokazali nasprotnikom moč naše pravilne zamisli, ki temelji na naših gospodarske sloge, pravičnosti in poštenosti.

V spomin † Jan. Lovrenčaku

Za vedno je zapustil zemeljsko trpljenje spoštovani in značajni mož, kakršnih malo dobimo po slovenskih kmečkih občinah, še težje pa je dobiti človeka, ki bi bil toliko priljubljen med občani in še preko občinskih mej, kot Janez Lovrenčak. Pa kako bi ga človek sovražil, saj je delil ljudem le dobro v vseh dolgih časih njegovega javnega udejstvovanja. Komaj 31 let star je dosegel leta 1871 čast prvega svetovnega tečanja sladkogorske občine in ostal na tem mestu do leta 1883, ko se je trg Lemberg po njegovi zaslugi osamosvojil. Postal je takoj župan novoustanovljene občine in jo vzorno vodil do leta 1916. Posebno važno je njegovo socialno delovanje, ki je jasno vidno še danes po dvanajsetih letih. V zahvalo za njegovo nesebično delo je bil 16. novembra 1916 imenovan za častnega občana.

To je le bežen pregled njegovega plemenitega javnega udejstvovanja v korist občine, koliko pa je storil kot značajni krščanski mož posameznikom, pa je zapisano v srcih onih številnih, ki so bili deležni njegove pomoči.

Naj bi bilo Lovrenčakovo delo vzor njegovim naslednikom, dragi pokojnik pa počivaj v miru in pri Bogu se odpodaj od vsega življenjskega dela!

Celje

c Otvoritev javne kuhinje Vincencijeve konference. Na praznik narodnega zedinjenja, v torek 1. decembra bo Vincencijeva konferenca otvorila v bivši mestni ubožnici javno kuhinjo. V ta namen je odbor Vincencijeve konference sklenil, da bo prvi dan pogostil opoldan 100 najpotrebnejših celjskih revežev. Kdor bi bil rad deležen na praznik narodnega zedinjenja kosila v novi javni kuhinji, naj se jutri, v ponedeljek, zgleda od 9-6 v tajništvo Vincencijeve konference.

c 15-letnica trdke Valentin Hladin. Te dni praznuje ugledna celjska trdka Hladin Valentin 15-letnico svojega obetaja. Trdka Val. Hladin je začela s svojim obratovanjem prva leta po svetovni vojni in je v nekaj letih zaslovela po svoji solidnosti in vsestranski uslužnosti ne samo v Celju, temveč po vsej širši celjski okolici in Savinjski dolini. Trdka Hladin ni samo na glasu kot izredno solidno, ugledno in povsod upoštevano trg. podjetje, temveč je imelo vedno dovolj smisla za vse naše prosvetne, politične, kulturne in družabne ustanove. Ob 15-letnici želimo trdki še večjega prospeha in procvita.

c 70-letnica rojstva praznuje danes v ožjem krogu svoje družine in svojih prijateljev, gospod Andrej Bedrač, upokojeni nadz. varnostne straže ter sedanjí pobiralec tržnih pristojbin. Naj ga ljubi Bog ohrani še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu.

c Občinski odbor v Dramljah razpuščen. Kr. banska uprava v Ljubljani je razpustila občinski odbor v Dramljah. Za novega začasnega predsednika občinske uprave je imenovan g. Korenak Martin.

c Za občinske volitve v celjskem okraju 19 list. V nedeljo, dne 6. dec. bodo v 12 občinah celjskega okraja občinske volitve. V Sv. Juriju ob Taboru, v Sv. Juriju pri Celju — trg, v Sv. Juriju pri Celju — okolica, na Polzeli in v Veliki Pirešici je za občinske volitve vložena samo lista JRZ. V vseh drugih občinah sta vloženi po dve listi.

c NAZNANILO. Cenjenemu občinstvu vlijudno sporočam, da sem poleg dosedanjih evetličarne z umetnimi evetličami otvorila evetličarno s svežim evetjem. Za obilen obisk se priporoča Marija BRACIC, evetličarna (pri farni cerkvi).

c Kino Metropol. Danes ob 16, 18.15 in 20.30 »POSLEDNJI AKORD«. Ob 10.15 in 14. matineja »Robin Hood el Doradac«.

c Vsem trgovcem, obrtnikom ter ostalim, ki so z darovi ali podporo pripomogli do uspelega martinovega večera pevskega društva »Ojčke«, najiskrenejša zahvala. Pevsko društvo »Ojčke«.

Frtaučku Gusli ma beseda

Čloun nekol na prej na ve, kuga ga še use na svet čaka. Kene, undan enkat sem se zjutri usedu h peč, če prou še ni bla letas zakurjena. Pa lansk let tud ne. Ampak človek je že tku prujen, de pu zmit teši še narrajš h peč, pu let pa u vida. Ke nisem moou glih ne družga važenga za praut, sem pa uzeu egiptuske sajske bukle u roka in začeu noter iskat, kuga pumenja sajne, ke se m je tista nuč sajnai. Sej men se malkerkrat kej sajna, ke grem pu navad e praznem želodcam u počitke. Prauja, de se s praznem želodcam tud velik buli spi, koker s pouhmem in tu more bit tud res. Kene, če pugledama tkula brezposelne, ke nekol ne na večerjaja, ampak se kar zavaleja pud kašen kurouz na merva, al pa tud kar na gole tla. Pa prec tuku sladku zaspeja, de jim je čloun kar fouš. Zdej pa puglejma tista guspuda, ke ma za večerja kar pu eneh pet riht. Ta guspoda more pa usak večer uzet kašne purlice not, preden se uleže, če če zaspat. Use tiste puhašte udeje, pa žimnat mudroci jim ne na nujaja, če preh na uzameja kašenga šlofmitna not. Vite, zatu pa jest raj ne na večerjam. Mal zavle tega ne, de loži zaspiim, mal pa zatu ker nimam glih za večerja potrebeenga družba pri rukah Zatu pa tud zmeri tku sladku zaspiim, koker de b me eden ubou.

Lejte, tista nuč, ke sem pol zjutri sedou pr mrzel peč, se m je pa le sajnai. Pa zakua? Zatu, ke sem šou zvečer po Starinu »rge men mesarja Pepeta preke dum. Pa sem naenkrat začutu u varžet še tri dinarčke. Kua sem tou z nim? S trem dinarčkom na morem jit h Elelont večerjat, ke tu je še za trinkgelt mal na ta mala. Stopu sem holt not h mesari Pepet, pa sem s kupu za ta gnar koža ud šunkna. Sevede mu n'im puevedu, de bom mou jest tu za večerja, ke me je blu sram. Reku sem mu, de bom mou za sojga kuška, ke se mu kar sline cedeja, če vid taka koža. Ke sem pol duma tista koža puevečerju, sem šou pa spat. Tekat sem pa sprevidu, de s pouhmem želodcam notet apat, res ni zdrau. Tku čudne sajne sem mou zavle tiste kože, de m še dons na greja iz glave. Pa tku živu se m je sajnai, de res na vem, a je blu res, al se m je sam sajnai. Tku se m je zdel, koker de sedim u en reštauraci, al kuku se prau tak štarti, ke hod sam ta bulša guspoda not. Tam u enmo kot je še clu muska špilala. Kelnerju je blu zmeri tulk ukul mene, koker pulet kumarju, če grem u štodbolt ub Malem grabnu taužentrože nabirat za planinec čaj. Kar naenkrat stopja h moj miz trje guspudi kar goluglau. Calindre sa mel pa tam nek pr soj miz ubešene, ke je eden ud teh guspodu zmeri škilu ke u tist kot, koker de b se bavu, de b jim kdu klubuku na puštesu. Tist guspud, ke je stavu u sred in je že za beseda puprjeu, je blu precej rejen. Saj trebuh je mou mečken majnš, koker je šenklaška kupla. Una dva guspuda, ke sta stala ub stran, sta bla pa bl kumerna. Scer se jima je pa tud videl, de nimata navade kože ud šunkna met za večerja.

Ke sa se m enkat usj trje guspudi lepu puvret predstau, je pa tist, ke je blu bl rejen, priju za beseda: »Nekar na zamerte guspud Gusli, de vas kar tlela jaun nadlegujema. Iskal sma vas glih kar duma pa vas niema dubl. Zdej vas pa koker nalaš tlela narajnama. Ke je zadeva hedu nujna in tud hedu važna, nam pa na kaže, de b vas hudil na dum zastojn iskat. Prosma vas zatu duvulejna, de vam kar tlela putožma soje križe in težave. Gvišen

Cloun nekol na prej na ve, kuga ga še use na svet čaka. Kene, undan enkat sem se zjutri usedu h peč, če prou še ni bla letas zakurjena. Pa lansk let tud ne. Ampak človek je že tku prujen, de pu zmit teši še narrajš h peč, pu let pa u vida. Ke nisem moou glih ne družga važenga za praut, sem pa uzeu egiptuske sajske bukle u roka in začeu noter iskat, kuga pumenja sajne, ke se m je tista nuč sajnai. Sej men se malkerkrat kej sajna, ke grem pu navad e praznem želodcam u počitke. Prauja, de se s praznem želodcam tud velik buli spi, koker s pouhmem in tu more bit tud res. Kene, če pugledama tkula brezposelne, ke nekol ne na večerjaja, ampak se kar zavaleja pud kašen kurouz na merva, al pa tud kar na gole tla. Pa prec tuku sladku zaspeja, de jim je čloun kar fouš. Zdej pa puglejma tista guspuda, ke ma za večerja kar pu eneh pet riht. Ta guspoda more pa usak večer uzet kašne purlice not, preden se uleže, če če zaspat. Use tiste puhašte udeje, pa žimnat mudroci jim ne na nujaja, če preh na uzameja kašenga šlofmitna not. Vite, zatu pa jest raj ne na večerjam. Mal zavle tega ne, de loži zaspiim, mal pa zatu ker nimam glih za večerja potrebeenga družba pri rukah Zatu pa tud zmeri tku sladku zaspiim, koker de b me eden ubou.

ste že šlišal, de mislma ena nova stranka ustanovit, ke sa ble use stranke, kar sma jih du zdej ustanou, za ena figa. Pr nas je holt zmeri tku, de sma za usaka nova naša stranka prec usi strašene naušusen, in mislma, de bo šou ceu svet za nam in se nam pustu uleč. Pa svet dondons ni več tku zarukan koker mi mislma. Pa ni sam svet uržah, de mi nkol za doug naprej na pridema. Sa tud drug uržah. Kene, koker je naša reč enkat lepu zrihtana, in mislma, de bo šou use tku lepu naprej, koker de b blu namazan, se pa mi vuditeli začnema med saba špeterat. Sevede, usak če mi holt ta velika beseda. Tu pa ne gre. Pr takeh rečeh more bit sam eden kumandant, usi ta drug mu morja bit pa pudložen, koker pr sudateh. Jest b blu scer za kumandanta koker nalaš. Tud moja persona je koker ustvarjena za tu. Pa mislte, de me te napredne mrcine posteja naprej? Vs kredit sa m pr ideh puirderbal, ke sa m fouš. Sevede, en čloun ke nima pr ideh putrebnega kredita, pa ni prou ne prprau za ustanavljanje novih strank. Vite, guspud Frtauček, zatu sma se udučil, de boma vas naprusil, de b nam šli na roka. Vas pu celmu svete ubrajata. Ce bote vi škical en shod, bo use kar leze in gre, dri skp. Na shode bote idem puevedal, de ustanavljate stranka, ke bo za use samu dubrota. Kar bo ker pugervu, se mu bo dal, pa nej bo prepričajna, kakršnega če. Krstil ja bote: »Social demokratski-komunistično-kmečki-napredno-nacionalni gospodarsko-jugoslovenski savez«. Na ta lim bo šou usak Asten guspud Frtauček, a bote ušlišal naša prošna? Na amete mislt, de bo vašu muja zastojn. Veste, pr nas ni navada, de b ker zastojn garov za narod. Ce grema mi narude na roka, je dožoutn naruda de tud on prskoč nam na pumuč, keder ga nucama.

»Guspudi, koker me puznate, jest še nkol nubemnu trpine nisem udeku soje pumuč. Jest bom use sturu, kar bo u moj moč, za ta nova stranka.« Glih tkula sem jim odgovuru.

»Bravo! Buh žiu našga guspuda Frtaučka! sa na moje besede usi trje guspudi zarjul in m začel tku roka stiskat, de sem se prebudu. Zdej pa na vem, kua te sajne pumenja. Egiptuske sajske bukle prauja, de bom ratu še hedu veleč guspud, če že glih ne prou veleč pa saj debu bom ratu prauja egiptuske sajske bukle. Men glih ni puseben velik za velikost al pa debelost. Tkula du kašenga meljonečka b pa useglih rad pršou, ke sem ga res putreben, če m verjamete, al pa ne. F. G.

Številnica

10 11 9 12 3 8 — 7 5 2 7 6 —
10 11 9 12 8 11 — 4 6 2 1

Ključ:

1 2 3 4 5 — drevo
6 7 8 9 — domača žival
10 11 12 — gozdna rastlina

Ce nadomestiš številke s pravičnimi črkami dobiš znan pregovor.

Zemljepisna zlogovnica

Sestavi iz zlogov: bič, ble, čur, da, di, glav, gaš, hu, ja, je, je, kan, mo, most, ni, nik, pre, ser, šen, tri, voj, zi, zir, žle, deset, besed, z naslednjim pomenom:

1 kraj v Savinjski dolini, 2 kraj na ljubljanskem barju, 3 postaja bo južni železnici, 4 slovenska gora, 5 kraj pri Kranju, 6 letovišče blizu Celja, 7 postaja ob kočevski progi, 8 postaja ob dolenski progi, 9 vas ob Kokri, 10 vrh v Alpah.

Tretje črke brane od zgoraj navzdol ti povedo narodni praznik.

Nagradna križanica

»Rešitev« pošljite najkasneje do četrta opoldne na »Uredništvo Slovenca« in označite na kuverti »Križanica«. Vsak četrtek ob treh popoldne je žrebanje. V pismu naj bo samo izrežena križanica iz »Slovenca« in znamka za en dinar. Za prihodnjo pravilno rešitev križanice je zopet razpisanih 10 nagrad. Izžrebani bodo dobivali »Slovenca« mesec dni brezplačno.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13					14		15	16			
17				18				19	20		
21			22			23			24	25	
26			27			28	29		30	31	
32	33				34		35		36		
37				38	39		40	41			42
43	44	45				46					47
48		49	50			51	52				53
54			55	56					57		
58				59	60				61		
62						63					

Besede se začno pri številki, nehajo pri debeli črti ter pomenijo:

Vodoravno: 1 umetnik, 7 izstrelek, 13 jed, 14 del voza, 16 model, 17 žival, 18 japonski cesar, 20 moško ime, 21 doba, 22 vrh v Karavankah, 23 del rastline, 25 afriška reka, 26 predlog, 27 utež, 29 ptica, 31 rusko jezero, 34 ograka reka, 35 trinog, 37 otočje v Tihem oceanu, 39 pesek, 41 letopis, 43 ploskovna mera, 45 žensko ime, 46 majhen dom, 47 slovnična kratica, 48 domača žival, 50 ud izumrlega naroda, 52 slovenska reka, 53 posoda, 54 slovenski zgodovinar, 56 kazaški poveljnik, 57 ud družine, 58 perzijski kralj, 60 ovoj, 61 kmetna prvina, 62 polotok, 63 vrh v Alpah.

Navpično: 1 kos lesa, 2 del pohištva, 3 gosa, 4 ruska reka, 5 kratica za telec, 6 del telesa, 7 zvok, 8 stara členica, 9 besedica za tvoritev superlativa, 10 ud izumrlega naroda, 11 italijansko mesto, 12 grški bog, 14 umetnik, 15 posteljnina, 18 merilo, 19 del zidu, 22 gozdni sad, 24 edini sin, 27 gruča prsti, 28 jugoslovanska reka, 29 narodi živnka, 30 alkoholna pijača, 43 n ka nica, 36 stara členica, 37 običaj, 38 ruska reka, 39 grški filozof, 40 moško ime, 41 del molitve, 42 polotok, 34 nevaren človek, 47 francoski list, 48 instrument, 51 del roke, 52 kaznivo dejanje, 53 turški sdnik, 55 češko mesto, 57 slovenski skladatelj, 59 zaimek, 61 egiptovsko božanstvo.

Danes vsi Slovenci ena družina

Pozdrav Družbe sv. Rafaela

Ljubeča mati šteje dneve in ure v težkem pričakovanju onega dneva, ko jo obišče sin iz tujine. Najprej se veseli in doživlja trenutek, ko ga bo zopet objela in pritisnila na svoje srce. Tedne prej zbira svoje misli, kaj in kako mu bo povedala, da bo začutil in občutil vso toplino in veličino njene materinske ljubezni. Kaj in kako mu bo vse povedala, da ga bo obvarovala zablod in nevarnosti tujine, mrzle mačeha, ki ga objema v svojem tujem, odurnem objemu brez njene ljubezni, sebično z izkoriščevalnimi nameni.

Prav tako se veseli tudi Družba sv. Rafaela, mati slovenskih izseljencev, vsakoletne izseljenske nedelje, dneva obiska v duhu vseh njenih sinov in hčer iz tujine.

Komaj je minila ena izseljenska nedelja, že misli na prihodnjo, že začne šteti v težkem pričakovanju ljubečega materinskega srca dneve in ure do prihodnje prve adventne nedelje, nove izseljenske nedelje. Zopet začne šteti dneve in ure, ko bo zopet objela in pritisnila na svoje materinsko srce stotisoče ljubljenih otrok, ki so ločeni od doma, razkropljeni kot večni Ahasveri potikajo po vseh kotih zemeljske oble in stikajo za skorjico grenkega izseljenskega kruha.

Tedne, mesece že tako tudi letos zbiramo svoje misli, kaj in kako jim bomo povedali na letošnjo izseljensko nedeljo, da bodo vsi začutili vso toplino in veličino materinske ljubezni matere domovine. Kaj in kako jim bomo povedali, da bi jih obvarovali zablod in strahot in nesreč, katerih jim toliko preti v objemu grde sebične mačeha, izkoriščevalne tujine, da se ne bodo dali premotiti njenim nenaravnim in neodkritosrčnim besedam, tudi ne njenemu belemu kruhu, še manj njenemu zlatu. Temveč ohranili svoje slovensko srce čisto, neomadeževano v zvesti ljubezni do tiste, ki jim je edino prava mati — mati domovine.

In tu, v tej številki »Rafaelac« — skromni, kakor je skromna in revna mati — imate zbrano, kar in od kogar se je moglo dobiti lepih besedi, tolažilnih in bodrilnih opominov, lepih nauk, dokazov naše ljubezni, in sicer od vseh, ki po svoji službi predstavljajo ljubečo mater — domovino.

O bratje in sestre! Ostanite nam zvesti! Ostanite zvesti svoji materi, ki vas ljubi! Res je reva, vdova tožna zapuščenec, jo imenuje pravilno pesnik, od vseh prezirana, od nikogar ljubljena. Res se ne more primerjati z razkošno, bogato nališpano mačeho, vašo tujino. Toda pri tem pa je velika, zelo velika, da nedosegljiva — v ljubezni do vas, veliko večja kot mačeha! Ne, ne! Ne pozabite: mater imamo samo eno: tu doma — slovensko zemljo! Vsaka druga vam je lahko prijateljica, dobrotnica, morda tudi celo nevesta, morda mačeha — mati nikoli in nikdar! Ostanite zvesti njenim dragocenim svetinjam, katere vam je dala na pot v tujino pri odhodu: sv. vero, slovensko narodnost in jugoslovansko državo. Dragocene so te tri svetinje. Oškrpiti jih je s svojo srčno krvjo, odkupiti jih s političnimi strašnim trpljenjem in ogromnimi žrtvami.

Bratje in sestre! Objemimo se danes na letošnjo izseljensko nedeljo v zvestem objemu objavljenih bratske ljubezni in zvestobe! Mi zvesti vam, vi zvesti nam do zadnjega izdihljaja, do zadnje kaplje krvi!

Bratje in sestre! Ne pozabite tudi Družbe sv. Rafaela, vaše matice! Pridružite se ji kot njeni člani vse slovenske naselbine kot celote, Jednote (Zveze), organizacije, društva, pa tudi posamezniki! Družba sv. Rafaela naj bo organizacija naše ljubezni — vaše do nas in naše do vas, vez svete bratske narodne povezanosti v eno celoto, v eno dušo in eno srce — srce celokupnega naroda nas tu doma in vas v tujini — vsi eno, samo eno slovensko srce!

O naj doseže letošnja izseljenska nedelja vaš velik korak naprej v tej smeri, v tej zamisli; naši izseljenci, — naša deseta domovina!

V tem smislu pozdravljam v imenu Družbe sv. Rafaela vse slovenske izseljence po vseh krajih naše diaspore in po vseh kotih zemeljske oble. Bog vas živi in blagoslovi!

P. Kazimir Zakrajšek,
predsednik Družbe sv. Rafaela.

Tam daleč, daleč je domovina ...

Naš voditelj dr. Anton Korošec slovenskim izseljencem

Od svojega ozemlja, ki ga je naselil naš narod v davni, je izgubil v teku stoletij dve tretjini v morju germanizacije. Iz ozemlja, ki mu je ostalo, je v drugi polovici preteklega in tekom našega stoletja izgubil nadaljne stotisoče svojih sinov: v Ameriko, v Westfalsko, na vse kontinente jih je pognalo in iztrgalo iz domače grude za trdi kruh, ki ga domovina, majhna, revna in tesna, ni mogla dati.

Pri nobenem narodu na svetu izseljevanje ni bilo tako trdo in bridko. Drugod je skrbela za svoje izseljence država, ki je mnogokrat

usmerjala svoje izseljevanje po gospodarsko-političnih ekspanzivnih ciljih. Naš delavec pa je bil zapuščen in prepuščen samemu sebi. Skromen, priden, žilav in vztrajen si je sam krčil svojo pot in si v tujini ustvaril nov dom.

Koliko nevarnosti, zlasti zaradi njegove izredne prilagodljivosti in jezikovne sposobnosti, da ga valovi tujih narodov zagrnejo, da izgubi svojo narodnost, svoj jezik in vero svojih očetov!

In vendar naš izseljenec ni izginil, ni utonil, niso ga zagnili valovi tujih narodov. Ker je šla z njim v tujino misel na rodno vas, očeta, mater, dekle, na domače navade, na domači dragi kraj. Šla je z njim ta misel, in hrepenenje po domovini je mnoge zopet pripeljalo nazaj domov, pa čeprav morda samo umreti, potem, ko so pustili v tujini vso svojo moč in mladost.

Velika in bogata je tujina, silen je tok njenega življenja, naša vas pa je majhna, skromna in revna. Ali ta vas je naša in naša sveta zemlja.

Danes, ko je naša domovina svobodna, čuti v polni meri, da ste sinovi, ki so daleč od nje, zaveda se, da ste vi del nje, čeprav na tuji zemlji in pod tujo oblastjo in njeno željo in njeno voljo. Da vas obdrži prav vse, da ostanete vsi njeni otroci in se nobeden ne izgubi.

Izseljensko vprašanje je za nas Slovence kakor bridka bolečina. Naša država je za naše izseljence že mnogo storila, a vemo, da je treba še mnogo več storiti in kar je storjenega, izpopolniti. Predvsem pa moramo v večji meri gojiti medsebojne stike, naše vezi podvojiti. Ako nas bo vodila globoka in iskrena ljubezen do skupne naše domovine, vere in jezika naših očetov, bomo prebredli vse težkoče in bomo vsi zedinjeni v enem cilju: veličini domovine.

kapital, ki ga je ta poslal domov in koliko bolj še za narodno apostolsko misijo, s katero je ponesel naš izseljenec naše ime in našo pesem preko širne Evrope, da je danes v večini držav med mnogimi drugimi narodi priseljenci najbolj upoštevan in spoštovan naš narod.

Domotožje me prevzema — domotožje po domovini v tujini, kjer smo doživljali med rudarji na šizeljenjski dan, poln lepote in bolesti, v znamenju borbe in zmag, tako da sem si večkrat zaželel postaviti tak dan z vso njegovo notranjo vsebino, ko jo je mogoče le doživeti, a ne opisati. Pred našo slovensko domovino. Začutili bi takrat mi vsi: Da so naši sinovi vredni in potrebni večjega umevanja od strani matere-domovine.

Prisrčen pozdrav nadškoia dr. A. B. Jegliča

V Stični, sv. Rafaela dan 24. X. 1936.

»Starček, ki stoji ob robu groba in pri vratih večnosti, Vam kliče: naj vas ne zastrupi grozno brezverstvo in strašna razbrzdanost naših dni! Ohranite živo in globoko vero v osebnega Boga in v božjega Sina, edinega našega Odrašenika! Izpolnjujte krščanske dolžnosti: vsakdanjo molitev, sv. mašo ob nedeljah in praznikih, pogosto prejetje sv. zakramentov. Vse za to potrebne milosti si izprosite iz presv. Srca Jezusovega po Mariji, ki je posrednica vseh milosti. Ako boste to uvaževali, morete trdno upati, da boste, ko vas večni Sodnik pokliče na odgovor, mogli se preseliti iz solzne doline v nebeske višine.

To vam prosi od Boga vaš prijatelj

nadškoia Jeglič.

Justina Jeram, Buenos Aires:

Na tujem

Je stara že misel,
da še sonce na tujem
ne sije tako,
kakor sijalo
doma je lepo.

Njegovi žarki so medli,
teman njegov blesk,
naše duše na tujem
so večna bolest.

Naša srca prevzema
prečuden nemir:
domov hrepenimo
ni doma nikjer.

O, žejni smo, lačni
sladke domovine.
Da bi nanjo ohranili
vsaj lepe spomine.

Josipina Furlan, Buenos Aires:

Izseljenski starši

Veliko slovenskih izseljencev nas je staršev svojim otrokom.

Kaj se to pravi, starši? Kakšni so pravi starši? Ali je dovolj, da starši svoje otroke nasitijo, da jih umijemo, kadar treba, ohranimo zdrave, da jih moderno oblečemo? Potrebno je vse to, dovolj pa ni!

Zdi se mi, da ne bom mogla bolj pravilno odgovoriti na to vprašanje, kakor če pravim: Taki so pravi starši, kakršni so bili naši starši v slovenski domovini!

Tako moram po pravici priznati, da od svojih staršev nisem slišala nobene slabe besede! Saj jih je bil sam nauk. Nauk z zgledom in nauk z besedo. Kolikokrat se mi je zdelo teh nauk veliko preveč. Kolikrat sem mislila, zakaj da imam tako hude starše, ki me vedno sekirajo. Sedaj šele vidim in spoznavam, kako zelo so imeli prav. Velikokrat si danes mislim: O, če bi mogla biti taka mati svojim otrokom, kakršen je bil moj oče za mene. Mater sem izgubila namreč že zelo zgodaj, ko sem bila še otrok in vsa težka vzgoja je obvisela na očetovih ramah. Kako mi je težko, kadar se spominam, da ga nisem vse tako poslušala, kakor bi bilo treba. Samo ta tolažba mi ostaja, da takrat pač nisem vedela, kaj delam.

Vedno sem tudi žalostna, kadarkoli slišim govoriti otroke slovenskih staršev v tujem jeziku.

Pomislite malo, posebno ve, slovenske matere, kaj nam je naš materin jezik. Saj to ni samo vaš jezik. To je jezik tudi naših mater in starih mater in dedov in pradedov, noter nazaj do pradedov časa. To je naša prastara dediščina, do katere ima pravico tudi vaš otrok. Mati, če pustiš trojega otroka govoriti v tujem jeziku in ga materinega jezika ne naučiš, mu krašeš to, kar je otrokova dediščina, njegova pravica, njegova last, tatitica si, ki krašeš svojim lastnim otrokom! Mati, Ti nimaš pravice vzeti svojemu otroku materinega jezika.

Pred malo leti se mi je dogodil slučaj, ki ga ne morem pozabiti. Moj najmlajši sin je obolev.

Morala sem ga poslati za eno leto z doma v bolnišnico in v toplice. Še zelo majhen je bil. Komaj je znal dobro govoriti.

Cez eno leto sem ga šla iskat in sem ga pripeljala domov. Mlado in staro, vse je prihitelo, da ga vidi. Posebno živahni so bili njegovi mladi prijatelji, ki so mu kar naprej pripovedovali in ga spraševali. Ubožeč pa jih je samo žalostno gledal. Nobene besede ni mogel spraviti iz sebe. Svoj materin jezik je pozabil. Milo je pogledal zdaj tega, zdaj onega, potem pa se je spustil v glasen jok. Tako mlo in neotlažljivo je jokal, da nas je vse ganilo in smo zajokali z njim. Nikdar ne bom pozabila tega žalostnega trenutka.

Glej, ti slovenska izseljenska mati, nikdar in nikoli ne dopusti, da bi tvoj sinček ali tvoja hčerka pozabila svoj lepi materinski jezik.

Lahko se zgodi, da se bomo prej ali slej, iz enega ali drugega vzroka vrnili v svojo domovino. Kako bo žalosten tvoj otrok, če se ne bo mogel razgovarjati s svojimi sorodniki, tovariši, tovaričami. Saj veš, da se nikoli ni mogoče popolnoma priučiti jeziku, katerega nisi znala govoriti kot otrok. Kako bi bilo žalostno, če bi tvoj otrok na domači slovenski zemlji vse življenje govoril spačeno govorico.

Ne, slovenska izseljenska mati! Taka bodi, kakršna so bile naše slovenske matere v domovini! Z zgledom in potrpežljivostjo uči svoje otroke slovenske skromnosti, preprostosti in globoko občutenega poštenega krščanskega življenja. Taka bodi, kakršna so bile naše slovenske matere v domovini! In gotovo ne pozabi naučiti svojega otroka našega slovenskega materinega jezika! Ne kradi mu ga, ker ima do njega pravico.

Drago Oberžan:

Naši izseljenci so vredni in potrebni večjega umevanja od strani domovine

Domovina, ti si kakor zdravje. Ta občutek me je prevzel vsikdar, ko smo se skoraj vsako leto z večjo ali manjšo skupino naših izseljencev poslavljali od domače grude in se vračali v tuje kraje. Prenovljeni smo odhajali. Novo življenje je zaplalo v nas.

Kolikokrat sem ob takih prilikah in tudi sicer premišljeval: Domovina, da bi ti vedela, kako te ljubi tvoj sin tujine. Da bi ti znala brati bolest slovesa z njegovih solznih oči. Da bi ti domela ono veliko ljubezen, ki jo brani naš izseljenec že desetletja do tebe, domovina — mati.

To ni romantika poezije; to so dejstva. Drugače si ne morem razložiti onega, iz leta v leto rastočega hrepenenja našega izseljenca po domu, ki dela načrte, prinaša najobčutnejše žrtve, da more še enkrat stopiti na domača tla.

Ljubezen in spoštovanje našega človeka v tujini do domačega duhovnika in učitelja, skrb za ohranitev materinega jezika in narodnih običajev, gojitev slovenskega petja, zavest skupnosti, ki se odraža v številnih društvih, predvsem še odločna borba in skrbna čuječnost za ohranitev najdražje svetinje — vere, vse to mi je govorilo vedno bolj in bolj, da je naš izseljenec pač vreden, da bi mu domovina posvetila več svojih skrbi.

Ce dodam k temu še znano ugotovitev, koliko težje je vse to versko in narodno blago ohraniti tam, kjer dostikrat vsi oni, s katerimi naš izseljenec skupno živi, nimajo razumevanja za to, kar nam je sveto, — tam, kjer se pravi ostati dober katolik, postati tudi borec Kristusov, — tam, kjer je naš človek izpostavljen večkrat neenakopravnosti in samovolji delodajalca, — tam, kjer je že bilo toliko naše krvi izsesane in toliko borec v dlo in poleglo — hočem s tem reči: da je naš izseljenec tudi potreben — danes bolj kot kdaj prej — da domovina več zanj stori.

Hvalevredna je skrb Rafaelove družbe in naših slovenskih ordinarjev za naš narod v tujini. Kakor je ta — rekel bi skoraj privatna — skrb za izseljence veliko koristila našemu izseljencu, tako se mi zdi, da bi danes, ko je sv. Oče razgrnil pred nami program KA in v njem zlasti podčrtal

njej hierarhični značaj, hierarhično organizirano delo še vse bolj lahko koristilo našim bratom v tujini. Izseljenstvo je integralen del našega domačega dušnega pastirstva, saj so in ostanejo naša kri, naši župljani, ki so se večinoma le začasno preselili v severozapadno Evropo (na ta del našega izseljenstva predvsem mislim), ki se zopet vrnejo v naše tarne občestvo. Tudi izseljenci sami tako čutijo; saj po več letih v tujini še vedno govorijo o »naši fari«, o »našem župniku«.

Vsak dušni pastir pač želi, da se mu vrnejo dobre ovce, ki bo imel z njimi veselje, ne pa garjeve, da bi okuževale njegovo čredo.

Delo KA je usmerjeno v utrditev in razširitev kraljestva Kristusovega s pomočjo laikov. Ali ni kardinalna točka izseljenskega vprašanja tudi ravno v tem? To sem hotel reči: V vsaki fari naj bi se oni, ki so si nadeli nalogo delati po papeževih navodilih za utrditev in razširitev Gospodovega kraljestva, stavili v svoj delovni program tudi skrb za brate, ki so in bodo prej ali slej zopet spadali v njihovo župnijsko občestvo. Skrb za naše izseljence naj bi nosila torej, kakor drugo delo za kraljestvo božje, hierarhični značaj, ki bi se centralno vodilo.

Večkrat se je očitalo našim izseljencem, da se narodu odtuje in da zgube smisel za dom. Pritisk tujine je zelo močan. Zares. Na drugi strani pa je upravičeno vprašanje: Ali smo pa tudi mi vse storili, kar bi bili lahko v kulturno-narodnem oziru?

Samo eno misel oziroma ugotovitev bi rad tu podčrtal. Slovensko izseljenstvo je v veliki meri specialno slovensko vprašanje. Medtem, ko se izseljenci iz drugih krajev zadovoljujejo z osebnimi, četudi malenkostno podporo, ima naš slovenski izseljenec vse več potreb. On si želi bolj ko drugi predvsem šol, knjig, listov. Tako postaja to vprašanje še posebej vprašanje naše slovenske banovine in njene oblasti, zlasti če še upoštevamo poredno prekmursko sezonsko izseljenstvo. Ne le farne občestvo, ves slovenski narod bi se moral zavesti: koliko je dolžan slovenskemu izseljencu reči: samo iz hvaležnosti za ogromen denarni

P. Kazimir Zahrajšek:

Kako se imajo naši po svetu

Danes je izseljenska nedelja, praznik »vernih duš« naših slovenskih bratov in sestra. Niso se umrli telesno, za narod so pa toliko kot umrli. Odšli so z doma po svetu, si našli nov dom, si tam ustanovili svojo družino in se tam priklenili na tujino kot svojo novo domovino. Kakor si na »vernih duš« danes obnavljamo spomin na svoje umrle drage, in se z nova navezuemo nanje s spominom nanje in z molitvami za nje, tako si danes obnavljamo spomine, na svoje drage, ki so z doma. O, koliko solz se bo porosilo danes na obeh zapuščenih in pozabljenih mater, sorodnikov, po naših kotih za peščjo, ko se bodo živo spominjali svojih dragih sre na tujem! Koliko sre bo zakoprnelo po njih in jih v mislih iskalo po raznih kotih neznanе tujine in se vpraševalo: »Kako neki sem jim godi? Zakaj tako malo ali nič ne pišejo?« In suhi prsti starih mamic bodo prebirali jagodo za jagodo na rožnem vencu, iz srca pa bodo vrele vroče molitve in srčni vzdih za nje!

Ali bodo tudi sinovi in hčere, možje, otroci na tujem danes storili isto? Se zmislili na svoj dom? Na svoje domače tu doma? O, da bi! Koprnenje sre po sre bo obnovilo spomin drug na drugega, obnovilo pa tudi ljubezen in medsebojno zvestobo. Tudi mi kot narod se jih spominjamo, se spominjamo visokih tisočev bratov in sester po našem jugu, visokih stotisočev bratov in sestra onstran naših državnih meja, odrezanih kot cvetoča zelena veja z drevesa naroda, in pahnjenih v sužnje, se spominjamo pa zlasti enako visokih stotisočev bratov in sestra razkropljenih po vseh delih, državah in kotih zemeljske oble.

Tudi narod kot tak, bo danes živo občutil izgubo nad milijon svoje krepke življenjske krvi, izgubljene ali skoro toliko kot izgubljene za narod. Zakoprnelo bo tudi narodno srce po njih v živem občutku bridke bolečine nad njih izgubo in se obnovilo v zvesti ljubezni do njih, se obnovilo v krepkem hotenju jim pomagati, rešiti, kar se rešiti da.

Tudi kot narod se danes vprašujemo: Kako neki se jim godi na tujem? Kako bojujejo boj za svojo zvesto ljubezen do naroda in domovine? Kakšne so razmere, v katerih živijo?

Zato pogledjmo danes po svetu nekoliko po naših slovenskih izseljenskih skupinah.

1. Združene države Amerike

1. Najlepšo in upolno sliko nam nudi naše izseljence v Združenih državah Ameriki.

Prvih 20 let največje izseljenske dobe v Združene države so bile razmere med njimi kaj žalostne in so napovedovale žalostno prihodnost, ali bolje nobene prihodnosti slovenskega izseljstva tam. Toda »Bog Kranjca ne zapusti pravi slovenski pregovor, in ga tudi v Ameriki ni. Domovina je takrat silno grešila na svoji izseljenski krvi. Prav nič, ali toliko kot nič ni mislila, da ima kake dolžnosti do njih, druge, kakor podpisovati denarne poštnice sprejemnice njih krvavih žuljev. Zato za nje tudi ničesar storila ni. Toda Bog je pomagal in jim poslal dovolj narodne duhovščine, edinih inteligentov ki so hoteli za njimi. Vedno več jih je prihajalo Veliki St. Paulski nadškof Ireland, največji dobrotnik ameriških Slovencev, jih je na svoje stroške izvalil in dobil v Ameriko cele vrste dijakov, jih šolal v svojih nadškofijskih zavodih in jim pomagal na poti do oltarja. Cela vrsta jih je bilo tako tam posvečenih. Precej se jih je razšlo po slovenskih naselbinah, kjer so začeli z ogromnimi žrtvami jim ustanavljati slovenske narodne župnije, slovenske katoliške šole, podporne in kulturne organizacije.

Potem so prišli tja slovenski frančiškani, ki so se zlasti lotili najuspešnejšega sredstva apostolskega dela med njimi, katoliške tiskane, jim ustanovili slovensko tiskarno »Edinost«, frančiškanski komisariat, slov. nabožni mesečnik, misijone zlasti po naselbinah brez slov. duhovnika, pozneje pa tudi po slovenskih farah.

Prišlo so slovenske redovnice, ki so se z ogromnimi žrtvami posvetile vzgoji slovenske izseljenske mladine. Tem so se pridružile ameriške redovne družine in pomagale. In kmalu so se razmere začele obracati na bolje. Naselbine so rastle in napredovale zlasti tam, kjer so bile slovenske fare in šole, tam se množile slovenske trgovine in obrtniki. Iz teh šol so zadnjih dvajset let začeli prihajati prvi ameriški slovenski inteligentni doktorji, profesorji, odvjetniki, učitelji itd.

Tako je bila slika slovenskega izseljstva po vojski že prav razveseljena in je vzbujala nove nade na krepko prihodnost, da slovenski življenj v Ameriki ne bo še tako kmalu umrl.

Mogočni dotok novih izseljencev l. 1919 do 1924 je slovenske vrste, še bolj pa slovensko zavest poživljal in pokrepil. Slovenske župnije so se sijajno razvijale, slovenske jednote (zveze) so se močno pokrepile kakor s članstvom. tako finančno. Rezerve tedaj enot so narastle že na visoke milijone. Katoliški življenj je pa dobil nov krepke pogon k zboljšanju po junškem nastopu tedanjega predsednika K. S. K. Jednote, ki je začel prirejati po vseh večjih slovenskih naseljih katoliške shode. Kakor narava spomladi, tako je v nekaj letih katoliško življenje in slovenska zavest začela bujno pogajati. Krepko so mu pomagali listi Amerikanskih Slovencev, Glasilo K. S. K. Jednote in Ave Maria, in obilni misijoni po farah.

V tem je prišla pa omejitel naseljevanja na minimum in gospodarska kriza. Kar slana na pomladno naravo je vplivalo to dvoje na ves Ameriški slovenski življenj. Po ameriških slovenskih listih smo začeli čitati boječe opazke, da je slovenska zavest v nekem zastoj, morda v nazadovanju in seveda veliki del ameriških Slovencev je postal brezposeln. lačen. Če je pa šlovek lačen, kaj lahko izgubi svoj idealizem.

V tem je pa prišla Baragova slavnost v Clevelandu in obisk g. škofa dr. Gregorija Rožmana. Neverjetno je, kako ogromen vtis je to dvoje naredilo na celokupno ameriško slovensko izseljstvo! Kako mogočen je bil odmev v slovenskih dušah, zlasti v mladini! Kakor mogočen val je zagrabilo vse.

G. škof dr. Rožman si je pridobil v nekoliko mesecih srca vseh dobrih slovenskih amerik. Slovencev, zlasti mladine, s tem pa tudi za Slovencev in za katoliške ideje. Sicer je med ameriško mladino že preje tlelo. Celotni slovenski odpadniki niso soglašali z očeti, boreci proti veri in cerkvi, še manj z njih komunističnimi idejami. V njih lastni organizaciji so se oglašali sem pa tja protesti. Baragove slavnosti in obisk g. škofa dr. Rožmana so pa kakor veter odpihale ta pepel, in žerjavica je zažarela. Tako saj smo videli in vidimo cel ta razvoj mi v domovini od daleč, ki dimiti mogli vedeti za vse druge manjše vplive.

Tako stoji danes ameriško slovenstvo očičeno in prenovljeno, navdušeno in odlično, s krepko voljo se ustavljati popolnemu poamerikanjenju z

vsemi silami in ostati navdušeni Amerikanci, tako, prav tako pa tudi navdušeni Slovenci. Mladina, če bo tudi izgubila svoj materni jezik, ne bo pa zdaj tako kmalu izgubila svojega slovenskega ponosa in rekli bodo s ponosom: »I am American of slovenian decent« »Sem Američan slovenskega pokolenja«. Sedaj namreč vedo, da so člani velikega naroda, ki je velik tu doma, ki je pa velik po svojih možeh Baragi in drugih tudi v Ameriki.

V politiki države zavzemajo Slovenci že sedaj odlično, in marsikje vodilno mesto. Sedaj bodo tudi mladi politiki, rojeni v Ameriki, nesli svojo slovensko zavest v politiko. In če morda pride kedaj do kakih važnih dogodkov v svetovni politiki, kjer bi Amerika imela glede nas kako besedo, ti možje gotovo ne bodo pozabili svojega porekla.

Ameriški Slovenci naj ne zamerijo, če ta tu izrečena ocena njih razmer morda ne bi bila v kaki stvari popolnoma pravilna. Izrečena je tako, kakor se stvari vidijo od daleč, tu od doma.

2. Kanada

Kanada nud žalostno sliko našega izseljstva. Glavno naseljevanje tja se je izvršilo šele po zatvoritvi vrat v Združene države. Nekateri so upali, da bodo prišli v Ameriko skozi »vrata zadaje« — skozi Kanado. Zato so se prva leta po zatvoritvi začeli naši precej izseljevati v Kanado. Ko se je pa razvedelo, da je to upanje prazno, posebno, ko so jih veliko prisilno vrnili v domovino, potem ko so se vihotali v Združene države, se je izseljevanje tja zmanjšalo. Slednjic je pa tudi Kanada zaprla svoja vrata za vsako priseljevanje.

Vendar pa se je tista leta večjega dotoka raznega evropskega izseljstva Kanada sama zavedla svoje dolžnosti do teh naseljencev. Razne organizacije in tudi vlada so takoj začeli misliti na to, kako bi ta dotok naseljencev sistematično uredili, tako da bo v korist kakor državi, tako naseljencem. Ker so bili v večine teh naseljencev katoliški, je poslala Kanada l. 1912 v Evropo katoliškega škola iz Prince Alberta Sas., ki je obiskal vse te države, tudi Jugoslavijo, in stopil v stik z raznimi izseljenski organizacijami, ki naj bi uredile tok svojih izseljencev v Kanado skupaj s Canadsko vlado in katoliškimi kanadskimi naseljenimi društvi tako, da se bodo izseljenci naseljevali skupno po formah in mestih, da bo takoj mogoče za nje socijalno, gmetno in versko poskrbeti. Vse je bilo lepo napeljeno. Za Slovence je bil s tem škofom izdelan lep načrt. V tem je pa tudi Kanada zaprla svoja vrata in dotok slov. izseljencev v Kanado je sedaj pravo neznanost. Koliko je tam slov. izseljencev, ni znano. Najbrže jih v celi Kanadi ne bo več kot k večjemu 25.000 do 30.000, ali pa še toliko ne. Nobene večje naselbine nimajo, nobene svoje župnije, nobenega svojega duhovnika, še manj učitelja. Ali imajo kak narodni dom, ni znano. Organizacij svojih nimajo. K. S. K. Jednota in S. N. P. Jednota iz Združenih držav sta ustanovili tam nekoliko društev, vseh skupaj kakih 20, od katerih jih je pa več že razpadlo. Nekateri naselbne so poskusile tudi s kulturnimi društvi. Vendar do kakvega večjega razmaha ni prišlo. Da ni velikega in močnega verskega ali narodnega razmaha med kanadskimi Slovenci, kaže tudi dejstvo, da v ameriških listih itamo zelo redko kak dopis od tam, kar bi pa rojaki gotovo storili, ako bi bilo njih versko in narodno življenje živahno.

Kanada bi nujno potrebovala vsaj enega izseljenskega duhovnika, saj za države, kjer so večje naselbine. Pred sedmimi leti so prosili za enega in Rafaelova Družba ga je iskala, pa ga ni našla, ki bi se bil hotel odločiti za to brezupno in žrtvepolno delo med rojaki v Kanadi.

Ker so rojaki tudi zelo raztreseni, morejo za nje kaj storiti samo njihovi domači sorodniki od doma, da jim pogosto pišejo in jih bodre k vztrajnosti v veri in narodnosti, da jim pošiljajo veliko slov. knjig in časopisov, da jim pridno poročajo novice od doma itd.

Ako bi se izdali knjigi Abecednik in Čitanka za Združene države, bi jih z veseljem sprejeli tudi kanadski Slovenci.

3. Nemčija

V Nemčiji je slovensko naselje še veliko stareje, kakor ono v Zedinj. državah. Tja so se že dolga leta preje izseljevali naši slovenski rudarji, iz naših slovenskih premogovnih okrajev. Da, prvi začetek slovenskega izseljenskega toka v Ameriko se je začel med izseljenci Slovenci v Nemčiji. Danes je v Nemčiji nekač okrog 40.000 Slovencev.

Dolga leta se domovina, kakor za druga slovenska naselja, tudi za nemškega ni zanimala. Toda Bog je obudil za Slovence med nemškimi duhovniki blaga srca, ki so videli v Slovincih dobre duše, da so se zavzeli za nje. Prišli so celo v Slovenijo za dalj časa, da so se naučili vsaj za silo slovenskega jezika in da so spoznali naš narodni značaj (g. svetnik Tensendern). Takoj so pa začeli vsako leto za veliko noč prositi duhovnikov iz domovine, ki so radi in z veseljem sledili tem klicem. Nadškof Jeglič, dr. Krek, in drugi voditelji slov. naroda so jih tudi obiskali. Nemški duhovniki so jih tudi začeli organizirati v svoja lastna društva, zvečine sv. Barbare, patrone rudarjev, s podporami, verskimi in kulturnimi cilji. Da, ogromno dobro delo so ti nemški duhovniki izvršili nad našim narodom, ne samo versko, temveč še več gmetno, kulturno in nacionalno, in zaslužijo vse naše priznanje in vso hvaljenost.

Prvi stalni slovenski izseljenski duhovnik med njimi je bil g. svetnik Kalan.

V Nemčiji so naši dobori zaslužili in v splošnem bili zelo zadovoljni. Ziveli so složno in bratsko mirno življenje delali pridno v rudnikih in si služili denar, lepo vzgajali svoje družine, lepo delovali društveno, socijalno, kulturno in narodno, dokler ni prišel med nje človek, ki je zasejal razdor, Napovedal je boji vsemu ogromnemu delu dolgih tridesetih, štiridesetih let. obdolžil kakor naše uboge ljudi, tako tudi nemške duhovnike, da niso dobri Jugoslovenci, da so preveč »popovski«. Ustanovil je s pomočjo konzulov, seveda Srbov, ki slovenske kat. duše ne poznajo, nacionalno organizacijo, ki naj razbije vsa stara društva, ki bi se ne hotela ukloniti njegovi diktaturi. Dolgo let so naši Slovenci krepko kljubovali vsem tem poskusom, držali krepko skupaj. Toda zadnja tri leta so nastale tam razmere, ki prete uničiti vsa katoliška društva, z njimi pa ubiti slovensko dušo in položiti slovenstvo in tudi jugoslovenstvo in to pod krinko nekega čudnega »jugoslovenstva«, kakršnega še pod diktaturo tu do danes nismo poznali. In ta mož je vlek za to svoje razdiralno delo ogromno plačo RM. 400 mesečno (nad 7.000 Din) in je še danes zaupni mož, desna roka in svetovalec naših zastopnikov v Nemčiji na veliko pohujšanje naših ljudi in na ogromno narodno škodo, ker mržnja do njega vodi mržnjo do naše države. Cele kupe protestov in prošenj v

Ljubljano in v Belgrad, vse posredovanje odličnih mož tu doma, vse nič ne pomaga.

Tako nudi slovensko naselje v Nemčiji trenutno prav žalostno sliko, povzročeno po tistih, ki pod krinko »nacionalizma« ubijajo nacionalno zavest in pod krinko »jugoslovenstva« ubijajo jugoslovensko zavest med izseljenci.

Pred nekaj meseci so dobili slovenski izseljenci v Nemčiji prvega izseljenskega učitelja. Ako hoče domovina ob 11 rešiti med slovenskimi izseljenci, kar se rešiti da, mora poslati tja takoj še enega slovenskega učitelja in enega duhovnika, rešiti pa more, ki jim pije srčno kri.

4. Holandija

V Holandiji je bil izseljenski raj v primeru z razmerami po drugih slovenskih naseljih. Tu so naši ljudje sijajno zaslužili, bili sijajno oskrbljeni versko in gospodarsko. Frančiškan, pater Teodim, »naš pater«, mu pravijo, je izvršil ogromno pionsko delo med njimi in bi bil zaslužil večje priznanje in hvaležnosti, kakor jo je pa dobil. Slovenska društva so tam bujno procvitala posebno, ko je bil tam gosp. Oberžan. Gospodarska kriza je pa zadela slednjic tudi Holandijo in tako je mogla večina naših izseljencev iz Holandije. Nekoliko tisoč jih je še ostalo tam. Ti pa mirno živijo in se razvijajo, kolikor je pač pri mali peščici to mogoče pod duhovnim vodstvom slovenskega kapucina p. Hugolina Praha. Potrebovali bi samo še izseljenskega učitelja, ki bi učil mladino slovensčine, za kar pa bi ne bilo treba pošiljati tja učitelja, temveč poveriti to službo samo možu, ki je že tam, in se je že izkazal za izvrstnega kulturnega delavca.

5. Belgija

V Belgiji število naših izseljencev najbrže ne bo prekorajilo številke 10 tisoč. V Belgijo so se začeli naše ljudje naseljevati takrat ko v Francijo. Imajo več društev, ki pa niso zvezana v zvezo. Zadnja leta je zašlo več društev pod vpliv komunistov, kar je zelo velika škoda. Duhovno jih obiskuje g. p. Hugolin Praha. Pred nekako petimi leti je bil tja poslan izseljenski učitelj gosp. Stoviček, ki vrši veliko kulturno delo med izseljensko mladino in med društvi.

6. Francija

V Francijo so se pričeli naši ljudje seliti posebno takrat, ko je Amerika zaprla svoja vrata. Predno je nastopila gospodarska kriza, jih je bilo tam okrog 20 tisoč. Dobro so zaslužili in se jim je primerno dobro godilo. Razni duhovniki so jih v začetku obiskovali iz Belgije in jih zbirali od časa do časa, da so jih versko in narodno podprli. Pred desetimi leti sta prišla med nje gg. megr. Zupančič in Halner, katerima se je pozneje pridružil že gosp. Kastelic. Ti so jih organizirali v društva sv. Barbare, kakor v Nemčiji, z istimi cilji. Lepo so se razvijala in živeli so v miru. Diktatorski režim je pa tudi tja poslal svoje eksponente, ki niso poznali slovenske duše, deloma so sovražili vse, kar je bilo slovenskega in katoliškega. Ustanovili so nova »nacionalna« društva, jim izposlovali velike vladne podpore in z njimi napovedali boj »popom« in katoliškim organizacijam. Tudi v Franciji so nastale naskrat neznozne razmere, katerim je pa sedanjí režim naredil konec, ko je tja poslal moža najzmožnejšega, ki računa z obstoječimi društvi in jim pusti svobodna in prosta pota delovanja. Tja je pred leti prišel tudi prvi slovenski izseljenski učitelj gosp. Jankovič z ogromnimi osebnimi žrtvami, brez vsake plače, dosegel že sijajne uspehe. Njegovo vprašanje se še danes ne more ugodno rešiti. Je pač mož pristen Slovenec t. j. veren in pošten in skrajno delaven. Danes tam delujejo trije slovenski izseljenski duhovniki, ki poživljajo vrše svojo nalogo, to so gg. megr. Zupančič, Svelc in Grims. Ko bi ti gospodje imeli tako ogromne vesote na razpolago, kakor sta jih imela in jih deloma še imata na razpolago dva »nacionalna« delavca (?), oni v Nemčiji in njegov tovariš v Franciji, t. j. 8.000 Din ali celo 10.000 Din mesečno, kako ogromne uspehe bi imeli! Z »bogolaj« se pa v Franciji tudi med izseljenci ne da čudežev delati. V Franciji bi danes izseljenci potrebovali vsaj še nega izseljenskega učitelja, potrebovali bi izseljenskega komisarja v Metz, potrebovali več podpore tudi za katoliške organizacije. Predvsem bi pa potrebovali, da bi se dosegla delavska pogodba s Francijo in našo državo, katero je naša skupščina že sprejela, francoska je pa noče, ker naši zastopniki niso znali izkoristiti raznih psiholoških političnih momentov, da bi jo bili dosegli. Neizmerno gorja bi se jim bilo prihranilo, naši državi pa prihranilo milijone. Za časa francoske krize so naše delavce prave metali na cesto, kjer so poginjali od lakote, dokler jih niso prisilno izgnali nazaj domov, kjer so množili samo naše brezposelne vrste. Njih milijoni žuljev, katere so morali plačevati v bratovsko skladnico za starost in onemoglost in brezposelnost so ostali v Franciji, s katerimi so si zboljšali položaj domači delavci in delavci drugih držav, ki so imeli tam zmožnejše zastopnike kot naša država, da so o pravem času dosegli delavske recipročne pogodbe. Danes nudijo razmere med našimi izseljenci v Severni Franciji po rudnikih precej ugodnejšo sliko, kakor pred par leti, in vse kaže, da se bodo še znatno zboljšale.

Po celi Franciji so pa raztreseni tudi tisoči naših sezonskih delavcev, hlapcev in dekel, po francoskih kmetijah iz Prekmurja. Ti so pa še popolnoma nezaščiteni. Vedno več in več prihaja na Rafaelova družbo pisem iz raznih delov Francije, kjer tožijo naši izseljenci o brezsrčnem izkoriščanju francoskih delodajalcev. Veliko bi se jih rado vrnilo domov, in se rešilo pekla, v katerega so zašli. Po 2—3 tisoč jih odide tja vsako poletje in veliko jih tam ostane. Vsi ti so nezavarovani, brez voditelja in brez varstva. Zato je Rafaelova družba začutila potrebo, da se ustanovi v Prekmurju posebna Rafaelova družba samo za te delavce. Upamo, da bo kmalu začela delovati, ker vedno več in več slučajev kriči po hitri pomoči in ršitvi.

7. Egipt

V Egiptu je bilo pred 30 leti prav živahno društveno življenje med našimi izseljenci, ki so bili z večine sami Primorci, največ Primorke, ki so hodile tja v službo k privatnikom. Baje jih je bilo tam nad 10.000. »Palma ob Nilu«, društvo je zelo dobro delalo. Duhovno sta bili obe slovenski naselbini v Aleksandriji in Kairi oskrbovani že dolga leta nazaj od očetov frančiškanov. Tudi danes sta tam še dva, v Kairi eden in v Aleksandriji eden. Vendar po vojni so se razmere tam znatno spremenile. Kot Primorci so postali naši ljudje italijanski podaniki, kot taki pa so padli tudi v Egiptu pod fanatično nadzorstvo italijanskih vladnih za-

stopnikov. Tako so tudi oni izgubili svojo svobodo in tako je društveno življenje propadlo.

Solske sestre iz Maribora vodijo v obeh mestih hospice za služkinje in silno veliko dobrega store med njimi.

Poročil iz teh dveh naselbin ne dobivamo nič. Zato tudi ne poznamo dejanskega stanja razmer med njimi.

8. Avstralija

V Avstraliji imamo tudi nekaj svojih ljudi, vendar ne dosti. Na otoku Nova Zelandija jih je baje par sto. Ker tudi od tam ne dobivamo nikalnih poročil, zato tudi o teh naselbinah ne moremo poročati.

9. Brazilija

V Južno Ameriko, v Brazilijo, so se naši ljudje precej selili še preden se je vili glavni tok izseljencev v Združene države. Brezvestni agenti parobrodskih družb, so jih na tisoče pridobili, da so odšli tja v letih 1885—1889. Toda strašno so naši ljudje tam nateleti. Bili so skoraj dobesedno prodani kot sužnji po raznih kavinih in bombažnih plantažah bogatim baronom. Delati so morali kot živali. Saj so pa z njimi ravnali tudi kot z živalmi. Koliko nezmerno gorja so naši ljudje prestali tam, koliko jih je poginilo v strašnem obupu, ali pod bičem svojih delodajalcev, ve sam Bog v nebesih. Zato ni čuda, da se je tok slovenskega izseljstva tja hitro ustavil, posebno, ko se je raznesla po Sloveniji vesela vest o ameriškem raju v Združenih državah.

Večji dotok slovenskih izseljencev v Brazilijo se je začel, ko so Združene države zaprle svoja vrata in ko je Kanada razočarala.

V Braziliji je danes samo še kakih 5—10 tisoč Slovencev, zvečine v Sao Paulo.

Tja je pribežalo tudi večje število primorskih slovenskih mučencev. Naelbina v Sao Paulo je z večine Primorci. Imeli so že več raznih društev. Toda malokje je domovina svoje izseljence tako zanemarila, kakor ravno v Braziliji. Do zadnjih mesecev niso imeli tam prav nikakega vladnega zastopnika, ne poslanika, ne konzula, niti izseljenskega dopisnika ne. Prav nič Veliko let je prosijo vsaj komisarja in enega duhovnika. Družba sv. Rafaela je sprejemala vsa leta ganljive prošnje po komisarju in duhovniku. Prosila in prosila je v Belgradu, iskala tu doma duhovnika, pa ni uspela ne v enem ne v drugem. Kaj čuda, da je tako zapuščeno in zanemarjeno ljudstvo obupalo. Vstajali so razni sleparji, ki so se delali za zastopnike vlade, da so sleparili uboge ljudi. Nastali so hudi prepiri med društvi. Danes tam naši molče. Vplivnejši med njimi, zlasti ing. Kadumc, največji inženjerstvenik v Sao Paulo, gosp. Paternost, gosp. Budkovič se sam pa tja še oglašajo, drugače je pa tam — molk, — narod umira. Dobili so sedaj dva izseljenska dopisnika. Ali bosta uspela? Bog ve! Mi vemo eno: dokler ne dobi Sao Paulo slovenskega izseljenskega duhovnika, je vse nič. In ako ga kmalu ne dobi, je vse izgubljeno za vedno. Potreben bi jim bil tudi izseljenski učitelj, ako bi bil tam duhovnik.

10. Argentina

V Argentini je veliko več Slovencev. V Buenos Anresu, v Rosario, v Montevideo, v Uru-gvaju jih je precej. Centri jih nad 30 tisoč. Tudi tu je večina primorskih trpinov in prekmurskih izseljencev.

Prvi, ki se je žrtvoval za nje, je bil dobropoljski župnik, gosp. Mrkun, ki je pred 10 leti bil tam na kratko dobo. Ustanovil jim je časopis, baje prvi slovenski časopis v Argentini. Organiziral jih je in začel za nje slovensko službo božjo. Zelo veliko je naredil. Zali Bog le, da je moral prehitro oditi nazaj domov.

Nekaj let potem so bili brez duhovnika. Pred štirimi leti je pa prišel k njim iz Francije gosp. Kastelic Jože in zastavljal med njimi prav krepko delo. Ustanovil list »Duhovno življenje«.

Kakor povsodi so bila prva leta tega slovenskega naselja težka, polna prepirov in nespornost. Ustanovili so si več društev in več časopisov. Danes so tam gg. Janez Hladnik in David Doktorič, ki je tja odšel šele letos poleti. V Rosari je pa gosp. Kastelic. Gosp. Kastelic je namreč prišel osebo domov po treh letih in pridobil za Argentinijo ta dva gospoda.

Tja je odšel sedaj še Slovenec dr. Izidor Cankar kot poslanik.

Kako se bodo razmere tam sedaj razvile, moramo samo počakati. Počakati moramo pa tudi s tem, s čim bi jim mogli mi iz domovine najuspešneje pomagati.

Pred nekoliko leti so se tam naselile tudi naše šolske sestre iz Maribora, ki imajo že lepo procvitajočo provinco. Sedaj je dana lep prilika, da se oskrbe naše naselbine s slovenskimi učiteljicami, ki bodo zelo poceni. Njih uspeh pa bo ogromen, kakršnega trikrat toliko izseljenskih svetnih učiteljev ne bi doseglo. To jasno in glasno dokazuje slovenske šole v Združenih državah. To se bo tudi zgodilo, ako bodo mogli odločujoči krogi v Belgradu premagati svoj predsodek proti »popovskim« šolam.

Pri tej priliki se moramo pa spominjati še lepega števila naših izseljencev radi Boga, ti so naši slovenski misijonarji v Aziji in po vseh drugih delih sveta.

Eno naj pribijemo, kar se bo moralo odločno spremeniti v prihodnje, namreč to, da bodo prišli kot konzuli in komisarji saj v naselbine, kjer so Slovenci v večini, samo Slovenci n. pr. v Nemčiji, Franciji in Belgijo po večjih mestih v Združenih državah. Izseljenci iz vseh takih naselbin so pisali na l. slovenski izseljenski kongres pred vsem zahtevno: v slovenskih naselbinah naj bo vladni zastopnik samo Slovenec. Pribijamo, da jih ni. Zakaj si jih pa ne vzgoje? Po Ljubljani postopa čela tropa nezaposlene inteligence, zmožne za delo, inteligentne. Nastavite jih najprej za kake konzularne tajnike in v par letih boste imeli zmožnih slovenskih zastopnikov na izbiri.

Celotni mozaik, slika našega slovenskega izseljstva ni nič kaj razveseljiva. Eno pa kaže: samo malo dobre volje, samo malo razumevanja in čuta pravičnosti, pa bi se dalo ogromne uspehe še doseči.

Družba sv. Rafaela se je kotila ustanavljanja izseljenskega inštituta, zavoda, ki naj zbere tu zmožne kulturne in socialne delavce, da se bodo pod skupnim vodstvom lotili reševanja izseljenskega vprašanja in sicer smotno, znanstveno, sistematično, velikopotezno. Če bi se to doseglo, je naše slovensko izseljensko vprašanje naredilo mogočen korak k ugodni rešitvi tega ogromnega narodnega problema, kar bo narodu in državi samo v čast in korist. Če pa ne, bomo pa mi, sedanjí rod, legli v svoj grob s težko odgovornostjo pred zgodovino naroda in države, da v velikem času nismo storili svoje naloge in kamenje težkih očitkov bo letelo na naše grobove še v poznih letih.

Slovenci onkraj morja

Anton Polzeinik, New York:

Slovenska izseljenska mladina v Sev. Ameriki

Po zgledu vernih Ircev in drugih slovanskih in neslovanskih katoliških narodov so se tudi Slovenci začeli združevati in organizirati. Zlasti so si zgradili svojih lastnih cerkev, šol in narodnih domov. Iz domovine so prišli za njimi domači duhovniki, redovnice-učiteljice in tudi nekaj drugih slovenskih izobražencev, ki so, samo po sebi umevno, odlično in odločno in navadno zelo nesebično sodelovali pri tem hvale vrednem združevanju.

Slovenski izseljenci v Severni Ameriki razpolagajo danes s štirideset in dvema slovenskima župnijama in petnajstimi slovenskimi šolami, v katerih skrbni vzgojitelji, večinoma redovnice, z ljubečo skrbjo vzgajajo in Bogu in domovini ohranijo deo slovenskih staršev. Požrtvovalnost teh naših sester je brez primere. Brez njih bi bile slovenske šole v Severni Ameriki enostavno nemogoče.

Da bomo nekoliko bolj spoznali požrtvovalnost slovenskih izseljencev v Severni Ameriki, je treba vsekakor poudariti, da so morali ti izseljenci sami zidati in da morajo še danes s prostovoljnimi darovi vzdrževati svoje cerkve, šole, društvene domove, duhovnike, učitelje, kar pomeni vsako leto ogromne vsote, ki jih je treba odtrgati in jih odšteti v dobrodelne namene. Jasno je, da morajo plačevati poleg tega naši ljudje tudi vse pristojbine za državne šole, od katerih nimajo nobenih koristi, ker jih njihovi otroci ne obiskujejo. Severnoameriškim Slovincem moremo torej zaradi njihove velike požrtvovalnosti samo čestitati.

Največja slovenska šola v Severni Ameriki je klivlendska župnijska šola svetega Vida, na kateri poučuje 18 redovnic in kjer se šola 1900 deklic in dečkov.

Seveda niti te razmeroma redke slovenske šole niso take, kakor si morda mislijo in bi si želeli doma. Njihov učni jezik je angleški. Vendar se uči po njih mladina tudi slovenskega branja in pisanja, slovenske zgodovine in zemljepisja in verouka in domačem jeziku. Poleg angleških pesmi pojejo tudi slovenske. Smisel za slovensko pesem se je posebno zadnje čase razveseljivo počivila. Ne redko, da nastopijo zbori s 500 ali tudi več mladimi pevci. Kako se topi srce dobri materi in skrbnemu očetu, ko zasliši v cerkvi domače petje iz grl lastnih otrok, ki bi brez slovenskih duhovnikov in redovnic čebljali v sami tuji angleščini, ki se je ne more odrasel človek nikdar povsem privuči in mu vedno ostane tuja govorica. Kako lepi spomini na srečna leta se porajajo v njihovih srcih. Kako blagodejno more vprizvati vse to na ohranjanje domačega duha v mladi tujini. Ali kadar nastopa slovenska deca v raznih domačih igrah in predstavah, na primer za velike praznike ali za procesije svetega Rešnjega Telesa ali ob domačih družinskih slavnostih.

Poleg šole slovenski izseljenski mladini tudi starši, knjige in časopisi pripovedujejo o domovini njihovih dedov in menda ni nikogar, ki bi si o takem pripovedovanju ne zaželel v svoje ali svojih staršev rojstno vas med slovenska polja, na vasi, med vinograde, na senožeti, na travnike in planine, na božja pota in na sejme, v slovenska mesteca, trge, na vasi, zlasti pa v našo prestolico, belo Ljubljano. O, takrat se tako rada sama začne, najprej v srcu in potihem, nato pa na ves glas:

Oj dom preljubi, kje si ti,
Srce po tebi hrepeni.
Na tuji zemlji tu živim,
Nazaj domov si spet želim.

Marsikateri Slovenec odide po dolgih letih sam ali s vso družino v domače kraje na obisk. Še enkrat bi se rad naučil domače toploti, še enkrat poslovi od rodne grude. Tako tudi v Ameriki rojena deca dostikrat spozna slovensko domovino na svoje lastne oči, se je potem še večkrat spominja in tudi drugim pripoveduje o nji.

Naravnost ganljivo je, s kakšnim navdušenjem se zbirajo slovenski izseljenci k številnim filmskim slikam iz stare domovine. Za te filme ima posebno veliko zaslug naš znani in odlični rojak gospod Anton Grdina. Kako rada se takrat spet razvname slovenska pesem in zaziblje izseljenec v stare dobre čase:

Dežela ljuba, kje ležiš,
ki jezik moj mi govoriš,
kjer znanč moj še živa,
prijatelji moji v grobu spe.
Zdihujem, vprašam vedno: kje?

Justina Jeram, Buenos Aires:

Slovo

Ljubljeni bratje in drage sestrice,
ločitve prišel je žalostni čas.
Solza bridkosti nam kaplja na lice,
morda zdaj zadnjič si zremo v obraz.

Smo zgodaj spoznali trpljenja življenje,
vsa žalostna bila je naša mladost.
Le bratska ljubezen je skromno sladila
nam pezo življenja, njegovo bridkost.

Ločilo nas bode zdaj morje široko,
ločile planjave, visoke gore,
a bratska ljubezen bo vedno vezala
čez širne daljave srce na srce.

Oj zbogom, oj zbogom zdaj zbogom bratje,
sestrice!

Več sreče nakloni vam dobro nebo!
Predalec odhaja sestrice po svetu
in zadnjič Vam stiska roko za slovo.

Aj, oče predragi, ne plakaj tak silno,
saj težje od Tebe, jaz jemljem slovo.
Glej, ti si napajen: veliko trpljenja,
v letih je prišlo in čez Te prešlo.

Tvoj blagoslov nesla čez morje globoko
in v duhu ostala bom vedno s Teboj.
Ne boj se za mene, saj vem, da molitev
bo Tvoja hodila zvesto za menoj.

In zdaj, draga mati, ki zemlja Te krije,
To misel, daj, sprejmi v slovo in spomin:
Tvoja svetlo podobno bom v srcu nosila,
na grobu pa raste moj rožmarin.

Prijatelji, k Vam želi arcel
Perut imeti si želim,
da k vam domov ko ptič zletim.

Gledališka dvorana je poleg cerkve in šole in domače hiše in slovenske knjige in lista najvažnejše gojišče naše domače misli v Severni Ameriki. Zlasti ob nedeljah in zlatih večerih se tu v velikem številu zbira naša mladina k poučnim predavanjem in zanimivim igram. Te dvorane so mladini dostikrat drugi dom in veliko večjega pomena, kakor pa na primer pri nas doma na deželi.

Kljub vsemu je mišljenje mladine drugačno, kakor je mišljenje njihovih in slovenskem rojenih in vzgojenih staršev. Tudi slovenska mladina v Severni Ameriki je amerikanizirana, na svoj način čustvuje, umeva in živi. Povsem drugače, kakor v stari domovini.

Mnogo nadarjenih Slovincov je že dovršilo v tujini srednje in visoke šole ter doseglo poklice zdravnikov, advokatov, duhovnikov, profesorjev. Kaka škoda je, da jih doma skoro nič ne pozna, da ni domovina nikdar niti polzkusila z njimi kakih ožjih stikov. In vendar kakšno važnost bi bili lahko zanje ti dragoceni in resnični prijatelji. Saj so dostikrat zaposleni v prav uglednih in vplivnih javnih ali državnih službah.

Justina Jeram, Buenos Aires:

Zdrava Marija

Počasi je ugasnilo žgoče brazilsko sonce.
Večerno nebo je objela zarja in usahnila. Tih in otožen je usahnil v njej šumni dan. Večerni

zvon je sladko in ubrano zadonel v padajoči mrak.

Zdrava Marija...

Trenutki češčenja, prošnje in upanja. Vesoljstvo se klanja, duše molijo, kolena se upogibljejo in vsa narava se mi zdi, da šepeče:

To je Tvoja ura, Mati... Ura, ko sprejemaš naše pozdrave, poslušaj naše vzdihne in tisočerm deliš balzam sladke tolažbe.

Ko poslušam ta mili zvon, se mi nehote umiri srce, žgoča bol se ublaži, solza ni več tako grenka, zapuščenosti zavest ne več tako bridka. Saj nam je to zvonjenje tako znano, tako domače. Moj duh hiti daleč čez širni Ocean v domačo vasico, poišče skromno cerkvico, poslušaj domači zvon. Isti glasovi večerne molitve, samo bolj otožni, bolj tihi in še bolj milo se mi zdi, da prosijo, kakor nekdanj. Mati misli na svojo dečo, kamorkoli se je že razkropila po širnem svetu.

Zdrava Marija...

To je molitev ubogih in zatiranih, trpečih, ponižanih in razžaljenih, ki neumevni živijo žalostno življenje pod tujim soncem. To je molitev sirot...

In glejte, te sirote z vsem svojim strašnim trpljenjem, z vso krivico, ki jih bije v obraz, z dušo polno obupa in žalosti, klonijo svoje glave in upogibljejo kolena, tolažbe iščejo in najdejo.

Pozdravljen in blagoslovljen večerni zvon, ki iz tujega stolpa prinašaš domače glasove! Zdrava, Marija!

Poslanica ljubljanskega škofo

Videl in pozdravil sem lansko leto tisoče in tisoče bratov in sestra naše krvi, ki so se izselili z domače grude in v tujem svetu našli vsakdanji kruh. Spoznal sem pri teh obiskih, da sta samo dve vezi, ki vezeta ta izkoreninjeni rod z rojstno zemljo, z domovino, vera in materina beseda.

Oboje je dostikrat v resni nevarnosti. Če se te vezi potrgajo, je naša kri izginila v tujem morju in se nikdar več ne vrne. Zato je dolžnost

Izseljenec v Ameriki:

Ali je Slovenstvo v Ameriki borbe vredno?

Vsakdo, ki dela v javnem življenju med Slovenci v Ameriki, doživi težke momente, v katerih s strahom in razdvojenostjo v srcu vprašuje samega sebe: Zakaj prav za prav delam? Ali ma moje početje, moje dejanje in nehanje kakšen pomen, Ali niso vsa moja prizadevanja le geste, slepe, nekam v praznino bijoče geste, brez upa, da bodo kdaj rodile sad, da bo iskra moje bitnosti užgala, če ne mogočen kres, pa vsaj majhno lučko, katere svet bo ostal tistim, ki pridejo za nami...

Kajti, žalostno je, sam v sebi zaspati, ugasniti v praznoti, luč brez olja... Misel: — saj delam le za grobove — je strašna, ona ohromlja in ubija. In v gotovem smislu vse preveč resnična.

Težki so taki momenti.

To je tragedija izseljencev — nas vseh, ki so nas razburkani valovi življenja, nad katerimi nismo imeli oblasti, iztrgali iz zemlje, katera nas je rodila, ter vržli na prod tujine. Noben hrup ni bil tako močan, da bi bil v stanu prevpiti tenki glas drhtečega srca, ki mu nečesa manjka. Da, čim večji je vrišč, tem ostreje čutiš, da si sredi babilonskih množic sam, strahovito sam. Košček materialnega blagostanja, ki ga je morda dala tujina, je trenutno-mamilo, a slabo nadomestilo. So sicer med nami, kateri obrabi že od daleč oznanjajo: poln žep, pa prazno srce — poln trebuh, pa mrtva duša. Skušajo si dopovedati, da so srečni in zadovoljni, pa niso. Glasno govorijo — in ob prilikah se tudi za narod navdušujejo, pa so mrtveci, ki ne vedo, da bi bili že davno lahko plačali pogrebniškov račun. So pa drugi, katerim je smrt pogledala v oči, pa se tega zavedajo, vsled česar niso tako obžalovanja vredni, kajti ohranili so dostojanstvo človeka, po božji podobi ustvarjenega.

Dilema, ki nas davi in duši, je notranja raztrganost in razdvojenost, ki je narurna posledica našega prizadevanja, da bi bili i Slovenci in Amerikanci, pa ne moremo biti ne eno ne druge. Kaj smo prav za prav? Sami si nismo na jasnem. V očeh domovine smo izgubljeni,

v očeh tujine pritepenici, katere se tolerira, dokler se obnašajo kot se spodobi človeku, ki se je sam povabil v tujo hišo.

Kako naj se torej izživljamo, da bomo uravnovesili nasprotja, ki nas vlečejo narazen, ublažili disharmonijo, ki nas bega ter dela nesposobne, da bi funkcionirali kot polni, živi ljudje? Da bomo zadovoljni sami s seboj in da ne bomo v nadlego in v spodbiko gospodarju, v čigar hiši se nahajamo. In ne samo to: da bo gospodar nekoč — ne morda že jutri ali pojutrišnjem — pomislil ter zaključil: nisem jih klical, ampak če bi mi bila še enkrat dana priložnost, bi jih sprejel kot najbolj iskreno zaželjene goste, kajti več dobrega so storili oni meni, kakor jaz njim.

O teh stvarih sem doste razmišljal in v teku let je čedalje bolj prodirala slutnja, katera je končno dozorela v prepričanje, da je naš problem, t. j. problem nas izseljencev v

Ameriki, je v prvi vrsti slovenski problem. S tem mislim, da naša notranja razdvojenost in raztrganost v prvi vrsti izvira iz dejstva, da kot celota nismo dobri Slovenci, in da vsled tega, ker smo pomanjkljivi v poznanju samih sebe in kulturne dediščine, ki nam je bila dana z rojstvom, zato, ker nismo sposobni doumeti in sem dvigniti na stopnjo najboljšega kar je v slovenstvu, pa vsled ničesar drugega, smo pa tudi tako strahovito pomanjkljivi, skoro brezplodni kot ljudje, in torej tudi kot novi Amerikanci. Na kratko rečeno: naš slovenski problem je tudi naš ameriški in splošno človeški problem in obratno. Mi ne moremo biti polni ljudje, mi ne moremo ničesar dati Ameriki in je z ničemer trajnim obogateti, ako nismo v prvi vrsti dobri Slovenci, kajti le kot taki bomo sposobni odbijati strupene in razkrajajoče vplive ameriške džungle, ki so tem bolj pogubni za nas, ker smo presajenci, katere korenike ne morejo seči do prvih in bistvenih temeljev ameriške miselnosti, na katerih sloni ta grandiozna babilonska dežela.

V Clevelandu nas je preko 40 tisoč Slovincov, nas izseljencev in naših otrok. Sirom Amerike nas je raztresenih več stotisoč. Ta masa našega naroda postane lahko velika in pozitivna sila za dobro, ki je sposobna proicirati značaj svoje izrazite osebnosti in bodoče rodove te velike zemlje, ako smo mi svesti svoje naloge in ako čutimo odgovornost napram samim sebi in človeški družbi.

Otroci kulturnega naroda smo, zato se ne moremo izogniti vprašanju: Kaj bo z nami čez 25, 50 ali 100 let? To se pravi: kakšno potomstvo si vzgajamo?

Kdor na to vprašanje odgovori: To ni moja briga: naj kot Judež liskarijot vzame vrvi in naj se obesi. Kdor pa odgovori: To ni moja briga, da le jaz dobro živim — naj vzame dve vrvi, da bo imel kakoj drugo pri roki, če bi nesreča hotela, da bi se prva utrgala.

Če se vam zdi, da je to trda sodba, pogledajte okrog sebe in pomislite, da so med nami ljudje, ki pravijo, da so voditelji naroda, pljuvajo vse, kar je dobrega in lepega v slovenstvu in učijo narod, da je hlapčevstvo najlepša čednost, ki bo gotovo poplačana, če ne na tem, pa na drugem svetu. To so ljudje, o katerih je Cankar zapisal, da se vsedejo za mizo, zatajijo Boga in pravijo, da so srečni.

Te misli sem zapisal kot eden izmed Slovincov v Ameriki, ki smatrajo slovenstvo za resno in borbe vredno stvar. Če nas bo dovolj, ki smo letih misli, naše delo ne bo v praznino bijoča gesta, delali ne bomo za grobove, temveč za — VSTAJENJE...

Smrt in domovina

1.

Danes pričakujem smrti,
kakor zdravja si želi trpin.
ki bo ostal z ležišča bolečin.

Danes pričakujem smrti,
kakor mira mi njen vonj diši,
kakor da z menoj pod jadrom v vetrcu sedi.

Danes pričakujem smrti,
ki dehti kot lotosa cvetovi,
ko me nosijo opojnosti bregovi.

Danes pričakujem smrti
kot pregnan ornitve v domovino,
ko po dolgih letih zapusti tujino.

2.

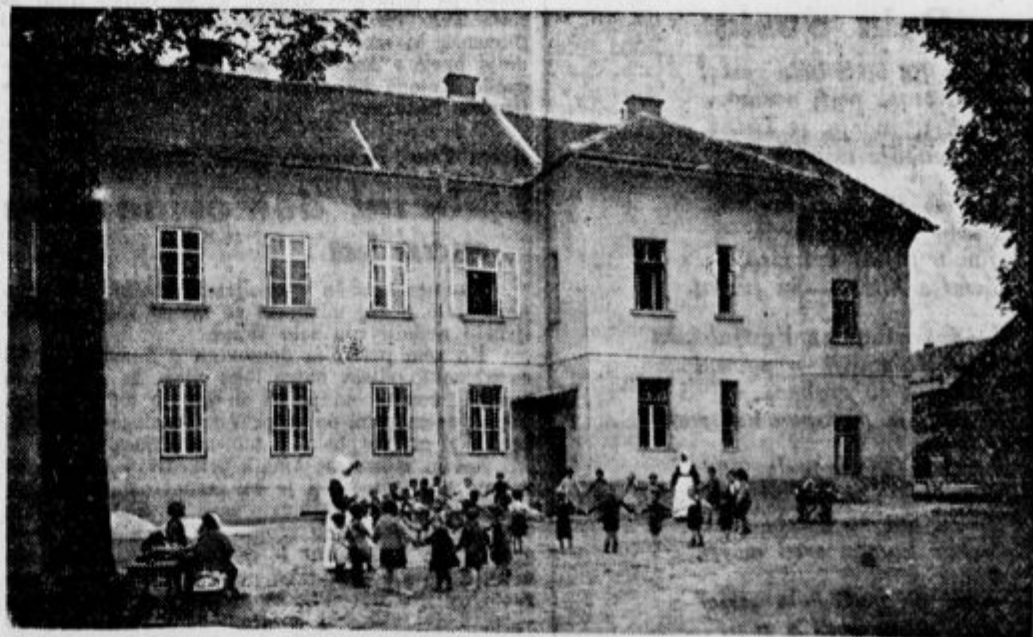
Spet danes sem jo srečal, — zrl me so oči
na njo z vprašanji, duša mi od njih trpi...
Kdaj me ne tvoja roka, nema smrt,
popelje v daljnji, tihi vrt?

Kako bo to? — roko li daš mi tiho in mehko? —
Bom šel s teboj kot izgubljen otrok domov? —
Iztrga li me kruti boj, bolest,
ko najmanj si tega bom svest? —

Kje bo to? — Se približaš mi skrinja? —
Glasno potrkaš li na hišna vrata kdaj? —
Morda na javno cesto prideš me iskat? —
Bom sam takrat? —

Kdaj bo to? — Kmalu že? — Bo ptičev zbor
mi pel? —
Bo li neurje, ko na zadnjo pot bom šel? ...
Povej mi, blede mutec, kdaj
popelje mene tvoja roka v domovine kraj?

* Dva preveda: 1. egiptovska pesem iz 16. stol.
pr. Kr.; 2. Anton Dank 1936. — Obe poslovenil L. Stanek.

Zavod slovenskih šolskih sester v Clevelandu.

Slovenski delavci v Franciji

Monsignor Valentin Zupančič, Francija:

Nekoliko bolje kakor lani

Izseljenska nedelja ima namen približati domovino izseljencem in obratno. Naj bi ne bila neke vrste Vseh svetih, ko prihajamo na med letom pozabljen grobove, polagamo cvetje, prižigamo luči, potem pa zopet pokrije pozabljen grobove za eno leto. Krivi so seveda tudi mrtvi sami, ki so tako tihi. Mi izseljenci smo živni, smo del domovine, zaenkrat v tujini, a v vednem upanju, da nam razmere dovolijo, da se vrnemo. Vsakoletni izleti v domovino so poizvedovanja, so golobi iz Noetove ladje, ki bi prinesli zeleno vejico upanja, da se lahko zopet vrnemo na domačo zemljo. Za sedaj nam je kruh tu bolj zagotovljen in bi ne bilo pametno iti v negotovost. Zato prihajamo vsaj s kratkim poročilom o naših tukajšnjih razmerah.

To leto je prineslo nam izseljencem precej izpromemb, ki, hvala Bogu, niso vse slabe. Delavske razmere so se zlasti po juniju izboljšale. Glavna pridobitev ni zvišanje plač. Porasti cen je kmalu prinesel prejšnje življenjske razmere. Bolje je že bilo prenehanje praznovanj, vsaj en do dva dni v tednu. To se že nekaj pozna. Veseli smo bili zasluženega plačanega dopusta 14 dni na leto in 40 urnega tedna, ki pa šele pride. Najbolj smo se oddahnili, ko je prenehalo včasih že neznošno priganjanje k delu in obkladanje z nelepimi primki. Pazniki so se naenkrat spomnili lepih francoskih manir in le želeli je, da jih več ne pozabijo. Prenehale so tudi kazni v denarju za razne malenkostne pogoške pri delu. Naši radi delajo in sedaj nič manj ne naredo, delajo pa z veseljem, med tem ko so se poprej že naprej bali iti na delo.

V dnevih boja za izboljšanje delavskih razmer je bilo vse delavstvo solidarno. Kar se je doseglo, je bilo pošteno zaslužno, kar so priznali tudi tisti krogi, ki niso bili vedno naklonjeni delavskim zahtevam. V slogi naj bo moč za delavski stan tudi naprej. Ni pa prav, da se je sumničilo in grozilo tistim našim rojakom, ki jim je še svet verski in narodni čut. Da so bili v tej zadevi najhujši ravno drugače misleči sorojaki, je bilo tem bolj žalostno. Tako se ne dela za delavsko slogo. Merodajni krogi naj skrbijo, da se to ne bo ponavljalo.

Sram nas je tudi bilo, ko so hodili po kolonijah agitatorji in blatili domovino. Pripovedovali so o groznih mučenjih po jugoslovanskih ječah. Glavno srd so izlivali na dr. Korosca, ki je bil kriv vsega. Dela se po starem načelu; laži! Nekaj bo že ostalo. Za te agitatorje so pobirali po hišah in kdor se je upal upreti, je slišal grožnjo kot: Fašist, le počakaj, se te bomo že zapomnili. Vse to umevno kali pravo prijateljsko razmerje, ki naj bi vladalo zlasti v tujini med rojaki.

Vendar so se razmere že nekoliko nblažile; društveno življenje se zopet poživlja, kulturne prireditve zbirajo naše ljudi po skromnih dvoranah. Izseljenska nedelja nas bo osrečila v nadi, da domovina ne bo pozabila svojih sinov, ki jo ljubijo in hočejo tudi znanprej čuvati svetinje, ki jih je naučila njihova mati.

Janko Jankovič, izseljenski učitelj, Metz, Francija:

Učiteljev manika!

Kaj naj napišem na tako majhnem prostoru, ki mi je odmerjen? Mi se moramo pred vsem svetom sramovati, da smo v Francijo med naše izseljence poslali samo enega učitelja in še tega na njegov lastni riziko, tako je povedal gosp. dr. Bohinjc na izseljenskem kongresu v Ljubljani leta 1935. Slovenski izseljenci pa žive tudi drugod in ne samo v Franciji. Nad pol milijona jih je raztresenih po vsem svetu. Kako se moramo šele sramovati če pomislimo, da smo dali temu ogromnemu delu našega naroda — reci in beri — le tri učitelje. Drugi narodi petdeset in še večkrat večji kakor slovenski imajo n. pr. v Franciji v vsaki večji koloniji sijajno organizirane šole in tozadevno pogodbo s Francijo. Mi pa...

Kako popraviti, kar smo zamudili? Ali je še čas?

Pozno je, toda ne prepozno. največ pa je vredno, da je začetek že tu. Po neprecenljivih zaslugah Rafaelove družbe in naših izseljenskih duhovnikov delujemo sedaj med izseljenci trije učitelji, kot sem že omenil; eden v Nemčiji, drugi v Belgiji in tretji v Franciji. Kdor količaj pozna naše razmere, ve, da domovina ne bo nikoli poslala vsaki večji naselbini svojega poklicnega učitelja. Sklenil sem zato, da si sam vzgojim nekaj pomožnih izseljenskih učiteljev in učiteljic, ki mi bodo v pomoč pri obilnem delu. Izbral sem dve nadarjeni deklici in dva nadarjena dečka naših izseljencev, ter jih s pomočjo Rafaelove družbe poslal v Ljubljano, kjer si s podporo banske uprave izpopolnjujejo svoje znanje. Na teritoriju kr. jugoslovanskega konzulata v Metzu živi kakih 10.000 Slovencev; vsaj 2000 teh je šolobveznih otrok. Teh dva tisoč učencev in učenec si bomo razdelili dva iz-

Mirko Kunčič:

Bela cesta

Kam pa vodi bela cesta?
Bela cesta vodi v svet.
Tam je morje, je širina
hrepenenje mladih let.

Mnogo jih je že zobabila,
kakor večča iz noči,
jim v tujini kri izpila.
Zemlja kliče — in jih ni.

V Argentini, na Vestfalskem
in v Holandiji — povsod
posejani so grobovi.
V njih je pokopan naš rod.

List za listom pada, pada.
Bela cesta se smehlja...
Že za nas so izgubljeni
kakor kamen sred morja.

Kam pa vodi bela cesta?
Bela cesta vodi v svet.
Včasih se po njej brez sreče
vrača kdo — domov umret.

seljenska duhovnika, štirje pomožni učitelji, jaz in o počitnicah nam bodo pomagali tudi trije slovenski bogoslovci, ki študirajo v francoskem semenišču, ki pa znajo tudi dobro slovenski jezik. Tako si bomo torej naložili na rame vsak po 200 otrok. Težko breme, vendar upam, da ga bomo zmogli. Treba bo rešiti le še finančno vprašanje. V ta namen se bomo obrnili na socialno ministrstvo, na bansko upravo in na upravo tukajšnjih rudnikov, da tako izposlujemo pomožnim učiteljem vsaj nekaj nagrade.

Na podoben način bi se dalo morda rešiti vprašanje izseljenskega šolstva tudi drugod med našimi izseljenci in prav zato sem napisal te vrstice. Potrebno je torej:

Ban dr. M. Natlačen:

Slovenecem v tujini!

In oni iz Vestfalije...

Božidar Tensundern, Nemčija:

Za izseljenske nedelje smo hvaležni

Dokaz arijskega pokolenja je zdaj v Nemčiji zelo važan. Tudi marsikateri Slovenec, ki se je rodil v Nemčiji, si je moral preskrbeti iz domovine krstne in poročne liste svojih staršev in svojih dedov. To pa ni vedno lahko delo, posebno pa takrat ne, če rod ni izšel iz istega kraja. To dejstvo gotovo potrjuje gg. župniki na Slovenskem, ker so imeli včasih precej sitnosti in pisarjenja, preden so zbrali vse podatke samo za en dokaz. Toda ta trud ni bil zaman. Dokaz arijskega pokolenja je za premožne Slovence velikega pomena. Koliko Slovencev na Vestfalskem se je šele zavedlo svojega pokolenja, ko so z zanimanjem prečitali listine. Točno so iz njih zvedeli, iz katerih krajev je njihov rod, kje je bila zibelka njihovih staršev in dedov. Trd mora biti tisti, ki bi se ob tej priliki ne zanimal za kraje, katere čita v rojstnih listinah. Še več! Marsikateri tedaj sklene, da obišče kraje svojih staršev. V njem raste zanimanje za stari kraj in kako rad posluša sedaj pripovedovanje staršev in znancev, ki ga seznanjajo z njim. Ko pa potem začuje na prvo adventno nedeljo po radiu srčne pozdrave svojih rojakov iz Jugoslavije, tiho prislubne in pozdrave sprejme s čutiljivim in hvaležnim srcem. Ob zvonitvi zvonov spozna, kako je njegov rod prepojen z verskim čutom, kako lepo vežejo njegovi rojaki zemljsko z nebeško domovino, kako blizu je pri njih Bog doma. Slišal je že letos in bo gotovo še kaj slišal na izseljensko nedeljo o svojem velikem rojaku, služabniku božjem Antonu Martinu Slomšku, ki je tudi živel v najtesnejšem harmoničnem stiku s svojim Bogom in svojim ljudstvom. Ravno na izseljensko nedeljo čuti, da je beatifikacija velikega slovenskega škofa Slomška, njegovega rojaka, ne samo za svetovno katoliško cerkev, ampak tudi in ravno zanj velika in posebna čast. Vedno se zato slovenski izseljenci veselijo prve adventne nedelje. Praznovali bomo izseljensko nedeljo v cerkvi in v dvorani: sitnosti in ovir nimamo v tem oziru od nobene strani. Hvaležni smo vsem, ki imajo za nas dobro srce, zlasti pa Rafaelovi družbi, ki se veliko trudi za nas. Zelo vesel in hvaležen so zdaj gladbeški Slovenci, ki morejo letos obhajati izseljensko nedeljo prvič v družbi svojega učitelja, dobrega gospoda Antona Šlibarja. — Vsem pošiljamo prav iskrene pozdrave.

Šlibar Tone, izseljenski učitelj, Nemčija:

Ljubezni domovine nam manika

Novinec sem še v izseljenski službi, zato bom napisal le nekaj misli, ki se mi že zdaj ob izseljenski nedelji zde zelo važne.

Ko sem prišel iz domovine v Nemčijo, je bil naval novih vtisov name tako silen, da sem skoro pozabil, čemu sem prišel in kaj je moja naloga. Toda povem vam, da bi prav isto nalogo izvrševal, četudi bi me ne poslali s tem naročilom.

Novim vtisom se kmalu privadih, v tebi pa se vzbuja nov čut, ki ti je bil dolejš nepoznan, oziroma si se ga vse premalo zavedal. Sedaj veš, kaj je ljubezen do rodne zemlje, do rojakov, do vere, skratka do vsega, kar je narodna last. O, tudi do vere, s katero smo tako prepojeni, da si ne moremo misliti Slovence, ki ne bi imel vsaj trohice vere. Sedaj veš, kaj je pravi domovinski čut. To je ponos na svoj narod.

Toda ta čut ne zapiraš v sebi. Ta čut zahteva delavnosti, da se uteši. Goni te, da deluješ za

1. Da pošlje domovina vsaj na vs-kih dva tisoč izseljencev enega pravega poklicnega učitelja.

2. Da se ti učitelji s pomočjo Rafaelove družbe in naših državnih oblasti vzgoje pomožnih učiteljev in učiteljic.

3. Da pritegnejo izseljenski duhovniki in učitelji k sodelovanju dijaške slovenskih izseljencev, ki študirajo v tujini.

In končno še to:

Že v domovini zelo trpi vzgoja mladine in naroda sploh, ako vlečeta duhovnik in učitelj vsak na svojo stran, še desetkrat huje kakor doma, pa bi se tak nesporazum maščeval v tujini.

Slovo ste vzeli od domače hiše, zapustili ste svoje drage, odšli ste iz svoje slovenske domovine v daljni tuji svet. Siromaštvo očetove hiše, pomanjkanje prilike za primeren zaslužek v domovini, težnja, da si ustvarite svojo življenjsko eksistenco, da pridete do blagostanja ali da si vsaj omogočite skromno življenje, so bile sile, ki so Vas odtrgale od domače grude in zvabile v tuji svet. Kdo bi Vam mogel to zameriti?

Toda tudi v tujini naj ne zamre v Vaših srcih spomin na domačo hišo, kjer ste kljub vsej skromnosti vendarle preživeli najslajše dneve svoje mladosti; naj ne ugasne ljubezen do slovenske matere, ki Vas je rodila in ki Vas je kljub svojemu siromaštvu učila s tako bogato ljubeznijo slovenske besede; nikdar naj ne ugasne v Vas zavest, da ste sinovi in hčere naše skupne slovenske družine in nikdar naj ne utihne v Vaših srcih klic domovine, ki Vas kliče in vabi, da se prej ali slej zopet povrnete v njeno naročje!

rojake, priganja, da ustvarjaš na tujih tleh ob tujcu svojo narodno bitnost, da mu dokažeš, da nisi iz istega testa. To je posebna vrsta navdušenja, oni, ki v srcu to doživlja, mu je gibalo vseh novih stvaritev med rojaki. Toda, kakor se vsako navdušenje umiri in polagoma preide v vsakdanost, tako je tudi s tem čutom. Veliko Slovencev v Gladbecku mi je že povedalo, kako vse drugače je bilo, ko so se prihajali med nje novi rojaki iz domovine. Sedaj se je to ustavilo. Odslej mora biti duhovnik in učitelj ta skrivnostna sila. Toda tudi mi smo na isti poti, kakor drugi, če si vedno in vedno znova ne bomo ustvarjali v sebi navdušenja. V tem smo podobni stenju v svetilkah, katerim moramo dovajati vedno novega olja, da gori. Nam je olje ljubezen, katero občutimo iz domovine. Zato so za nas izseljenske nedelje še posebne važnosti. Ta dan si nabereš novih moči.

Toda premožnogokrat tudi to več ne pomaga. Luč nima več tistega sijaja, kot ga je imela. Stenja je obrabljen, nima več v sebi tiste tvorne sile, katera je potrebna. Treba je novega stenja. Luč zdaj spet svetli, kot je svetila nekdaj.

Pozdravljeni vsi moji znanci in Slovenci ob izseljenski nedelji.

Lavantinski škof rojakom v tujini

Kratke naj bodo letos k izseljenski nedelji moje besede do vas, dragi rojaki v tujini.

Kakor bi trenil, je zopet preteklo eno leto. Je li nam prineslo izboljšanja življenjskih in družabnih razmer? Ali ni postalo v zadnjem času marsikaj hujše, kakor je bilo pred letom?

Pomnimo: Tisti, ki hočejo iztrebiti z zemlje Ime božje, ki obljublja množicam svobodo, ako se odpovejo Bogu in Cerkvi; ki hočejo z nasiljem izpremeniti dosedanja družabni red ter razdeliti zemljske dobrine med vse ljudi enako; ki obetajo zlasti delavskim slojem raj na zemlji, ako se pridružijo njihovim prevratnim nameram... ti nas ne bodo rešili, ne osrečili. Oni

Skupina slovenskih rudarjev v Neuchinu.

Naša kri v Belgiji

Eno leto sem med našimi Slovenci v Belgiji; v Eysdenu, kjer jih je skoraj za celo župnijo, pa še cerkve nimajo; v Waterscheilu, kjer so pravkar cerkev dogradili; v Zwartbergu, kjer mora ljubi Bog biti zadovoljen s preprostim zaslinim stanovanjem, in v Winterslagu, kjer se zbirajo v pravi, našim podobni cerkvi. Pa še v Zoldern pogledam, kjer je najmlajši rudnik v Belgijskem Limburgu, a so se naši tudi tam naselili. Tipično za vse te kraje so rudniške naprave, v katerih bližini so zrasle »piramide« — nerabni odpadki iz rudnikov — in lične delavske kolonije. Če človek pogleda te hišice, ne bi niti mislil, da biva v njih rod delavcev, trpinov-rudarjev. Težko je življenje rudarjev, ker le malo jih je, ki so mogli pričeti s obrtjo, trgovino, gostilno. Saj po večini niso prinesli drugega, kakor delavne roke in dobro voljo s poštenim, četudi trdim delom poskrbeti vsakdanji kruh sebi in svojim družinam in pomagati svojcem v domovini. Pred leti so bili še zlati časi, ko so dobivali delu primerno plačilo, danes je drugače. Kriza tudi Belgiji ni prizanesla in udarila najhuje delavstvo. Na račun krize, četudi ta ni vsega kriva, se je začel manjšati zaslužek in danes zasluži delavec ravno toliko, da za silo izhaja. Pa prihajajo poročila iz domovine, da je tam glede zaslužka še slabše. Marsikateri bi se rad vrnil, pa če ni zaslužka, ni izgleda za primerno delo, rajši ostane. Dvakrat trdo je treba delati, saj so pred petimi leti napravili 2 do 3 delavci isto, kar mora danes en sam. Gotovo gre to nekoliko na račun modernih strojev, vse pa vendar ne. Treba je samo pogledati te trpine, ko se vračajo s »šihac«, in razumel boš, da marsikateri sanja o domovini, o delu na polju in travniku in v gozdu, na solncu in zraku in si zaželi nazaj. A le redki so, ki bi si mogli toliko prihraniti, da bi lahko mislili na povratek. — Tujina pije kri našim rudarjem, tuje blagostanje se večja, sam pa, bo-li mogel živeti na starost človeka dostojno življenje? So socialni zakoni tudi v Belgiji, a žal v primeru nesreče ali upokojitve so inozemci zelo prikrajšani. En primer: Jamski delavec, ki je 55 let star in je delal najmanj 30 let pod zemljo, ima pravico do pokojnine, če postane na kakršenkoli način brezposel. Domači dobi v tem primeru letnih 6000 belgijskih frankov (približno 9000 Din) če je poročen, 4002 franka (6003 Din) če je samski ali vdovec. Inozemec pa dobi v istem slučaju 2508 frankov (3702 Din), oziroma 1752 frankov (2628 Din), to je nekaj več, kakor tretjina tega, kar dobi domačin. Položaj za našega delavca torej ni ravno rožnat. Razen tega pa mora biti korenjak, kdor vzdrži 30 let pri napornem delu v jami.

V verskem oziru bi si gotovo želel nekoliko več vneme. Tako na zadnjem mestu pa naši Slovenci tudi niso, kakor bi morda tam v domovini mislili. Samo pogledati jih je treba, kako se zberejo pri slovenski službi božji. Da pa vseh ni mogoče pridobiti za versko-cerkveno življenje, je razumljivo. Na splošno moram reči, da Slovence »cenijo« kot dobre delavce in le želim, da bi pri vsem trdem delu ostali zvesti narodu in veri.

Prejmite vsi, ki imate srce za izseljenoe, najiskrenejše pozdrave.

P. Hugolin Prah,
izseljenski duhovnik v Belgiji.

so sami v veliki zmoti in vodijo druge v zmotu; njim ni mar za ljudstvo, ampak za lastni dobiček; oni niso apostoli resnice in pravice, ljubezni in sreče, ampak so odposlanci kneza lazi in prevare, sovraštva in nesreče.

Resnica, pravica, ljubezen, sreča je edino pri Njem, ki je dejal o sebi: Jaz sem luč sveta; jaz sem pot in resnica in življenje; jaz ljubim nje, ki ljubijo mene; na tem bodo ljudje spoznali, da ste moji učenci, ako se boste ljubili med seboj — to je pri Jezusu Kristusu. Le po Njegovih načelih, kakor nam jih oznanja sveta Cerkev, je mogoče priti do miru in prave svobode, do pravičnega razmerja med delom in plačilom, do medsebojne ljubezni in sloge, do resnične sreče že na tem svetu, kolikor se je da doseči tukaj.

Zato vas prosim, dragi slovenski izseljenci: Bodite dosledni kristjani, bodite — ne na pol, ampak — celi katoličani! Neomahljivi v veri; zvesti v izpolnjevanju verskih dolžnosti, pred vsem v molitvi, v udeležbi pri nedeljski službi božji, v prejetju svetih zakramentov; vztrajni v dejavni ljubezni do Boga in do bližnjega; čisti in trezni, poštini in miroljubni... tako, da nasprotniki ne bodo imeli ničesar hudega reči o vas. Tako se boste ubranili časne in večne pogube, v katero vas hočejo za seboj potegniti sovražniki božji; tako boste najbolj poskrbeli za lastni blagor in za boljše dneve; tako bo mogla domovina biti ponosna na vas.

Naj bo z Vami vsemi božje varstvo in božji blagoslov!

V Mariboru, na praznik Kristusa kralja,
dne 25. oktobra 1936.

† Ivan Jož. Tomazič,
škof lavantinski.

MLADI SLOVENE

Mirko Kunčič:

Sestre in bratje v Tujini Pismo v tujino

Dragi očkal!

Dolgo je od tega, kar si šel od nas. Vsak dan je objokan materin obraz. Veš, kaj si obljubil, ko jemal slovo si, ko nam segel zadnjič žalostno v roko si? —

Da tam daleč, daleč v rudnikih tujine nikdar ne pozabiš svoje domovine. Da vsak mesec do kraja pošlješ nam pozdrave in da kmalu vrneš v rodne se dobrave. Potlej bomo srečni: kupiš nam orh holmea hišico prelepo, polno rož in sonca. Meni pa — še več? — celó jagenjčka obljubil si, ko na pragu še enkrat me gorkó poljubil si — — —

Zdaj glasu od Tebe ni že leto dni. Kaj je s tabo, očka, tam v VESTFALIJI?

Domotožje

Domotožje je ko v tesno gajbico zaprta ptička: o šumečih gajih poje in o soncu orhu grička — daleč tam za širnim morjem, kjer so zvezde vse bolj zlate, kjer noči so kakor zibke, toplih, mehkih sanj bogate.

Domotožje je ko LADJA, ki valove morske reže: plove... plove... cilj je daleč — Bog ve, če ga kdaj doseže.

Andrejčku se toži po domu

Revčku Andrejčku se toži po domu. Solze debele po licih teko mu. Daleč je, daleč za črno goró hišica bela, škrjanček nad njo — — —

Vsega je zmanjkalo: mleka in kruha. Jojme, še muca postala je suha. Ko je zatislila trudne oči mati njegova, na tuje so šli.

Oče zdaj dela po rudnikih črnih. V njih ni škrjančkov, ni pesmi srebrnih. Srce je žalostno; ves božji dan sanja o soncu cvetočih poljan.

Darčku sanjarčku se toži po domu. Solze debele po licih teko mu. Daleč je vse kot jetniku prostost: dom ob potoku — njegova mladost.

Misel roma...

Misel roma v zlata polja, v zlata polja, v gaj šumeči, kjer pastirček mlad je piskal pesmi sto o mladi sreči.

Vsak potoček, vsaka ptička mi v spominu tiho poje, vsako stezo, vsako bilko še poznajo sanje moje. Se beseda prva v duši mehko kakor zvon doni mi. Bled obraz ob ozglavju perno kakor večna luč gori mi. Vidim solzo, solzo svežo — biser v školjki — lesketati: skoz njo še ob smrtni uri si se nasmehljala, mati.

Misel roma v zlata polja, roma v mrak samotne kočice — kjer se nad piščalko strlo mlad pastirček tiho joče.

pozabi toliko slovenskih družin, ki so odromale s trebulom za kruhom v svet. Tako rekoč čez noč je v njih obledel spomin na jezik, katerega so podedovali od svojih dedov in spomin na zemljo, kjer jim je tekla zibelka. Da si ohranil svoj rodni jezik, se imaš zahvaliti samo očetu in materi. Z najizbranejšimi besedami bi jima na tem mestu zapel svoj slavospev, pa dobro vem, da Te nista učila slovenščine zaradi moje pohvale, ampak zato, ker se jima je zdelo to samo po sebi razumljivo. To se mi pri vsem tem najlepše zdi! Da bi bilo še prav mnogo takšnih očetov in mater med našimi izseljenci! Kdor zataji svoj jezik in svojo narodnost, je kakor sraka, ki se je natičkala s pavjim perjem in je mislila, da je tako bolj imenitna in gospodska. Pa je bila prej vsaj sraka; s pavjim perjem našopirjena pa ni ne ptič ne miš, ampak navadna — spaka...

Pozdravljeni!

Prijateljica moja mlada!

Tudi Tvoje pismo je moralo preromati dolgo pot, da je kot bel golobček poiskalo in našlo domovino. Čez doline in gore in široko morje je romalo, zdaj pa leži varno in udobno na moji mizi, da se odpočije od dolgega, napornega potovanja. In jaz slonim nad njim in toplo mi je pri srcu, ko takole premišlujem, kakšno čudovito moč ima v sebi ena sama beseda: Domovina. Kdor košček nje ne lepote odnese s seboj v tujino, je ne pozabi nikdar. Kakor se sončna roža obrača za soncem, tako se vračajo spomini tja, kjer toplo diha domača gruda, kjer žuborijo domači studenci, kjer šumijo gozdovi svojo neskončno pesem iz roda v rod.

Rada bi me obiskala, pa nimam denarja za vožnjo v domovino. To Ti iz srca rad verjamem, ko je pa Tvoj oče rudar. Rudarjem ni življenje nikjer z rožicami poslano, ne v tujini ne doma. Kakor črna živina garajo globoko pod zemljo, smrt preži na vsakem koraku nanje. V potu svojega obraza kopljejo črn zaklad, da si z njim polnijo mošnje in trebuhe — drugi. Kako že pravi Gregorčič?

Za vse je svet dovolj bogat in srečni vsi bi bili, če kruh delil bi z bratom brat s prav srčnimi čutili.

Mladi Slovenci in Janez Fičfirič

(Ob razvilju novega prapora)

(Nadaljevanje.)

Fičfirič (potegne iz žepa klobaso in jo pokaže): Tudi, tudi. (Podrsne palec ob kazalec, kakor da šteje denar.) Denar, denar — to je glavna stvar!

Vsi (v zboru): Res čuden možič!

I. II. in III. deček (napol obrnjeni k dečkom in deklicam, kazoč Fičfiriča z roko):

Hlače ima irhaste, a na grbi trak; pol je kmet in pol gospod — takšen spak!

Vsi (ponovijo v zboru): Takšen spak!

Fičfirič (prešerno, ko poje klobaso):

Radovednost vas mori, kdo in kaj sem jaz? Dovolite, da se vam zarežim v obraz! (Se grdo zareži.) Jaz sem Janez Fičfirič, upokojeni birič; zdaj obračam se po vetru, včasih k Pavlu (pokaže gizdalinskega spremljevalca), včasih k Petru (pokaže kmečkega spremljevalca).

I. II. in III. deklica v narodni noši:

To je pa res lep patron, ves napihnjen kot balon!

Prvi deček (pokaže s prstom njegova dva spremljevalca):

Kaj sta pa ta dva? Fičfirič (se robato zasmeje):

Ha, ha, ha! To sta moja spremljevalca backa: Pavel Repek, Peter Packa.

Pavel (se ponosno izprsi in dostojanstveno priklama):

Ja, ja, ja, to sva pa midva!

Peter (se ponosno potrka na prsi): Ih pin a tojčer, pit šen, jo!

I. II. in III. deček:

Kakšen »tojčer«?! Na obrazu se pozna, falot, da zatajil si slovenski rod!

Dečki v zboru:

Kar povprek in kar počez — čedna družba res.

Deklice v narodnih barvah (Fičfiriču):

Kakšnega rodu si ti, to nam še povej!

Fičfirič (prešerno):

Jaz? Ojej! — Jaz sem vse, kar hočete: danes ptič, a jutri miš; kogar prej sem še častil, čezanj zdaj napravim križ...

Prvi deček: Potlej si pa figa-mož!

II. deček: Šviga-švaga čez dva praga!

Fičfirič (mogočno): Ja, tako je!

Deklice v narodnih barvah:

Kaj pa domovina tvoja? Ti ni zanjo prav nič mar?

Fičfirič (široko nasmejan):

Kaj je meni domovina?! — Masina krača liter vina in denar, denar! Če je mošnja polna, dal bi dušo zanjo, če je mošnja prazna, se poživljam nanjo.

Vsi dečki (ogorčeno v zboru): Na koga se poživljaš? Na domovino?

Fičfirič: Na domovino, ja, na koga pa!

Vse deklice (v zboru): In na jezik naš slovenski tudi?

Otroci slovenskih izseljencev v Hoesabrooku na Holandskem. Da se naučijo materinske, jih izven šole, kjer seveda ne slišijo niti besedice slovensko, poučuje slovenski izseljenski duhovnik. Da bi jih slišali, kako veselo čeblijo naučene slovenske besede!

Le škoda, da gredo takele besede tistim, ki imajo v rokah moč in denar, pri enem ušesu noter, pri drugem pa ven. Se mnogo vode bo steklo v morje, preden bo na svetu vse tako urejeno, da ne bo na eni strani peščica takšnih, ki se valjajo v nezaljubljenem bogastvu kot pujsi v blatu na drugi strani pa na milijone takšnih, ki se niti enkrat na dan ne morejo do sitga najesti.

Prijateljica moja mlada!

Ti pa znaš že kar dobro na gosli igrati? Škoda, da nisem pri Tebi! Vsak dan pol urice bi morala igrati samo meni. Slovenska pesem je že v domovini nekaj tako čudovito lepega: v njej najde človek, ki jo zna poslušati, vse, po čemer hrepeni: tolažbo, pozabljenje in mir. Kadar sem bil žalosten, je moja duša s pesmijo jokala, trpela, se skozi solze smehljala kakor sonce skozi oblak in se nazadnje v zmagovalnem poletu vzpela do zvezd. Domača pesem v tujini pa je še mnogo, mnogo lepša. Na perutih domotožja plavajo misli tež hribe in doline, bela cerkev na griču jih prijazno pozdravlja, njihve zadise v poletnem klasju, škrjanček zažgoli pod vedrim nebom — vse, vse v razprostrtih rokami čaka nanje in jih kliče nazaj... Ali Tvoje gosli kdaj kakšno slovensko pesem zapoje?

Najj Ti bo v tujini prijetno in lepo!

Otroški pevski zbor v Merlebachu-Freydingu na Francoskem, ki je nastopil na proslavi izseljenske nedelje s slovenskimi pesmimi: »Hej Slovenci«, »Lepa naša domovina« itd. Otroci slovensko sicer ne znajo Bog ve kako dobro, teh pesmi pa so se tako gladko in pravilno naučili, da jih je veselje poslušati. Petje je Slo vencem pač že v krvi!

Tamkaj v Ameriki, tamkaj v Vestfaliji so nam izginili...

Vsako leto posvetimo en dan spominu na brate in sestre v tujini. Domovina jim ni mogla dati kruha, pa so odšli — nekateri s krvavečim srcem, drugi z veselo pesmijo na ustnih — iskati sreče drugam. Na sve strani sveta so se razkropili, vseposvods so že posejani njihovi grobovi: v Ameriki, Kanadi, Franciji, Belgiji, Holandiji, Nemčiji, Avstriji, Egiptu, Palestini, na Kitajskem, Japonskem in celo v dajnji Avstraliji. Marsikomu izmed njih je tujina res dala kruha in bogastva, v zameno za vse to pa mu je iztrgala iz srca ljubezen do rodne grude, domatno besedo in vero naših dedov. Sladka pesem domaćih gozdov in poljan je v njih izvenela za vekomaj...

Mnogi so ostali domovini zvesti. Ljubezen do zemlje, kjer jim je tekla zibelka, je bila v njih močnejša od vabljivega in varljivega blišča tujine.

O rodni dom, o hiše očetove streha ti! Siromaku si grad in popotniku v dalji uteha ti; golob izpod neba trepeče nazaj, hrepenenje mu je pokazalo i pot i kraj; kaj lastovka v južnem poletju strpeti ne more? Na gnezdo spomin pa nese čez morje, čez gore.

(O. Zupančič.)

Počasi pa se nam bodo odtujili tudi ti, če bomo s prekrizanimi rokami gledali, kako slovenska beseda v njih kopni, kako jim tujina pije kri. Posebno otroci slovenskih izseljencev imajo le še malo kdaj priliko slišati materno govorico. Število slovenskih otrok v tujini, ki ne razumejo jezika svojih staršev in poznajo zemlje svojih očetov raste... Nimajo slovenskih šol, nimajo slovenskih učiteljev, slovenskih katehetov, slovenskih knjig. Samo kruh imajo, a tudi tega ne vsi na pretek. Nekaterim izseljencem je tujina dala manj, kot bi jim mogla dati domovina. Pravljica o belem kruhu, o bogastvu jih je zvabila v svet, tujina pa jim je dala zvrhanu kupo razočaranja in gorja.

Številke govore svoj nemi jezik

Dobro prislunite nemi govorici teh števil. In kakor ste še mladi in nevedni, se boste morali zgrožiti, tako trdo tako neizprosno te številke govorile

Koliko Slovencev živi v tujini?

V Severni Ameriki	300.000
V Južni Ameriki	70.000
V Kanadi	15.000
V Franciji	40.000
V Belgiji	7.000
V Holandiji	3.000
V Nemčiji	50.000
V Avstriji	40.000
V Egiptu	20.000
V Palestini, na Kitajskem, na Japonskem in v Avstraliji .	70.000
Skupaj	615.000

Razen tega imamo 90.000 Slovencev na Koroškem in nad 600.000 na Primorskem. Če vse te številke seštejemo, vidimo, da imamo danes že en milijon tri sto tisoč Slovencev onstran meja naše domovine. Te številke so strašne. Slovenski narod je že itak tako majhen, a še nam ga je skorajda polovico ugrabila tujina.

Prijatelji mladi! Ne pozabite svojih bratov in sester v tujini! Ko boste dorastli, doprite z vo vno delo Družbe sv. Rafaela za varstvo slovenskih izseljencev. Ta družba skrbi po svojih najboljših močeh, da bi ohranila našo kri. V ta namen je uvedla tudi izseljensko nedeljo, ki jo danes obhajamo po vsej Jugoslaviji, a prav posebno ljubeznijo pa bi jo morali praznovati v Sloveniji.

Iz srca v srce...

Prijatelj moj mladi!

Vsako pismo, ki priroima do mene iz daljnjih in bližnjih krajev domovine, mi je ljubo in drago. Kadar pa najde pot do mojega srca pismo, napisano z okorno roko slovenskega fanta ali deklice tam v daljnih tujini, se ga razveselim kakor golobčka, ki se je izgubil v širokem svetu, pa mu je domotožje nazadnje le pokazalo pot v domovino nazaj. Pozdravljeni, moji beli golobčki! Kar trije hkratu so potrkali na duri mojega srca in jaz sem vse tri gostoljubno sprejel, kakor se pač sprejme takele dobre, ljube znanke.

V šoli se učis samo francoščine in vendar tudi svoje materinske se niso pozabil, kakor jo žal

Kakor smo hvaležni našim dedom, da so nam ohranili materni jezik in vero, slovensko pesem in slovenske knjige, tako bodo nekoč ti, ki pridejo za nami, hvaležni nam za vse, kar bomo za domovino dobrega in koristnega storili!

(Konec prih. nedeljo.)

Naš domači zdravnik

F. S. - Lj. - F. V. - K. - N. P. - P. Izpada-
nje las vas vse tri vznemirja? Najprej treba ugo-
toviti, če je izpadanje las prekomerno. Lasje niso
stalne tvorbe, pri zdravem človeku so dognali, da
jih izpade na dan povprečno 10 do 120 in če
kajpada jih toliko tudi na novo poganja. Plešanje
se začne, ko se suše lasne betvice in ne poga-
njajo novih las. Mnogo je boleznih, ki začasno ali
trajno okvarjajo lasne betvice, neredkokdaj je tudi
nespametna nega las kriva, ki se ozira na obliko
in čar las, a zanemarija ali celo kvari lasišče. La-
sišče bodi negovano nesnaga na njem, zunanji
prah ali lepotilna mavka, prhljaji in prekomerna
lojevina (smastni lasje) se mora sprosti odstranje-
vati z umivanjem (razredčen milni cvet je zelo
primeren), česanjem in krtačenjem; če je lasišče
presušeno samo po sebi ali po umivanju, treba mu
maže v skromni meri, dobro je navadno ali ribje
olje, prav dober je navaden petrolej ali pa petro-
lejni brez duha. Nega lasišča je lahka in uspešna,
če so lasje kratki. Pogostno striženje ozir. britje
tudi pospešuje rast. — So pa izločki neklih notra-
njih žlez v človeku — hormoni jim pravijo —, ki
imajo očiten vpliv na lasovitost v ugodnem ali
neugodnem smislu. V vsakem primeru treba zdrav-
niškega pregleda in opazovanja, da se najde pravo
sredstvo, ki ni za vse enako. — Upam in
želim, da bi imel mir za kaj časa, pol leta ne
odgovorim več na nobeno vprašanje v lastnih za-
devah!

M. K. - V. Radi odprave nadležnih dlak se
obrne na zdravnika - strokovnjaka za kožne
bolezni (in nego lepote = kozmetiko), in mu na-
ravno izrazite željo, da vam z električnim tokom
(galvanizacijo) odstrani odvečne koccine. Vse drugo
poskušanje vam odsvetujem, ker je glede uspeha
nezanesljivo in tvegavo.

B. Z. - Lj. Rjava pega na obrazu kot vrojeno
znamenje se ne bo dala odpraviti z vodikovim
prekislom, ne drugim belilom. Če pega ni preve-
lika in je na takem mestu, kjer je koža dovolj
rahla, je morda izrez najbolj umesten, sicer morda
oprezen izžig ali morda obsev s posebnimi žarki.
Če pega ne raste in ne kazi preveč, je najbolje,
da jo pustite v miru, saj prav tako nakaza včasih
napravi sicer dolgočasni obraz — mikaven.

A. J. - S. Srčni napadi v obliki butanja, nato
zastoj žilnega utripa, brž zatem izredno močno
utiranje in gomezanje po vse živitvi, kakor bi se
kače zvirale pod kožo, so zares neprijetni, a
menda nenevarni pojavi. Kaj je vzrok tolikih raz-
posajenosti srčnožilnega živčevja pri vas, ne mo-
rem uganiti na daljavo. Morda bi pogodil pravi
vzrok, ako bi vam preiskal srce, drugo prsno in
trebušno droboje, vsekakor vaše splošno živčno sta-
nje in poizvedel vaše pomembnejše doživljaje, ki
so tolikrat dejanski povodi, če ne vzroki hudim
telesnim motnjam. Če ne morete v domačem kra-
ju doseči zanesljive razpoznave, dajte se poslati v
bolnišnico na opazovanje in zdravljenje, najprej na
oddelek za notranje bolezni.

F. Z. - P. Notranje ošesno vnetje nastane več-
krat tudi po poškodbah, zlasti če se je kak drobce
zaril v oko in običaj v njem. Čudno se mi zdi,
da imate z blagajniškimi zdravniki spor glede po-
stanka bolezni in ocene zmanjšane sposobnosti za
delo. Sklicujete se na ugotovitve, napravljene v bol-
nišnici, saj smete celo zahtevati prepis opisa bo-
lezni proti povračilu stroškov ozir. pristojbin. Jaz
se ne morem spuščati v presojo vašega primera,
pripominjam le, da se stanje po polletnem zdrav-
ljenju nerado še kaj izboljša, zelo rado pa po-
slabša.

F. P. - K. Otekle drgalke imate brčkone vse
tri, dve v goltu in eno v nosu zadaj za nehom.
Če vam je zdravnik nasvetoval odstranitev, ne od-
lašajte z njo do spomlad, ker se vam utegne
vnetje ponoviti in povzročiti kakšno nepopravno
škodo. Letna doba je brezpomembna, treba le po-
čakati vsaj šest, še bolje 10—12 tednov po zad-
njem vnetju.

M. S. - M. Ledvična bolezen po mehurni je
neredek pojav in tako košljiva, da se razsoden
zdravnik nerad bavi z njim iz neposredne bližine,
gotovo pa ne na daljavo. Prvo zdravniško načelo
je: Najprej nič škoditi. Če bolnik ni mogel v do-

mačem kraju doseči znošnega stanja, dasi je po-
kušal pri petih zdravnikih, naj si pomaga v bol-
nišnico na oddelek za srčne bolezni ali na klini-
ko. Ne bi hotel, da bolnik s poskušanjem »doma-
čega zdravljenja« zamudi pravi in usodni čas pravi-
lnega zdravljenja.

A. L. - M. Bolečina v ustih je ostala, dasi sta
odstranjena oba zoba, ki sta bila bolna in ni pre-
iskava v bolnišnici niti z rentgenskim pregledom
mogla ugotoviti drugih bolezenskih sprememb ne
v ustih, ne v goltu, ne v nosu. Vas boli naprej,
težko požirate, sluznica vas peče, zdi se vam vne-
ta, ker je videti temnordeča. Ran ne opazujete,
muči vas vendar strah pred rakom. Kdo naj vam
izdere iz glave to bolno misel, ki je brčkone po-
glavitni vzrok vašim bolečinam? Jaz sem predaleč
od vas in ne morem uporabljati stvarnih razlogov
zoper vaše osebne občutke, zato pojdite vnovič tja,
kjer so ugotavljali vaše stanje. Menda vam preže-
nejo strah zavoljo raka iz tistih predelov, bojim
se pa, da prenesete ta strah kam drugam.

A. B. - V. Vnetje žil s strjenjem krvi v njih
se rado dogaja po raznih boleznih, pa tudi po po-
škodbah in prevelikih naporih. Najbolj topil žilje
na bedrih pri stoji, dosti manj pri hoji. Kopeli v
seneni zavreli in obkladki z ilovico, namočeno
v vinskem kislu, so vam pomagali le delno. Posku-
site s kopelmi ozir. oblogami z oparjeno in drob-
no zmrvljeno šoto, napravljajte si ovitke s toplim
presnim mlekom. Koristne so tudi nekatere lekar-
niške maže. Če morete, pojdite zdaj v toplice La-
ško, ki so edine izmed domačih odprte tudi po-
zim. Sicer pa treba, da vas temeljito pregleda
zdravnik glede krvnega obtoka sploh in prav po-
sebej v trupu, zakaj vse zdravljenje zunaj na
bedrih ne bo dosti pomagalo, ako je ovira krvne-
mu odtoku kje višje gori v trebuhu.

Ista. Radi živčevja, t. j. glavobola, šumenja v
ušesu in drugega »kratkotrajnega« se zglasite na po-
letje, ko spravite v red bedra.

L. J. - S. Rumien in pekoč iztok pomeni brž-
kone okužbo, ki se na da zdraviti z domačimi
zdravili. Hitite k zdravniku, da se začnete pravi-
lno zdraviti čim prej. Zdravnik dožene tudi
vzrok, zakaj vam je izostala pravna čišča.

V. P. - T. Bolečine v različnih sklepih se dajo
znatno omiliti in celo odpraviti z raznimi lekar-
niškimi pripomočki. Menim tudi, da se dajo s pri-
dom uporabljati (radioterma) toplice navzile
slabotnemu srcu, seve s primerno opreznostjo,
morda celo za ojačanje srca. Glede zabreklih žil
preberite in upoštevajte predprijadnji nasvet.

A. M. - Lj. Neznosne bolečine v želodec vas
mučijo že drugo leto? Rentgenski izvid ne izka-
zuje posebnih sprememb (ne rane ne drugačnih
okvar), predpisana zdravila in določena prehrana
so malone brezuspešna. Pojdite v bolnišnico na
oddelek za notranje bolezni, da se ugotovi narava
vaše trdovratne bolezni in najde uspešno zdravlilo.

J. G. - L. Naglušna deklica, ki ima zabrekle
drgalke v goltu in morda tudi v nosu, naj odide
čim prej v bolnišnico, kjer je urejen oddelek za
nosne in ušesne bolezni. Zoper »slabokrvnost« je
primerno ribje olje, zlasti v hladnem letnem času,
dvakrat na dan po eno žličko (za kavo).

M. J. - Lj. Plaha potrtost vas hromi in greni
življenje vam in vaši družini. Zdravnik ni do-
umel vašega stanja in vas na kratko odpravil, k
spovedniku pa se ne upate pravi. Ne morem pre-
soditi, ali spade vaša mučna zadeva v zdravni-
kovo ali spovedniškovo področje ali v oboje. Po-
iščite si najprej zdravnika, ki upošteva tudi du-
ševnost kot bistveno človeško sestavino — takih
zdravnikov je nekaj splošno znanih in priznanih —
in če vam bo on svetoval še kakšno drugo
pomoč, pa se je poslužite!

B. L. - Lj. Za malovečno srboritost hočete
zdravila? Poiščite si usmiljenega človeka, naj-
boljši bi bil rodni ali krušni oče, ki bi vas vsak
drugi dan pošteno našeškal po eni plati do »klo-
basc, vmesne dni pa spravljal drugo plat pod mo-
čan curek mrzle vode, vse to pa vsaj šest tednov
po vrsti.

M. Z. - N.; M. K.; I. H. - Lj.; R. O. - B.
Vprašanja brez izkazila ali opravičila in brez pod-
pisa romajo redno — v peč.

Pravni nasveti

Brezplačen odstop zemljišča za javne potrebe.
V. R. — Zupanstvo zahteva, da brezplačno od-
stopite del zemljišča za hišo, ki jo boste zgradili.
Ali je zahteva upravičena? — Po predpisih gra-
benega zakona (I. del) morajo lastniki zemljišč, ki
parcelirajo svoje zemljišče, odstopiti občini brez-
plačno in neobremenjeno zemljišče, določeno z
načrtom, ki je potrebno za javne prometne in pro-
ste površine, ulice, parke, trge, nabrežja in po-
dobno, vzdolž njenega lica in sicer za ulice, parke,
trge itd. do največje širine 20 m, če je ulica, park,
trg itd. z vsa širino na zemljišču, ali do polovice
ulične širine, največ pa 20 m, če leži ulica, park,
trg itd. ob meji zemljišča. Za potrebno površino
preko te mere mora občina odškodovati lastnika
zemljišča.

Previsoka zgradarina. L. V. Pritožujete se radi
višine zgradarine in bi radi vedeli, kam bi se obr-
nili, da bi dosegli znižanje, ker pritožbe ne po-
magajo. — Edino potom redne pritožbe, se more
doseči znižanje, ako je isto utemeljeno. Druga pota
bodo brezuspešna.

Komu se ne sme izdati npravnstveno spričevalo?
O. C. Npravnstveno spričevalo se ne sme izdati, če je
bila stranka že sodno obsojena po kazenskem za-
koniku ali po drugih veljavnih kazenskih zakonih
radi zločinstva ali radi prestopkov iz koristoljublja
ali zoper javno moralo ali na izgubo častnih prav-
ic, dokler niso bile pravice povrnjene ali oboedba
izbrisana. Ne sme se tudi izdati, če je bila stranka
sodno obsojena radi prestopkov iz koristoljublja ali
zoper javno moralo po zakonih, ki začasno še ve-
ljajo na osnovi zakona o kazenskem podaljšanju za-
konitih predpisov o kaznovanju prekrškov. —
Prošniji za sprejem v državno službo priloženo
npravnstveno spričevalo ne sme biti nad 6 mesecev
staro.

Avtorsko pravo. A. S. Po zakonu o avtorskem
pravu med drugimi deli niso zaščiteni zakoni, na-
redbe, uradne odločbe in rešitve, pa tudi ne spisi,
ki jih je izdala uradna oseba za uradno rabo. Pri
predelavi, odnosno pri prevodu kakšnega dela
obstoji predelovalčeva ali prevajalčeva samostojna
avtorska pravica pod pogojem, da je avtor origi-
nalnega dela dovolil predelavo ali prevod. — V
koliko je zaščiten vaša knjižica, sestavljena po

raznih virih, bo v primeru pravde odločilo sodi-
šče. Po našem mnenju bo težko uveljaviti zaščito,
ker knjižica očitno vsebuje le izvlečke zakonov
in naredb.

Jamstvo poroka za obresti. B. A. Dolžna glav-
nica, za katero je porok prevzel poročstvo, se je
vsled prišetja neplačanih obresti precej povišala.
Vprašate, če se jamstvo nanaša tudi na obresti. —
Porok, ki je prevzel poročstvo za glavnico, ki se
obrestuje, je odgovoren le za tiste zaostale obresti,
glede katerih upnik še ni imel pravice, da jih iz-
terja.

Pošiljanje denarja v inozemstvo. K. K. Lj.
Obrnite se na »Narodno banko« za odobrenje.
Drugega ne bo mogoče.

»Nove občine.« M. F. Odgovorili smo vam v
nedeljo 11. oktobra t. l.

Plačevanje kmetijskih dolgov. M. S. Uredba
strogo predpisuje, da morajo kmetijski dolžniki, ki
so dolžni denarnim zavodom, odplačati svoj prvi
obrok Privilegirani agrarni banki do 20. novem-
bra. Prvi obrok znaša za 100 Din dolga 10 Din
50 par, od tega gre 4.21 Din za plačilo obresti,
6.39 Din pa za odplačilo glavnice. Nič ne more
o tem drugače pisati. Če to trdite, niste pravilno
razumeli, kar ste čitali. Drugi predpisi pa veljajo
za ostale upnike. Tudi o tem smo že pisali in pre-
berite. Če dolžnik ne bo letnega obroka pravo-
časno plačal, ga bo iztirjala davčna uprava z iz-
vršbo, pri čemer se zaračunajo ustrezni izvršilni
stroški po zakonu o neposrednih davkih.

Zgradarina od prazne hiše. C. O. Kupili ste
hišo, ki je ostala precej časa prazna. Davkarja vam
je pa kljub temu naložila zgradarina. Ali ste jo
dolžni plačati? — Zgradarina so podvržene vse
zgradbe, ki so namenjene za bivanje ali drugo
trajno uporabo. Za zgradbo za bivanje se ema-
tra taka zgradba, v kateri kdo dejansko stanuje,
ali pa je po gradbeni konstrukciji in obsegu na-
menjena za bivanje. — Iz tega sledi, da mo-
rate plačevati zgradarino kljub temu, da je bila
hiša precej časa brez stanovalcev.

Pristojnost razsodniških odborov. T. M. Raz-
sodniški odbori bodo pričeli poslovanje v decembru
1936. Reševali bodo spore iz službenih razmerij
med službovci in pomožnimi osebjem (pomočniki)
obrtinimi in tvorničskimi delavci in učenci, katerih
razmerja so urejena z zakonom o obrtih, če ne bo
presegala vrednost spornega predmeta 12.000 Din.
Zlasti spadajo v njihovo pristojnost spori zaradi
plač ali prejemkov, o odstopu službenih pogodb,
o začetku, nadaljevanju in koncu učenskega in
službenega razmerja pomožnega osebja in o opravl-
janju službe v podjetjih; o izvrševanju službe in o
odškodnini, ki izvira iz službenega in učenskega
razmerja, zlasti spori o obračunjenju plače, o do-
putu in o konvencionalnih kaznih; o izdajanju in
vpisovanju v poslovne knjižice, izpričevala in po-

trdila, kakor tudi spori o škodi, nastali iz teh pred-
metov; o odgovori in izpriznitvi delavskih stano-
vanj, ki jih uporablja omenjeno pomožno osebje
brezplačno ali za odškodnino. — Za sedaj se mo-
rate še obrniti na sodišče, če se z mojstrom ne
morete sporazumeti radi izplačila zaslužila in iz-
ročitve knjižice.

Potrjen za skrajšani rok. S. K. Ako so vam po-
motoma predpisali skrajšani rok, vam vojaška
oblast še vedno lahko po uradni dolžnosti popravi
pomoto. Prošnje in pritožbe za vse primere, ki so
v zvezi z naborom, se vlagajo pri pristojnem po-
veljniku vojaškega okrožja.

Rodbinska pokojnina po državnem upokojencu.
B. T. in I. J. Vprašate, če bo dobila žena, ki ee
je poročila z državnim upokojencem, v primeru
možne smrti pokojnino in koliko. — Drugi vpra-
ševalec pa se zanima, če in koliko pokojnine bo
dobila nepreskrbljena hčerka državnega uslužbenca.
— Rodbinska pokojnina se odmerja po odstot-
kih od prejemkov od katerih je vplačevalec vpla-
čeval ob času smrti v uradniški pokojninski sklad.
Pri upokojenosti osnova za vplačevanje v urad-
niški pokojninski sklad, njih zadnji aktivni pre-
jemki, po katerih jim je odmerjena pokojnina. Vi-
šina rodbinske pokojnine je odvisna od dobe, v
kateri je vplačeval prispevek v sklad. Onim drža-
vnim uslužbencem, ki so bili že upokojenci, ko je
stopil uradniški zakon iz leta 1931 v veljavo, se
šteje kot čas vplačanja ves oni čas do dne upoko-
jitve, ki se jim je bil priznal z izvršno rešitvijo za
osebno pokojnino. Za čas od upokojitve do dne,
ko je stopil uradniški zakon iz leta 1931 v veljavo,
smejo taki državni uslužbenci naknadno vplačati
prispevke v uradniški pokojninski sklad, v katerem
primeru se jim ta čas šteje za odmero rodbinske
pokojnine. — Žena, kakor tudi hčerka, ki ni omo-
žena, ima pravico do rodbinske pokojnine. Višine
iste vam pa brez točnih službenih podatkov moža,
odnosno očeta, ne moremo izračunati.

»Bolničar.« K. P. Če ste spoznan in sposoben
za »borca«, ni verjetno, da bi vas pridelili bolni-
čarski četi, čeprav ste obiskovali bolničarski tečaj.
Sicer se pa obrnite na svojega poveljnika.

Vplačevanje v pokojninski fond. H. A. Pošljite
nam prepis dotične odločbe državnega sveta, ki je
imamo. Če smo o njej pisali, pošljite nam izresek
iz lista.

Pozakojenje otroka. P. F. E. Vaša žena je
imela pred poroko nezakonskega otroka, kateremu
pa niste vi oče. Tega otroka bi radi pozakojili,
tako da bi nosil vaše ime. Vprašate, kam se morate
obrniti, da dosežete pozakojenje otroka. — Tujega
otroka ne morete pozakojiti. Pač pa daste lahko
otroku vaše žene svoje ime. V to morejo privoliti:
otrok po svojim varuhu, mati in vi. Vsi skupaj sto-
pite na okrajno sodišče, kjer boste napravili toza-

Naš delavec

Volitve v De'ausko zbornico

Letos poteka delovna doba delegatskim zborom
delavskih zbornic Pod N. režimom so se vo-
litve v delavsko zbornico navzale in tako je
prejšnje delegatski zbor obstojal preko zakonite
dobe. Še slabše je bilo v delodajalskih zbornicah,
ki volitev oziroma nove sestave delegatskega zbor-
a sploh niso imeli. V ljubljanski delodajalski
zbornici so krščanske delodajalce enostavno ven
zmletli.

Sedanji režim je dal občinske volitve, ki se
ravno kar končujejo. Vlada je postavila komisarije
delodajalskih zbornic, pod katerih nadzorstvom
so zaključile stare uprave svoje poslovanje. Delo-
dajalske zbornice dobivajo nove uprave, uprave,
ki bodo bolj odovarjale razpoloženju ljudstva kot
dosedanje.

Mi upamo, da se dogaja isto tudi z delavskimi
zbornicami, v katerih so doslej povsod gospodarili
socialisti, vsled česar njihove uprave niso bile za-
sidrane v delavstvu kot bi morale biti. V srbskih
pokrajinah se je udeleževal vodilnega gibanja v
delavске zbornice le nizek odstotek delavstva. Nič
boljše ni bilo na Hrvaškem, kjer so stale pri zad-
njih volitvah delavske mase brezbrizno ob strani,
ker niso mogle voliti svojih pravih predstavnikov.
Tudi v Sloveniji je znašala abstinenca 40.000 de-
lavcev in nameščencev oziroma skoraj polovica.
Letos bi se to skoraj ponovilo, ker je upravni od-
bor Delavske zbornice storil vse, kar je mogel, da
bi le onemogočil udeležbo pri volitvah Zvezi zdru-
ženih delavcev in s tem obenem tudi Združenim
nameščencem. Zahvaliti se moramo le vladi, da se
ta nakana ni posrečila.

Mi vemo, da so na Hrvaškem delavske mno-
žice želele, naj bi vodila volitve nevtralna ose-
bnost, ker niso in še vedno ne zaupajo volilnim od-
borom, ki jih sestavljajo socialisti. Zato smo smo

Kmetijski nasveti

Pravi čas za podiranje dreveja za stavbeni les.
I. R. G. — Radi bi vedeli, kdaj je najbolje sekati
dreveja, da bo stavbeni les trpežen. — Les za stavbe
je najbolj čvrst in trpežen, čim manj vode vsebuje,
čim bolj je naravno suh. Zato je dreveje, namenjeno
za stavbeni les, podirati v tisti dobi, ko je naj-
več možnosti, da se bo les temeljito in dovolj hitro
prosušil. Ta doba je tista, ko vse rastlinstvo
miruje, ko ima dreveje najmanj sokov in vode. Na-
vadno dreveje podiramo od novembra do marca, to
je od tedaj, ko mu je listje odpadlo, dotlej, ko se
brsti začno napenjati. Vendar se les, posekan no-
vembra in decembra, slabše in počasneje suši, ka-
kor oni, posekan koncem te dobe, to je januarja, fe-
bruarja, ki je zrak še bolj suh in ko kmalu nastopi
doba spomladanskih vetrov, ki les dovolj hitro in
temeljito posuše. Torej najbolj primeren čas za po-
diranje dreveja za stavbeni les je vsekakor januarja
in februarja. — Spomladi in poleti posekani les ni
trpežen, ker vsebuje mnogo drevesnega soka, ki
povzroča gnilobo. — Za vodne stavbe namenjeni
les pa je podirati v spomladni, oziroma poletni do-
bi, ko vsebuje mnogo soka ter ga takoj surovosti in
nepresušene postavimo na mesto.

Gnojenje travnika. Prevzela sem precej zane-
marjen travnik v težki zemlji, ki ga nameravam
radi pomanjkanja hlevskega gnojla pognojiti z umet-
nim gnojilom. Katero umetno gnojilo je najbolj
prikladno za gnojenje travnikov, koliko ga po-
trebujem na 1 ha, koliko stane in kje ga dobim?
Nakateri trdijo, da je zelo dober in učinkovit ne-
trofokal I. — Ruše. Rada bi tudi vedela, kako
dolgo učinkuje navedeno gnojilo in kdaj je najpri-
mernejši čas za gnojenje. Kako vpliva vreme na
gnojenje? S. Z. v S. B. — Ker vam manjka hlev-
skega gnojla in ker mora biti travnik vsestransko
pogojen, ne zadostuje, da vzamete samo eno umet-
no gnojilo, ampak bo treba vsaj dveh vrst gnojil.
Ako bi hoteli točno in pravilno navesti, kako mo-
rate gnojiti, bi morali dognati sestavine vaše zem-
lje s kemično analizo ali pa s točnim gnojilnim
poskusom. Tudi bi nam moral biti poznan način
gnojenja v zadnjih letih. Na splošno lahko rečemo,
da rabijo travniki v prvi vrsti dušične snovi, lahko
pa primanjkuje tudi kalija in fosforja. — Ako gno-
jite, oziroma ste gnojili z gnojilom, zadostuje, če
trosite na travnik tako fosfatno gnojilo, n. pr. fo-

**Življenje je kratko in
zdravje nestalno!**

Ce Vam je le mogoče, pijte čim
bolj pogosto našo najboljšo
n najbolj zdravo prirodno mineralno vodo
ono z rdečimi srci na etiketi,
RADENSKO!

devni zapisnik, ki ga mora varstveno sodišče odo-
biti. Nato morate poslati svojo izjavo s prilogami
t. j. z zapisnikom o privolitvi prizadetih, banski
upravi, ki uradoma vse potrebno ukrene, da se
tudi v matičnih knjigah spremeni ime pastorka.
— Mogli bi svojega pastorka tudi posvojiti, tako
da dobi vaše ime in vse pravice zakonskega otroka.
Predpogoj za posvojitev je, da sami nimate za-
konskih otrok, da ste vsaj 40 let stari in da je otrok
vsaj za 18 let mlajši od vas. Posvojitveno pogodbo
je predložiti sodišču, ki jo mora potrditi, če je
ustrezno vsem zakonskim predpisom.

Zlobna zapustitev moža? T. P. L. P. Zapustili
ste svojega moža zato, ker vas je sam vedno na-
ganjal in je pomagal še selitev nalagati. Sedaj ste
v drugem kraju v službi in imate mir pred možem.
Naenkrat ste dobili tožbo od moža, ki zahteva lo-
čitev zakona vsled vaše krivde. Ločitve ne naspro-
tujete, vendar hočete, da vam mož vrne, kar ste
prinesli k hiši. — Sodišče vas bo povabilo tekom
treh tednov na tri zaporedne pravne posvete. Če
se ne bosta pobotala, se lahko zmenita glede spo-
razumne ločitve in si prihranite neprijetno pravdo.
Ce je mož sam dal povod, da ste ga morali za-
pustiti, potem ne more trditi, da ste ga zlobno za-
pustili in iz tega razloga zahtevati ločitev. Če niste
dali nobenega povoda za ločitev, če niste možu ne-
zvesti, niste z njim grdo ravnali ter ga tudi ne
občutno opetovano žalili, potem tudi sodišče ne bi
moglo zakon ločiti vsled vaše krivde. Premoženi-
ske zadeve med seboj lahko brez tožbe uredite s
pametno poravnavo.

Objavljanje oporoke. T. M. B. Vprašate, če je
res, da lahko nezadolžni zakoniti dedič razvelja-
vijo sicer veljavno oporoko samo radi tega, ker
jo ni oporočni dedič tekom osmih dni dostavil so-
dišču. — Ne. Oporoka se mora pač do zapuščinske
razprave predložiti sodišču, sicer bi se zapuščina
prisodila zakonitim dedičem in bi naknadno pri-
javljeni oporočni dediči morali svojo pravico s po-
sebno tožbo uveljaviti napram zakonitim dedičem.

DROBNE

S podporo je lahko delati. Angleški minister je
izjavil, da angleški komunisti in laišti žive le s
podporo, ki jo prejema iz inozemstva. Seveda
so laišti in komunisti takoj »uradno« demantirali
ministrove izjavo.

Korporacijska ideja. Po onemogočivji komu-
nističnega puča se bavijo tudi Grki z mislijo iz-
vedbe stanovske korporacijske države. — Išče-
jo zanjo zgledov pri Hitlerju in Mussoliniju in kjer
sloni nov red na

in zato ni govora o krščanskem sta-
novskem redu. Bomo videli, kaj bodo napravili.

Pri nas gospodarimo še liberalno, čeprav to
v revščini delovnih slojev ni utemeljeno. Posedu-
joči sloji odločajo še vedno samo o gospodarstvu,
kar ni zdravo. Ni pa nikogar, ki bi predlagal kaj
dr drugega. Imamo sicer strokovno organizacijo, ki
hoče biti monopolno krščanska in ki je prevzela
že od dr. Kreka tradicijo stanovske urejene druž-
be, pa od te organizacije ni predloga za korpora-
cijsko preobnovo družbe kot so ga stavile že ostale
krščanske strokovne organizacije v drugih državah.

sfatno žlindro, Tomasovo žlindro ali kostno moko.
Vsa ta gnojila, ki jih dobite pri Gospodarski zvezi,
učinkuje počasi (3—4 leta) in jih potrebujete na
1 ha 500—600 kg, če hočete dobro in za dalj časa
pognojiti travnik. — Če vam manjka gnojnice,
lahko trosite nitrofoskal I. (ne nitrofoskal) — Ruše,
ki je drugače sestavljen) in stane 100 kg 173 Din.
Na 1 ha potrebujete 400—500 kg. Trosite ga zgo-
daj spomladi, ko ekopni sneg. Učinkuje najbolj
prvo in drugo leto, tretje leto pa že malo. — Ne
pozabite tudi na apno, ki gnojite z njim redno
svoje travnike. Vsako četrto leto potrosite kakih
600—1500 kg apna; če je zemlja bolj vlažna in
kisla, več apna, če ne pa manj. — Vreme vpliva
na umetna gnojila samo v toliko, da se ob de-
ževju gnojila tope in hitreje učinkujejo, ob suši
pa se ne tope in tedaj ne morejo učinkovati. Nalivi
lahko odnesejo na strmih travnikih umetna gnojila,
ki smo jih bili ravno potrosili in še niso zlezla v
zemljo, v nižje lege.

Zanemarjen vinograd hočete zasejati z deteljo.
M. B. R. — Zapuščeni vinograd hočete zasejati s
kako deteljo, da se zemlja izboljša in da imate od
nje tudi kaj koristi. Zemlja je apnena, sicer pa pu-
sta in se bojite, da na njej ne bo uspevala niti
domača detelja niti lucerna. Katera detelja bi pa bila
primernejša? — Za puste, apnene zemlje je vsekakor
najboljša esparzeta ali turška detelja, ki tu prav
dobro uspeva. Najbolj ji ugaja globoka apnena
zemlja v suhi prisojni legi. Pa tudi kamnita tla ji
ugajajo. Prav dober pridelek boste dosegli, če vmes
zasejate tudi nekaj trave, na primer francoske pa-
hovke, ker bo tedaj travnišče delj časa trajalo. Da
dosežete boljši uspeh, potrosite spomladi prostor
s kostno moko (30 kg na 1000 kvadratnih metrov),
nato ga prekopajte. Esparzeto in travo zasejete v za-
četni sadič oves, ki varuje male rastline pred žro-
čimi sončnimi žarki. Najprej posejete oves, potem
esperzeto nato oba skupaj zavlečete ali z grablji
spravite seme v zemljo. Povrh šele pride trava, ki
jo z vejami pokrijete z zemljo ali z narobe obrnje-
nimi lesenimi grablji. Na 1000 kvadratnih metrov
potrebujete 20 kg esparzete v luski, 1 kg francoske
pahovke in 15 kg ovs. Da dobite tečno krmno, kosite
deteljo zgodaj z zelenim ovosom vred, kajti prestara
je trda in pusta.

(Nadaljevanje prih. nedeljo.)

ODREZITE

Gospodarstvo

Ugoden razvoj državnih financ

»Jugoslovanski kurir« poroča, da se je saldo državnega deficita, ki je nastal v letih 1932-33 do 1934-35 v skupni vsoti nad 900 milij. dinarjev, zmanjšal v računskem letu 1935-36, ki je bilo zaključeno s 31. avgustom, za polovico na 50 milij. dinarjev. To pomeni, da je poleg rednega proračuna, ki je izkazoval suficit v znesku nad 400 milij. dinarjev, bil tudi račun obratne glavne glavne državne blagajne zaključen s prebitkom, ki je zmanjšal deficit, ki se je nabral v zadnjih letih. Sploh se vidi napredek državnih financ v zadnjih dveh letih, pa tudi stremiljenja naše finančne

uprave za pridobitev znatnih sredstev, s katerimi razpolaga danes naš denarni trg, so izkazovala doslej znatne uspehe. In ravno zaradi tega je gotovo, da bo tudi emisija 1 milijarde blagajniških zapiskov uspeša.

Poleg tega je pričakovati, da bo v kratkem emitirana tudi tretja tranša 5% srednjeročnih drž. obveznic za izvajanje javnih del, katero bodo pa kot prejšnje prevzeli privilegirani denarni zavodi (Narodna banka, Poštna hranilnica in Državna hipotekarna banka).

OBRINA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE D. D. ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

Delniška glavnica Din 75.000.000.—

Udeležba države Din 30.000.000.—

Račun pri poštini hranilnici št. 14003

PODRUŽNICA V LJUBLJANI

GAJEVA ULICA št. 6

Telefon št. 20-30

sprejema na obrestovanje

vsaki čas razpoložljive vloge na tekoče račune po 3%, na vložne knjižice po 4% na leto:

vezane vloge na tekoče račune in na vložne knjižice:

na 3 mesečno odpoved po 4 1/2% in

na 6 mesečno odpoved po 5%.

Obresti se pripišejo glavnici 30. unija in 31. decembra.

Stare in nove vloge so vlagateljem na razpolago brez vsakih omejitev.

Za nalaganje denarja zahtevajte poštne položnice.

Stanje naših kliringov

V d-bi od 19. do 26. novembra se je naš kliringški saldo v prometu z Nemčijo povečal za 0,4 na 16,6 milij. mark.

V italijanskem kliringu se je saldo zmanjšal od 49,5.8.000 na 49.151.000 lir. Novi kliringški račun pa izkazuje povečanje gotovine na naši strani.

V poljskem kliringu se je saldo zmanjšal od 11 na 1,5 milij. dinarjev.

Zaposlenost našega delavstva

Prejeli smo statistiko zavarovancev Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani za oktober po posameznih strokah. Iz te statistike je razvidno, da je od septembra leto na oktober padla zaposlenost zaradi sezonskih razlogov samo za 862 delavcev ali 0,94 (lani je znašal padec od septembra na oktober 630 delavcev ali 0,76) %. Če analiziramo te številke, vidimo od septembra na oktober predvsem dvig zaposlenosti v tekstilni industriji. Najbolj pa se je zmanjšala zaposlenost v kovinskih stroki. Povečanje zaposlenosti v tekstilni industriji je razumljivo z ozirom na to, da je bil septembra zaključen veliki štrajk v tekstilni industriji. Kovinska industrija pa izkazuje letos drugačno gibanje kot lani.

V javnih delih se je zmanjšalo število zaposlenega delavstva, je pa še vedno večje kot je bilo lani oktobra. Tudi drugače je gradbena sezona trajala še v oktobru, kar se vidi iz tega, da je število zavarovancev pri visokih zgradbah padlo od septembra na oktober le za 382, dočim je v primeri z oktobrom lani naraslo za 2.116 na 6.950.

V naslednjem navajamo podatke o zaposlenosti v glavnih panogah za oktober lani, september in oktober letos:

	1935	1936
	oktober	september oktober
kamenje in zemlja	4.169	5.690
kovinska industrija	6.317	7.079
tekstilna industrija	13.217	13.900
gozdno-žagarska ind	6.400	5.920
oblačilna industrija	4.333	4.545
gradnja žel., cest	2.041	4.264
visoke gradnje	4.840	7.332
hranila in pijače	3.921	3.903

kamenje in zemlja	4.169	5.690	4.902
kovinska industrija	6.317	7.079	7.338
tekstilna industrija	13.217	13.900	14.506
gozdno-žagarska ind	6.400	5.920	5.864
oblačilna industrija	4.333	4.545	4.828
gradnja žel., cest	2.041	4.264	3.484
visoke gradnje	4.840	7.332	6.950
hranila in pijače	3.921	3.903	3.941

Najlepše in najtrajnejše darilo za Miklavža je ura znamke:

LONGINES

Končan konkurs A. Kajfeža starejšega v Kočevju. V začetku leta 1928. je bil razglašen konkurs o imovini Antona Kajfeža starejšega, industrialca v Kočevju, ki je bil tedaj eden največjih v Sloveniji in je imel tudi drugače velike posledice v gospodarskem življenju Kočevja (Merkanilna banka, ki je likvidirala, in Mestna hranilnica v Kočevju, ki se nahajala v izvenkonkursni likvidaciji). Sedaj je okrožno, kot konkurzno sodišče v Novem mestu odpravilo konkurz nad imovino Kajfeža Antona starejšega, ker je bila vsa masa po čl. 139. konk. reda razdeljena.

Izvoz lesa v Italijo in Hrvat. Na svoji zadnji seji je skupina lesne in gozdne industrije savske banovine sklenila zahtevati, da se ne uvede kontrole za izvoz lesa v Italijo. Iz tega je jasno razvidno, da je največja ovira v organizaciji izvoza našega lesa baš velika industrija v savski banovini, ki najde še vedno računa, če samostojno nastopa na italijanskem lesnem trgu, kar ji je seveda z ozirom na znatne kapitale, s katerimi razpolaga in eventuelno lahko razpolaga, prav močnejše. Toda če niso za izvozno kontrolo izvozniki trdega lesa, kar so pretežno industriji iz Slavonije in Zagreba, potem je potrebno, da se izvede vsaj kontrola za izvoz mehkega lesa.

Avstrijsko-jugoslovanska pristaniška tarifa. — Dunajski listi poročajo, da naj bi dne 1. januarja letos stopila v veljavo direktna pristaniška tarifa med Avstrijo in Jugoslavijo, ki bi se kot avstrijsko-jadranska zvezna tarifa računala v šillingih ter bi se pobirala tudi za promet iz Nemčije in Švice.

Banaška vina zopet v Mariboru. Opažati je, da so vinski trgovci zopet začeli uvažati banaška in dalmatinska vina v velikih množinah. Vinski trgovci in gostilničarji kupujejo ta vina, ker jih morejo z veliko večjim dobičkom prodajati kakor

Proti razdiralcem enotnosti slovenskega gospodarstva

Obrtniki, glasujte za kompromisne liste!

Borza

Dne 28. novembra.

Denar

Ta teden je znašal promet na ljubljanski borzi 2.807 milij. din. v primeri s 3.986, 3.873, 2.855 in 4.924 milij. din. v prejšnjih tednih.

Iz Belgrade javljajo v tamošnjem zasebnem prometu te-le tečajne: funt 240—240,50, francoski frank 229—230, švicarski frank 11,25—11,30 in dolar 49,20—49,50.

Curih. Boročad 10, Pariz 20%, London 21,33%, New York 43,5%, Bruselj 73,57%, Milan 22,92%, Amsterdam 236,10, Berlin 175, Dunaj 77,10 (84,20), Stockholm 109,90, Oslo 107,10, Kopenhagen 95,15, Praha 15,40, Varšava 81,80, Budimpešta 85,75, Atene 3,0, Carigrad 3,45, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,40%, Buenos-Aires 1,21%.

Vrednostni papirji

Dunaj, 28. novembra. Tendence je bila pri mirnem poslovanju čvrsta. Tečajni večine papirjev so narasli, posebej v kulisi. Českoslovaški efekti, ki so bili zadnje čase čvrsti, so danes nekoliko popustili. Naložbeni trg je bil miren ter izkazuje le malo izjememb. Beležili so (v oklepajih včerajšnji tečaj): Donavsko-savsko-jadranska železnica obli-gacije 73,40 (70,55), gradbene srečke z leta 1926 18,50. — Delnice: Narodna banka 171,20 (172,25), Donavsko-savsko-jadranska 18,45 (18,75), Steg 33,40 (33,40), Siemens Schuckert 155 (153,10), Stewag 30,75 (31), Magnesit 97,60 (97,60), Trboveljka 28,40 (27,88), Alpine 35,95 (35,20), Berg-Hütten 602 (605), Rima Murany 79,75 (80,25), Steyr-Daimler-Puch 238 (235,75), Leykam 43 (43,50), Semperit 59,70 (58,20).

Radio

Programi Radio Ljubljana

Točen program domačih in tujih postaj vam audi revija »RADIO LJUBLJANA«.

Nedelja, 29. novembra: 8.00 Vesel nedeljski pozdrav (plošče) — 8.30 Telovadba (15 minut za ženske, 15 minut za moške, vodi g. prof. Marjan Dobovšek) — 9.00 Čas, poročila, spored — 9.15 Prenočnice glasbe — iz hrvaške orkestrske — 9.45 Vseki govor (p. Karmazin Zakrajšek) — 10.00 Koncert Radijskega orkestra — 11.15 Iz živalskega sveta (plošče) — 11.30 Mladinska ura: Trije gode (svobodni film, pripor.) — 12.00 Koncert ruskega orkestra — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Kar imamo to vam damo (plošče po željah) — 13.30 Fantovska ura: Posledice boljševiške vzgoje (g. Rudolf Smerov) — 13.40 Nasveti za kmetovalce (g. Ludvik Puš) — 17.30 Koncert godbe »Zarja« — 18.30 Harmonika (plošče) — 18.30 Strukelj: Zabavna igra (izvajajo člani Narodnega gledališča v Ljubljani) — 19.00 Čas, vreme, pored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Kaj največ čita naša mladina (dr. Marija Ilie-Apagov iz Bgda) — 19.50 Plošče — 20.00 Slovenska ura: Prečrtnov večer. Sodelujejo: g. F. S. Finžgar, gđ. Vida Rudolfova, g. Roman Petrovič, člani narodnega gledališča v Ljubljani in Radijski orkester — 21.45 Čas, vreme, poročila, spored — 22.00 Večer za naše izselence: Sodelujejo: g. predst. Matija Slavk (nagovor), Ciril Metodov (zbor — adventne pesmi) Trboveljski slavski (posnetki na ploščah) in Radijski orkester.

Drugi programi

Točen program domačih in tujih postaj vam audi revija »RADIO LJUBLJANA«.

Nedelja, 29. novembra: 8.30 Poster večer — 22.30 Kavarška godba — 23.00 Plesna glasba — Zagreb. 30.00 Tanburice — 21.00 Poster večer — 22.30 Plesna glasba — Dunaj: 30.00 Igra — 22.40 Bahmanova sonata — 22.55 Plesna glasba — Trst-Milano: 30.00 Operi »Turnado« — Rim-Bari: 30.45 Operi: »Praga« — 30.05 Češka filharmonija — 22.15 Orkestralni koncert — Varšava: 19.30 Angliški koncert — 21.00 Humor — 21.30 Violina — 22.00 Laska in plesna glasba — Hamburg: 20.00 Ljudski koncert — Bratislava-Frankfurt: 30.20 Opera »Aurora« — Lipsko: 19.00 Wagnerjeva opera — Viena: 21.00 Orkester in zbor — Stuttgart: 30.00 Operetna glasba — 30.45 Simfonični koncert — Monakovo: 30.00 Klasična glasba — Strasbourg: 21.30 Orkestralni kvartet.

Odhod gosp. podpolkovnika dr. Ilje Birčanina

Ljubljana, 28. decembra.

V ponedeljek zapušta Ljubljano sanitetni podpolkovnik dr. Ilija Birčanin, upravnik vojaške bolnišnice in sanitetni referent dravske divizije. Podpolkovnik dr. Ilija Birčanin, ki izhaja iz starodavne in slavne družine Birčaninov v Valjevu, kjer je bil njegov oče 25 let čuvaj in narodni poslanec in kjer je bil l. 1904 njegov glavni praded vojvoda Ilija Birčanin. »Oboknež izpod Medvednika« od Turkov obglavljen istočasno s knezom Aleksom Nenadovićem, je po briljantni karieri, ki jo je začel l. 1914, dne 1. decembra 1934 prišel prvič v Slovenijo. Tukaj je prevzel sanitetni referat pri diviziji, nakar je bil v marcu 1935 leta imenovan za upravnika vojaške bolnišnice, ki jo sedaj zapušta, da v Subotici prevzame sanitetni referat potiske divizijske oblasti. Dr. Birčanin je študiral v Švici, služil pod slovitim sanitetnim generalom dr. Petrovičem, prišel le a 1925 v armado, in sicer na artiljerijsko šolo v Kalinovicu, od koder je bil že kot major premeščen v Štip kot šef tamošnje voine bolnišnice. L. 1930 je prišel v svoj rojstni kraj Valjevo kot sanitetni referent drinske divizije, od koder je bil poslan v Slovenijo. Ljubljani ni treba pripovedovati, kdo je dr. Ilija Birčanin. Z večjo roko se je oprijel dela v bolnišnici, jo preuredil in moderniziral ter z neuloničivo strogostjo in poštenostjo izrezal nekatere razvade, ki so ji jemale ugled in koristnost. Očarljiv značaj, kot ga ustvarja le lepa, uravnovešena duša, ki je globoko verna, združena s temeljito strokovno zdravniško izobrazbo, je dr. Birčanin napravil priljubljenega v vseh vojaških in nevojaških slojih Ljubljane in sploh Slovenije, najbolj priljubljenega pa med njegovimi varovanci — bolniki, za katere je vse gorelo njegovo vojaško, a tudi krščansko srce. Slovenija ga nerada izgublja iz svoje srede, ko odhaja na višje mesto, ki pa v njegovem življenju še gotovo ni najvišja ka ti sposobnosti kot n'ega čitja, bodo gotovo dobile priljubljenost, da se razmahnejo na mnogo širših področjih v naši junaški armadi.

Nov dravograjski prošt

Ljutomer, 28. novembra.

Zažudili smo se, ko smo slišali novico, da je prevzvišeni nadpastir dr. Ivan Tomažič imenoval našega prvega mestnega kaplana Munda Matija za dravograjkega prošta. Naše zažudenje pa se je takoj ustavilo, ko smo se spomnili, da je bil naš g. kaplan vreden te časti kot vzoren duhovnik Kristusov in kulturni delavec.

Po enoletnem kaplanovanju v Rušah je bil nameščen sem v naš Ljutomer. Tukaj je radi svojega priljubljenega nastopa postal čisto naš. V najtežjih časih je bil pri nas. Takrat, ko je bilo naše katoliško delovanje na prosvetnem polju skoraj povsod uničeno in smo se upravičeno bali še za našo dobro mladino, da bo zabredla v plitvo naprednjaštvo in da bo zašla v vrste modernega naprednjaštva, takrat nam je gospod Matija — tako smo ga namreč vsi imenovali — rešil našo mladino, ko nam je ustanovil »Ljudsko čitalnico«. V Ljudski čitalnici smo se zbirali možje in žene, fantje in dekleta ter smo poslušali lepa predavanja, ki jih je imel povečini on sam ali pa nam je preskrbel kakšnega predavatelja. Poživil je tudi našo fantovsko marijansko kongregacijo. Tako je mladina prispela v pristan dobrega voditelja.

Pred dobrim letom nam je zasijalo sonce svobode. Naš slovenski voditelj, notranji minister dr. Anton Korošec, je zopet odprl katoliške domove, ki so bili pod JNS jarmom zaprti. Tudi nam je bila takrat vrnjena pravica našega Prosvetnega društva. Število članov je pod spretnim vodstvom g. Matija naraslo na 300. Tudi v tem društvu smo imeli mnogo predavanj. In naše Prosvetno društvo se ima zahvaliti g. Matiji, da si je v njegovo zamisljivo nabavilo naš najlepši slovenski prapor, na katerem je slika našega bodrega svetnika A. M. Slomška in slika naših slovenskih apostolov sv. bratov Cirila in Metoda.

Šest dobrih let je g. Matija deloval v našem društvu in med nami. V teh letih si je pridobil vstop v vsako hišo. Povsod si je pridobil srca bodisi pri najprostejšem človeku bodisi pri inteligentu. Kdorkoli se je obrnil nanj s kako prošnjo, mu je g. Matija rad vedno pomagal, četudi se je bilo potrebno obrniti na najvišjo inštanco. Zato ga bomo v bodoče tem bolj pogrešali.

Iz srca mu častitamo k njegovemu napredovanju. Želimo, da ga tam v njegovi novi službi ob meji lepega Korotana spremlja božji blagoslov. Smernice in nasvetov pa, ki nam jih je dal g. Matija ob poslovnem sestanku, ne pozabimo nikoli.

Sport

Borba okrog Jugosl. lahkoatletske zveze Neokusno pisanje zagrebških »Novosti« in »Sportnih Novosti«

V zadnjem času se bije velika borba v jugoslovanskih lahkoatletskih vrstah. V tem boju sodelujejo sedanja »vlada« ali prejšnja opozicija, kateri nasproti stoji prejšnja »vlada«, oziroma sedanja opozicija. Vsaka izmed teh dveh skupin ima za seboj gotovo število klubov, ki vsi več ali manj aktivno posegajo v to borbo, ki je naši športni javnosti precej znana, saj so deloma tudi naši listi poročali o tem, zagrebški se pa na dolgo in široko razpisali v tej zadevi v prid ene ali druge stranke. Naš list doslej o tem ni poročal, ker smo bili mnenja, da stvari najbolj koristimo, ako se spor ne nosi preveč v javnost, ki je športu že itak precej nenaklonjena; na drugi strani pa je za vse naš šport ne izjemni lahkoatletski boljše, da se taka nesoglasja uredijo v organizaciji sami. No in končno tudi ne bi imeli nič proti temu, če mislijo, da ne bo šlo drugače, kakor da se stvar v javnosti obravnava, vendar samo toliko časa, dokler se vrši v mejah športne fairnesse. To, kar so si dovolile »Novosti« in »Sportne Novosti« pa presega že vse meje. Ne bomo tu razmotirali kdo od obeh nasprotujočih strank ima prav in kdo ne in tudi ne o nepravilnostih, ki jih predbica ena stranka drugi, temveč hočemo povdariti samo ene nekorrektnosti, ki so se iznesle v omenjenih dveh zagrebških listih, od katerih ena je netočna in popolnoma zmišljena, druga pa poleg tega še izredno žaljiva. Le poslušajmo kaj so napisale »Novosti« št. 365 z dne 2. XI. t. l.: »... To je po prvi put, da je jedan svećenik (tu je mišljen slezzijski duhovnik g. Skuhala) zauzima tako vidjeno mesto u našem sportu.

Taj je slučaj zanimljiv i zbog toga, šta je sadašnja uprava brisala iz popisa svoj članstva ljubljanski klub »Planina«, koji je poznata »podružnica« političko-vjerske organizacije »Katolička akcija«.

Glede prvega stavka to-le: Pa morda ne misli pisec, da se katoliški duhovnik ne bi smel športno udeleževati in delati med športno mladino. In če sme to, zakaj ne bi imel pravice biti zastopnik v kaki vrhovni športni organizaciji, in zavzemati ka-

ko važnejšo funkcijo, zlasti, če uživa zaupanje onih, ki so ga izvolili in pa svojih najbližjih sodelavcev v vrhovnem vodstvu. Na eni strani zahtevamo demokracijo, svobodo, na drugi strani jo pa hočemo kratiti gotovim stanovom, ki naj bi imeli samo dolžnost ne pa tudi istih pravic kakor ostali državljani.

Naravnost drzna pa je trditev pisčeva, ko pravi, da je »Planina« znana »podružnica« politično-vjerske organizacije »Katoličke akcije«. Toliko nesmiselnosti je pisec natrpal v enem samem stavku, da mu ne moremo drugače povedati, kakor to, da je v tem pogledu izredno slabo informiran in da ne pozna niti športnega kluba niti Katoliške akcije. Predaleč bi me zapeljalo, in preveč bi bilo treba pisanja in pojasnil, da bi mogel pisec, ki ima o prednjih zadevah tako zmešane pojme, stvar tako pojasniti, da bi jo mogel razumeti. Sedaj sem samo radoveden, ali je pisec sam prišel na to idejo, da je kaj takega napisal, in katera zagrebška struja ali morda celo odhod drugod, mu je to servirala. Edino to ugotavljam, da je tak način pisanja tako neokusen, da presega daleko meje sporov, odnosno borbe za zvezo, ki se odigrava v zadnjem času v jugosl. lahkoatletskem sportu.

Se bolj grdo pa je pisanje »Sport. Novosti« št. 39 z dne 12. nov. t. l. ko pišejo, da morajo vsi odborniki zveze uprave točno prihajati na sejo, češ, da to zahteva duhovnik in podpredsednik g. Skuhala, ki bo imel vselej pred seboj sv. mašo. Za ministrante pa je določil ta pisec vse odbornike počenši od predsednika. To pa ni več samo smesenje sedanje uprave, temveč smesenje predvsem duhovskega stanu ter vseh katoličanov, pa naj bodo potem v Hrvatski ali Sloveniji. Pa menda ne mislijo »S. N.«, da je vsa športna mladina Jugoslavije v framesonskem taboru? Če bodo tako delali, potem se ne smemo prav nič čuditi, ako bodo katoličani kdaj zahtevali svoje športne organizacije, kamor bodo mogli vetovati samo pravi katoličani, katerih pri njihovem športnem udeleževanju ne bo nihče zoperstavljal ali celo žalil zaradi njegovega katoliškega prepričanja. I. K. er.

NOGOMET NA KODELJEVEM

Mladika jun. : STK Moste jun. ob 9.30.
Mladika : Hermes ob 10.30 na igrišču Mladike na Kodeljevem.

Danes na igrišču Jadrana. — Ob 14.30 S. K. Reka : S. K. Jadran — ne kakor je bilo javljeno na igrišču Reke. Ob zaključku prvenstva in začetku zimskega poletja sta se stara rivala spoprazumela za prijateljsko srečanje, posebno za zato, da zadovoljita klubske pristane ter jim zbudita stare spomine. Ker se je na vseh prejšnjih slidenih derbiji podajal dober nogomet, pričakujemo danes, z ozirom na zadnje uspehe, še boljše.

★
GZSP (službeno). Na znanje se vname na rednem obnem zboru, dne 22. t. m. izvoljeni odbor SK oobinje v Bob. Bistri, a predsednikom tov. Jože Prolipnikom, tajnikom I. Soklić A. in tajnikom II. Miha Burjom na čelu. Dopolje ASK Gorenje, se zavrne, vzkro se Javi Gorenje pismeno. Na podlagi odgovora Komande mesta Mojstrana, se kopirira v u. o. GZSP kot, voj. delegat g. poročnik Dane I. Danaković, za namestnika pa g. poročnika Soebera A. Božiča. Na dopise SK Jezerske, se odgovori pismeno. Blagajniško poročilo SK Dvojje-Mojstrana, se kot pravilno odobri. Poročilo mladinskega odeska SK Dvojje-Mojstrana, se odstopi MO GZSP v pregled in pismeno izjavo. Rezultati mladinskega in seniorskega godnega lesa SK Dvojje-Mojstrana ki se je vršil dne 22. t. m., se odstopijo TO GZSP, da jih pregleda in verificira. Na dopis JZSZ, se odgovori pismeno. Poročilo deleg. GZSP pri obnem zboru SK Bohinja, tov. predsednika Cincinkovic J., se odobri, kakor tudi povračilo efektivnih stroškov, ki so v zvezi s tem potovanjem. Isto se odobri poročilo tajnika Stanko Ravnika o rezultatu porajanja »SK Dvojje-Mojstrana, radi prireditve, ki jo bo imela GZSP v hotelu »Triglav«, v Mojstranu. Obveščamo vse naše klube, da priredimo dne 10. decembra t. l. ob 30 (lokal bo naknadno objavljeno) »Kulturno in tujkospolno« skiptično predavanje in prosimo, da na omenjeni dan klubi svoje oblačilno delo opuste, da bo udeležba čim večja.
SK Sloven. Jutri dne 30. novembra t. l. se bo vršila vsa odobrova seja v gostilni Meneinger na Smartinski cesti. Prosimo vse odbornike sigurne udeležbe.

★
SK Ilirija : hockey sekcija. V ponedeljek ob 16.00 urah odigra hockey sekcija na kroglišču ka. varne Evrope. Načinik.

Čez dvajset let uresničeno prerokovanje

Pisatelj popisal katastrofo, ki se je zgodila čez 20 let

V začetku leta 1893 je v angleški reviji »Review of reviews«^c sloveči angleški časnikař gosp. William Stead napisal fantastično pripovedovanje, kako bodo čez 20 let nato zgradili moderno ladjo, ki je ne bo mogel uničiti noben vihar in ki bo lahko mirno plula iz Evrope v Ameriko. Ko bo ta ladja prvič odplula v Ameriko, se bo tega potovanja udeležil kot gost tudi sam. Ta ladja bo čudo moderne tehnike. Vodstvo te ladje pa bodo izročili najbolj zanesljivemu kapitanu angleške mornarice Edvardu Smithu, ki je osební prijatelj pisatelja. Ladji ne more do živega ne vihar ne ogenj. Toda na ladjo preži skriti sovražnik: ledena gora. Na tej ledeni gori se izpolni strašna usoda, kakor je fantaziral v svojem pripovedovanju časnikař. Ladja zadene ob ledeno goro ter se potopi z vsemi ljudmi. Utoneta tudi kapitan Smith ter njegov prijatelj časnikař Stead. Tako je leta 1893 pisal angleški časnikař usodo take ladje, ki naj bo najmodernejša izmed vseh, kar jih je do tlej bilo.

Minilo je od tistega časa 19 let. Bilo je leta 1912, ko se je odpravljala na svojo prvo pot v Ameriko nova ladja, čudo tedanje moderne tehnike. To je bila prava močvirina, ki so jo izdelale človeške roke. Imenovali so jo »Titanic«. Bila je prav tako zgrajena, kakor je angleški časnikař Stead pred 19 leti opisal v svoji fantaziji. Njeno vodstvo pa so izročili najbolj izkušencu

kapitanu angleške mornarice Edvardu Smithu. In z ozirom na povedano tudi ni čudno, če se je te prve vožnje udeležil tudi časnikař Stead, najboljši časnikař Anglije. Ladja je odplula in ves svet je pričakoval novic, kako se bo njena prva vožnja obnesla.

Kdo ve, ali je časnikař Stead kaj mislil na to, kaj je pred 19 leti popisoval v svoji fantaziji. Kdo bi si bil mogel misliti, da bo ledena gora pokončala najmodernejšo ladjo sveta ter z njo na tisoče ljudi. Torej je malo verjetno, da bi bil ob tej priliki kdo mislil na kako nesrečo. Saj je bila ladja »Titanic«^c celo mnogo bolj moderno in popolno opremljena kakor pa jo je pred 19 leti opisoval Stead. Imela je na razpolago najmodernejšo aparate za brezžično telegrafijo, s katero bi bila lahko takoj priključena pomoč, če bi bilo treba.

In vendar se je zgodilo, kakor je Stead popisoval pred 19 leti. Kapitan Smith in njegov prijatelj Stead sta s tisoči drugih našla hladni grob v Atlantskem morju z ladjo »Titanic«^c vred, katere se je razbila ob zavrtni ledeni gori. 1500 ljudi je takrat naenkrat pogoltnilo morje. Prorokovanje se je čez skoro 20 let dobesedno uresničilo.

Boj zoper Boga

Naklepi in nameni komunističnih brezbožnikov

Italijanski list »L'Avvenire d'Italia«^c od 11. novembra poroča, da je 27. in 28. septembra letošnjega leta bila seja izvršilnega odbora bojujočih se brezbožnikov sovjetske Rusije, katere so se udeležili delegati vse Rusije. Za Belo Rusijo so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Meseca januarja leta 1937 naj se skliče zborovanje vseh bojujočih se brezbožnikov Bele Rusije, da se organizira vse delovanje.

2. Vse razpoložljive sile vseh organizacij, kakor na primer organe ljudske vzgoje, je treba prilagoditi k načrtnemu brezbožniškemu delovanju ter je zlasti za kmete treba organizirati taka predavanja.

3. Več vnete propagande je treba posvetiti narodnim manjšinam.

4. Za izvedbo teh sklepov je treba zbrati posebno skupino govornikov, pripravljalne tečaje za te govornike ter organizatorje.

5. Treba je odpreti brezbožni muzej za vso Belo Rusijo.

6. Izda se cela vrsta brezbožnih propagandnih spisov v raznih narečjih prebivalstva ter v jezikih narodnih manjšin.

Na sestanku dne 28. septembra je kongres obravnaval položaj v Ukrajini ter je ugotovil, da je delo zelo napredovalo v okrožjih Donec, Moldava ter deloma Odesa in Vinica. Drugod uspehi niso bili temu primerni. Pri tem je zborovanje zlasti poudarjalo to-le misel, katero je treba naglasiti: »Vpricho vedno večje protirevolucijske propagande raznih verskih organizacij nismo dovolj intenzivno študirali taktike ter delovnega načina verskih organizacij, vsled česar smo zamudili razkrinkavati njihovo protirevolucionarno naravo. Lansko leto je tudi prenehal izhajati vodilni ukrajinski brezbožniški list »Brezbožnik«. Po teh izvajanjih o Ukrajini je kongres podobne sklepe naredil tudi glede Bele Rusije.

»SLOVENE«^c

pred 60 leti:

V torek, 28. novembra 1876.

Slovenski volilci v Trstu.

IV. mestnega razreda!

Politično društvo »Edinost«^c katero brani in terja pravice slovenskega naroda, zedinilo se je z meščanskim volilnim odborom, da bomo skupno in složno delali na volitvenem polju. — Može, ktere Vam mi in meščanski odbor predlagamo, so znani poštenjaki in zmožni v zboru zastopati vse Vaše koristi in ti so sledeči gospodje: Alie Giuseppe, prisežni zvedenec; Angiolin Giacomo, posestnik in najemnik zidarskih del; Antonšič Giuseppe, pomorski kovač; Bertini Luigi, črevljarski mojster; Dollenz Giuseppe, sodar in posestnik; Formigini Vital B., mešetar; Palese Pietro, posestnik in arhitekt; Scandella Alessandro, posestnik; Schiowitz Val. Matteo, inženir; Schultz Mihele, brivec in lasar; Tossich Antonio, posestnik in trgovec; Urban Michele, slikar. — Slovenski volilci IV. razreda! Pridite vsi osebno na volišče in volite enoglasno od nas nasvetovane možake!

V Trstu, 20. novembra 1876.

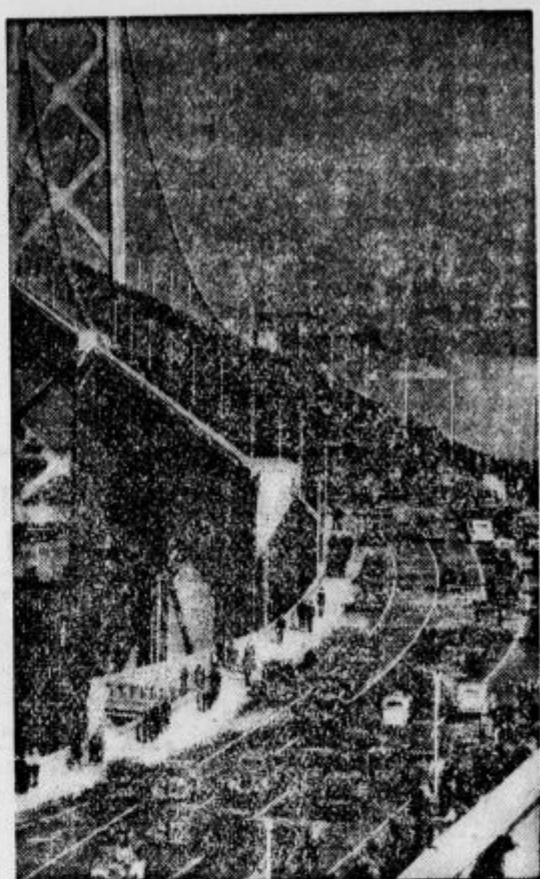
Odbor političnega društva »Edinost«^c.

Kralj angleških premogarjev umrl

Iz Liverpoola na Angleškem poročajo, da je na svojem gradiču Ford Castle umrl 90 let stari lord Joicey, ki je bil največji lastnik premogovnikov na Angleškem. Svoje delovanje pa je začel kot navadni pisarniški sluga. Sedaj pa cenijo njegovo zapuščino na kakih 5 milijonov funtov šterlingov, kar bi bilo v našem denarju nad eno milijardo dinarjev. Leta 1896 je bil povzdignjen v plemiški stan ter je bil član angleškega parlamenta od leta 1885, in sicer sprva na strani liberalcev, pozneje pa na strani konservativcev. V politiki je bil velik nasprotnik ženske volivne pravice.

Železniški predor pod Andami

Argentinski in čilenski inženjerji se že dolgo ukvarjajo z načrtom, kako narediti pod Andami velik železniški predor, ki bi potem vezal Argentino s Čile. Kakor poroča južno-ameriško časopisje, bi bil ta predor dolg 45 kilometrov ter bi bil tako najdaljši predor na svetu. Doslej je najdaljši predor na svetu Simplonski predor, ki je 19 kilometrov dolg. Predor pod Andami, ki bi ga delali celih 5 let, bi veljal 400 milijonov zlatih frankov.

Največji most na svetu, ki veže San Francisco z mestom Oakland

»No, glej ga no, kakšen prihaja danes domov! Celo klobuk si v pijanosti zgubil!«
Ne jezi se, stara! Saj se konju še slabše godi... konj je izgubil celo glavo!

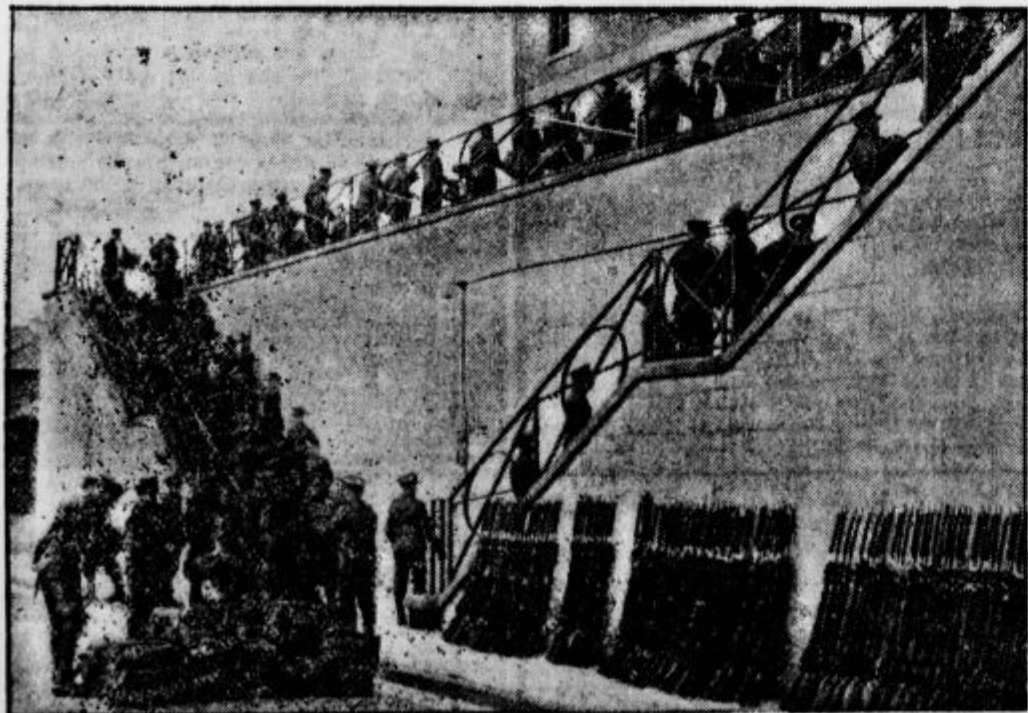
Reševalcu mater! Tako je napisano v Budimpešti na hiši, v kateri se je rodil poznejši sloveči zdravnik dr. Semmelweis, ki je iznašel sredstvo, s katerim se danes more preprečiti smrt toliko mater po porodu, med tem, ko je pred to iznajdbo včasih ena četrtna mater umrla na porodu.

Lovci z lokom in puščico

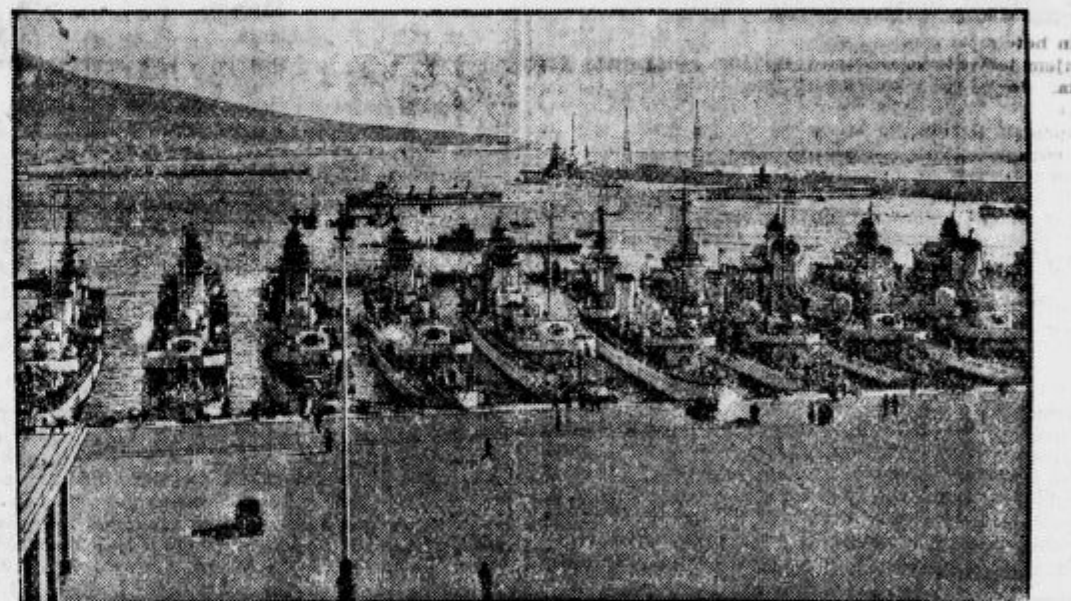
Kakor poročajo iz Newyorka, je sedaj lovska sezona tudi tam v najlepšem cvetju kakor pri nas. Po ameriških poročilih sedaj tam lovi divjad 470 tisoč lovecev. Sodiijo, da bodo ti lovci skupno uplenili letos kaka dva milijona kosov divjačine. Je pa v Ameriki prav tako kakor pri nas, da se udeležujejo lovov tudi slabi lovci in še slabši strelci. Med temi so najhujši tako zvani pregoreči in zaradi tega neprevidni strelci. Zato se ravno takim pregorečim lovecem dogaja, da namesto živali ustrelje človeka.

Iz Kalifornije poročajo, da so te dni neprevidni lovci tam ustrelili zopet 4 ljudi namesto zajcev. Ameriško poročilo obžaluje, da je med previdnimi loveci preveč neprevidnih lovecev, gorečih, a slabih strelcev, ki so prav tako nevarni živalim kakor ljudem. Žrtve takih lovecev so v Ameriki leto za leto večje. Letos sodijo, da je do konca letošnjega novembra v Ameriki bilo ubitih najmanj 50 lovskih tovarišev od strelcev, ki so bili namerjeni na divjačino. To so povzročili neprevidni lovci, ki streljajo kar tja v en dan, samo da se v kakem grmu kaj zgame. Najmanj 100 ljudi pa je bilo letos od takih lovecev ranjenih. Poleg tega pa je na ta način padlo nekaj stotin konj in mul.

Zoper to zlo, ki je posledica lahkomišelnosti in nesposobnosti, so začele nekatere ameriške zvezne države odločne ukrepe. Države Utah, Oklahoma, Wyoming, Missouri so sklenile lovskim družbam priporočati, naj vsak lovec na lovu dene na glavo rdečo čepico in obleče rdečo jopico, da se lahkomišelní lovec ne bo mogel motiti ter zametati človeka z divjadjo. Nekaj nenavadnega pa sta sklenili dve provinci države Wisconsin. Tam so lovecem sploh prepovedali nositi na lov kako drugo strelno orožje kakor samo lok in puščico.

Bataljon angleške pehote, ki ga bodo o božiču poslali v Sveto deželo, se mora že sedaj vaditi, kako se bo ukrcal na parnik.

Na čast madžarskemu regentu Horthyju je italijanska mornarica v neapoljski luki napravila veliko parado, katere se je udeležilo 120 italijanskih vojnih ladij.

Pošastne skrivnosti pod morjem in pod zemljo

Večkrat smo že pisali, kaj je doživel Američan Beebe, ki se je spustil globoko pod morsko dno. Pred kratkim je izšla obširna knjiga, ki popisuje, kaj so Američani videli tamkaj na morskem dnu. Beebe si je dal napraviti kovinsko kroglo, v katero je s svojimi spremljevalci zlezel ter se dal potopiti skoro en kilometer pod morsko gladino. Doli v tistih neznanskih globčinah je videl docela drug svet. Beebe je bil prvi človek, ki mu je bilo dano gledati doslej neslutene skrivnosti morske globline. Vendar pa je znano, da je znani francoski pisatelj Jules Verne, čigar knjige posebno mladina še vedno tako rad bere, že pred pol stoletja v svojih delih o vseh teh skrivnostih sanjal ter jih popisoval, kakor bi jih bil v resnici sam kedaj videl.

Beebe sedaj popisuje, kako se je počasi spuščal v globlino morja, kako je pred njegovimi očmi počasi ugašala zlata solnena svetloba ter se umikala nekaki sinji modrini, kakršno ima nebesni svod. Ves ocean je nekaj časa blestel v tej lepi barvi, dokler ni kakih 600 metrov pod morsko gladino nastala črna tema, ki je postala vedno gostejša. Toda tudi ta tema ni bila brez vsakih presledkov. Sem ter tja so švigale številne srebrne in zlate ribe, katere so se skrivnostno svetile, kakor da so svojo žarko svetlobo mamile druge ribe, katere so jim bile potem za plen. Videl je v svitu take svetlobe orjaške podmorske pošasti, kakršnih še nikdar ni gledalo človeško oko. Vse to, kar je Beebe videl, pa je sproti poročal na gorenji svet po telefonu.

Knjiga, ki ni nič manj napeta kakor pa Beebejevo poročilo o morskem dnu, je izšla na francoskem, kjer pisatelj Norbert Casteret popisuje svoja popotovanja po podzemeljskih jamah. Med tem ko se je Američan Beebe potopil na dno morja, da je tamkaj gledal božje stvarstvo, se je Francoz Casteret pogledal v notranjost zemlje ter se spustil do neverjetnih globlin. Tudi ta pisatelj in znanstvenik je sledil sanjam pisatelja Julesa

Verneja v osrčje zemlje. Ta dva pisatelja sta najboljši vzgled, kako je večkrat pisateljeva fantazija sodelujoča pri odkrivanju znanstvenih skrivnosti.

Casteret ni imel nič manj težav kakor jih je imel njegov ameriški tovariš Beebe. Sam popisuje svoja pota po osrčju zemlje takole: »Če le znaš se dobro plaziti, kar je glavno in prvo, če imaš voljo in pogum, da za vsako ceno hočeš naprej, boš našel le malo ostanke starih lukenj, skozi katere ne bi mogel naprej.« Tako se je Casteret pogreznil v podzemeljske jame z držnim pogumom, čeprav nikdar ne brez strahu. Tam spodaj v podzemeljskih rovih pa ga je sprejela ledenomrzla voda, v katero je padel in po kateri je moral hiter. Vidi, v katero je po skrivnostnih rekah podzemlja ter se je sam brez vsake druge človeške duše spuščal po vrvi v neizmerno globoko prepade. Tukaj je našel velikanske dvorane, ki so bile podobne notranjščinam ogromnih cerkev, kakršnih ni nikjer na svetu. Iz črne teme so mu kar naenkrat zazijali nasproti okostnjaki predpotopnih živali. Izza ovinkov velikanskih skalnih skladov so gledali nanj umotvori, katere je človeška roka zarisala in izdobra v skalovje pred morda 20.000 leti. Kje v kakem kotu je našel še ostanke starih posedov in orodja, katero je izdeloval in rabil pred mnogimi tisočletji nekdanji jamski človek, naš praded. Okoli njega pa so pošastno trfotali netopirji, ki so se skrili v to podzemeljsko temo. Od blizu in daleč je prihajalo grmenje podzemeljskih slapov skrivnostnih voda, ki so se v svojem podzemeljskem teku izlivali še globlje, nekam v neznano globlino.

Take knjige človeku odpro pogled v neizmerne in skrivnostne božje stvarstvo, katero tako malo poznamo in je do dna nikdar ne bomo mogli prav poznati in spoznati.

Ali ste že poravnali naročnino?

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoke peline vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vsakovrstna Miklavževa darila
v največji izbi pri trvdki
F. M. SCHMITT
LJUBLJANA
Pred škofijo 2 Lingarjeva 4

KINO UNION
TEL. 22-21
Prekrasen film o globoki ljubezni slavne žene

Markiza Pompadur

Káthe Nagy, Willy Eichberger, Leo Slezak

Ob 11. uri dop. ma inaja:
Visoka pesem z Marlene Dietrich

SILOGA
TEL. 27-30
Raskočno opereta po Offenbachovi glasbi

Pariško življenje

Ob 11. uri dop. malineja:
Boris Karloff Črna soba

MATICA
TEL. 21-24
Ogromni film napete, vso pozornost vzbujajoče vsebine nad 10.000 sodelujočih. Največji film sezona!

Izdajalci WILLY BIRGEL
LIDA BAAROVA

Predstave od 15. 12. 1936 do 21. 1. 1937

Službodobe

Kar potrkaj! — Le naprej!
Kar šetiš si, nam povej.
Službe so na razpolago,
tu kakorje ni predraga.

Spretna vezilja

za strojno vezenje, večša spec. stroja z električn. pogonom, dobi stalno mesto. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Takoj« št. 17505.

Pomožni hotelirski vratar

in hotelirski sluga, z znanjem jezikov, se sprejmeta. Javijo naj se samo oni, ki imajo dolgoletna spravevala, upravi »Slovenca« Maribor pod »Le-pa pisava« 17634. (b)

Iščem seriozne osebnosti

ki imajo dostop v boljšo družbo, za priporočilo odličnih avstrijskih počitniških domov. Soudesleba na prometu. Dopolne prošim na: Kiesel, Wien III., Hörnnergasse 23. (b)

Dva mizararska pomočnika

za sopersko pohištvo — sprejem z vso oskrbo. Ponudbe z navedbo znanja, let in točnega naslova upravi »Slovenca« pod »Pridnost« št. 17576. (b)

Urarskega pomočnika

dobrega, s kompletnim orodjem, za malo in veliko delo, sprejemem. Nastop takoj. Ponudbe na: Dittich Franjo, urar — Murska Sobota. (b)

Pletilja

dobro izveščana, ki zna delati na pletilnih strojih — dobi mesto. — Naslov: Klinger Anton, Slovenj-gradec. (b)

Uradnik

samostojen, trezen, iz zezninske stroke, več nemščine, srbohrvaščine, korespondence, knjigovodstva, strojepljenja, pisarniških del — dobi stalno nameščenje. Blizina Ljubljane. Upokojevalci imajo prednost. Nastop takoj. — Ponudbe z zahtevki pod »Poljedelsko orodje« št. 17684 upravi »Slov.« (b)

Postrežnico

od 7. do 16. ure takoj sprejemem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pridna« (b)

Robert Goli
specijalna zaloga platna, beleže in pralnega blaga
Ljubljana, Selenburgova 3

Kovača

ki samostojno dela vse vrste orodja, poštenega, treznega, srednjih let — sprejememo s 15. decembrom. Ponudbe z zahtevki pod »Zmožen« št. 17673 upravi »Slovenca« (b)

Perfektna kuharica

zmožna samostojno voditi gospodinjstvo, z dolgoletnimi spridevali, popolnoma zanesljiva in lepega vedenja, izpod 40 let stara, se sprejme takoj proti dobri plači k eni osebi v Ljubljani. Ponudbe z navedbo celotnega dosedanjega službovanja je poslati upravi »Slovenca« pod »Čista kuharica« št. P 17778. (b)

Stroj. vezilja

spretna, se takoj sprejme. Istotam tudi spretna

tamburirarica

Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vezilja« P 17779.

Službe iscejejo

Pomočnik

mesarski in prekaževalski vešč tudi nemščine, išče službo. Nastop lahko takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17453. (a)

Priden fant

močan, zmožen vsakega dela, izurjen v trgovini in gostilni, želi sprememiti službo. Položi kavičjo. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vesten delavec« št. 17571. (a)

Trgovski pomočnik

verziran v trgovini mešanega blaga, išče mesto. Ponudbe pod »Majša moč« št. 17635 upravi »Slovenca« Maribor. (a)

Denar

Denar — sveta vladari
Le plačaj par oglasov,
pa kmalu zlatih časov
tazije tebi kar.

Podjeten obrtnik

išče kompanjona s knjigo 100.000 Din ali več. Dopise upr. »Slov.« pod šifro »Sigurno naloženo« št. P 17655. (d)

TUDI TI SE POSLUŽI NAŠIH

malih oglasov, o katerih gre glas po Sloveniji, da imajo vselej najpopolnejši uspeh. — Mali oglasi v »Slovenca« so najcenejša in najuspešnejša reklama za vsako stroko trgovine in obrti.

Gospodinja

ali kaj podobnega, solidna, čista, stidljiva, katere razume gostilničarje, kakor tudi domači posel, išče odgovarjajočo službo. Govori slovensko, hrvaško, nemško, italijansko in novogorško. Reflektira samo na dobro hišo. Službo nastopi po božiču. Cenjene ponudbe poslati na: Cecilija Kunaj, Podkraj, Velenje, Slovenija. (a)

Mladenč

s primerno izobrazbo, pošten in zanesljiv, želi mesto vratarja, cerkvenika ali kaj sličnega. Vešč je dela v vsakem oziru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17579. (a)

Mlinarski pomočnik

mlad, trezen in pošten, išče službo. Josip Kopri-va, Opoka, Stora pri Celju. (a)

Mizarski pomočnik

za maslovna dela sprejme kakršnokoli službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17592. (a)

Pekovski pomočnik

išče službo. Nastop lahko 15. decembra. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17573. (a)

Dekle

izobraženo, želi službo k otrokom ali v pomoč gospodinjji. Nastopi s 1. januarjem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17528. (a)

Šofer

vojaščinu prost, popoln abonent, kavičje zmožen, išče nameščenje kjerkoli. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Nekadilec« P 17781. (a)

Trgovski sotrudnik

mešane stroke, 25 let, vojaščinu prost, pošten, govori slovensko in nemško — išče službo in ga priporočam. — Dopise na: Hochmüller, tovarna olja, Maribor. (a)

Juristka

išče kakršnokoli odgovarjajočo zaposlenje. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zelo marljiva« št. 17686. (a)

Iščem službo

raznašalca, inkasanta, sluga ali karkoli. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »500 Din garancije« št. 17714. (a)

Vajenci

Če hočeš mojster biti, začni se mlad učiti.
Na stara leta boš vesel oglasom našim kvalo pel.

Trgovskega vajenca

sprejemem v specializirano in delikatesno trgovino v Ljubljani. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17611. (v)

14 let star učenec

bi se rad izučil za mehanika, ključavničarja ali kaj sličnega. Naslov pove upr. »Slov.« pod 17627. (v)

Auto-motor

Če hočeš hitro daleč priti, moraš avto si kupiti.
Vse bi delal rad z motorjem? Glej, jaz z njim še davno orjam!

Avto Fiat 503

ugodno napredaj. Poljane št. 16, št. Vid nad Ljubljano. (f)

Izvolite...

samo izpolniti dolnji kupon in brezplačno in brez obveznosti Vam postavimo na poskušnjo najnovejši

Naši plačilni

pogoji od

Din 90.— mesečno

omogočijo vsakomur, da si nabavi PHILIPS RADIO

Ime in priimek _____

Poklic _____

Kraj in ulica _____

Mesečno bi odplačeval Din _____

PHILIPS RADIO

H. Suttner, Ljubljana, Aleksandrova c. 6

Kmetko zaščito

vse posle, informacije, obračune in revizije za upnike in dolžnike.

znižbo dolgov

Vam strokovno zadovoljivo uredi Komerčajna pisarna

Lojze Zajc,

Ljubljana, Gledališka ulica 7. (Za odgovor priložite znamke 5 Din.) (d)

Hranilne knjižice

podeželskih hranilnic, ki so članice Zadrudne zveze, kupimo takoj in plačamo najboljše. Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »Tovarna« (d)

Poravnave plačanje dolgov
posredovanje kreditov in gotovine

malozb. kapitala, zaščitno ureditve, davčne napovedi in vse druge trgovsko-gospodarske posle izvede in izredniške mnenja oddaja koncesionirana

Trgovsko-gospodarska poslovalnica v Ljubljani
Cesta 29. oktobra (Rimaka cesta) št. 7.

Hranilne knjižice

Kmetijske hranilnice — kupim. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Takoj plačam« št. 17706. (d)

Mestne hranilnice celjske

vlogo kupimo. Ponudbe pod »Takoj« podružnici »Slovenca« Celje. (d)

Glasba

Lepe podbe glas
pre v deveto vso —
pa še ti si kupi
špampardon in baze.

Naprodaj harmonij

v soli v Javorju pod Ljubljano. (g)

MUZIKA LJUBLJANA
Miklošičeva c. 4
Prodaja klavirje, muzikalne instrumente, strune, glasbilen potrebnosti. Popravila in oglašuje vna glasbila strokovnjak in najceneje.

Dobro ohranjen klavir

poceni prodam. Tramte, Medvode. (g)

Izredna prilika!

Bösendorfer, salonski klavir, skoraj nov, angleška mehanika, črno politiran, napredaj za polovično ceno. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 17513. (g)

Naprodaj harmonij

evropski sistem, dobro ohranjen, ter prav dober klavir znamke Skutan Vale. Pove tvornica glasovirjev Iv. Kacin, Domžale. (g)

Kromatično harmoniko

štrivratno, triglasno, z registrom, prodam za nizko ceno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17596.

Gramofonske plošče

Slovenske pete, harmonika, plesni in filmski šlagerji samo po Din 30.—
Vzamemo v račun tudi stare plošče!

Dober instrument pianino

kupim. Furlan, organist, Hoče. (g)

Ženitbe

Če res ne znaš se oženiti
pa vsedar v zakon hočeš
priti,
kar polji svoje nam oglašje,
pa vidiš boš medene čase!

Gospodična

iz boljši družine, poštena, poročil državnega uradnika mirnega značaja, čiste preteklosti. Ponudbe s sliko upravi »Slovenca« pod »Veren« št. 17459. (z)

Premožnejša gospodična

poročil gospoda s stalno drž. službo. Ponudbe s sliko upravi »Slovenca« pod št. 17693. (z)

Dobro situiran trgovec

v Ljubljani želi poznanstva v svrhu ženitve z dekletom iz boljši deželske oboitelji. Ponudbe upr. »Slov.« s fotografijo pod značko »Dobroarčen« št. 17708. (z)

Obrtnik

s hišo in dobro 140čim podjetjem, poročil inteligentno osebo z nekaj premoženja. Prednost imajo trgovke in obrtnice. Grem tudi na veleposelstvo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Premožen« št. 17766.

Šoferska šola

oblastno koncesionirana, I. Gabersčik, bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica št. 6 — telefon 28-26. (u)

Razno

Dekleta

z dežele in iz mesta se naučijo v 3 mesecih samostojnega slivanja boljših oblik, plaščev. Praksa v modnem salonu. Mesečni na učnina 500 Din. Sattler, Florijanska ulica 1, Ljubljana. (r)

Slovenski advokat

iz Amerike, ki se muči nekaj dni v Ljubljani — sprejema odvetniške zadeve za Ameriko, zlasti za Cleveland, Ohio. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17704. (r)

Vso oskrbo na kmetih

v okolici Celja, išče moška oseba. Naslov v podružnici »Slov.« v Celju pod št. 17724. (r)

Sobo s hrano

oddam brezplačno doživljenjsko sobo, ki mi posodi večjo vsoto denarja ali knjižice. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »35.000« št. 17768. (r)

Pouk

Študek dela vam skrbim, v šoli slabo se učim, Tole dobro preberite in pomoč mi preskrbite.

Francozinja

nudi pouk in konverzacijsko, tudi zvečer, po 15 dnu narjave za uro. Informacije med 13. in 17. uro na Miklošičevi cesti 13, II. nadstr., naravnost. (u)

FASAN

dvojnopoševni brivski aparat s POVIŠANIM pokrovom in brivice

»FASAN-ROSTFREI«

Dobi se v finejših trgovinah

Ime Krupp je garancija
1811 — 1936
125 letnica obstoja

KRUPP

Svetovni Krupp Diesel, Krupp Junkers Diesel in Krupp bendinski avtomobili 5 do 7 ton
GLAVNO ZASTOPSTVO O. ŽUŽAN
Ljubljana, Tavcarjeva ulica št. 11

Damske plašče

dekliške in otroške v vseh velikostih, kakor tudi vso ostalo damsko in otroško konfekcijo ceneje vrste dobite v največji izbiri pri

F. I. Goričar :: Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 29.

Lastna delavnica za konfekcijo. Sprejemamo tudi po naročilu.

Posestva

Posestvo dela ti skrbi! Ogleda svoj kupca brž dobi. A če v skrbih si za denar, boš hitro kupil gospodari!

Posestvo

arondirano, napredaj. — Tesner, Besnica 5, p. Hrušica pri Ljubljani. (p)

Njiva

okoli enega joha, na Sp. Bregu, se takoj prodaja. — Polzeve se v trgovini Högenwarth, Breg — Ptuj.

Večje hiše

trgovske in stanovanjske, s dobrim donosom, v Ljubljani in na periferiji.

Lepe vile

eno- oziroma dvodružinske, komfortne, po ugodnih cenah, hipoteko za prevzeti

Posestva

po vsej dravski banovini, v različnih cenah in velikostih, ugodne lege.

Stavbne parcele

v centru Ljubljane in na periferiji prodaja

Pristavec Franjo

Ljubljana, Erjavčeva cesta 4a. Telefon 22-81. Nasproti dramskega gledališča.

V Brežicah

in okolici so napredaj hiše, stavbišča, vinogradi, sadovnjaki, gozdovi in okrojeni deli Attemskega veleposvestva. Vprašati: Ing. Miklau O., Brežice

Štiristanovanjsko hišo

s trgovskim lokalom, v centru prijaznega letoviškega mesta Slovenije — prodam. Ponudbe upravi »Slov.« pod »250« 17615. p

Prodajam hišo v Radomlju

zraven stoječe poslopje, katero se da preurediti za skladišča ali večjo delavnico, ter nekaj zemlje. Ponudbe: Pogacar, Kamnik 22. (p)

V Kamniku

oddam hišo, prostorno, pripravno za upokojevalca duhovnika, uradnika — s prevzemom dolga in s preskrbo dveh starih ljudi. Polzeve se v upravi »Slovenca« pod št. 17624. (p)

Hiša

v zelo dobrem stanju, poleg avtobusne postaje, 4 km oddaljena od zdravilišča Dobrna, pripravna za obrtnika ali upokojevalca, napredaj. Naslov v podružnici »Slovenca« Celje.

Nova hiša

s dvosobnim parketiranim stanovanjem ter dvema enosobnima stanovanjema, velikim vrtom 1100 m², na meji Maribor-Pobrežje — napredaj za 150.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1830. (p)

Stavbna parcela na Ježici

napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 17591.

Stavbno parcelo

1000 m², prodam. Vprašati Glince, Tržaška c. 39. (p)

Plašče, srajce, kravate, nogavice in rokavice

dobite najceneje in najbolj trpežne pri vedno znani najcenejši tvrdki

I. Tomšič
Sv. Petra cesta 38

Lepo stanovanje

s veliko sobo in kuhinjo, prtilično, oddam. — Remškar, Vile 96. (č)

Vila

s dvosobnim in trisobnim stanovanjem, garažo, se odda. Polzeve se: Vagaja, Zgor. Siska, Jančigajeva ulica 129. (č)

Trisobno stanovanje

s kopalnico — se odda takoj ali pozneje na Opekarski cesti. Polzevedbe: Gradbena pisarna, Rimska cesta 2-I. (č)

Dvosobno stanovanje

s kabinetom, oddam. Milčinskega 73. Siska. (č)

Enosobno stanovanje

oddam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17660. (č)

Odda se več

dvo- in trisobnih komfortnih stanovanj za takoj ali kasneje. Polzeve se v Slomskovi ul. 19. (č)

Oddaja se za 1. februar

v Trdinovi ulici dve trisobni stanovanji s prtiličniki, eno s kopalnico, drugo brez kopalnice. Naslov pri Aloma Company, d. z. o. z., Ljubljana, Aleksandrova 2-I. (č)

Novo dvostanovanjsko vilo

s vrtom in gospodarskim poslopjem, v bližnji okolici Ljubljane — ugodno prodam. Primerno zlasti za upokojevalce. Slika vile na vpogled v podružnici »Slovenca«, Miklošičeva cesta 5. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17497.

Dvostanovanjska vila

s lepim vrtom, takoj napredaj. Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »Vila 250« 17665. (p)

Gozdno posestvo

arondirano, kupim. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Gotovina« 17652. (p)

Novo hišo

večstanovanjsko, lepo, velik vrt, donosno, prodam. Ponudbe upravi »Sl.« pod »Ugodno« P 17657. (p)

Stanovanja

Od Ljubljane pa do Kranja tožen išče stanovanja, le zakaj ne inserirati!

ISCEJO:

Cenejše stanovanje

dveh ali treh sob išče za takoj banovinski uradnik. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Uradnik« P 17625

Državni uslužbenec

išče lepo, eno- ali dvosobno stanovanje. Ponudbe s navedbo najemnine upravi »Slov.« pod »Drž. uslužbenec« 17683. (c)

ODDAJO:

Večje stanovanje

oddam v novi hiši blizu Kranja. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17336.

Dvosobno stanovanje

s kabinetom, kopalnico in vsemi prtiličniki — oddam. Bolgarska ul. 57. č

Stanovanje

tri- in dvosobno, v centru — oddam takoj. Vprašati: Petrič, Gosposka 10, od 1—2 pop. (č)

Enosobno stanovanje

oddam za december. Rožna dolina VI. 26. (č)

Vnajem

Rad — na svoje — bi začel, toda, kjer je stanovanje, če pogledaš, en ali najem, pa je rešeno vprašanje

ISCEJO:

Sigurna eksistenca

se nudi izobraženi dami pri prevzemu dobro vplelane trgovine in ateljeja za ročno in strojno vezenje. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vezenje« št. 17597. (m)

ODDAJO:

Dobro idoča gostilna

na prometnem kraju v Ptuj, z zelenjavnim vrtom, se takoj odda v najem. — Pismene ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Promet«, (n)

Lokal

se odda samostojnemu krojaču, ki bi prevzel tudi izdelavo konfekcije. — F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. (n)

Mlin v najem

ali napredaj. Močna stalna voda. Šešek, Smarča št. 37. pri Kamniku. (n)

Delavnica

na dvorišču Mestni trg 9 4 x 8,5 — se odda solidnemu obrtniku. (n)

Lokali

primerni za pisarne ali mirne obrti, se oddajo na Tyrševi, v centru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17731. (n)

Trgovina mešan. blaga

se odda v najem v industrijskem kraju 1. januarja 1937. Naslov v upravi »Slovenca« št. 17744.

Manjšo gostilno,

trgovino in trafiko na deželi oddam v najem z vsem inventarjem pod ugodnimi pogoji. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Staroznana« št. 17738.

Lokal

za mesnico se odda takoj s 1. decembrom. Ljubljana, Sv. Petra cesta 7. (n)

Opremljeno sobo

s posebnim vvhodom oddam boljšemu gospodu s 1. decembrom. Strelška 24/II, desno. (s)

Sostanovalec

se sprejme v mirno sobo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17780. (s)

Pohištvo

Mrtvo je telo brez duše, mrtva brez pohištva soba, pridi k nam, pogledaj in kuži, pa hvališen boš do groba.

Spalnice od 1870 Din

imitacija oreha, šperana 3000 Din, kuhinje 750 Din, kauči po 1300 Din, otomane 450 Din, modroci 180 dinarjev — ter vsa tapetirana in mizararska dela izvršujemo po konkurenčnih cenah. — F. Sajovic, Stari trg 6. (s)

Ugodna prilika!

Napredaj pohištvo za nizko ceno za zamenjavo za les pri: Andrej Kregar in sinova, št. Vid nad Ljubljano. (s)

Moderno pohištvo

velika izbira, po najnižjih cenah — Andlovic, Komenskega ul. 34. (s)

Objave

Pozdravjam vas, objave, ve pot miru in spravi! Na svetu naj vendar mir, če ne, bo vse pobral hudir!

Javna dražba!

Gostilna in trgovina Pečnik, Rošpoh 12, bo napredaj na javni dražbi dne 30. novembra 1936 ob 11. uri pri sreskem sodišču, soba št. 11. — Informacije pri dr. Rapotecu, advokatu v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 20.

Preklie!

Podpisani preklecujem kot neresnično svojo trditve, da je bila Rode Ivana, gostilničarka v Sr. Jaršah št. 34, v Begunjah zaprta. Obžalujem, da sem to govoril, ter se imenovan zahvaljujem, da je odstopila od sodnega preganjanja. Jože Grašič, posestnik, Nožice št. 7, pri Homcu. (c)

Gostilno

najraje s trgovino, na prometnem kraju na Gorenjskem, kupim ali vzajem v najem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 16881. (k)

Cunje

krojaške odrezke, stari papir, tekstilne odpadke, ovčjo volno, govejo dlako (aravco) — kupi vsako množino

ARBEITER - MARIBOR

Dravska 15

Staro zlato, zlafo zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva 14

Železno blagajno

kupimo. Ponudbe s ceno občni Gornji grad-mesto

Vsakovrstno

zlato kupi!

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljub. ana Wolfova ulica št. 3

Foto-aparat na film

kupim. Ponudbe upr. »Sl.« pod »Boljši« št. 17661. (k)

Šivalni stroj

rabilen, dobro ohranjen, novejša tipa, za šiviljo — kupim. — Jaklič, Stepanja vas 119. (k)

Otroški voziček

dobro ohranjen, globok, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Moderni« št. 17769. (k)

Kupim vlak

ali otroški trilek. Ponudbe s navedbo cene upravi »Slovenca« pod »Igrača« št. 17763. (k)

Vinske buteljke

7/10 litra, kupuje K. Čermelj, trgovina z vinom, Ljubljana. (k)

Avtomobili PRAGA

radi devalvacije čl. krone znatno cenejši.

Zastopstvo: Zagreb, Gunduličeva 16/1

OBVESTILO

Cenjenemu občinstvu sporočam, da vodim še vedno čevljarsko obrt po mojem pokojnem možu Antonu Brecljnu, Gradišče št. 3, z dobrim pomočnikom ter se najtopleje priporočam. Cena solidna, postrežba točna. Ivana Breclj, Gradišče št. 3.

Umni kmetovalci in trgovci!

NADAVITE SI NOVOSTINE
Irus mlino
So patentni nemški izdelki. Z mlino boste imeli vse svoje sitne priredke doma. S tem si prihranite trpljenje, čisto, čas in denar. Srečajo Vam za čiščenje sita za srotanje sivalim, za mletje vsega sitnega srna v poljubno fino moko, kakor pšenici in polentni grs. Za pogon mlina zadostuje vsaka moč ali motor, ki Vam služi za pogon drugih gospodarskih strojev. — Vzemite se tudi hranilne knjizice v racun

Samoprodaja

Turnšek Štefan

Poštni predal 86. Ljubljana Aleševčeva 24

Dvostanovanjska hiša s trgovino mešanega blaga, avtotransportom in avtotaksnim podjetjem (v neposredni bližini cerkve), v lepem kraju južno od Graza Avstrija, se radi družinskih razmer pomeni prodaja. Pojasniti se dobe v gostilni HORVAT, Maribor Frankopanova ul. 7

Vsak naročnik »Slovenca« je zavarovan za slučaj smrtni nezgode!

Starejši trgovec in hišni posestnik, v lepem kraju južno od Graza Avstrijo, išče solastnico (kompanjono),

eventuelno tudi zakonsko družico s približno 10.000 šilingov, proti jamstvu. Dopise na Maribor, Frankopanova ulica 7 (gostilna).

Prijateljem in znancem sporočamo, da je gospa

Olga Nifergal

v petek v 85. letu starosti umrla. Pogreb se bo vršil v nedeljo ob pol enajstih z Vidovdanske ceste 9 k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 28. novembra 1936.

Nifergal - Lap.

Potrt globoke žalosti naznanjam vsem sorodnikom in prijateljem, da je Bog poklical k sebi danes zjutraj moja iskreno ljubljeno soprogo, gospo

Marijo Globelnik

Pogreb prebije rajnice bo v ponedeljek 30. t. m. ob dveh popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Prijatelje prosim, da se je spomnijo v molitvah.

Ljubljana, dne 28. novembra 1936.

Franc Globelnik in sorodstvo.

Samo pritisk na gumb

„Radio“ reg. zadr. z o. z.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7
telefon št. 3190

pa se Vam že očlasi zaželjena posta a z glasbeno poinstvo, ki Vas preseneti. Kateri aparat ma to senzacionalno iznajdbo? Izključno le

RADIONE MOTOSELEKT

Zahtevajte ponudbe aparatov »Radione« od

Pred nakupom pohištva si oglejte v mojem skladišču

Ljubljana

nasproti Glasbene Matice Vegova ulica 6

raznovrstne spalnice, kuhinje l. t. d.

po najnižjih cenah Mizarstvo Andlovic, Skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

skofljica.

Za Miklavža

Delni izvleček naših cen

PORCELAN:

servisi za jajčka	Din 22- [—]
skodelice za kavo za 6 oseb	" 24- [—]
moka servis 14 komadov	" 45- [—]
servis za kavo ali čaj 15 komadov	" 68- [—]
jedilni servis 26 komadov	" 250- [—]

PERILO IN PLETENINE:

žepni robci	Din 1-50
otroške hlačke	" 12- [—]
ženske hlačke	" 17- [—]
fantovske triko hlače	" 20- [—]
moške triko hlače	" 24- [—]
otroški puloverji	" 25- [—]
ženski	" 50- [—]
moške vestije	" 45- [—]
barete	" 15- [—]

DRUGA DARILA:

otroške denarnice od	Din 2-75 dalje
otroške torbice od	" 7- [—]
denarnice od	" 4- [—]
denarnice podkovke od	" 6-50
kovčki mali od	" 12- [—]
ženske torbice od	" 18- [—]
manikire od	" 18- [—]
šolske torbice od	" 57- [—]
aparati za briti od	" 7- [—]
ogledala za briti od	" 16- [—]
kasete z milom in kolinsko vodo od	" 22- [—]
listnice od	" 16- [—] dalje
Thermos steklenice od	" 18- [—]
aktovke od	" 46- [—]

STEKLO:

servis za vino 7 komadov	Din 19- [—]
" za vodo 7 komadov	" 19- [—]
" za liker 7 komadov	" 19- [—]
" za kompot 7 komadov	" 35- [—]
" za sadje 7 komadov	" 35- [—]

ČEVLJI:

otroški	Din 16- [—]
ženski	" 59- [—]
moški	" 69- [—]
šlapce za otroke	" 21- [—]
" ženske	" 26- [—]
" moške	" 26- [—]
ženske snežke	" 69- [—]

NOGAVICE IN ROKAVICE:

otroške nogavice od	Din 3- [—] dalje
otroški volneni sokni od	" 5- [—]
moške nogavice od	" 4- [—]
" za pumparce od	" 18- [—]
ženske nogavice od	" 6- [—]
otroške rokavice od	" 9- [—]
moške " od	" 12- [—]
ženske " od	" 12- [—]

KONFERCIJA:

fantovske obleke od	Din 57- [—] dalje
fantovski plašči od	" 84- [—]
moške hlače od	" 42- [—]
" obleke od	" 153- [—]
" zimske suknje od	" 192- [—]
smučarske obleke od	" 144- [—]
ženski plašči od	" 157-50
ženski Hubertus plašči od	" 220- [—]

Velika izbira otroških igračk po najnižjih cenah

ANT. KRISPER
Ljubljana, Stritarjeva ul. 1-3
Mestni trg 26

Inserirajte v „Slovenču“!

HERSAN

čaj

Vam bo pomagal, da zopet zadobite zdravje s pomočjo zdravilnih svojstev zelišč. Ne bodite neprijatelj samemu sebi! Obolenja pri meni ali bolečine pri mesečni čišči (menstruaciji) Vam ublaži HERSAN-čaj.

Ali Vas moti odebelost (zamaščenost)? Ali hočete biti vitki? — Potem morete uporabljati HERSAN ČAJ. Zakaj bi trpeli na revmatizmu in protinu (gihtu), če to ni potrebno? HERSAN ČAJ je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke. HERSAN ČAJ pomaga tudi pri arteriosklerozi in hemoroidih (zlati žili). Ali res ne veste, da je HERSAN ČAJ dobro sredstvo pri obolenju želodca, jeter in ledvic? HERSAN ČAJ se dobiva samo v originalnih zavojčkih v vseh lekarnah. — Zahtevajte brezplačno brošuro in vzorec pri:

»RADIOSAN«, ZAGREB, DUKLJANINOVA ULICA 1
br. 19634/1933

Obrt

Mojster si in obrtnik in želeži si odjemalcev: Nič ne smeš prezirati naših prečastitih bralcev.

Poceni izdeluje pohištvo

od navadne do najfinerše moderne izdelave. Oprema trgovin in gostinskih sob po lastnih načrtih. Specialna delavnica za popravila antičnega pohištva vseh slogov. Zadoštuje dopisnice in Vas obišče. Misarstvo
Venturini Ludvik
Uršičev stradan št. 50, ob izžanski cesti, Ljubljana.

Prodamo

Prijatelj, kam pa se vse spoda? Prodajal, kar imam naprodaj. Poslušaj! Kdor pri nas prodaja, prodaja s lahkoto in se — čudi.

Kislo zelje, repa

novi prvovrstni, in glave za sarmo v sodčkih dobavljiva vsako množino po brezkonkurenčni ceni
GUSTAV ERKLAVEC
Ljubljana - Kodeljevo, Povšetova 10, telef. 35-91.

Šivalni stroj

modern, skoraj nov, radi selitve prodam za polovično ceno. Erste pri Hermanu, Ježica 58. (1)

Prodajam krmilno peso

Vprašati v trgovini Posenel, Izžanska cesta 39.

Singer, Pfaff

malo rabljen šivalni stroj vseh vrst, ter kolesa po neverjetno nizkih cenah kupite edino pri

»Promet«

(nasproti križanske cerkve).

Železne peči vseh vrst dobite po nizkih cenah v železnini Fr. Stupica, Ljubljana, Gospodarska c. 1. - Staro železo! Razstrelivo! (1)

Telefon 25-57

Tulipane - gomolje dobite zopet pri Sever & Comp., Ljubljana. (1)

Listovke

(Schaffmaschine) in ročne statve

Imam vedno v zalogi. Specialna izdelovalnica tkalskih čolnic.

Žepič Ivan, Kranj, Zlatopolje 4.
Sprejmejo se zastopniki.

Pletilni stroj

okrogel, še malo rabljen, prodam za nizko ceno. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gorenjec« 17547.

GOSPODINJE

Lakirajte svoje pohištvo in sploh vse predmete le z Durlin, čudodelnim lakom. Za spalnico potrebujete 180 Din, za kuhinjo pa le 100 Din. - Dobi se v vseh barvah in garantirano za 5 do 10 let. Dobite ga le pri

R. HAFNER

Ljubljana — Stiška
Celovška cesta 61
Telefon števil. 35-65

Naprodaj:

Wertheim blagajna, dekorativni divan z orzalom in stenska ura. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17772. (1)

Pletiljsko obrt in stroj prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17600.

Jabolka za Miklavža

zimska, odbrana, od 3.75 Din za kg dalje. Oglejte si sadje pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3. Telef. 21-05. (1)

Za Miklavža

Najlepše darilo je »Kreko« perilo — samo pri »Kreko«, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 3. (1)

Trgovina s čevlji

v Ljubljani, se s inventarjem zaradi družinskih razmer poci prodaja. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Ugodni nakup« P 17666.

2 mahagoni kredenci dobro ohranjeni, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17439. (1)

Najfinerše norveško RIBJE OLJE

zanesljivo sveže priporoča drogerija
R. HAFNER
Ljubljana, (Stiška)
Celovška cesta 61
Telefon števil. 35-65

OREHE

v lupinah, prodaja večjo množino 450 Din po povzetju Dragutin Matiša, Virje, Hrvat.

Za Miklavža

lepe, trpežne gugalne (na kolesih) konjčke, razne velikosti, prodam. Iste izdelujem po naročilu. Poizve se: Pod Trančo 2-IV (pri hišniku). (1)

Ugodno naprodaj

pisarniška oprava, pisalni stroj, pult. Kolodvorska ul. 24. (1)

Namizna jabolka

lepa, »London peping« — naprodaj na drobno in debelo. — Langusova 12, Laurič. (1)

Naznanilo!

Sadje in zelenjavo dobite na drobno po najnižjih dnevni cenah v lokalu na Pogačarjevem trgu pri Glavniki. (1)

Svetilka za obsevanje

poceni napredaj. — Figar. Vošnjakova 6. (1)

Primerna Miklavž. darila dobite po nizkih cenah pri E. Ivanov, »Papir in galanterije«, Sv. Petra 52.

Gojzarje

in smučarske čevlje domačega izdelka, dobite gotove ali po naročilu

Tvrda Mohorič Ljubljana, Gospodarska 10

Avtomobilska kolesa

s pnevmatiko Conti-Aero in Dunlop, 450x17 (za Hanomag, DKW), 6.00 x 16 pokromljena kolesa, 4.75 x 19 samo plašč Semperit — ugodno prodam. Ogled pri A. Gorec. (1)

Kolo

malo rabljeno — poceni prodam. Šivalni stroj napredaj. Ogled: delavnica Gorec. (1)

Dva kožuha

dobro ohranjeni, pripravljeni za potnike, šoferje, voznike ali nočne čuvaje, prodam po jako nizki ceni. — Ivan Samec, Ljubljana, Mestni trg 21. (1)

Gostilno

zaradi družinskih razmer prodam. Potreben kapital 20.000 Din. Naslov v upr. »Slov.« v Mariboru pod št. 1844. (1)

Občine pozor!

Pasje znamke iz medenine vam nudijo po 1 Din do 1.50 Din Grebene Franc, Trbovlje I. - Vzorec na zahtevo brezplačno. (1)

Črno moško sukno

prav poceni prodam. — Polanc, Kopitarjeva ul. 1.

Dobro idoča trgovina

s papirjem in knjigami, sredi mesta, ugodno napredaj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Papir« št. 17767. (1)

Veliki »Remington«

pisalni stroj, nov (en mesec v rabi), poceni prodam. Več: Miklošičeva 14, trafika. (1)

Razirne aparate

in garniture kupite za Miklavža v največji izbiri in po najnižjih cenah v drogeriji Hermes, Ljubljana, Miklošičeva 30.

V mnoge slovenske družine

prihaja „Slovenec“ neprekinjeno že nad 50 let

To je dokaz zvestobe do starega prijatelja

zaupanja v njegovo zanesljivost.

Zahtevajte „Slovenca“ na ogled tudi Vi in pišite na naslov: Uprava Slovenca, Kopitarjeva ulica 6, Ljubljana.

79

24

24

29

93

93

18

Sternecki

CEL JE

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

Želimo ustreči Vašim željam, da se oblečete čim najcenejše z dobro kvaliteto vseh vrst oblačil kot sledi:

Tinček in Tonček spet v Afriki

221.
Neprijetno presenečenje

Potem so naši trije znanci z Mukijem zlezli na splav in odveslali na drugo stran reke. Medtem, ko sta Tinček in Tonček porivala splav dalje, je kapitan Mrhar udobno sedel pred jajčasto kočjo na splavu in zadovoljno godrnjal: »Kako imenito je to — imeti po dolgem času spet moštvo na krovu!«

Na nasprotnem bregu so se izkrcali. »Glejta, tamle je moje kraljestvo!« je kapitan Mrhar pokazal z roko predse. »Bosta videla...« Nadaljnje besede mu je pretrgal presunljiv krič: »Na pomoč! Na pomoč!« Kapitan Mrhar se je prestrašil, da mu je padla pipa iz ust. »Tecimol!« je stisnil iz grla. »Moji so v nevarnosti.« »Kateri vaši?« je začudeno vprašal Tinček. Kapitan Mrhar pa mu ni odgovoril. Zdirjal je naprej, kolikor mu je dala lesena noga.

Kislo zelje, repo

in sarm, prvovrstno, po brezkonkurenčni ceni dobavljam vsako množino. Homan, Ljubljana, Sv. Petra c. 31, tel. 35-39. (1)

Manjate suknjiče od Din 429— do 599—

dobite pri
Fr. Zalokar
Mongol št.

Slavan

Ribarič

Galanterijo, pletenine, nogavice, čipke, parfumerijo, papir, dežnike, kravate, šivalne potrebščine itd. dobite po nizkih cenah. Maribor, Glavni trg 14 (rotovč)

JOSIP KAGER

Maribor, Miklošičeva 4

Hindenburg jagoda

največja na svetu

100 rastlin Din 30—
Zajamčeno najplemenitejša sadja, cepiči, rože itd.

Navodila za sajenje, opis vrst in glavni poučni katalog pošljemo brezplačno.

Akad. dipl. vrtnar

Hiršl Vladislav i drugovi

Velika trto- in sadjereja
SUBOTICA
Pečtanski preb. 26. Telefon 66

Orehe

cele in očistene (jedrca) prodaja na debelo najugodnejše Jos. Simičič, Nova Gradiška. (1)

Kožuhovina

po solidnih cenah je prispele. - Nove izdelke in popravila izvršuje poceni

ŠOPER JULIJANA

krznarstvo — Maribor, Glavni trg št. 9

Šivalni stroj

leveročni, ter cilindrica po zelo niski ceni naprodam. Usnar, Maribor, Trubarjeva 9. (1)

Šivalni stroj

popreznjiv, nemški fabrikat, s okroglim čolnčkom, kateri tudi šitka — poceni naprodam. - Nova trgovina, Tyrseva 16. (1)

Miklavževa darila!

Najmodernejša: dameke torbice, aktovke ter vse tapetniške izdelke najceneje pri G. Mešiček, Tržaška cesta 1, Maribor

Različne čipke in šitke Vam nudim po ugodnih cenah

Šimenc Hinko

Tyrseva c. 5
prej. knjigarna Turk

Kolodvorska ulica

Zimske suknje	Din 380,	580
Prima double suknje . . .	Din 680,	880
Palmoston črne suknje . .	Din 420,	580
Prima Palmoston	Din 580,	780
Hubertus nepremočljiv . .	Din 250,	320
Površni lovski suknjič . . .	Din 245,	320
Trpežne športne obleke . .	Din 340,	540
Športne pumparice	Din 48,	125
Športni klobuki	Din 33,	48
Promenadni klobuki	Din 52,	75
Športne čepice	Din 11,	14
Športne čepice čista volna	Din 22,	29
Usnjati suknjiči Nappa . .	Din 48,	440
Veterni suknjiči	Din 98,	175
Športni suknjiči	Din 89,	
Kamgarn obleke	Din 380,	580
Kamgarn čista volna . . .	Din 580,	780
Puloverji moderni	Din 48,	
Kvalitetne samoveznice . .		
najlepši vzorci	Din 12,	28
Usnjate rokavice Nappa . .	Din 48,	
Cenejše srajce, flanela . . .	Din 17,	26
Športne srajce prima . . .	Din 34,	58
Boljšje puplin srajce	Nin 48,	65

Se priporoča

PRESKER

Ljubljana - Sv. Petra c. 14

Premogovnik

(Stollenbau), rentabilen, v prometnem kraju drav. banovine, 4000 kalorij - napredaj. Pojasnila daje posestvo. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 16738. (1)

Resnica je

da so kovčki, ročne, šolske in toletne torbice, aktovke, listnice, denarnice, tobačnice, gamaše, nahrbtniki itd. — najprimernejša

Miklavž prihaja!

On dobro ve, da dobi pri nas vse, kar si otroci najbolj želijo: vozčke za punčke, gugalne konje, avtomobilčke, trčikije l.t.d. S. Rebolj & drug Ljubljana, Gosposvetska 13

Miklavževa darila Dobe se pri Ivanu Kravosu, Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Sveti Miklavž

pridi v Wolfovo ulico 10, k Oroslavu Dolencu, kjer je pripravljeno dosti lepega in sladkega. (1)

Gramofonske plošče in gramofone bivše tvrdke A. RASBERGER

po razprodajnih cenah dobite Dalmatinova 10 nasproti hotela Štrukelj

Na knjižice! Plošče se predvajajo! Na obroke!

NEVERJETNO

VELIKO IZBERO, NIZKE CENE IN IZVRSTNO KVALITETO VSEH VRST ČEVLJEV TI NUDI ZA PRAZNIK

PeKo

165'.

95'.

75-125'.

29'-38'.

85'.

195'.

145'.

115-135'.

65-125'.

150'.

Usnjene plašče, suknjiče
ltd. dobite najbolje pri:
Cortano, Črnuče 71. (1)

velika izbira
smučarskih čevljev
Zalokar
Ljubljana, Mestni trg 19.

Parketno voščilo
odprto, dobro in poceni.
nudi Oroslav Dolenc,
Ljubljana, Wolfova ul. 10

Modroce
posteljne mreže, železne
zložljive postelje, ptoma-
ne, divane in tapetneške
izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN
tapetnik, Mestni trg 13.
Ugoden nakup morske
trave, žime, cvilha za
modroce in blaga za pre-
vleke pohištva.

Prvovrstni
Stanovski premog
(jak 6000 kalorij, brez
žlindre in smradu) do-
stavljam na dom vsako
količino.

100 kg od 32 Din
Maribor
Kopališka ulica 10
Telefon 27-14, nasproti
mestnega kopališča.

Mizarji!
Okovje za stavbe in po-
hištvo, klej itd., izberete
najceneje tudi na hranil-
ne knjižice pri

»Jeklor
Ljubljana, Stari trg.

Za Miklavža
Igračni vozički, skiroji,
trickiklji, holenderji, avto-
mobilčki, konjički — se
dobe najceneje pri »Tri-
buna« F. Batjela, Ljubljana,
Karlovška cesta 4.
Podružnica v Mariboru,
Aleksandrova cesta 26.
Ceniki franko! (1)

Nogavice, rokavice
In pletenine Vam nudi v
veliki izbiri najugodnejše
in najceneje tvrdka Kar-
Prelog, Ljubljana, Židov-
ska ulica in Stari trg. (1)

Kožuhovina
se najugodnejše kupi in
strokovno izdeluje pri:
Josip Dolenc, Sv. Petra 19
— telef. 22-62. (1)

Budilke
(vekerce) nudi najceneje
Ivan Pakiz, Ljubljana,
Pred škofijo 15. (1)

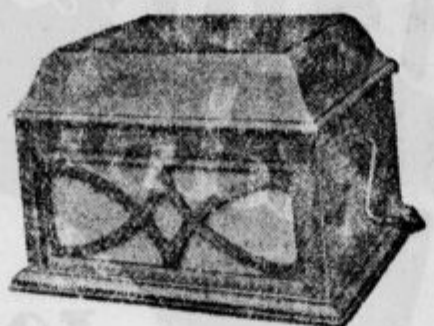
VINA
vseh vrst kupite najugod-
nejše pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.

Sveže najfinejše norveško
ribje olje
iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam

Premog,
drva, ogilje dostavlja na
dom
Bartol Anton,
Tyrševa 46, telefon 35-40.

Boljše zimske suknje
in Hubertuse - vam nudi
poceni Presker, Sv. Petra
cesta 14.

MODNO
VOLENNO
BLAGO
za damske obleke
in plašče
SVILA IN VSE
DRUGO BLAGO
Velika izbira,
nizke cene!
R. MIKLAUC
»pri škofu«
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica
Medarska ulica
Pred škofijo

Velika dražba

originalnih tvorniško-novih
„His Masters Voice“ gramofonov
že od Din 600—
in popolnoma novih
„Columbia“ plošč
že od Din 20—

izdelanih v Angliji, se vrši od 2. do 5. decembra v skladišču špedicijske tvrdke

R. Ranzinger

Ljubljana, Masarykova cesta 19

Za Miklavža
najprimernejša darila
triko perilo Benger za dame in gospode, nogavice,
rokavice, srajce, pletenine, svilene rute, robci
dišeča mila, turistovske potrebščine, kravate
in vsakovrstno toil. blago, najcenejše
pri
Petelinc, Ljubljana
za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

Restavracijsko poslopje
novo, moderno, prodam!

Izletniška, kopalna točka, neposredna bližina,
Ljubljane, železniški, avtobusni promet. Elek-
trika, vodovod, centralna kurjava. Prekrasni
gostilniški lokali, sobe za tuče, kopanica,
kleti za veletrgovino vina, ledenica, terase,
verande, hlevi, obsežen gostilniški vrt.
— Ponudbe upravi Slovence pod »Zlata naložba-
štev. 17623.

**Otroški vozički naj-
novejših modelov**
Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!
»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovška
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Suha goveja čreva

ZOLČNI
KAMENČKI
Znani SALVAT-ČAJ
proti žolčnim kamnom in
boleznim žolčnega mehur-
ja se dobiva pri glavnem
zastopniku
Lekarna pri Sv. Ivanu
Zagreb, Kaptol 17.
Ogl. reg. S. br. 27870.

Posebno priporočljivo!
**Hofmanova „Razlaga
sv. rožnega venca“**
s priporočilom škofa Barage
Mehko vezana Din 10—
v platno vezana Din 15—

**Sv. Terezija, Deteta Jezusa,
čudodelka naših dni**
Mehko vezana Din 15—
v platno vezana Din 20—
H. NIČMAN, Ljubljana
Kopitarjeva ulica 2

Uprava »Slovenca« Maribor
Koroška cesta 1
Podružnica: Aleksandrova 6
Sprejemajo se oglasi in naročniki lista
izvršujejo vsi upravni posli in dajejo
pojasnila ki spadajo v delokrog uprav-
ništva lista.

v najboljši kvaliteti po zmernih cenah dobite pri
M. SERTIČ, Zagreb, Horvačanska 21.
Brz. nasl. EMSERTIČ, Zagreb, Telefon 57-99.

Blago za zimske suknje,
namnami, sportni, junjati
za fine obleke
Velika izbira, nizke cene!
R. MIKLAUC »Pri škofu«
Ljubljana
Lingarjeva ulica - Medar-
ska ulica - Pred škofijo

**Prhut,
srbež,
izpadanje,
lomljenje**
las prepreči uspešno
BIOLOŠKA KURA
Schröder - Schenke
Zahtevajte pojasnila za:
• **Prekrasne in trajne
kodrčke.** •
• **Za moderen rdeča-
sti releski »KANA«** •
• **Barvanje las** •
Velike ilustrirane kataloge z obširnimi na-
sveti in pojasnili za sedanje in individualno
nego las, obraza in telesa razpošiljamo po-
vsem brezplačno.
Parfumerija in kozmetika
„OMNIA“, oddelek I/8, Zagreb, Gunduličeva 8/I. nad.
Telefon 97-67.

SMUČI že od Din 70—
lastna tvornica telovadnega orodja,
vseh športnih potrebščin in smuč.

Najpraktičnejše darilo
za Miklavža in Božič
so »ALPINA« smučki
čevlji in vse ostale

potrebščine za smu-
čanje, zimsko alpini-
stiko, sankanje, drsa-
nje itd., ki Vam jih nudi

športna trgovina „ALPINA“
Ljubljana, Tyrševa cesta 7
Zahtevajte ponudbe!

TUDI VAS NOVI PLAŠČ OD . PAULINA . damske konfekcije PAULIN - Ljubljana, Kongresni trg 5

ZLATO
Roman. — Spisal Blaise Cendrars.

Iz takih premišljevanj se je predramil v
glavem mestu Honolulu, kjer se je čisto
skromno izkrcal. Upravi je predložil priporo-
čilna pisma, ki so mu jih dali s seboj uradniki
družbe Hudson-Bay v Van Couveru.

Tudi tu so ga prisrčno sprejeli.
Honolulu je zelo živahna prestolnica. Pre-
bivalci so po večini pustolovci z morja in be-
gunci z ribiškimi brodov. Tu najdeš plemena
z vseh strani sveta. Največ pa je Baskov in
Yankeejev. Suter, ki ga sprejmejo povsod z na-
vdušenjem, ima še posebno srečo, da se sreča
z nekaterimi starimi znanci iz New Yorka. Z
njimi vred se je seveda takoj udeležil različnih
spekulacij z biserovini in želvovinami, pri
katerih je zaslužil kar majhno premoženje.

Tedaj se je tudi domislil, da bi na svojih
bodočih nasadih uporabljal kanadske delavce,
kajti za obdelovanje neskončnih pokrajin Kali-
fornije bi potreboval mnogo, mnogo delavskih
rok. Afrika leži vse predaleč, trgovina s člove-
škim blagom na Atlantskem oceanu pa ovirajo
zelo strogi zakoni. Tu nič več ne zaslužiš. Ali
tako človeka miče, da bi se izognil mednarod-
nim delavskim zakonom in pravu ladijskih pre-
gledov in prestavil trgovino v neznane dežele
Otočane lahko kar s silo vkrciš na ladje. Tihi
ocean pa ima dovolj človeških zalog. To novo
idejo je povedal svojim družabnikom, ki jim je
že prej nekajkrat namignil o svojih kaliforni-
jskih načrtih. Še isti večer so v neki krčmi
podpisali listino o ustanovitvi družbe Suter's
Pacific Trade Co., ki so jih izbrali za zastavo
črno škofovsko palico s sedmerimi rdečimi
točkami na belem polju. Suter je vplačal delež

pet in sedemdeset holandskih goldinarjev. Ka-
nakerske ladje naj bi dospelo najpozneje v
osemnajstih mesecih in odložile blago v kali-
fornijskem zalivu, ki jim ga je Suter zaupno
določil.

V listinah je dal svojim bodočim posestvom
skupno ime Nova Helvetia. Ustanovitev in skle-
nitev pogodbe so praznovali s hrupno orgijo.
Toda čim so sklenili pogodbo, so že morali
misliti na odhod; to pa ni bila lahka zadeva.

Suterju se je mudilo.
V pristanišču ni bilo niti ene ladje, ki bi
plula v mehiške luke ali pa ki bi ga lahko
prepeljala v San Diego. Pač pa se je priprav-
ljala na pot neka ruska ladja, v Sitko, v rusko
naselbino na ameriški obali visoko na skrajnem
severu Pacifika. Rusi so namreč iz Kamčatke
ustanavljali po vsej ameriški obali kolonije.
Ko pa so svojo državo le preveč razširili, so
na vzhodu zadeli ob čedalje večajočo se moč
Zedinjenih držav. Na jugu so se polastili celo
mehiške obale, kjer so si prisvojili nešteto ko-
lonij. Ruske lahke dvojamborke so stalno vozile
med Sitko in Mehiko.

Suter ni niti trenutek okleval. Vkrca se je,
da bi se pripeljal do Alentov. Z Rusi se je
prav dobro razumel, sklenil je z njimi več zvez
in si zagotovil potrebna oporišča. V Sitki pa ni
strel dolgo. Že prvo vožnjo je izbral za odhod.
Na krovu neke druge, brže dvojambornice
se vozi vzdolž južnih obal Alaske, prečka mor-
ske pasove, v katerih križarijo kitolovci, se to
pot daleč izogne izlivu Oregona, vozi se globlje
in globlje proti jugu in se naposled ustavi na
čisto zapuščeni obali San Franciscana.

Popolnoma sam stoji na bregu. V noge se
mu zaganzajo valovi Tihnega oceana. Jadrnica, ki
ga je tu izkrcala, mu je že izginila spred očmi
proti Monte Reyu. Nekoliko proč od morja je
pesek, ki ga izpirajo valovi, siv, silno tenek in
precej oster. Po njem je prijetno hoditi. Pešcu

je udobna ta pot, ni je napravila človeška roka
in ki se širi v neskončnost. Tu in tam poganja
iz peščenih tal rastlina z dolgim stebelom, dru-
gega nič. Nešteto galebov čaka na kraju morja,
da jim bo plima napluskala hrane. Pa še drugi
ptiči, ki jim ne ve imena, tekajo po obrežju
sem in tja z vodoravno iztegnjenimi vratovi.
Morske lastovice se vračajo na valove in spet
odfrkotajo. Tod stopicajo črni ptiči, ki jih sre-
čavaš le paroma. Tod se šopiri tudi velik ptič
s temnosivim in svetlorjavo napikanim perjem.
Z orlovskim kljunom in z dolgim, vodoravnim
peresom, ki se vleče za njegovo glavo.
Za vsakim korakom pohodi nešteto rožnatih,
napihnenih mehkužcev, ki povzročajo poseben
šum, kadar se razpočijo.

IV.
Izza odkritja je pripadala Kalifornija vedno
španskemu kraljestvu. Bila je ena izmed po-
krajnin španskega podkraljestva Mehike. Nihče
ni prav za prav poznal ne njenega pravega
obraza, ne njene prave podobe.

Ko so morali leta 1828 to neskončno deželo
proti severu omejiti, so na zemljevidu kratko-
malo potegnili premico navpično na ocean, od
Rta Mendocina do prelaza Evan, dolgo torej
1400 milj.

Južna Kalifornija, obče znan polotok, ki
moli v skrlatno morje, je pusta, redko na-
seljena dežela; višja proti severu pa se širi
gornja Kalifornija, ki so jo šele za silo raziskali.
Vedó samo, da se dviga vzdolž ob obali dolgo
gorovje, za njim še eno, ki je višje, in zadaj
vzporedno k obema še tretje, Sierra Nevada z
naravnost ogromnimi vrhovi. Doline med temi
tremi gorovji so deloma na daleč razvlečene
ravnine. Za Sierró se razprostira velika kaliforni-
ska puščava tja do mej velike kotline, in za
velikim Stanim jezerom se prično spet prerije
in stepe.

Leta 1839 je to deželo, pokrajine mehiške
republike upravljal guverner Alvarado. Sedež
uprave je stal v Monte Reyu na celini. Pre-
bivalec je bilo kakih 35.000, 5000 belcev,
30.000 Indijancev.

Predstavljajte si pokrajino, ki sega od Lon-
dona do Sahare ali od Petrograda do Carigrada.
Ta pokrajina pa je samo primorska dežela, po
površini še večja od Francije. Na severu gos-
podarijo najhujše zime, na jugu pa vlada trop-
ska vročina. Dolga in globoka preseka skozi oba
gorovja, deli to deželo v dva enaka dela z ve-
likim jezerom na sredi, ki je zvezan z morjem.
Na tem jezeru je prostora za vsa ladjevja na
svetu. Vanj se zlivata dve mogočni reki, ki na-
plavljata na severu in jugu omočje in zaledju.
To sta Sacramento in Joachim. To pa je tudi
vse, kar nam je treba vedeti o tej ogromni Ka-
liforniji, in takšen je bil tudi obris, ki si ga
je Suter začrtal v svojem zapisniku.

Pravkar se je odpeljal navzgor po ozkem
kanalu in je s svojo majhno pirogo z enim sa-
mim trikotniškim jadrom, prejadral celo jezero.
Pred ubožno misijonarsko naselbino se je iz-
krcal. Sprejel ga je od mrzlice že čisto izvotlen
misijonar.

Ribiške kočice iz ilovice, kup svinj z mla-
diči na soncu ... to je San Francisco. To je
tedaj tisto, kar je prišel Janez Avgust Suter
osvojiti.

Znal je izbrati poseben ugoden trenutek.
Čeprav je Kalifornija začel 19. stoletja le-
žala daleč proč od političnega življenja sveta in
nekam izven zgodovinskega dogajanja, vendar
je pravkar preživela celo vrsto hudih kriz. Su-
nek, ki razgiba kako veliko mesto komaj za
osem dni, pa vse drugače pretresa deželo na
koncu sveta; strašen vzvrat in posledice, ki se-
gajo do dna, zmedejo ustaljen red in pre-
vrnejo še nežno, komaj razcvetočo družabnost.

To nedeljo, ko imamo
pri nas odprto, se
vam bo izplačalo ogledati

RADIOAPARATI

SCHAUB, TESLA, SABA
KAPSCH, BLAUPUNKT
HIS MASTERS VOICE

LJUBLJANA "TEHNIK" J. BANJAI
MIKLOŠIČEVA 20. TEL. 34-19

Najnovejše!

Pomislite, pri naihujšem dežju sem prihaja,
domov od glave do nog popolnoma...

...suh in zdrav
ker sem...
...premočen in prehlajen
ker nisem...

...uporabil čudoviti izum zoper mokroto!

Niž več mokrih oblek in čevljev!

Priporočamo za gg oficirje, že ezničarje
pismošose, lovce, posebno športnike itd. Je
tudi izvrstna maža za smuči.

Zavoj 18" — Din. Trgovci znaten popust!
Pišite za pojasnila (znamko za odg.) ali na-
roč la na upravo „Slovenca“ pod „Novi izum“.

Zimsko blago poceni
se dobi pri
Trpinu v Mariboru, Vetrinjska 15

Le naše res domače praške

ADRIA

Da ne dobite ponarejenega praška,
zahtevajte izrecno ADRIA

Karol Florjančič

Celice Elektro-radio
CANKARJEVA CESTA ŠT. 2

elektromotorje — radioaparate
lestence — žarnice

ves elektromaterijal — Velika
izbira — Znižane cene

čudežne svečice za
božično drevesce!

Prodaja samo na debelo
Pira d.d., Zagreb
Branimirova 37

Sv. Miklavž pridni deci

29

7252-05

Visoke copate za deco, iz toplega dubla
z lahkimi usnjenimi podplati in zaponko.
Stanejo samo 29 dinarjev.

39
45

28731-635

Nepremočljive in
tope visoke gumi-
jaste snežke zno-
traj toplo podlo-
žene z flanelom.
Najboljša obutev
za otroke v hlad-
nih, vlažnih dneh.
Vel. 22-26 Din 39,-
vel. 27-30 Din 45,-
vel. 31-34 Din 49,-

49

2461-43800

Otroški visoki čevljički
iz finega mehkega usnja
z usnjenim podplatom in
nizko gumijasto peto.
Cena je samo Din 49,-

39
49
59
69

98991-693

Gumijaste škorenčki znotraj toplo
podložene. Vel. 22-26 Din 39,-
vel. 27-30 Din 49,-, vel. 31-34
Din 59,-, vel. 35-38 Din 69,-

59

6622-40796

Najprikladnejše darilo otrokom za Sv. Mi-
klavža so ti lahki čevljički iz finega rjavega
boks z močnim usnjenim podplatom.
Trajne in močne! Do vel. 30 Din 59,-, od
vel. 31-34 Din 69,-, od vel. 35-38 Din 79,-

Rata

ZA BOŽIC 1936!

NEKA MARIBOR 15

TOPE
puhate odeje
vovnene odeje
vata odeje
Tkanine
za odeje

Staro železo

stare kovine: baker, cink, medenino itd.
kupujejo po najvišjih dnevnih cenah
Strojne tovarne in livarne d.d., Ljubljana

Z vložno knjižico

si zamorete najugodnejše nabaviti

moške in ženske šofe za obleke
halie in plašče, latna, flaneli, svile, o eje,
sraice, nogavice, z msko perilo in ostalo
manufakturno blago pri

„TEKSTILNA“ - ZAGREB

Nikoličeva ulica 12

trgovina manufakturne, kratke in pletene robe

Primerna darila za „Miklavža“
v veliki izbiri pri

R. Miklauc „Pri Škofu“

Ljubljana Lingarjeva ulica
Pred škofijo

Praktično in poceni!

Razpošiljamo prima:

Bosanske suhe slive 10 kg	Din 62,-
Bosanske suhe slive 50 kg	Din 220,-
Očiščene orehe bele 5 kg	Din 80,-
Očiščene orehe bele 20 kg	Din 320,-
Očiščene orehe bele 30 kg	Din 405,-
Orehe v luščinah, letošnje 50 kg	Din 250,-

Vse franko voznina povzajem bto/nto.

Agentura Pranjic — Tuzla

Oskrbite si

za Vaše leposlovne,
znanstvene
in druge knjige
primerne
preproste ali fine

Poslužite se

za vezavo revij:
Dom in Svet,
Mladika,
Ilustracija,
Zena in Dom

trpežne vezave

originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

I. Z. Z. O. Z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6 II.

Beseda o Koroški

1. Materina beseda je velik zaklad! Mišljenje, duševni nastroj, čustvovanje Indijca se izraža v jezikih Hindi, Maharati, Bengali, ki se mlo in mehko izlivajo iz gibčnih ust Indijcev, kakor se mehko zibajo vitke palme in vrbe ob lenih rekah Ganges in Indus. Bolj krepko seka svoje sloge in besede severni sibirski nomadi: Turkmeni in Mongoli, saj je veter in vihar, ki veje po velikih stepah, rezek in oster. Suho in ostro grgrajo Arabci svoje guturalne zvoke: saj je njihova zemlja pečena in skalnata. Jezik je v resnici ono godalo, na katerem izpevajo in svirajo narodi svoje misli, svoja čustva!

Jezik je zaklad, iz katerega črpata mati in oče one besede, ki segajo otroku do srca! Da bi mati svojemu lastnemu otroku govorila najslajše besede ljubezni v tujem jeziku? Bi ne bila prava mati. Jezik da gospodarju pravo besedo v usta, kadar zapoveduje svoji služinčadi, z gladko besedo vabi trgovca odjemalca v svojo trgovino in gostilničar v gostilno! Prav vsi tisti, ki se hočejo drugim prikupiti, iščejo pomoči v domači besedi onih, katere vabijo.

Otrok, ki pride v šolo, se na podlagi besednega zaklada, ki si ga je pridobil v domači hiši, v šoli nadalje izobražuje.

Kako nevšečno je tistemu, ki naj mahoma pusti godalo, na katerem se je učil nekaj let svirati, in ki naj začne z novim godalom!

Jezik uvaža človeka nadalje v veliko skupnost onih, ki govorijo isti jezik, v narodno skupnost! Ta skupnost, to občestvo je starejše, svetelje, močnejše kot državno občestvo. Če se vsiljuje v tuji jezikovno občestvo, si pravi nepridiprav! Nikdar te ne bodo imeli popolnoma za svojega, čeprav bi ti hotel.

To, kar smo rekli, so nam zapisali naravni zakoni v srce in nikdo ne more nekaznovano kršiti teh zakonov!

2. Koroška je odprta rana na narodnem telesu slovenskega naroda! Tam so se vsi ti naravni zakoni desetletja in desetletja kršili. Je to prelom, kršitev naravnih zakonov in greh je tem

hujši, ker je zakrivila ta greh ona oblast, ki je imela od Boga dano obveznost, da štiti najvišje naravne kulturne vrednote Slovencev, njihovo narodnost in njihov jezik!

Zakaj, tako vprašamo v imenu svetih božjih zapovedi, ki pravijo: spoštuj očeta in mater, seveda predvsem v tem, kar ti dajejo duhovnih vrednot, zakaj razdira državna oblast v Avstriji ta božji zakon? Zakaj z vsem svojim postopanjem navaja slovensko mladino, da pljuvajo v skledo očeta in matere in zaničujejo domačo govorico?

Zakaj, tako vprašamo v imenu naravnih, vsem, tudi najprimitivnejšim narodom vrojenih zakonov, avstrijska državna in koroška deželna oblast, zakaj šolske, sodniške, upravne, vojaške oblasti ne dopuščajo Slovincem da bi se mogli izobraziti v polne osebnosti in državljane na osnovi materinega jezika?

3. Kdo je dal pravico nemškimi oblastem, da so v 180 letih, ki jih pohajajo slov. otroci, odpravili skoro vsako sled pravega slov. pouka? Kdo jim je dal pravico, da so oropali slovenski narod vseh slovenskih učiteljev, vseh slovenskih uradnikov, profesorjev?

Kdo je dal Nemcem pravico, da izključujejo iz celovškega učiteljskega slovenske učiteljske? Kdo je dal Avstriji pravico, da je izbrisala vse slovenske napise v slov. ozemlju iz vseh železniških postaj, šolskih poslopj, uradov? Kdo je dal nemškemu časopisju pravico, da vsako, najmanjše narodno gibanje oblatijo kot protidržavno, šovinistično? Kdo je dal nemškemu narodu to bratomorno misljo, da hoče do Karavank očistiti vse ozemlje vseh slovenskih sledov?

Avstrija, ki si bila nekdanj družina mnogih narodov, ki si pa zapadla strupu liberalnega nemškega šovinizma in uničevala Slovence, si danes na tem torišču ista kot prej! Iz odlokov in zakonov, iz svojih besed pridejo mamljive obljube, a iz tvojih dejanj in tvojih ukrepov nam udari smrtni dih uničevanja in teptanja našega naroda! Avstrija, kdo je morilec našega naroda?

Carantanus.

„Misijonski avto“ 25 let v službi naroda

Vi vsi, ki poznate gosp. župnika Andreja Tumpeja v Belgradu, boste morda komaj verjeli, da se je danes, 29. novembra, srečal z Abrahamom — in to je njegov prvi jubilej; drugi pa je ta, da je letos 25 let, odkar deluje po raznih vinogradih Gospodovih, tretji pa, da je sedaj 10 let, odkar se poti na jugu naše domovine, v naši diaspori. — Tumpejeva družina v St. Lovrencu na Drav. polju je znana kot odlično krščanska, saj je poleg misijonarja Andreja dala še šest usmiljenk, občini St. Lovrenc pa županuje Andrejev brat Jaka, zaveden in praktičen katoličan.

Ko je g. Tumpej končal gimnazijske študije v Ljubljani in bogoslovne v Gradcu, je bil poslan v Carigrad, kjer je dve leti deloval kot profesor na gimnaziji kolegija sv. Jurija. Tik pred svetovno vojno pa se je vrnil v Slovenijo in tu so ga kmalu spoznali slovenski fantje, za katere je imel številne duhovne vaje in predavanja. Ko se je leta 1916 začela porajati misijonska misel med Slovenci, je bil med prvimi, ki je sebe in druge navduševal za to idejo. Leta 1923 je ustanovil in začel izdajati mesečnik »Katol. misijoni« ter bil urednik do leta 1926, ko se mu je odprla nova pot. Poslan je bil tedaj v Bitolj za župnika. Župnija je bila velika kakor cela škočija ter je segala od grške in albanske meje tja do bolgarske meje. G. Andreja so že v Ljubljani imenovali »misijonski avto«, (pa pravega avtomobila še nikoli ni imel, in ga tudi najbrž ne bo), tu si je bil res sam svoj avto. Porabil je pa tudi vsa prevozna sredstva od oslička in konjička do aeroplana, da je mogel zadostiti svojim dolžnostim. Kuhal si je sam: malo čaja, dvoje mehko kuhanih jajc, pa čebule in česna, pa malo kruha — pa je bila miza pokrita ob petkih in svetkih. Tako si je pridobil moderno »vitko linijo«. Če je potoval po svoji obširni župniji, je imel pogosto za streho milo nebo, za posteljo pa kup slame, ali pa trde deske, pa tudi kak prazen lojtrski voz na kakem dvorišču, po katerem so se sprehajali prešički in psički ter začuden ogledovalci neznanega vsiljivca na vozu. Menda ga ni kmalu človeka, ki bi tako dobro poznal macedonsko zemljo kakor g. Andrej. Kajmakčalan in Perister sta mu bila prijatelja, saj je na njima obhajal celo službo božjo za vojake.

Ko se je leta 1929 ustanovila v Belgradu na Čukarici nova župnija in bila izročena misijonarjem, je bil pozvan g. Tumpej, da uredi delovanje v župniji. Ta župnija pa ni morda župnija v slovenskem pomenu, ampak je zelo obširna, saj je okoli župnije nič manj kakor 223 km. polno vasi, naselbin, med njimi pa so raztreseni katoličani. G. Tumpej je prebrskal vse vasi, vsa sela, tovarne, rudnike, kamnolome, železniške postaje, itd. celo vlačice na Savi, ter poiskal svoje farane. Tako delo ni lahko, ni prijetno, to ve vsakdo, kdor je kedaj delal v diaspori ali pa med izseljenci ali naseljenici. Danes se vrši iz središča na Čukarici redna služba božja v Obrenovcu, ki je 41

kilometrov oddaljen, v Mladenovcu (58 km), v Arandjelovcu (91 km), v Lajkovcu (81 km), tu je celo mala podružnica, pritična hišica, v kateri je sobica s kapelico. V Obrenovcu je tudi že pripravljena parcela za kapelico, g. Plečnik je napravil krasen načrt, ali ko je lansko leto začel g. Tumpej pobirati prispevke za to kapelo, ga je pa bivši režim ravno na veliki petek obsodil... Veronauk se poučuje pa kar na 12 krajih župnije.

V Belgradu je g. Tumpej znana osebnost, poznajo ga povsod, na najvišjem mestu, pa tudi režeži in ubogi. Na najvišjih mestih pritiska z velikim uspehom na kljuko za on, ki se k njemu zatekajo. Koliko potov, koliko stroškov samo za intervencije! — Poleg tega pa je v domači župni cerkvi organist, vodi kar dva pevski zbora, posebno srčan je otroški zbor, če treba, pa še sam pesmico »skuje«; v župniji vodi vse prosvetno delo, prireja igre v domači dvorani, vadi in vodi dvojni tamburaški zbor, uvaža v cerkvi liturgično življenje itd. Preobširno bi bilo, če bi hotel vse samo omeniti.

Še eno naj omenim: kako je skrbel za naše slovenske trpine, ki so ječali radi »velikega slovenskega procesa« toliko časa po raznih ječah — o tem bi pa znali povedati dotični trpini sami.

Ni čuda, da kdor pride od Slovencev v Belgrad, hoče videti tudi vedno živahnega, podjetnega, delavnega, zgovornega, veselega, odločnega g. Andreja.

Za njegov trojni jubilej mu želimo z vsemi njegovimi prijatelji obilo božjega blagoslova, trdnega zdravja — na mnoga leta!

Za pet tihih minut

»Nadenite si Gospoda Jezusa Kristusa!« kliče cerkev z apostolom Pavlom (Rimlj 13, 14), ko proo adventno nedeljo začena svoje novo leto. Pred 1550 leti je bil ta apostolov opomin za Avgustina v najhujših notranjih bojih kakor razodetje od zgoraj in mu pokazal pot v novo življenje. »Komaj sem stavek dobro končal,« pripoveduje sam, »se mi je vtila kakor luč trdna gotovost v srce in vse temine domov so se razbegnile« (Confess. VIII, 12). Le iz življenja more izvirati življenje. In Gospod Jezus, večna Beseda božja, je življenje. Prišel je k nam, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju. Sv. Hilarij, veliki borec za čistost krščanstva v 4. stoletju, je zapisal to-le: »In to najbolj zdrži človeško nevednost, da ni hotela sprejeti pod nizkostjo križa Gospoda večne slave. In kaj je za svetla, ko nevarno, nego to, da Kristusa ni sprejel?« Če danes gledamo okoli sebe, moramo Hilarijeve besede izpolniti, zakaj v nas zija še večja nevarnost, nego jo je Hilarij poznal. In ta večja nevarnost za svet je, da je Kristusa zapustil, ga zavrgel, ko ga je imel. To je tista strašna sodba, ki jo je Gospod napovedal. »In Jezus je rekel: »Za sodbo sem prišel na ta svet, da spregledajo, kateri ne vidijo, da oslepé, kateri vidijo.« Kateri so bili izmed farizejev z njim, so to slišali in mu rekli: »Ako mar tudi mi slepi?« Jezus jim je odgovoril: »Ako bi bili slepi, ne bi imeli greha; tako pa pravite: Vidimo; — vaš greh ostane.« (Jan 9, 39—41).

Geslo za advent in novo cerkveno leto bodi torej: »Nadenimo si Gospoda Jezusa Kristusa!«

Ali je to danes še potrebno?

Obolenja zob so skoraj vedno posledica neredne in nezadostne zobne nege. Le ako se z zob redno odstranijo ostanki jedil in iz teh se tvoreče bolezenske kali, ostanejo zobje zdravi in lepi.

Čistite torej svoje zobe redno s Sargovim Kalodontom. Blaga pena tega specialnega ustnega mila temeljito očisti zobe. Izredno fina sestavina polira zobno sklenino prizanesljivo in bleščeče belo. Neštetokrat preizkušeni sulforicinoleat, ki ga vsebuje v naši državi edino Sargov Kalodont, odpravi in prepreči zobni kamen, ki je vzrok tolikih velikih zobnih bolečin.

Pozor! Poskusite enkrat novo ustno vodo Kalodont. Koncentrirana sestavina, zelo varčna v uporabi, razkužuje in ugodno osvežuje.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

Slovenski učitelji med izseljenci

Janko Jankovič, izselj. učitelj, Francija.

Anton Slibar, izselj. učitelj, Nemčija.

Stoviček Svatopluk, izselj. učitelj, Belgija.

Izseljenska nedelja

Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je po inicijativi naših izseljenskih organizacij kakor že prejšnja leta, tudi letos pripravilo obhajati dne 29. novembra izseljensko nedeljo, na kateri naj se spominjamo mi tu doma na naše izseljence v tujini, naši izseljenci v inozemstvu pa na svoje sorodnike, prijatelje in znance in na njih kraje, kakor tudi na celokupno domovino.

Da bomo imeli od te izseljenske nedelje tudi zaželeni uspeh, je predvsem potrebno, da se obnovijo oziroma upostavijo zveze med izseljenci in domovino. Zato naj piše ob izseljenski nedelji vsakdo svojem v inozemstvu, naši izseljenci pa svojim sorodnikom, znancom in prijateljem v domovino, če tistih nimajo, če jim njih naslovi niso znani, naj pa pišejo občinam ali župnim uradom, kjer so bili svojčas pristojni, ali pa izseljenskemu referentu kralj. banske uprave v Ljubljani, pri katerem se stekajo vse zadeve naših izseljencev. Naš poročevalec je bil sam večkrat navzoč, ko so prišli v pisarno izseljenskega referenta povprašati za naslove svojcev, ki so se pred leti izselili v tujino. Kako blagodejno je vplivalo na povpraševalce, če so našli v katastru izseljencev, da izginili še živi in da je recimo naročnik tega ali onega slovenskega časopisa, ki izhaja v Ameriki. Opazovati pa je tudi bilo, kako jih je užalostilo, če se je nahajalo ime pogrešanega moža, očeta ali sina v seznamu v tujini umrlih, ki se je sestavil na podlagi objav v časopisju naših izseljencev, ker že davno med njimi ni bilo niti pismene zveze.

Ugotovljeno je, da se je izselilo iz dravske banovine okoli pol milijona naših rojakov v razne kraje sveta. mnogo se jih je vrnilo, nekateri zadovoljni s svojimi prihranki, še mnogo več se jih je pa vrnilo siromašnih in nesrečnih.

Sedaj je izseljevanje skoraj popolnoma prenehalo. Letos so dosedaj v Ljubljani koncesionirani zastopniki parobrodskih družb odpravili v prekomorske dežele samo 243 oseb, večinoma takih, ki so bili na obisku v domovini, ali z ameriškim državljanji poročene žene. Stagnacijo izseljevanja je povzročila splošna svetovna kriza, ki ima za posledico veliko brezposelnost v vseh deželah naše emigracije.

V letu 1935 se je v dravsko banovino za stalno vrnilo 768 izseljencev. Tem je kralj. banska uprava izplačala potom Sklada za podpiranje izseljencev, ki se nahaja pri Hranilnici dravske banovine, kot prvo pomoč 80.939 Din na podporah. V tekočem letu je repatriacija izseljencev nekoliko prenehala, vrnilo se je dosedaj 437 izseljencev, katerim je Sklad za podpiranje izseljencev izplačal 52.870 Din podpore. Razen tega je kralj. banska uprava izplačala tudi izseljenskim organizacijam znatne subvencije.

Naša dolžnost je, da se na izseljensko nedeljo spominjamo tudi naših priseljencev, ki so vsled zunanih neugodnih razmer v ne rešenem ozemlju naših sosednih držav morali prijeti za izseljensko palico. Tudi izseljenci — priseljenci so v večjem številu naše podpore potrebni. Kralj. banska uprava jim je letos v 1167 primerih izplačala na podporah 53.400 Din. Priseljenskim organizacijam se je poleg tega izplačalo tudi znatne vsote.

Te številke podeljenih podpor dokazujejo, da skuša kralj. banska uprava po svoji moči olajšati

težak položaj naših izseljencev in priseljencev, kar zasluži priznanje, ki naj pride do izraza pri obhajanju izseljenske nedelje.

ČEVLJI ZA ZIMO!
Ženski elegantni — moški box-lak po 150 Din; lantovski, strapac po 80—120 Din; Smučarski od 200—240 Din.

Velika izbira za dobrodelne akcije — Miklavža — Božičnico etc.

Vse v garantirani kvaliteti v „Prodajalni čevljev“ preje Dunaška c. 23 Pri Dollaku, sedaj Kolodvorska ul. 11 TRIUMF

Novi učitelji (-ice)

Belgrad, 28. novembra. Prosvetni minister je podpisal tretjo skupino imenovanj novih učiteljev in učiteljic v Sloveniji. S tem se šele polagoma popravljajo velike krivice prejšnjih režimov, kajti postavljali so hčerke bogatih svojih pristašev, čeprav so komaj zapustile šolske klopi, dočim so cinično zapostavljali popolne sire in absolvirane učiteljske, ki so živele v naravnost obupni bedi. Tako se je dogajalo, da so morale čakati po pet, šest in še več let na službo mnoge najrevnejše, ki prihajajo šele zdaj do kruha, dočim prehajajo njihove bogate sošolke že v 9. in celo 8. skupino. Toliko krivice, kot jih je morala pred prejšnjimi režimi v tem pogledu pretrpeti Slovenija, ni bila deležna nobena druga banovina v državi.

V tretji skupini so na novo postavljeni: Jurše Ida iz Planine, okr. Celje, v Marijo Reko, okr. Celje; Vilfan Julija iz Zabrave pri Škofji Loki v Šmihel pri Žužemberku, okr. Novo mesto; Lutar Marjeta iz Hotice, okr. Dol. Lendava, v Šmartno na Pohorju, Maribor d. br.; Slana Antonija iz Brezovice pri Ljubljani v St. Jernej nad Muto, okr. Prevalje; Ile Angela iz Dolnjih Laz pri Ribnici v Korini, okr. Novo mesto; Stular Angela iz Prezrenja, okr. Radovljica, k Sv. Trojici, okr. Logatec; Gruđen Ana iz Zabrda, okr. Kranj, v Konšico, okr. Litija; Plut Marija iz Črnomlja v Jurklošter, okr. Laško; Samsa Gabriella iz Gore pri Sodražici v Dobovec, okr. Krško; Grilane Danila iz Celja v Smuko, okr. Kočevje; Zaje Jožeta iz Račne pri Grosupljem, v Onok, okr. Kočevje; Bedjanič Julijana iz Obreža pri Središču v Mavren, okr. Črnomelj; Starič-Kovar Frančiška iz Mirne peči, okr. Novo mesto, v Staro Oselico, okr. Škofja Loka; Semrov Ana iz Rakeka, okr. Logatec, v Gor. Rečico, okr. Laško; Drogenik Vekoslava iz Sv. Petra pod Sv. Gorami, okr. Šmarje pri Jelšah, v Podkraj, okr. Krško; Cerar Angela iz Ljubljane v Nemško Loko, okr. Kočevje; Patisk Hilda iz Maribora v Matke, okr. Celje; Mihelčič Alajžij iz Celja v Zagorje ob Savi.

Jugoslovanski tečaj v Zwartbergu v Belgiji. Na desni strani slovenski izseljeniški učitelj Svatopluk Stoviček.

